

Verzonden: Woensdag 9 november 2016 20:50
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Windpark N33 ontwerpbesluiten

Aanspreekvorm:
Aanspreektitel:
Achternaam:
Voorvoegsel(s):
Voorletters:
Straat:
Huisnummer:
Postcode:
Woonplaats:
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Organisatie
Organisatie: CDA
Mede namens: CDA afdeling Menterwolde

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Nee

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

woongenot omwonenden wordt beperkt, vooral degenen die rond 1000 m afstand wonen en daarbij nu vrij uitzicht hebben

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Impact van lager huizenprijzen als de windmolens geplaatst zijn

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

ik vind het belangrijk dat de omwonenden voldoende gecompenseerd worden bij overlast.
Zie verder ook de bijlage

Reactie

Aanvulling mbt zienswijze van _____ ,

Secretaris CDA afdeling Menterwolde

Over het windmolenpark ben ik het volgend even mening: rk in onze gemeente en daarop is het volgende verwoord.

IKj zie omschakeling naar nieuwe en duurzame energiebronnen als absoluut noodzakelijk en daaronder valt windenergie.

De te plaatsen molens zie ik het liefst geplaatst in zee.

Op het land vind ik ze acceptabel als voldaan wordt aan een aantal voorwaarden.

1. Het blijft onacceptabel dat een beperkt grondgebied overbelast wordt met grote aantallen molens.

2. Met omwonenden moet een goede dialoog gevoerd worden om tot een aanvaardbare inpassing te komen.

Hieraan is al enigszins tegemoet gekomen door de opschuiving van de afstand tot de woningen in Meeden van 500 m naar 1000 m.

Maar er zijn meer mogelijkheden om overlast te beperken, zoals verder opschuiven, minder licht en slagschaduw.

4. Compensatie aan omwonenden moet, daarover in conclaaf gaan met omwonenden.

Tegenover lasten moeten ook lusten staan.

4. Landschappelijk gezien ben ik voorstander van een lijnopstelling.

Verzonden: Woensdag 9 november 2016 20:59
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Windpark N33 ontwerpbesluiten

Aanspreekvorm:
Aanspreektitel:
Achternaam:
Voorvoegsel(s):
Voorletters:
Straat:
Huisnummer:
Postcode:
Woonplaats:
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

De belangen van de omwonenden. De hele tijd wordt geroepen dat er draagvlak moet zijn, maar dat ontbreekt volledig. Misschien dat de initiatiefnemers van het park zijn gevraagd, maar de omwonenden in ieder geval niet. Je kunt je dan ook afvragen in hoeverre het zorgvuldigheidsbeginsel wordt nageleefd.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ja, onze woning valt in het overlastgebied. Waardevermindering en ongemakken

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

De politiek zou normaal gesproken volksvertegenwoordiger moeten zijn. In dit dossier ontbreekt dit. Er is een locatie waar niemand last van de molens heeft. Echter, hier wordt totaal aan voorbij gegaan. Je kunt je afvragen welke belangen daar dan spelen. Er zou een parlementaire enquête moeten komen naar dit dossier. Er moet toch een verklaring voor zijn, dat gekozen wordt voor een locatie waar tenminste 5000 inwoners last van de molens krijgen, terwijl aan de andere kant van de a7 heel veel ruimte is waar niemand er last van heeft.

Reactie

Naam:
Adres:
Woonplaats:

Aan:

Bureau Energieprojecten,
Inspraakpunt Windpark N33
Postbus 248
2250 AE VOORSCHOTEN

Plaats, Wildervank
Datum, 8 november 2016

Excellentie,

Bij de terinzagelegging van het ontwerp-inpassingsplan, het milieueffectrapport, de ontwerpbesluiten en de onderliggende stukken voor Windpark N33, heeft u eenieder in de gelegenheid gesteld om in de periode van 30 september 2016 tot en met 10 november 2016 een zienswijze in te dienen. Ik maak van die gelegenheid graag gebruik. Daarom zend ik u hierbij mijn zienswijze.

1. MAATSCHAPPELIJK DRAAGVLAK ONTBREEKT

Ik wens stil te staan bij het volgende. De realisatie van windpark N33 is zeer ingrijpend voor Veendam en haar bewoners. Niet alleen zal het landschap ingrijpend worden gewijzigd, maar het splijt ook de gemeenschap: initiatiefnemers worden gewantrouwd en tegenstanders voelen zich niet gehoord. Het geringe maatschappelijke draagvlak is met name gelegen in de gebrekkige en eenzijdige communicatie vanuit het Rijk over dit project. Het beeld dat nu bij de gemeenschap leeft – en wederom wordt bevestigd door de inhoud van het ontwerp-inpassingsplan – is, dat de plannen zijn toegeschreven naar de wensen en financiële belangen van de initiatiefnemers. De ruimtelijke, maatschappelijke en landschappelijke belangen die juist doorslaggevend hadden moeten zijn en in de afweging hadden moeten worden betrokken, zijn van meet af aan ondergeschikt geweest aan deze financiële belangen. Die handelwijze van het Rijk steekt mij. Zeker, omdat uit de hiernavolgende zienswijzen onmiskenbaar blijkt dat er andere alternatieven mogelijk zijn waarvoor zowel maatschappelijk draagvlak als een goede c.q. betere ruimtelijke en landschappelijke inpassing mogelijk is.

Gezien het totale gebrek aan maatschappelijk draagvlak, verzoek ik u met klem om het traject van nu af aan zodanig vorm te geven dat serieus met de belangen van de inwoners van het betreffende gebied rekening wordt gehouden: niet het Rijk (in Den Haag), maar *zij* zitten immers, als de realisatie van het park doorgaat, de komende 30 jaar vast aan de door u in procedure gebrachte plannen.

2. GEEN NOODZAAK TOT REALISATIE WINDPARK

Ik ben van mening dat er geen noodzaak bestaat tot realisatie van een windpark, omdat de energiedoelstellingen ook op een alternatieve wijze bereikt kunnen worden die wel draagvlak bij inwoners, de lokale politiek en het bedrijfsleven heeft.

2.1 Achtergrond

Ons land staat aan de vooravond van een grote energietransitie. In dat kader heeft het Rijk zich tot doel gesteld dat in 2020 14% van de energie duurzaam moet zijn. Om dat doel te bereiken, heeft het Rijk zich – zo blijkt mede uit de Structuurvisie Windenergie Op Land – tot doel gesteld dat in 2020 6000 MW aan windenergie dient te zijn gerealiseerd. Voor de provincie Groningen geldt specifiek dat zij zich heeft gecommitteerd aan de realisatie van 855,5 MW windenergie op land, waarbij windpark N33 zo'n 120 MW zal gaan genereren.

Hoewel ik voorstander ben van de toepassing van duurzame energie, acht ik het wel van belang dat de wijze waarop de genoemde doelstelling bereikt wordt, moet kunnen rekenen op maatschappelijk draagvlak, gekoppeld aan een duurzame economische ontwikkeling. Met de realisatie van windpark N33 gaat het Rijk compleet voorbij aan dit uitgangspunt.

2.2 Rijk heeft geen oog voor potentie van zonne-energie

Feit is namelijk, dat de doelstellingen voor duurzame energie niet per definitie via windenergie hoeven te worden gerealiseerd. Ik verwijs daartoe naar de Tweede Kamer motie van het Kamerlid Smaling (30 196, nr. 404). Daarin werd de regering namelijk uitdrukkelijk opgeroepen om bij de verdere besluitvorming over het windpark N33 nadrukkelijk oog te hebben voor het mogelijk inwisselen van windenergie voor zonne-energie en de plannen voor zonneparken in de regio bij de besluitvorming te betrekken. Tevens heeft de Tweede Kamer u gevraagd om een maatschappelijke kosten-batenanalyse uit te voeren naar de huidige en de verwachte energieopwekking uit zon en wind op land (30 196, nr. 452).

Ter vergelijking wijs ik u erop dat onderzoeksbureau Royal Haskoning DHV voor het naastgelegen windpark De Drentse Monden - Oostermoer een maatschappelijke kosten- en batenanalyse heeft uitgevoerd. Hieruit volgt dat zonne-energie – al dan niet in combinatie met windenergie – een uitstekend alternatief vormt.

Voor het voorziene windpark N33 is in dat kader van belang dat de afgelopen periode reeds vergunningen zijn verleend voor de realisatie van zonne-parken die in totaal zo'n 120 MW aan zonne-energie zullen gaan genereren. Hierdoor heeft de regio er feitelijk zelf al voor gezorgd dat in 2020 de doelstelling van 120 MW aan duurzame energie *via zonneparken* wordt gerealiseerd:

- bij Sappemeer-Noord is een zonnepark ter grootte van 117 ha voorzien waarmee zo'n 97 MW per jaar aan zonne-energie kan worden opgewekt. De daartoe benodigde omgevingsvergunning is op 7 oktober jl. verleend;
- aan de Industrieweg in Veendam ("de Leeuweriklocatie") is een zonnepark ter grootte van 6,5 ha en 54.032 zonnepanelen voorzien. De daartoe benodigde omgevingsvergunning is op 2 oktober 2015 verleend;

- aan de Industrieweg in Veendam (“Energie Park Veendam”) is een zonnepark ter grootte van 4,5 ha en 10.260 zonnepanelen voorzien. De daartoe benodigde omgevingsvergunning is op 7 oktober jl. verleend;
- tot slot zijn er concrete voornemens om op het Wilkensterrein een zonne-park ter grootte van 4,4 ha te realiseren.

Deze voorbeelden alleen al laten zien dat met gebruikmaking (en intensivering) van de potentie van zonne-energie het behalen van de energiedoelstellingen voor 2020 heel wel mogelijk is. Nu de realisatie van de voorziene zonne-parken – anders dan het voorziene windpark – bovendien wel draagvlak heeft bij de inwoners, de lokale politiek en het bedrijfsleven, bestaat er naar mijn mening geen noodzaak meer voor de realisatie van een windpark.

2.3 Tussenconclusie

Gelet op het voorgaande meen ik dat door het Rijk te krampachtig wordt vastgehouden aan het in de Structuurvisie Windenergie Op Land opgenomen uitgangspunt dat de duurzame energiedoelstellingen via het realiseren van windparken bereikt moeten worden. Ten onrechte wordt geen aandacht besteed aan de potentie van zonne-energie. Nu bovendien in de regio is gebleken dat de energiedoelstellingen mét maatschappelijk draagvlak en makkelijk gerealiseerd kunnen worden via gebruikmaking (en intensivering) van de potentie van zonne-energie, bestaat er vanuit ruimtelijk opzicht geen enkele noodzaak meer voor de realisatie van windpark N33. Ik meen dan ook dat dient te worden afgezien van de realisatie van windpark N33.

3. RIJKSCOÖRDINATIEREGELING IS TEN ONRECHTE TOEGEPAST OMDAT WINDPARK N33 NIET KAN WORDEN AANGEMERKT ALS ÉÉN PRODUCTIE-INSTALLATIE

Voor zover u van mening mocht zijn dat er toch een noodzaak bestaat tot het oprichten van een windmolenpark, dan meen ik dat de Rijkscoördinatieregeling van artikel 3.35, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van de Wet ruimtelijke ordening (hierna: “Wro”) in deze procedure ten onrechte is toegepast. Windpark N33 kan namelijk niet worden aangemerkt als één productie-installatie in de zin van artikel 9b van de Elektriciteitswet 1998. Nu het gevolg daarvan is dat geen sprake is van een productie-installatie van tenminste 100 MW, leidt dat ertoe dat de Rijkscoördinatieregeling ten onrechte is toegepast en het Rijk niet bevoegd is tot het vaststellen van een inpassingsplan.

Hierna licht ik dit standpunt nader toe. Daarbij zal ik eerst stilstaan bij de relevante feiten en het juridisch kader.

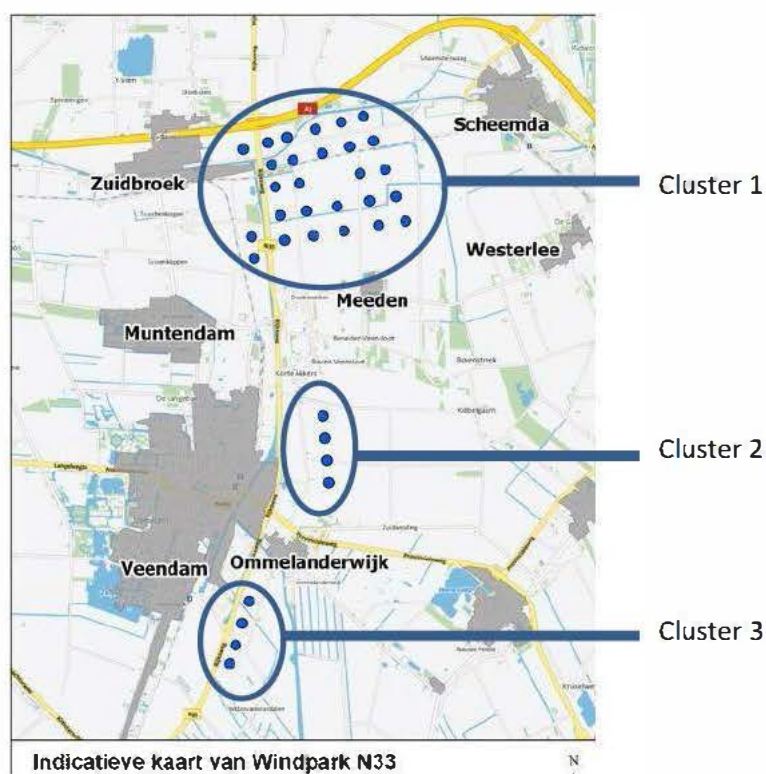
3.1 Relevante feiten

De bedrijven Yard Energy Development B.V. en Blaaswind B.V., thans handelend onder de namen Windpark Vermeer Noord B.V., Windpark Vermeer Midden B.V. en Windpark Vermeer Zuid B.V. zijn de oorspronkelijke initiatiefnemers van de ontwikkeling van Windpark N33. Zij vormen samen het “samenwerkingsverband Windpark N33”. In het kader van dit samenwerkingsverband zijn de afgelopen jaren verschillende alternatieven voor de realisatie van het windpark ontwikkeld. Wij verwijzen daartoe naar de in het milieueffectrapport onderzochte varianten 1 tot en met 5 die tot stand zijn gekomen op initiatief van het samenwerkingsverband.

Op een later moment, maar in ieder geval na de totstandkoming van de varianten 1 tot en met 5, toonde ook RWE interesse in de realisatie van het windmolenpark omdat zij op de betreffende locatie inmiddels grondposities had verworven. Naar aanleiding daarvan is variant 6 tot stand gekomen.

Ondanks dat RWE wel met plannen kwam voor de realisatie van het windmolenpark, bleef – en blijft – RWE tot op heden apart van het samenwerkingsverband Windpark N33 opereren. Tot toetreding van RWE tot het samenwerkingsverband is het dan ook nooit gekomen. Die scheiding blijkt overigens ook expliciet uit het gepresenteerde voorkeursalternatief. Daaruit volgt namelijk dat het Windpark N33 bestaat uit drie clusters of deelgebieden:

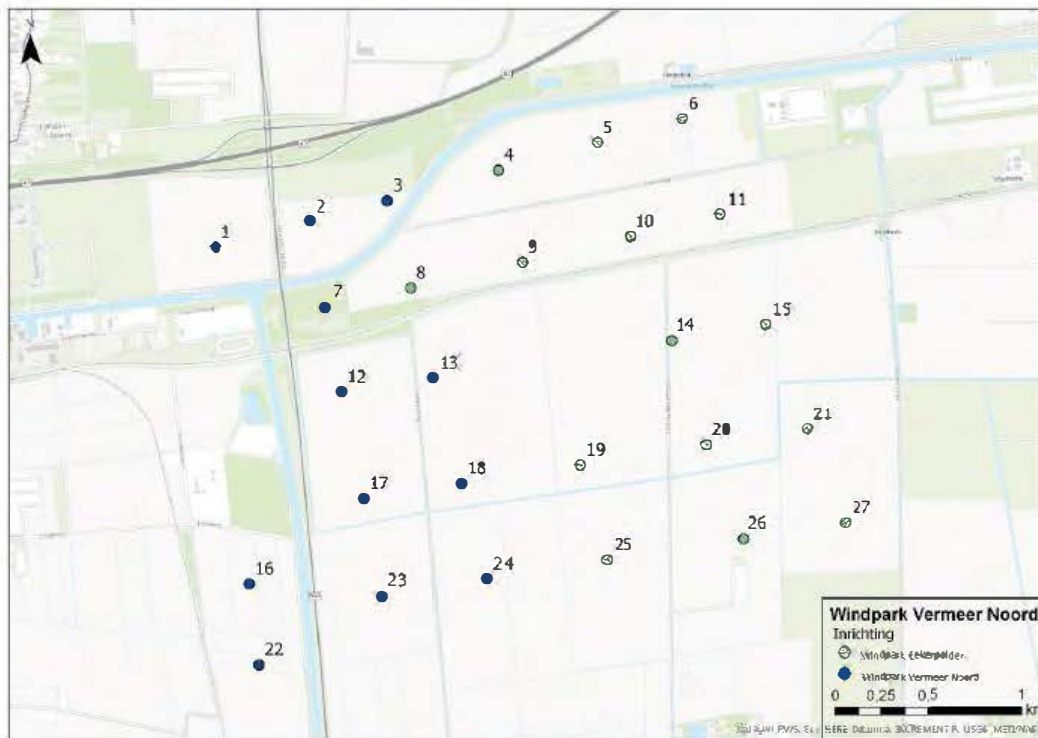
- 1) 27 windmolens ten noorden van de kern Meeden;
- 2) 4 windmolens ten oosten van Veendam en ten noorden van Ommelandervijk, en;
- 3) 4 windmolens ten zuidoosten van Veendam en ten zuiden van Ommelandervijk.

De voorziene clusters 2 en 3 worden slechts door het samenwerkingsverband Windpark N33 gerealiseerd. RWE is daarbij niet betrokken. Er is zelfs voorzien in drie aparte transformatorstations, zo volgt uit de bijlagen 1 tot en met 3 van het ontwerp-inpassingsplan. Daarbij komt, dat de beide partijen zich in overleggen apart laten vertegenwoordigen en dat er voor ieder cluster en door iedere initiatiefnemer aparte omgevingsvergunningen zijn aangevraagd waaruit volgt dat ieder cluster als aparte inrichting moet worden beschouwd. Verder is van belang dat op geen enkele wijze is gewaarborgd dat in het gehele windpark eenzelfde typewindturbines wordt gerealiseerd. Van een bundeling van belangen is dan ook geenszins sprake.

Ten aanzien van cluster 1 is nog het volgende van belang. Dit cluster wordt deels gerealiseerd door het samenwerkingsverband en deels door RWE (zie de onderstaande visualisatie; blauw is samenwerkingsverband, groen is RWE):

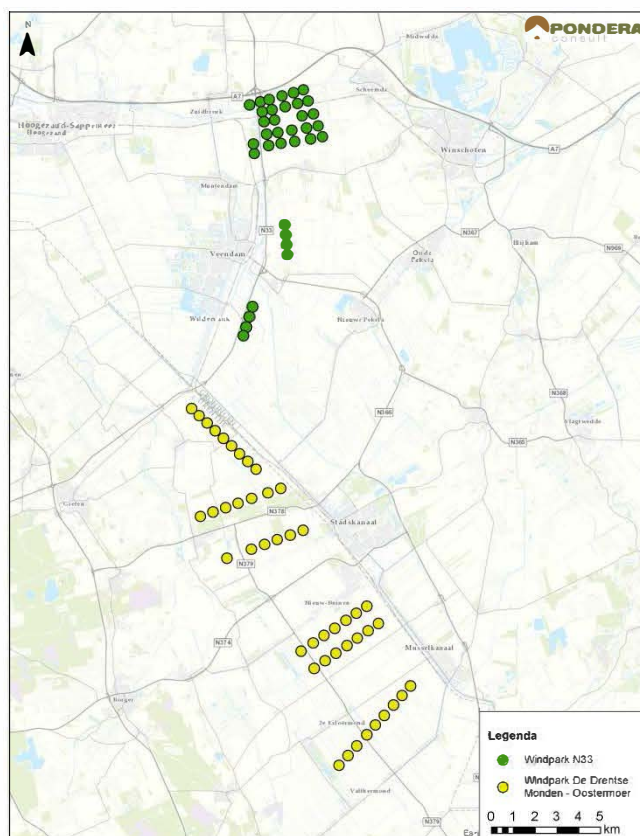
Figuur 1.1 Windturbineposities Windpark Vermeer Noord

Bron: Pondera Consult

Ook ten aanzien van dit cluster ontbreekt iedere vorm van samenwerking. Zo zijn de omgevingsvergunningen apart van elkaar aangevraagd en is in de beide aanvragen vermeld dat de windturbines van beide initiatiefnemers als een aparte inrichting moeten worden beschouwd.

Tot slot en los van het bovenstaande is voor de drie clusters nog van belang dat die erg ver van elkaar verwijderd zijn gelegen. Zo bedraagt de afstand tussen het zuidelijkste punt van cluster 1 en het noordelijkste punt van cluster 2 zo'n 4 kilometer en de afstand van het zuidelijke punt van cluster 1 en het noordelijkste punt van cluster 3 maar liefst 8 kilometer. Ter vergelijking wijs ik erop dat het ten zuiden van Windpark N33 gelegen Windpark Drentse Monden – Oostermoer slechts op 4 kilometer van het zuidelijkste punt van cluster 3 is gelegen (zie de onderstaande illustratie):

3.2 Juridisch kader

De totstandkoming van een windmolenpark kan met de Rijkscoördinatieregeling van artikel 3.35, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van de **Wro** worden voorbereid indien sprake is van:

De aanleg en uitbreiding van een productie-installatie, met inbegrip van de aansluiting van die installatie op een net, met een capaciteit van ten minste 100 MW, indien het betreft een installatie voor de opwekking van duurzame elektriciteit met behulp van windenergie (zie artikel 9b, eerste lid, aanhef en onder a van de Elektriciteitswet 1998).

Voor wat betreft het antwoord op de vraag wat dient te worden verstaan onder het begrip productie-installatie, is het volgende in de memorie van toelichting bij de Wijziging van de Elektriciteitswet 1998, de Mijnbouwwet en de Gaswet in verband met de toepassing van de Rijkscoördinatieregeling op energie-infrastructuurprojecten vermeld:

“Een productie-installatie kan bestaan uit meerdere productie-eenheden. Een productie-eenheid kan worden omschreven als de kleinste mogelijke entiteit waarmee zelfstandig elektriciteit kan worden opgewekt. Een aantal van die productie-eenheden die geografisch, technisch, functioneel of organisatorisch met elkaar samenhangen kunnen een productie-installatie vormen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een windmolenpark dat door één exploitant wordt beheerd of waarbij tussen de windmolens technische verbindingen bestaan. Elke windmolen is dan een productie-eenheid, terwijl het windmolenpark als geheel de productie-installatie is.”¹

Uit de nota naar aanleiding van het verslag volgt bovendien het volgende:

“De leden van de SP-fractie vroegen zich verder nog af hoe de regering omgaat met bijvoorbeeld grootschalige windturbineparken die in totaal een vermogen van meer dan 100 MW beslaan, maar in de praktijk bestaan uit meerdere kleine productie-installaties, al dan niet van verschillende exploitanten. Zoals vermeld in de toelichting op artikel 1, onderdeel A, van het wetsvoorstel, kan een productie-installatie uit meerdere productie-eenheden bestaan. Een productie-eenheid kan worden omschreven als de kleinste mogelijke entiteit waarmee zelfstandig elektriciteit kan worden opgewekt (bijvoorbeeld één windmolen). Een productie-installatie kan bestaan uit meerdere productie-eenheden. Het criterium is of de productie-eenheden zodanig geografisch, technisch, functioneel of organisatorisch met elkaar samenhangen dat sprake is van één productie-installatie. Deze eisen zijn niet cumulatief. Dat een aantal productie-eenheden door dezelfde exploitant wordt beheerd, is een belangrijke indicatie dat sprake is van één productie-installatie, maar is niet doorslaggevend. Ook als de productie-eenheden door

¹ Kamerstukken II 2007/08, 31 326, nr. 3, p. 15.

meerdere exploitanten beheerd worden, kan sprake zijn van één productie-installatie. Hiervan is bijvoorbeeld sprake als tussen de productie-eenheden technische verbindingen bestaan, zoals een gezamenlijke aansluiting op een net. Anderzijds zullen door dezelfde exploitant beheerde productie-eenheden geen productie-installatie zijn als die productie-eenheden op grote afstand van elkaar zijn gelegen en er tussen die eenheden geen technische of functionele verbindingen bestaan.²

Van belang is aldus, dat een windmolenpark één productie-installatie kan vormen indien de verschillende windmolens geografisch, technisch, functioneel of organisatorisch met elkaar samenhangen. Daarbij is het gegeven dat een aantal windmolens door dezelfde exploitant wordt beheerd, een belangrijke indicatie dat sprake is van één productie-installatie. Doorslaggevend is die indicatie echter niet. Ook als de windmolens door meerdere exploitanten beheerd worden, kan sprake zijn van één productie-installatie. Hiervan is bijvoorbeeld sprake als tussen de productie-eenheden technische verbindingen bestaan, zoals een gezamenlijke aansluiting op een net. Een en ander volgt overigens ook uit de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 4 mei 2016, ECLI:NL:RVS:2016:1228 (Wieringermeer).

3.3 Windpark N33 kan niet worden aangemerkt als één productie-installatie

Gelet op de voornoemde feiten en het juridisch kader ben ik van mening dat Windpark N33 niet kan worden aangemerkt als één productie-installatie in de zin van artikel 9b, eerste lid, aanhef en onder a, van de Elektriciteitswet 1998. Van geografische, technische, functionele of organisatorische samenhang is namelijk geen sprake:

- **Geografische samenhang ontbreekt**

Van geografische samenhang is om de volgende redenen geen sprake:

- zoals volgt uit de afbeelding die onder het kopje “relevante feiten” is toegevoegd, bestaat het windpark uit drie afzonderlijke clusters. Deze afzonderlijke clusters vertonen geen enkele vorm van samenhang;
- verder is van belang dat de drie clusters waaruit Windpark N33 bestaat erg ver van elkaar zijn gelegen. Daarmee is er sprake van onvoldoende ruimtelijke samenhang om ze te kunnen beschouwen als één productie-installatie. Zo bedraagt de afstand tussen het zuidelijkste punt van cluster 1 en het noordelijkste punt van cluster 2 zo’n 4 kilometer en de afstand van het zuidelijke punt van cluster 1 en het noordelijkste punt van cluster 3 maar liefst 8 kilometer;
- ook geldt dat het ten zuiden van Windpark N33 gelegen Windpark Drentse Monden – Oostermoer op slechts 4 kilometer van het zuidelijkste punt van cluster 3 is gelegen. Die afstand is kleiner dan de afstanden die binnen het Windpark N33 worden gehanteerd. Nu bovendien vanuit landschappelijk oogpunt niet te zien is waar het ene windpark begint en het andere eindigt, is van enige geografische samenhang geen sprake.

- **Technische samenhang ontbreekt**

Van technische samenhang is om de volgende redenen geen sprake:

- De drie clusters kennen allemaal een eigen energievoorziening nu er is voorzien in aparte transformatorstations;
- Verder geldt dat iedere aanvrager van een omgevingsvergunning zelf de aansluiting op het elektriciteitsnet verzorgt;
- Tot slot is van belang dat op geen enkele wijze is geborgd dat uiteindelijk in het gehele gebied dezelfde windturbines worden gerealiseerd zodat sprake is van een samenhangend windmolenpark. Op grond van artikel 4.1.2a onder 5 van de planregels hoeven de windturbines namelijk slechts per cluster of deelgebied identiek te zijn.

- **Functionele samenhang ontbreekt**

² Kamerstukken II 2007/08, 31 326, nr. 6, p. 5.

Van functionele samenhang is geen sprake omdat geen gemeenschappelijk gebruik wordt gemaakt van bepaalde ruimten of bedrijfsmiddelen. Niet voor niets volgt uit de aanvragen om omgevingsvergunning dat sprake zal zijn van vier aparte inrichtingen. De drie clusters kunnen en zullen dan ook volledig zelfstandig functioneren.

- **Organisatorische samenhang ontbreekt**

Tot slot ontbreekt ook de vereiste organisatorische samenhang, omdat:

- De drie clusters worden geëxploiteerd door verschillende exploitanten. Cluster 1 wordt deels geëxploiteerd door het samenwerkingsverband Windpark N33 en RWE. De voorziene clusters 2 en 3 worden echter slechts door het samenwerkingsverband Windpark N33 geëxploiteerd. RWE is daarbij niet betrokken;
- RWE geen onderdeel uitmaakt van het samenwerkingsverband Windpark N33 en er niet of nauwelijks onderlinge afstemming plaatsvindt. Zo valt op dat op het moment dat de aanvragen niet door Pondera worden gecoördineerd, het samenwerkingsverband N33 en RWE beide andere bedrijven inschakelen voor het uitvoeren van onderzoeken (zie onder meer de bijlagen 4B en 4C bij de aanvragen om omgevingsvergunning);
- Van belang is overigens ook dat ten aanzien van cluster 1 de onderlinge organisatorische samenhang ontbreekt, omdat de ingediende vergunningaanvragen niet gezamenlijk zijn voorbereid en/of op elkaar zijn afgestemd. Zo moeten de windturbines van beide initiatiefnemers en in ieder cluster als een aparte inrichting worden beschouwd;
- Ook geldt dat beide partijen zich tijdens overleggen apart laten vertegenwoordigen;
- Waar geldt dat er wel een gezamenlijk milieueffectrapport is opgesteld, kan dat gegeven overigens niet doorslaggevend zijn voor het oordeel dat sprake is van één productie-installatie. Indien voor elke van de clusters een afzonderlijk milieueffectrapport zou zijn opgesteld, zou daarin voor wat betreft de effectbeoordeling immers ook met de andere initiatieven rekening moeten zijn gehouden, onder andere met het oog op eventuele cumulatieve effecten op het punt van geluidhinder en hinder door slagschaduw of op het punt van aanvaringsslachtoffers onder vogels en vleermuizen;
- Tot slot is van belang dat zowel het samenwerkingsverband Windpark N33 en RWE eigen personeel en middelen hebben.

Gelet op het voorgaande kan naar mijn mening niet anders worden geoordeeld dan dat Windpark N33 geen geografische, technische, functionele en/of organisatorische samenhang vertoont. Het gevolg daarvan is, dat het windpark niet kan worden aangemerkt als één productie-installatie in de zin van artikel 9b, eerste lid, aanhef en onder a, van de Elektriciteitswet 1998.

3.4 Tussenconclusie: Rijkscoördinatierегeling is ten onrechte toegepast

Nu sprake is van drie aparte productie-installaties, is daarvan het gevolg dat de Rijkscoördinatierегeling ten onrechte is toegepast. Toepassing van de Rijkscoördinatierегeling is op grond van de Elektriciteitswet 1998 immers slechts mogelijk bij een productie-installatie van tenminste 100 MW. In ieder geval voor de twee productie-installaties ter hoogte van Veendam (cluster 2 en 3) wordt niet aan deze norm voldaan, waardoor niet het Rijk maar de provincie het bevoegd gezag is. Ik verwijs in dat kader naar het bepaalde in artikel 9e, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998:

“Provinciale staten zijn bevoegd voor de aanleg of uitbreiding van een productie-installatie voor opwekking van duurzame elektriciteit met behulp van windenergie met een capaciteit van ten minste 5 maar niet meer dan 100 MW, met inbegrip van de aansluiting van die installatie op een net, gronden aan te wijzen en daarvoor een inpassingsplan als bedoeld in artikel 3.26, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen.”

Nu het Rijk niet bevoegd is tot vaststelling van het inpassingsplan, kan niet tot vaststelling van het inpassingsplan worden overgegaan. De zienswijze dient hierom gegrond te worden verklaard.

4. REALISATIE WINDMOLENPARK IS IN STRIJD MET HET PROVINCIAAL- EN GEMEENTELIJK BELEID

Nu niet het Rijk, maar de provincie het bevoegd gezag is voor het opstellen en het vaststellen van het inpassingsplan, is het provinciale – en het daarmee in lijn zijn gemeentelijke – beleid bij het opstellen van het inpassingsplan ten onrechte terzijde geschoven. Ik licht dit hierna nader toe.

4.1 De voorziene windturbines sluiten niet aan bij het vlakke, veenkoloniale landschap

Het plangebied maakt onderdeel uit van de Groninger Veenkoloniën, dat is een relatief open agrarisch landschap met grootschalige akkerbouwgebieden. Het open landschap kenmerkt zich met name door de weidsheid met een veelal nog herkenbare opstreckende verkaveling. Deze wijze van verkaveling is een overblijfsel van de ontginningsgeschiedenis van Veendam. Vanaf de 17^e eeuw werd het hoogveen rondom Veendam namelijk in ontginning genomen, waarbij het veen werd afgegraven ten behoeve van de turfwinning. De onderliggende zandgronden werden vervolgens ingericht voor de landbouw.

Het resultaat van de ontginning van het hoogveen was, dat een veenkoloniaal landschap werd gecreëerd met een bijna wiskundige systematiek.

Zowel op gemeentelijk als op provinciaal niveau is altijd over de band van bestemmingsplannen, beheersverordeningen, structuurvisies en omgevingsverordeningen geborgd dat dit historische landschap, met daarbij de kenmerkende openheid en de van oudsher aanwezige agrarische functie, werd behouden:

- Zo volgt uit de op 1 juni 2016 vastgestelde provinciale Omgevingsvisie 2016 dat de provincie bij de realisatie van een windmolenpark, mede vanwege de invloed die zo'n windpark zal hebben op het landschap en de leefomgeving, de volgende inrichtingsprincipes van belang acht:
 - aansluiting bij het landschap;
 - herkenbare interne orde;
 - afstand tussen de parken.
- Daarnaast volgt uit artikel 2.4.14 van de eveneens op 1 juni 2016 vastgestelde Omgevingsverordening 2016, dat een bestemmingsplan kan voorzien in de oprichting van windturbines op voorwaarde dat:
 - a. de windturbines deel gaan uitmaken van een park- of lijnopstelling; en,
 - b. ze geen grotere wicklengte hebben dan tweederde van de ashoogte.
- Verder volgt uit het gemeentelijk beleid het uitgangspunt dat de gemeente voorstander is van de toepassing van duurzame energie. Voor wat betreft de realisatie van een windmolenpark heeft zij in dat kader vastgelegd dat realisatie daarvan mogelijk is, mits het park landschappelijk kan worden ingepast en de licht- en geluidhinder tot een minimum kan worden beperkt. Tevens dient een windmolenpark – zo dat er komt – zoveel mogelijk in de vorm van een parkopstelling te worden opgericht (zie de nota “Energiek met Energie, samen op naar een duurzaam Oost-Groningen”).

- In de op 16 februari 2015 door de gemeenteraad vastgestelde structuurvisie Veendam wordt opgemerkt dat:
 - het gebied ten zuiden van de bedrijvzone Dallen tussen de spoorlijn en de N33 door zijn karakteristieke openheid van bijzondere landschappelijke waarde is. Vanaf de doorgaande wegen ligt namelijk het lint van Wildervank als helder begrensde stedenbouwkundige structuur in het landschap. De bedoeling is dat het gebied open blijft om zo de structuur en identiteit van het lintdorp Wildervank te behouden;
 - in het oostelijk gelegen landelijk gebied buiten de linten van Meeden, Zuidwending, Ommelandervijk en Bareveld wordt ingezet op het openhouden van het grootschalige landschap in een patroon van ‘open-lint-open’. De open gebieden zijn voornamelijk bestemd voor de grootschalige landbouw of andere grootschalige functies en landbouw gerelateerde bedrijvigheid. Daarbij blijft de landschappelijke hoofdopzet van wijken en kanalen leidend.
- Tot slot is van belang dat het plangebied waar de windmolens van cluster 2 en 3 zijn voorzien op grond van de vigerende beheersverordening “Buitengebied Veendam” de bestemming “agrarisch” heeft en dat de ontwikkelingsmogelijkheden van het plangebied altijd aan andere, strengere regels zijn gebonden dan in delen waar dit herkenbare landschap in mindere mate zichtbaar is. Zo is voor wat betreft de toelaatbaarheid van ontwikkelingen altijd aansluiting gezocht bij de verkavelingsstructuur en zijn functies die afbreuk doen aan de openheid (waaronder bosaanplant) niet toegestaan. Ik verwijs daartoe ook naar de structuurvisie van Veendam waarin het volgende is opgenomen:

“In het oostelijk gelegen gebied buiten de lint van Meeden, Zuidwending, Ommelandervijk en Bareveld zal worden ingezet op het openhouden van het grootschalig landschap in een patroon van open-lint-open. De open gebieden zijn voornamelijk voor de grootschalige landbouw of andere grootschalige functies op het gebied van bijvoorbeeld de (energie)winning (magnesium, gas of wind).”

Ter illustratie wijs ik ook naar het westelijke deel van het buitengebied van Veendam. In tegenstelling tot het plangebied, zijn daar wel niet-agrarische functies toegestaan, omdat het (grootschalige) open agrarische landschap daar al deels verdwenen is. Dat gebied zou gelet hierop wel een mogelijkheid voor een windpark kunnen vormen.

Op de onderstaande kaart zijn de voornaamste landschappelijke kenmerken van het plangebied inzichtelijk gemaakt (bron: ontwerpbestemmingsplan Buitengebied Veendam):

Uit deze kaart volgt, dat de opstreekende verkaveling aan de oostzijde van Veendam een duidelijk patroon vertoont. De clusters 2 en 3 van het voorziene windpark doorbreken dit van oudsher reeds aanwezige verkavelingspatroon, omdat de windturbines verticaal- en dus in strijd met dit reeds van oudsher aanwezige – verkavelingspatroon zullen worden gerealiseerd. Daarbij komt, dat goed in het oog moet worden gehouden dat de voorziene windturbines van zo'n 200m hoogte het van oudsher en bewust open gehouden vlakke, veenkoloniale landschap op grove wijze doorbreken. De turbines zullen vanwege hun grote hoogte immers goed zichtbaar zijn vanuit een groot deel van Veendam. Ook 's nachts zullen zij voor een onrustig beeld zorgen omdat de turbines voorzien zijn van obstakelverlichting.

Nu de voorziene windturbines in de clusters 2 en 3 op geen enkele wijze aansluiten op het door de provincie en gemeente beschermde vlakke, veenkoloniale landschap, kan niet anders geoordeeld worden, dan dat sprake is van strijd met zowel het provinciale als het gemeentelijke beleid. Het windmolenpark kan om die reden niet, althans niet op de thans voorziene wijze worden gerealiseerd.

4.2 Herkenbare interne orde ontbreekt

Het windpark is tevens in strijd met het gemeentelijk en provinciaal beleid, omdat in het ontwerp-inpassingsplan niet is gewaarborgd dat de verschillende initiatiefnemers voor alle clusters waaruit het windmolenpark bestaat exact dezelfde windturbines gaan realiseren. Het ontwerp-inpassingsplan kent daartoe geen voldoende objectief begrensde voorschriften. Waar artikel 4.2a onder 5 van de planregels voorschrijft dat de windturbines per lijnopstelling en voor cluster noord identiek moeten zijn, is met die omschrijving immers nog niet geborgd dat ook daadwerkelijk in alle clusters identieke windturbines worden gerealiseerd. De kans dat er daadwerkelijk verschillende windturbines worden gerealiseerd, acht ik overigens reëel nu sprake is van vier verschillende inrichtingen, de initiatiefnemers zich niet hebben verenigd in een samenwerkingsverband, beschikken over eigen – van elkaar gescheiden – middelen waardoor ze volledig zelfstandig van elkaar kunnen opereren en zich evenmin gezamenlijk laten vertegenwoordigen.

Het gevolg van het voornoemde gebrek aan samenwerking, afstemming en borging in de planregels is, dat in het ontwerp-inpassingsplan niet geborgd is dat er een herkenbare interne orde ontstaat. Hierdoor is sprake van strijd met zowel het provinciale als het gemeentelijke beleid.

4.3 Windpark vertoont geen samenhang; ontbreken van park- of lijnopstelling

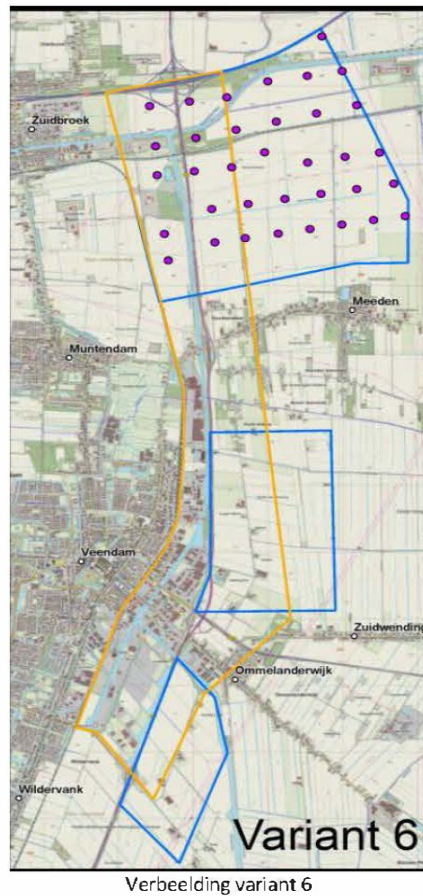
In de derde plaats is sprake van strijd met het provinciaal en gemeentelijk beleid, omdat uit de op pagina 4 van deze zienswijze opgenomen illustratie van het windpark volgt, dat de drie clusters geen enkele samenhang met elkaar vertonen. Waar de Omgevingsverordening voorschrijft dat een park- of lijnopstelling dient te worden gehanteerd, is nu gekozen voor zowel een park- als een lijnopstelling. Clusters 2 en 3 kennen immers een lijnopstelling, terwijl cluster 1 veeleer alle kenmerken heeft van een parkopstelling. Voor wat betreft de lijnopstelling is overigens nog van belang dat die opstelling het van oudsher in het plangebied aanwezige verkavelingspatroon doorbreekt en uit het gemeentelijk beleid nu juist een grote voorkeur voor een parkopstelling volgt. Nu het voorziene windpark op geen enkele wijze blijkt geeft van enige samenhang, is ook hierom sprake van strijd met het provinciale en gemeentelijke beleid.

4.4 Tussenconclusie

Gelet op het voorgaande komt realisatie van de drie clusters van het voorziene windmolenpark in strijd met het provinciale en gemeentelijke beleid nu het windpark niet aansluit bij het landschap, geen herkenbare interne orde kent en het windpark geen enkele samenhang vertoont. Realisatie van het windpark op de thans voorziene wijze is dan ook op geen enkele wijze mogelijk (vgl. ook ABRvS 3 juni 2015, ECLI:NL:RVS:2015:1761), zeker niet nu de provincie in plaats van het Rijk het bevoegd gezag is tot vaststelling van het inpassingsplan. Ook hierom dient de zienswijze gegrond te worden verklaard.

5. VARIANT 6 HAD HET VOORKEURSALTERNATIEF MOETEN ZIJN

Los van het bovenstaande is de Gemeente van mening dat variant 6 het voorkeursalternatief had moeten zijn in plaats van het thans voorliggende voorkeursalternatief. Variant 6, waarbij alle turbines in één cluster c.q. park komen te liggen in de hoek van de N33 en de A7, scoort namelijk op alle door het Rijk omschreven maatgevende onderdelen beter. Zo ondervinden er beduidend minder mensen hinder en vindt er minder verstoring van het karakteristieke landschap plaats. Daarbij komt dat de keuze voor variant 6 – anders dan de voorkeursvariant – aansluit bij het provinciale en gemeentelijke beleid, dat uitgaat van een voorkeur voor een parkopstelling.

5.1 Kenmerkende uitgangspunten voor keuze voorkeursalternatief

Bij het bepalen van het voorkeursalternatief zijn door het Rijk de volgende maatgevende onderdelen tot uitgangspunt genomen:

- Het zoveel mogelijk verminderen van de geluidhinder;
- Het behouden van een zo groot mogelijke afstand tot de woonkernen;
- Een goede landschappelijke inpassing, en;
- Gelijke toepassing van de criteria in de verschillende gemeenten.

Daarbij is, zo volgt ook uit de beantwoording van de zienswijze op het voorontwerp-inpassingsplan, het meeste gewicht toegekend aan de eerste drie criteria. Hierna wordt onderbouwd dat variant 6 beter aansluit bij deze drie criteria.

5.2 Variant 6 scoort beter op alle maatgevende onderdelen

In het milieueffectrapport is op pagina 272 een tabel opgenomen met daarin de milieueffecten van het voorkeursalternatief, afgezet tegen de milieueffecten van (onder andere) variant 6. Daaruit volgt, dat de beide varianten op vele onderdelen gelijkwaardig scoren. Echter op de door het Rijk omschreven maatgevende onderdelen scoort variant 6 beter:

1) Variant 6 scoort beter op het onderdeel geluid

Variant 6 vormt qua geluidhinder de meest optimale variant, omdat er geen gehinderden wonen binnen de 47 Lden contour, er slechts 11 gehinderden binnen de 47 tot 42 Lden contour en er binnen de 42 tot 37 Lden contour in de landelijke gebieden slechts 38 gehinderden zijn.

Hoewel ook de kernen Meeden en Zuidbroek in variant 6 vallen binnen de laatstgenoemde contour, geldt dat deze kernen ook in het voorkeursalternatief onder de 42 tot 37 Lden contour vallen. Het voordeel van variant 6 ten opzichte van het voorkeursalternatief is echter dat er bij variant 6 geen gehinderden zijn in de zuidelijke en noordelijke wijken van Veendam, Wildervank, Ommelanderwijk, Zuidwending en Muntendam. Het gevolg hiervan is dat variant 6 voor wat betreft het onderdeel geluid aanzienlijk beter scoort.

2) Variant 6 scoort beter op het onderdeel slagschaduw, omdat er een grotere afstand tot de woonkernen wordt geborgd

Ook voor wat betreft de slagschaduw die de windturbines zullen veroorzaken, vormt variant 6 de meest optimale variant. Volgens de berekeningen zijn er in variant 6 namelijk slechts 14 woningen die meer dan 6 uur per jaar hinder zullen ondervinden van slagschaduw. De reden daarvan is mede daarin gelegen dat in variant 6 een grotere afstand tot de woonkernen wordt geborgd.

Nu er in variant 6 slechts voor enkele woningen in verband met slagschaduw in een stilstandsvoorziening hoeft te worden voorzien, is daarvan het gevolg dat de te realiseren windturbines vele malen effectiever en efficiënter inzetbaar zijn. Gelet hierop leidt de keuze voor variant 6 niet alleen tot minder gehinderden, maar ook tot een hogere energieopbrengst.

3) Variant 6 scoort beter op het onderdeel landschappelijke inpassing

In de derde plaats scoort variant 6 beter op het punt van landschappelijke inpassing. Zoals hiervoor reeds uiteen is gezet, staan de voorziene clusters 2 en 3 van het voorkeursalternatief namelijk haaks op het van oudsher in het plangebied aanwezige verkavelingspatroon. Nu met de lijnopstelling van de clusters 2 en 3 op geen enkele wijze rekening is gehouden met de verkavelingsstructuur, leidt het voorkeursalternatief op geen enkele wijze tot een goede landschappelijke inpassing. Verder is van belang dat het voorkeursalternatief slechts op 4 km afstand is gelegen van het windpark Drentse Monden – Oostermoer, terwijl cluster 1 en 3 zo'n 8 km van elkaar zijn voorzien. Het gevolg daarvan is, dat er vanuit landschappelijk oogpunt geen enkele samenhang bestaat tussen de drie verschillende clusters en dat het vanuit landschappelijk oogpunt volledig onduidelijk is waar het ene windpark begint en het andere eindigt. Het voorkeursalternatief bestaat hierdoor uit drie aparte "plukjes" die, vanwege de toepasselijkheid van de Rijkscoördinatierегeling, voor het gemak worden gezien als één windpark terwijl daar vanuit landschappelijk oogpunt geen enkele aanleiding toe bestaat.

De voornoemde landschappelijke nadelen kent variant 6 niet. In die variant zijn immers alle windmolens in één cluster voorzien, waardoor de historische verkavelingsstructuur ter hoogte van Veendam niet wordt doorbroken. Daarbij komt dat de keuze voor variant 6 – anders dan de voorkeursvariant – aansluit bij het provinciale en gemeentelijke beleid, dat uitgaat van een voorkeur voor een parkopstelling. Voorts bevindt het windmolenpark Drentse Monden – Oostermoer zich op bijna 15 km afstand van de zuidelijkste windturbine in variant 6, waardoor niet het gevaar ontstaat dat de twee windmolenparken als één geheel worden gezien.

5.3 Tussenconclusie

Nu variant 6 op alle maatgevende onderdelen beter scoort dan het voorkeursalternatief, is de keuze voor het voorkeursalternatief op geen enkele wijze begrijpelijk en bovendien in strijd met een goede ruimtelijke ordening. De zienswijze dient daarom ook hierom gegrond te worden verklaard.

6. AANWIJZING VOORLOPIGE BESTEMMING NIET MOGELIJK EN LEIDT TOT STRIJD MET ALGEMENE BEGINSELEN

Naast het voornoemde, kan ik mij ook niet vinden in de inhoud van het thans voorliggende ontwerp-inpassingsplan zelf. Ik richt mijn zienswijze in dat kader eerst tegen artikel 4 van de planregels.

Uit artikel 4 van de planregels volgt dat op de gronden waarop het windpark is voorzien, de bestemming "Bedrijf-Windturbinepark Voorlopig" rust. Deze voorlopige bestemming geldt 30 jaar vanaf de datum van inwerkingtreding van het plan. Na het verstrijken van die termijn gelden voor de als "Bedrijf-Windturbinepark Voorlopig" aangewezen gronden weer de bestemmingen zoals die voor die gronden zijn neergelegd in de onderliggende bestemmingsplannen of beheersverordeningen, zo volgt uit de planregels. Ik ben van mening dat aanwijzing van een voorlopige bestemming in dit geval niet mogelijk is en bovendien leidt tot strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

6.1 Juridisch kader

Blijkens de toelichting bij het ontwerp-inpassingsplan is het aanwijzen van een voorlopige bestemming mogelijk gemaakt middels het Besluit van 8 juli 2016 tot wijziging van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet en van bijlage II van de Crisis- en herstelwet (*Stb.* 2016, 276).

Met dit besluit is een experiment aan het Besluit uitvoering Chw toegevoegd ten behoeve van het "voorlopig bestemmen van windturbineparken". Artikel 2.4 van de Chw vormt in dat kader de grondslag voor de regulering van een dergelijk experiment. In dat licht is van belang dat artikel 2.4 lid 3 van de Chw cumulatief eist dat in de betreffende regeling wordt bepaald:

- a) Welke afwijking of afwijkingen van de in het eerste lid van artikel 2.4 genoemde wetten is of zijn toegestaan;
- b) De ten hoogste toegestane tijdsduur van die afwijking of afwijkingen, en;
- c) De wijze waarop wordt vastgesteld of een afwijking aan haar doel beantwoordt en of de tijdsduur daarvan aanpassing behoeft.

De mogelijkheid tot het voorlopig bestemmen van windturbineparken is geregeld in artikel 7o van het Besluit uitvoering Chw. Daarin is onder meer bepaald dat:

- Aan de in het eerste lid van dat artikel genoemde gronden voorlopige bestemmingen kunnen worden toegekend voor het bouwen en in werking hebben van een windturbine voor een termijn van tussen de 25 en 30 jaar, en;
- De voorlopige bestemming uiterlijk vijf jaar na inwerkingtreding van dit Besluit wordt vastgesteld.

Tevens volgt uit de toelichting bij dit artikel dat de planvaststeller de termijn waarvoor de voorlopige bestemming geldt, moet vaststellen op basis van de informatie van de initiatiefnemer van het windturbinepark en de lokale omgevingsfactoren en dat na de periode van 25 tot 30 jaar een andere, definitieve bestemming voor de gronden gaat gelden, die al bij hetzelfde bestemmings- of inpassingsplan is toegekend (*Stb.* 2016, 276, p. 32 en 33).

Uit het advies van de Raad van State, dat betrekking had op artikel 7o van het Besluit uitvoering Chw, volgt dat het toekennen van een voorlopige bestemming slechts mogelijk is in combinatie met een definitieve bestemming (vgl. ABRvS 20 augustus 2008, ECLI:NL:RVS:2008:BE8848).

6.2 Artikel 7o is in strijd met artikel 2.4 Chw

Vooreerst is ben ik van mening dat artikel 7o van het Besluit uitvoering Chw in strijd is met het bepaalde in artikel 2.4 van de Chw.

In de eerste plaats geldt namelijk dat artikel 7o niet de betekenis heeft die de wetgever bij het opstellen van artikel 2.4 van de Chw voor ogen heeft gehad. Het idee achter de mogelijkheid van het treffen van een experimenteerregeling op grond van artikel 2.4 van de Chw is namelijk, dat de wetgever het wenselijk achtte om bepaalde *functies* (langer dan de planperiode van 10 jaar) te laten voortbestaan. Uit de tekst en toelichting bij artikel 7o van het Besluit uitvoering Chw volgt echter, dat het voortbestaan van de betreffende functies niet de reden vormde voor de opname van artikel 7o, maar dat men het wenselijk achtte om te borgen dat de windmolens na een periode van 30 jaar worden vernieuwd zodat die blijven voldoen aan de nieuwste technieken. Het bereiken van een dergelijke doelstelling is echter in strijd met artikel 2.4 van de Chw. Artikel 2.4 van de Chw kan daarmee dan ook niet de wettelijke basis vormen voor artikel 7o van het Besluit uitvoering Chw.

In de tweede plaats is van belang dat artikel 2.4 lid 3 onder b van de Chw bepaalt dat in het Besluit uitvoering Chw de ten hoogste toegestane tijdsduur van de afwijking of afwijkingen moet worden bepaald. Gelet op de inhoud van artikel 7o is die bepaling door de Minister uitgelegd als bepaling in de tijd waarbinnen van de afwijkingsbevoegdheid gebruik mag worden gemaakt. Een dergelijke uitleg strookt niet met de in artikel 2.4 lid 3 sub b van de Chw opgenomen ten hoogste toegestane tijdsduur van de betreffende afwijking(en) zelf. Een dergelijke tijdsduur kent artikel 7o niet.

Tot slot meen ik dat artikel 7o in strijd is met het bepaalde in artikel 2.4 lid 3 sub c van de Chw. In artikel 7o is namelijk geen regeling opgenomen over de wijze waarop wordt vastgesteld of de afwijking aan haar doel beantwoordt en of de tijdsduur daarvan aanpassing behoeft.

Nu artikel 7o van het Besluit uitvoering Chw naar mijn mening in strijd is met artikel 2.4 van de Chw, dient aan artikel 7o verbindende kracht te worden ontzegd (vgl. ook ABRvS 3 februari 2016, ECLI:NL:RVS:2016:201). Het gevolg hiervan is, dat artikel 4 van de planregels niet op artikel 7o van het Besluit uitvoering Chw gebaseerd had mogen worden.

6.3 Inpassingsplan kent ten onrechte geen definitieve bestemming toe aan gronden

In de tweede plaats geldt dat in het ontwerp-inpassingsplan ten onrechte geen definitieve bestemming is toegekend aan de met een voorlopige bestemming aangewezen gronden.

Zoals hiervoor reeds uiteen is gezet, is op grond van artikel 7o van het Besluit uitvoering Chw namelijk vereist dat in *hetzelfde* plan – hier dus het inpassingsplan – aan de gronden een definitieve bestemming wordt toegekend. Nu artikel 4.3.1 van de planregels uitdrukkelijk voorbijgaat aan die eis door te verwijzen naar de onderliggende bestemmingsplannen c.q. beheersverordeningen, is daarvan het gevolg dat het ontwerp-inpassingsplan in strijd is met artikel 7o van het Besluit uitvoering Chw. Het inpassingsplan kan dan ook niet worden vastgesteld.

6.4 Voorlopige bestemming is in strijd met de beginselen van behoorlijk bestuur

Tot slot is artikel 4.2 van het ontwerp-inpassingsplan in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Uit dat artikel volgt namelijk zonder motivering dat de voorlopige bestemming geldt voor een periode van 30 jaar.

Nu uit de tekst en toelichting bij artikel 7o van het Besluit uitvoering Chw volgt dat een voorlopige bestemming voor een termijn van tussen de 25 en 30 jaar kan worden vastgesteld en dat de exacte lengte van die termijn dient te worden bepaald op basis van de informatie van de initiatiefnemer van het windturbinepark en de lokale omgevingsfactoren, is het in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur om zonder nadere motivering voor een periode van 30 jaar een voorlopige bestemming op deze gronden te leggen. Dat klemmt te meer nu de initiatiefnemers blijkens de aanvragen om omgevingsvergunning zelf hebben verzocht om verlening van een vergunning voor onbepaalde tijd.

6.5 Tussenconclusie

Gelet op het voorgaande ben ik van mening dat het inpassingsplan niet kan worden vastgesteld op de thans voorziene wijze omdat sprake is van strijd met het bepaalde in artikel 2.4 van de Chw, artikel 7o van het Besluit uitvoering Chw en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

7. INPASSINGSPLAN KENT TEN ONRECHTE GEEN STILSTANDSREGELING

Uit het milieueffectrapport volgt dat er als gevolg optredende slagschaduw hinder maatregelen moeten worden getroffen in de vorm van een stilstandsregeling.

In het ontwerp-inpassingsplan is niet in een stilstandsregeling voorzien, waardoor het ontwerp-inpassingsplan onzorgvuldig is voorbereid. Nu een dergelijke regeling ter mitigatie van de als gevolg van de realisatie van het windmolenpark ontstane milieueffecten wel noodzakelijk is, verzoekt ik om in het inpassingsplan alsnog in een adequate en afdwingbare stilstandsregeling te voorzien. Het “doorschuiven” van deze verplichting naar de mogelijk te verlenen omgevingsvergunningen is overigens niet mogelijk (vgl. ABRvS 27 mei 2015, ECLI:NL:RVS:2014:1621 en ABRvS 11 juni 2014, ECLI:NL:RVS:2014:2252).

8. NIET IS GEWAARBORGD DAT IN HET GEHELE PARK EXACT DEZELFDE WINDTURBINES WORDEN GEREALISEERD

8.1 Geen waarborgen binnen N33

Zoals hiervoor reeds uiteen is gezet, worden de drie clusters door verschillende initiatiefnemers gerealiseerd. De clusters zijn zodanig vormgegeven dat door het Rijk zoveel als mogelijk rekening wordt gehouden met de grondposities die private partijen al vooruitlopend of speculerend op de mogelijke komst van een windpark hadden ingenomen. Deze financiële belangen blijken nu ook voor de ruimtelijke uitstraling van het windpark doorslaggevend te zijn geweest. Immers, de initiatiefnemers worden blijkens artikel 4.1.2a onder 5 van de planregels op geen enkele wijze verplicht om exact dezelfde windturbines (dus van hetzelfde merk en dezelfde kenmerken) te realiseren.

Het realiseren van dezelfde windturbines is echter wel noodzakelijk voor het verkrijgen van de voor een goede ruimtelijke ordening noodzakelijke goede landschappelijke inpassing en het voorkomen van visuele hinder. Wegens het ontbreken van een daartoe strekkend, voldoende objectief begrensd, voorschrift kan dan ook niet anders worden geconcludeerd dan dat sprake is van strijd met een goede ruimtelijke ordening.

8.2 Geen waarborgen voor eenheid tussen N33 en Drentse Monden – Oostermoer

Zoals wij hiervoor reeds hebben opgemerkt, zijn de windparken Drentse Monden - Oostermoer en N33 erg dicht bij elkaar voorzien. Zo bedraagt de afstand tussen het zuidelijkste punt van cluster 3 en het Windpark Drentse Monden – Oostermoer slechts 4 kilometer. Ter vergelijking merk ik op, dat de afstand tussen het zuidelijkste punt van cluster 1 en het noordelijkste punt van cluster 2 zo'n 4 kilometer bedraagt en de afstand tussen het zuidelijkste punt van cluster 1 en het noordelijkste punt van cluster 3 maar liefst 8 kilometer.

Het gevolg hiervan is, dat het windpark Drentse Monden – Oostermoer hoe dan ook zal interfereren met de in windpark N33 voorziene windturbines. Nu de afstand tussen Drentse Monden – Oostermoer en cluster 3 zelfs de helft kleiner is dan de afstand tussen cluster 1 en 3, dient naar mijn mening vanuit ruimtelijk oogpunt in het ontwerp-inpassingsplan geborgd te worden dat de beide windparken een gelijke verschijningsvorm hebben en dat de windturbines afkomstig dienen te zijn van dezelfde fabrikant. Tevens had moeten worden onderzocht wat de gevolgen zijn van de cumulatie van de visuele hinder, die gezien de ligging van het thans voorziene windpark hoe dan ook met windpark Drentse Monden – Oostermoer zal optreden. Alleen op die manier kan immers een goede landschappelijke inpassing worden geborgd.

8.3 Tussenconclusie

Gelet op het voorgaande is sprake van strijd met een goede ruimtelijke ordening, nu in het ontwerp-inpassingsplan op geen enkele wijze is geborgd dat zowel de windturbines binnen Windpark N33 als de windturbines binnen het Windpark Drentse Monden – Oostermoer identiek zijn en er geen onaanvaardbare (gecumuleerde) visuele hinder ontstaat.

9. REFERENTIE TURBINES VOLDOEN NIET AAN BBT

Uit het inpassingsplan volgt dat de drie clusters tezamen voorzien in een windpark van ongeveer 120 MW. Daartoe zijn volgens het voorkeursalternatief in totaal 35 windturbines vereist in de 3 tot 5 MW klasse (de "referentieturbines").

Uit het milieueffectrapport volgt echter dat de gebruikte referentieturbines niet aansluiten bij de BBT. Er zijn namelijk nieuwe, effectievere windturbines beschikbaar. Deze windturbines, waarvan de effecten zijn onderzocht, hebben grotere rotoren en worden gebouwd op steeds hogere ashoogte. Hierdoor kan met het gebruik van gelijke generatoren meer energie worden opgewekt. Uit de in de aanvulling bij het milieueffectrapport uitgevoerde vergelijking tussen de nieuwe windturbines en de voor het inpassingsplan onderzochte windturbines volgt, dat de milieueffecten van de beide turbines gelijk zijn, zij het dat de energieopbrengst van de nieuwe turbines zo'n 27% hoger is:

- **Geluid:** grotere windturbines hebben geen grotere geluideffecten. Ook hier zijn aldus geen mitigerende maatregelen nodig;
- **Slagschaduw:** hoewel de slagschaduwhinder net wat groter zal zijn dan bij de thans voorziene windturbines, is de hierdoor voorziene hinder – net als bij het voorkeursalternatief – goed op te vangen door toepassing van mitigerende maatregelen als een stilstandsvoorziening;
- **Externe veiligheid:** de effecten blijven gelijk;
- **Landschap:** de score ten opzichte van het voorkeursalternatief verandert niet;
- **Energieopbrengst:** het toepassen van turbines met een grotere rotordiameter op een hogere ashoogte leidt tot circa 27% meer kWh opbrengst in vergelijking tot de referentieturbine in het voorkeursalternatief.

Nu de energieopbrengst van de nieuwe turbines zo'n 27% hoger is, is daarvan het gevolg dat met gebruikmaking van de BBT zo'n 9 windturbines minder kunnen worden gerealiseerd om de energiedoelstelling van 120 MW te kunnen blijven halen. Het gebruik van de BBT betekent in alle gevallen dus milieuwinst. Nu in het belang van het bereiken van een hoog niveau van bescherming van het milieu de best beschikbare technieken moeten worden toegepast en toepassing van die technieken er hoe dan ook toe leidt dat er bij gelijkblijvende milieueffecten minder windturbines nodig zijn, ben ik van mening dat in het ontwerp-inpassingsplan geborgd had moeten worden dat de voorziene 120 MW aan energieopbrengst door middel van het gebruik van de BBT moet worden behaald. Op deze plek merkt ik nog op dat borging van die norm te meer noodzakelijk is nu uit de aanvragen om omgevingsvergunning volgt dat de definitieve keuze voor het windturbintype pas plaatsvindt ná afronding van de besluitvorming. Nu enige vorm van inspraak op de keuze van het type windturbine niet mogelijk is, dient op zijn minst gewaarborgd te worden dat die windturbines voldoet aan de BBT.

9.1 Vermindering windturbines dient in cluster 2 en 3 plaats te vinden

De circa 9 windturbines die als gevolg van de toepassing van BBT minder hoeven te worden gerealiseerd, zouden naar mijn mening geschrapt moeten worden in de voorziene clusters 2 en 3 van het voorkeursalternatief. De reden daarvan is, dat de daar voorziene windturbines aparte clusters vormen en er voor deze clusters in geen geval sprake is van een goede landschappelijke inpassing. In dat kader sluit ik mij ook aan bij de aanvulling van het milieueffectrapport, waaruit volgt dat de landschappelijke kwaliteit en herkenbaarheid van het windpark zal toenemen indien het windmolenpark wordt geconcentreerd in cluster 1. Onbegrijpelijk is dan ook dat het ontwerp-inpassingsplan zonder enige motivering voorbijgaat aan deze conclusie.

9.2 Tussenconclusie

Nu in het belang van het bereiken van een hoog niveau van bescherming van het milieu de best beschikbare technieken moeten worden toegepast en toepassing van de BBT er hoe dan ook toe leidt dat er bij gelijkblijvende milieueffecten minder windturbines nodig zijn, meen ik dat in het ontwerp-inpassingsplan geborgd had moeten worden dat de voorziene 120 MW aan energieopbrengst door middel van het gebruik van de BBT moet worden behaald en dat de als gevolg daarvan ontstane milieuwinst dient te leiden tot het (deels) schrappen van de clusters 2 en 3 uit het voorkeursalternatief.

10. VOORKEURSAALTERNATIEF KENT GEEN GOEDE LANDSCHAPPELIJKE INPASSING

Ik vind verder, op grond van de hiernavolgende redenen, dat het voorkeursalternatief geen goede landschappelijke inpassing kent.

In de eerste plaats is van belang dat de voorziene clusters 2 en 3 van het voorkeursalternatief haaks staan op het van oudsher in het plangebied aanwezige verkavelingspatroon. Nu met de thans voorziene lijnopstelling op geen enkele wijze rekening is gehouden met het verkavelingspatroon, leidt het voorkeursalternatief niet tot een goede landschappelijke inpassing.

Daarbij komt, dat uit de Omgevingsverordening van de provincie Groningen volgt, dat een park- of lijnopstelling dient te worden gehanteerd. Uit de voorkeursvariant volgt echter, dat is gekozen voor een park- als een lijnopstelling. Clusters 2 en 3 kennen immers een lijnopstelling, terwijl cluster 1 veeleer alle kenmerken heeft van een parkopstelling. Ook hierom kan niet worden gesproken van een goede landschappelijke inpassing.

In de derde plaats geldt dat niet is geborgd dat de windturbines binnen Windpark N33 identiek moeten zijn. Hierdoor bestaat er vanuit landschappelijk oogpunt geen enkele samenhang tussen de drie verschillende clusters. Bovendien is het vanuit landschappelijk oogpunt volledig onduidelijk waar het ene cluster begint en het andere eindigt. Het voorkeursalternatief bestaat hierdoor uit drie aparte “plukjes” die, vanwege de toepasselijkheid van de Rijkscoördinatierегeling, voor het gemak worden gezien als één windpark terwijl daar vanuit landschappelijk oogpunt geen enkele aanleiding toe bestaat.

Tot slot is nog van belang dat het voorkeursalternatief slechts 4 km is gelegen van het windpark Drentse Monden – Oostermoer, terwijl cluster 1 en 3 zo’n 8 km van elkaar komen te liggen. Nagelaten is echter, om bij de keuze voor en vormgeving van de windparken een integrale provinciegrensoverschrijdende ruimtelijke visie op de Veenkoloniën als geheel vast te stellen. Het gevolg daarvan is dat er binnen een straal van enkele kilometers twee totaal verschillend vormgegeven en niet bij elkaar passende windparken worden gerealiseerd. De karakteristieke kenmerken van de veenkoloniën gaan hierdoor ten koste van het financieel gewin dat met het realiseren van een windpark te behalen is. Feit is echter dat financiële belangen, in tegenstelling tot landschappelijke belangen, bij de vaststelling van een inpassingsplan niet ruimtelijk relevant zijn. Geconcludeerd moet dan ook worden dat sprake is van strijd met een goede ruimtelijke ordening door geen acht te slaan op de landschappelijke gevolgen van de veenkoloniën als geheel.

Nu er, gelet op het voorgaande, geen sprake is van een goede landschappelijke inpassing kan het inpassingsplan niet worden vastgesteld.

11. GEVOLGEN VOOR FLORA EN FAUNA ZIJN ONVOLDOENDE IN DE AFWEGING BETROKKEN

Ik meen dat de gevolgen voor de in en rondom het plangebied aanwezige flora en fauna in het ontwerp-inpassingsplan onvoldoende c.q. onzorgvuldig in de afweging zijn betrokken. Het gevolg daarvan is, dat ten onrechte is vastgesteld dat het windpark geen significant versturende effecten heeft op de aanwezige flora en fauna.

11.1 Telgegevens voor het noordelijke deel van het plangebied zijn onvoldoende accuraat

Uit de passende beoordeling, die als bijlage 4 bij het ontwerp-inpassingsplan is gevoegd, volgt dat voor de aanwezigheid en verspreiding van watervogels binnen en rondom het plangebied gegevens zijn opgevraagd van het Natuurloket. Zoals volgt uit de op pagina 21 van de passende beoordeling opgenomen illustratie, heeft het Natuurloket van een groot deel van het noordelijke deel van het plangebied geen gegevens. Hoewel vervolgens voor de effectbepaling in dit deel van het plangebied gebruik is gemaakt van een extrapolatie op grond van gebiedskenmerken en van de gegevens van omliggende telgebieden, aangevuld met waarnemingen van de website waarneming.nl, kan niet worden ontkend dat de telgegevens voor het noordelijke deel van het plangebied onvoldoende accuraat zijn: men heeft zich immers moeten baseren op schattingen.

Het ontbreken van telgegevens leidt ertoe dat de conclusies die in de passende beoordeling worden getrokken, niet (zonder meer) gevolgd kunnen worden. Zonder nader – accuraat en niet op schattingen gebaseerd – onderzoek, staat immers niet vast dat het windpark geen significant versturende effecten heeft op de in en rondom het plangebied aanwezige flora en fauna. Ik wijs in dat licht in het bijzonder naar de conclusies die in de passende beoordeling worden getrokken over het aantal aanvaringslachtoffers en het toepasselijke mortaliteitscijfer.

Nu de conclusies uit de passende beoordeling één-op-één zijn overgenomen in het ontwerp-inpassingsplan, kan het ontwerp-inpassingsplan om dezelfde redenen niet in stand blijven.

11.2 Tussenconclusie

Gelet op het voorgaande heeft de passende beoordeling op onzorgvuldige wijze plaatsgevonden. Op basis van de thans beschikbare onderzoeksgegevens kon – en mocht – het Rijk niet de conclusie trekken dat geen significant versturende effecten zouden optreden. De zienswijze is ook hierom gegrond.

12. INPASSINGSPLAN IS NIET UITVOERBAAR WEGENS ONTBREKEN KADER VOOR ONDERHOUDSWEGEN

Uit de toelichting bij het ontwerp-inpassingsplan volgt dat de windturbines bereikbaar zullen zijn via nog aan te leggen onderhoudswegen. Deze wegen worden zowel bestemd voor het bereiken van de windturbines met zwaar materieel tijdens de bouw, als voor de onderhoudswerkzaamheden na realisatie van de windturbines. Het gebruik van de onderhoudswegen zal, zo volgt uit de toelichting, (tijdelijk) zorgen voor een verhoging van de verkeersintensiteit op de (lokale) wegen. De onderhoudswegen zullen, zo volgt uit de toelichting, maximaal vijf meter breed worden en er zal zoveel mogelijk de kortste route worden aangehouden.

In het ontwerp-inpassingsplan is niet opgenomen op welke wijze de wegen verkeerskundig worden vormgegeven. Evenmin volgt uit het inpassingsplan welke concrete gevolgen de toename van de verkeersintensiteit zal hebben voor het reeds aanwezige verkeer op de (lokale) wegen en of de toename van de verkeersintensiteit niet aan de uitvoerbaarheid van het inpassingsplan in de weg staat. Nu hier ten onrechte niet in is voorzien, is het ontwerp-inpassingsplan in strijd met een goede ruimtelijke ordening.

13. TOETSAFSTANDEN TOT ONDERGRONDSE BUISLEIDINGEN ZIJN NIET GEBORGD

Uit het ontwerp-inpassingsplan volgt dat in het voorkeursalternatief voor één windturbine niet kan worden voldaan aan de geldende toetsafstand van 200 meter tot ondergrondse transportleidingen. Nu hierdoor mogelijk negatieve gevolgen kunnen ontstaan voor de leveringszekerheid en het hoogspanningsnetwerk dient de eigenaar van de betreffende transportleidingen (hier: de NAM) in te stemmen met de realisatie van het windpark. Uit het ontwerp-inpassingsplan volgt niet dat reeds instemming is verkregen. Het ontwerp-inpassingsplan is daarmee in strijd met een goede ruimtelijke ordening.

14. KEUZE VOOR GROTERE WINDTURBINES LEIDT TOT KLEINER PARK

Voorts richt ik mijn zienswijze nog tegen het gegeven dat in het ontwerp-inpassingsplan ten onrechte niet is gewaarborgd dat de windturbines moeten aansluiten bij de best beschikbare technieken (BBT).

15. ZORGVULDIGE AFWEGING VAN DE GEZONDHEIDSASPECTEN ONTBREEKT

Los van het bovenstaande, meen ik dat een zorgvuldige afweging van de gezondheidsaspecten, die de realisatie van een windpark met zich zal brengen, ontbreekt. De thans reeds voorziene cumulatie van hinderaspecten kan namelijk aanzienlijke gevolgen hebben voor de volksgezondheid. Ook de eventuele psychische schade die bewoners zullen oplopen door het onverkoopbaar worden van hun woningen, moet niet worden onderschat. Gelet hierop verzoekt ik u om het gezondheidsaspect bij de vaststelling van het inpassingsplan zorgvuldig in de afweging te betrekken en niet slechts te volstaan met een milieutoets.

16. REALISATIE VAN HET WINDPARK IS FINANCIËEL NIET UITVOERBAAR

Verder wijs ik erop dat de economische uitvoerbaarheid van het plan niet is aangetoond. In het ontwerp-inpassingsplan wordt namelijk zonder nadere motivering gesteld dat de investeringen worden terugverdiend door de verkoop van opgewekte elektriciteit en mogelijke subsidiëring via de stimuleringsregeling SDE+. Zonder nadere onderbouwing van de financiële uitvoerbaarheid betwijfel ik of de kosten die de initiatiefnemers moeten maken wel voldoende zijn om de investeringen terug te verdienen.

17. TERUGKOPPELING ZIENSWIJZE CONCEPTNOTITIE MER ONTBREEKT

Graag wil ik van de gelegenheid gebruik maken dat ik behoudens een ontvangstbevestiging geen terugkoppeling heb gehad over mijn vorige ingediende zienswijze. Via de lokale media moet ik vernemen dat er tot 10 november een zienswijze kan worden ingediend. Dat ik niet persoonlijk door u ben geïnformeerd over de vervolgstappen, vind ik teleurstellend. Voor onze persoonlijke situatie was dit wel zo zorgvuldig geweest. Nu hiervan geen sprake is, lijkt hiermee het zorgvuldigheidsbeginsel geschonden. Hetgeen toch wel evident is voor dit soort besluitvorming. Via deze weg wil ik derhalve alle mogelijkheden open houden om eventuele schade bij u te gaan claimen.

18. SLOT

Gelet op het voorgaande verzoek ik u om het inpassingsplan niet vast te stellen omdat er geen noodzaak bestaat tot het oprichten van een windmolenpark en u niet bevoegd bent tot vaststelling van het inpassingsplan.

Voor zover u wel tot vaststelling van het inpassingsplan over zou gaan, verzoek ik u om dat dan in ieder geval te doen met inachtneming van deze zienswijze.

Hoogachtend,

Verzonden: Woensdag 9 november 2016 21:01
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Windpark N33 ontwerpbesluiten

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Reactie

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Windpark N33
Postbus 248
2250 AE Voorschoten

Onderwerp: Zienswijze op ontwerp-inpassingsplan Windpark N33.

Meeden, 9 november 2016

Geachte heer/mevrouw,

U heeft vanaf 30 september tot en met 10 november 2016 het ontwerp-inpassingsplan voor Windpark N33 ter inzage gelegd. Ik stuur u hierbij mijn zienswijze tegen dit ontwerpplan.

Het inpassingsplan voorziet in de bouw van een groot aantal windturbines dicht op de dorpen in de gemeente Menterwolde. De impact van dit park is dusdanig, dat het park voor deze omgeving onaanvaardbaar is. Dit wordt bepaald door het aantal turbines, de locatie van de turbines, de omvang van de turbines en de grootte van het gebied.

Windpark N33 verstoort open landschap en woongenot

Mijn leefgenot wordt door de realisatie van dit park behoorlijk aangetast. Het gaat hierbij niet alleen om milieuaspecten als geluid, waarvan ik mij afvraag of deze binnen acceptabele grenzen blijft, maar ook om steeds maar weer visueel geconfronteerd te worden met het massale park. De grote massa van dit park vraagt om een veel grotere afstand tot de bebouwing. U hanteert een afstand tot de bebouwing van minimaal 1 km, werd gezegd. Bij de uitwerking wordt dit uitgangspunt echter meerdere malen niet gehanteerd, bijvoorbeeld ter hoogte van Zuidbroek. Een fatsoenlijke afstand is in mijn ogen minimaal 3 km.

Wij genieten nu van het open landschap rondom de dorpen. Er is sprake van grootschalige openheid. De provincie Groningen heeft zelfs in haar onlangs vastgestelde omgevingsvisie dit gebied aangeduid als 'grootschalig open landschap'. Met dit voorgenomen windpark wordt deze openheid volledig teniet gedaan. Kortom: het windpark N33 pas niet in de doelstelling van dit gebied, doet sterk afbreuk aan het karakter ervan en verstoort ons woongenot.

Ik begrijp dat we moeten zoeken naar alternatieve vormen van energie. Dit kan worden gevonden in windparken, maar ook in zonneparken, of in een goede mix hiervan mits de windparken zich bevinden op zee of op grote afstand van dorpen of steden. De minister is verplichtingen aangegaan voor de opwekking van windenergie. Ik vind dat de daarvoor benodigde windparken moeten worden gepland op locaties waar deze aanvaardbaar zijn en geen hinder voor de bevolking opleveren. Bijvoorbeeld op zee. De opwekking van windenergie mag niet ten koste gaan van de leefbaarheid in de dorpen. Zelf zie ik de opwekking van zonne-energie als een beter alternatief. Inmiddels zijn er in onze regio dusdanig veel plannen voor de opwekking van zonne-energie, dat deze een substantiële bijdrage kunnen leveren aan de doelstelling zonder dat dit ten koste gaat van onze gezondheid, het open landschap en ons woongenot.

Voor de toekomst is het gebruik van de thoriumtechnologie een goede uitkomst. Beter investeren in de toekomst dan nu miljarden verspillen aan tijdelijke windmolens.

Onze regio is genoeg getroffen

Wij wonen in een regio waar sprake is van krimp en die ook nog geconfronteerd wordt met de gevolgen van aardbevingen door de gaswinning. Deze beide factoren tasten het woon- een leefklimaat nu al aan. De problematiek wordt door de komst van een windpark versterkt. Op dit moment ervaren

bewoners al problemen met de verkoop van hun woning en hebben de plannen voor een windpark al een negatief effect op de woningprijzen. Nieuwe inwoners zullen ons gebied mijden, zodat we in een negatieve spiraal terechtkomen. De plannen gaan ook ten koste van de regionale en lokale economie. Daarnaast ontwrichten de plannen de samenleving, er is onmin in de dorpen ontstaan en sprake van polarisatie. Dat is een onaanvaardbare ontwikkeling en dit gaat ten koste van de leefbaarheid!

Willekeurige locatie.

De plannen voor een windpark in dit gebied zijn ontwikkeld omdat de provincie jaren geleden een gebied langs de N33 heeft aangewezen voor windenergie. De provincie wilde windenergie koppelen aan industrie. Dit gebied heeft u overgenomen in de Structuurvisie Wind op Land. Ik constateer nu dat het windpark grotendeels ligt buiten de begrenzing die, zowel door de provincie als door u, op kaarten is aangegeven. Ik ervaar hierbij willekeur. Zonder een voor mij aanvaardbare argumentatie gaat u windturbines plaatsen op plekken die hiervoor niet zijn aangewezen. Als toch afgeweken wordt van het aangewezen gebied had breder onderzoek moeten plaatsvinden naar de beste locatie voor een dergelijk windpark. Langs de N33 en de dorpen Meeden, Zuidbroek en Veendam is dat zeer zeker niet!

Gezondheid.

De plannen raken de inwoners hard. In uw plannen en in de MER vind ik niets terug over welke invloed de plannen hebben op de gezondheid van de burgers. De gezondheidsaspecten ontbreken totaal. Met name de psychische gevolgen, bijvoorbeeld door het niet kunnen verkopen van een woning, zijn aanwezig en mogen niet worden onderschat. Maar ook het geluid en de trillingen kunnen een gevaar vormen voor de gezondheid.

Opvolging tussentijds toetsingsadvies MER?

De commissie MER heeft op 13 april 2016 een tussentijds toetsingsadvies uitgebracht. Hierin adviseert de commissie MER in het definitieve MER enkele opstellingen uit te werken uitgaande van plaatsing van windturbines van circa 4 MW. De toepassing van de best beschikbare technieken en turbineklassen zou er toe kunnen leiden dat er minder turbines geplaatst hoeven te worden terwijl de capaciteit en energieopbrengst behouden kan blijven. Ook mist de commissie in het MER informatie over mogelijkheden om de lichthinder door nachtelijke signaalverlichting van de turbines te beperken.

Dit tussenadvies ademt deels dezelfde reserves die ook omwonenden en de gemeente hebben. Ik vind dat er te weinig met dit advies gedaan is.

Al met al concludeer ik dat het ontwerp-inpassingsplan niet voldoet aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening. Het ontwerp-inpassingsplan heeft dusdanige negatieve ruimtelijke, landschappelijke, persoonlijke, maatschappelijke en economische gevolgen voor ons gebied en daarmee ook voor mij, dat ik u verzoek om uw plannen ter herzien.

Hoogachtend,

Verzonden: Woensdag 9 november 2016 21:16
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Windpark N33 ontwerpbesluiten

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Mede namens:

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ja, waardedaling woning en vermindering woongenot

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Nee

Reactie

Bureau Energieprojecten
 Inspraakpunt Windpark N33
 Postbus 248
 2250AE Voorschoten

Onderwerp: zienswijzen op Windpark N33

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij geven wij onze zienswijze op het voornemen tot realisatie van Windpark N33.

Parkopstelling

In de plannen is voor een parkopstelling gekozen. In onze optiek zou een lijnopstelling beter tot zijn recht komen en meer rendement geven, mits voor de juiste opstelling wordt gekozen. Door het zogenaamde zog-effect zal het rendement een stuk lager uitvallen in een parkopstelling. In Oost-Groningen, het gebied waar de molens gepland staan, waait de wind overwegend uit het Zuid-Westen. Het beste rendement verkrijgt men door de molens in een lijnopstelling te plaatsen, vanaf het klaverblad A7/N33. Het dorp Meeden, dat bij een parkopstelling veel last krijgt, wordt dan meer ontlast van het geluid van de molens en van de slagschaduw.

Daarnaast vragen we ons af wat het nut is van drie molens aan de andere kant van de N33. Deze staan los van de rest en behoren in onze optiek niet direct tot de parkopstelling.

Best beschikbare technieken (BBT)

Het ontbreekt aan een duidelijke uitleg/omschrijving wat hieronder wordt verstaan. Dit heeft tot gevolg dat een ieder er een eigen invulling aan geeft, met de mogelijkheid dat dit gebeurt al naar gelang men de uitkomst graag ziet. Voor ons houdt de BBT in: het grootste rendement per molen, met zo weinig mogelijk overlast voor de omgeving. Dit kan gerealiseerd worden door een lijnopstelling in plaats van een parkopstelling en door het gebruik van een ander type molen als waar in de berekeningen en prognoses rekening mee is gehouden.

Type molen

In de berekeningen en prognoses worden verkeerde aannames geprojecteerd. Er wordt rekening gehouden met een parkverlies, veroorzaakt door ZOG, van slechts 15%. Dit zou door analogie van data, opgebouwd in een periode van plusminus 20 jaar bij twee Deense windmolenparken, geen 15% maar in de orde van grootte van 35 tot 45% moeten liggen. De data die in die periode werden opgebouwd bestonden onder meer uit de windrichting, windsterkte, tijdsduur van beide en het rendement dat hiermee werd behaald. Het lijkt ons een beter en betrouwbaarder manier van werken dan andere rekenmodellen. Dat we hierin niet alleen staan bewijst het feit dat meerdere specialisten en wetenschappers dankbaar gebruik maken van de voorhanden data. De berekeningen, waarbij de uitkomst op 15% zat, doet dus totaal geen recht aan de praktijk. Mogen we hieruit concluderen dat de berekeningen sturend richting een wenselijke uitkomst zijn geweest? Tot op dit moment mogen er meerdere types geplaatst worden, dit wordt als onwenselijk ervaren gezien de verrommeling.

4.2 Megawatt molen

In de berekeningen wordt een lijst gepresenteerd met molens uit de 3-5 Megawatt range. Aan de molens in de 5-8 Megawatt range wordt onbegrijpelijke wijze geen aandacht besteed. De 3-5 MW molen, de E126EP4, is van producent Enercon. Deze firma levert ook E126, met exact dezelfde hub-hoogte en rotordiameter. De hub-hoogte bedraagt 135 meter en de rotordiameter 126 meter. Het grote verschil ligt in het feit dat de E126 een significant beter rendement oplevert en wel 7.5 MW t.o.v. 4.2 MW voor de E126EP4. Hierdoor kan de afgesproken hoeveelheid van 120 MW behaald worden met slechts 16 molens. Dus een wezenlijk verschil, geen 35 maar slechts 16 stuks. Er is geen duidelijkheid/inzicht waarom er niet voor de best presterende molen is gekozen. Is dit een financieel aspect? Mocht dit zo zijn, dan wordt geld belangrijker dus dan het welzijn en gezondheid van de mens. Daarnaast geven 35 molens meer verrommeling van het landschap.

Financieel Aspect

De kosten voor de aanleg van een park met 35 molens zal altijd hoger uitvallen dan voor een park met 16 stuks. Naast de aanschaf van molens komen er andere zaken kijken. De molens zullen voor rekening komen van de initiatiefnemers. We kunnen ons niet voorstellen dat de 7.5 MW variant 2x meer kost dan een van 4.2 MW. Dus moet er iets anders aan de beslissing ten grondslag liggen. Transparantie zou in deze uitkomst bieden.

Zoals in de bovenstaande alinea reeds genoemd zijn er andere zaken, die van invloed zijn op de kosten voor de aanleg. Daarbij valt te denken aan bijvoorbeeld de ontsluiting van het terrein, infrastructuur, funderingen, onderhoud aan de molens en 20 jaar lang een vergoeding voor de windboeren. Meerdere kosten die de prijs van een windmolenpark opdrijven.

Om de kosten voor de consument beheersbaar te houden krijgen producenten een subsidie. Wanneer men met 35 molens meer kosten maakt zal er ook meer subsidie moeten worden verstrekt door het rijk. Let wel, dit zijn wel onze belasting centen. Dus is het zaak de kosten zo laag mogelijk te houden en het rendement zo hoog mogelijk. De burger heeft het recht dat er op een verantwoorde wijze wordt omgesprongen met het belastinggeld.

Waardedaling

De provincie Groningen is zo langzamerhand verworpen tot een wingewest, betreffende het voorzien van energie aan landgenoten buiten onze provinciegrens. De revenuen komen veelal voor het grootste gedeelte ten goede aan anderen, terwijl de sores wordt afgewimpeld op de Groningers. De aardgasproblematiek is hiervan een duidelijk voorbeeld. Daar bovenop komen nu de windmolens, terwijl hiervoor bij het grootste gedeelte van de bevolking totaal geen draagvlak bestaat. We worden in den lande al aan gesproken op deze zaken. De gedachte leeft dat heel Groningen in de sores zit, alles vol zit met scheuren en de bodemdaling niet te stuiten is. Het maakt niet uit waar je in de provincie woont en of binnen of buiten het contourengebied woont. Een buitenstaander heeft geen notie van wat er zich hier precies afspeelt, maar rekent je af op een beeld dat wordt geschetst door de media. En dan nu ook nog eens de windmolens erbij.

Mede door al deze negatieve invloeden staat de huizenverkoop onder druk en is de woningwaarde gedaald. Dit grijpt hard in op de gemoedsrust en geeft het gevoel als tweederangs burger gezien te worden.

Sociale tegenstellingen

De een de lusten, initiatiefnemers en windboeren, de ander de lasten, iedereen die op wat voor manier nadeel ondervindt van een windmolenpark. In een van de buitendorpen van onze gemeente ondervinden ze het meeste last van het geplande park. Hier zijn de tegenstellingen, tussen bevolking en windboeren ook het grootst. De windboeren spinnen garen in deze situatie, daar ze ieder jaar fors gecompenseerd worden. In sommige gevallen heeft dit er toe geleid dat ze met de nek worden aangekeken, niet alleen de boer zelf maar het hele gezin. De schoolgaande kinderen worden hier ook op aangesproken op de school door de medeleerlingen. Er ontstaat een tweespalt in het dorp. Het gaat zelfs zover dat een persoon of een groep de landerijen van boeren hebben gesaboteerd door hier voorwerpen in te gooien, waarop de oogstmachines stuklopen. Dit is niet goed te praten, maar blijkbaar is de tijd voor overleg verstreken en grijpt men naar dit soort middelen. Dit is een indicatie hoe ongewenst de komst van het windmolenpark wordt opgevat door de bevolking. Het dorp stond bekend om zijn saamhorigheid. Er is dusdanig veel gebeurd waardoor groepen niet meer met elkaar door een deur kunnen. En zo gaat dorpsgemeenschap naar de knoppen. Veroorzaakt door een windmolenpark op een verkeerde plaats, te dicht op de bebouwing. Jaarlijks gaat er € 1.4 miljoen naar de windboeren en volgens de gedragscode Nederlandse Windbranche € 120.000 naar de inwoners. Dit laatste is niet per persoon, maar bedraagt een compensatie voor alle personen die hier volgens de regels aanspraak op kunnen maken. Er wordt gesproken over een gebiedsfonds waarin dit bedrag gestort zou kunnen worden. Dit is een onzalig idee en wanneer het op die manier uitgevoerd wordt een klap in het gezicht van de personen die het meeste last ondervinden. Degenen die de meeste, aangetoonde, overlast ervaren moeten het hoogst gecompenseerd worden

Locatiekeuze

Een van de uitgangspunten bij het bepalen van de locatie, in dit gebied, was windenergie te koppelen aan industrie. Zo is het destijds ook opgenomen in de Structuurvisie Wind op Land. Geconstateerd wordt dat het geplande windpark grotendeels ligt buiten, de door u en de provincie, op kaarten aangegeven gebied. Hiermee vervalt dit uitgangspunt en is de rechtsgeldigheid in het geding. Er worden dus in feite molens geplaatst op plaatsen die hiervoor niet zijn aangewezen.

Windenergie op land

Minister Kamp van EZ heeft de volgende uitspraak gedaan : **Het is wereldwijd nog niet eerder voorgekomen dat een windpark tegen zulke lage kosten kan worden gebouwd.** Het betreft hier het windpark op zee bij Borsele. Het park kan voor € 2.7 miljard minder gerealiseerd worden dan beraamd. Verder is het opmerkelijk dat volgens berekeningen het park waarschijnlijk 22.5% meer rendement oplevert dan een vergelijkbaar park op land. Cijfers om van te smullen en een reden om energieopwekking op land kritisch te gaan bekijken. Het moet niet bij kijken blijven, maar men moet de conclusie trekken dat energieopwekking op land achterhaald is en dat men beter en goedkoper kan produceren op zee. Regeren is vooruitzien. Niet alleen vooruitzien maar ook bijstellen en niet langer vasthouden aan achterhaalde principes. Wordt het geen tijd, met deze kennis, dat Windmolenpark N33 van tafel gaat en verder wordt gegaan met ontwikkelen van parken op zee? Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedoold.

Windparken versus zonneparken

De conclusie is getrokken dat energieopwekking middels windparken zo goed als uitontwikkeld is. Hogere opbrengsten in de toekomst zullen, door beperkte innovaties, marginaal zijn. Innovaties op het gebied van zonnepanelen zien er hoopgevend uit, de rendementen komen steeds hoger te liggen. Is de vraag gerechtigd waarom we niet meer oog hebben voor deze vorm van energieopwekking? Waarom investeren we niet meer in zonneweiden op land of water? Op water

geeft nog een beter rendement door de weerspiegeling. Dit ligt in de orde van grootte van 25%
Geen kapitalen investeren in geldverslindende projecten, maar investeren in innovatieve ontwikkelingen binnen het spectrum van opwekking middels zonnepanelen.

Zonneweides roepen veel minder of zelfs helemaal geen weerstand op onder de bevolking.
Worden ze omzoomd door begroeiing kunnen ze voor een groot gedeelte en zelfs helemaal aan het oog worden onttrokken.

Over twintig jaar

Zoals al eerder gememoreerd : Regeren is vooruitzien.

Wat gebeurt er met de molens wanneer ze niet meer in gebruik zijn ? En niet alleen met de molens maar tevens met bijvoorbeeld de funderingen, de infrastructuur en met alles wat er op dit moment nodig is om de molens te laten werken. Is hier over nagedacht en is dit ook in een of ander kostenplaatje zichtbaar ? Wie wordt er verantwoordelijk voor het ruimen en niet onbelangrijk wat gaat dit kosten ? Het kan natuurlijk niet zo zijn dat ze in de toekomst aan hun lot worden overgelaten of dat we de verantwoordelijkheid doorschuiven.

Hoogachtend,

Handtekening:

Naam:

Adres:

geeft nog een beter rendement door de weerspiegeling. Dit ligt in de orde van grootte van 25%
 Geen kapitalen investeren in geldverslindende projecten, maar investeren in innovatieve
 ontwikkelingen binnen het spectrum van opwekking middelen om te gebruiken.

Zonneweides roepen veel minder of zelfs helemaal geen weerstand op onder de bevolking.
 Worden ze omzoomd door begroeiing kunnen ze voor een groot gedeelte en zelfs helemaal aan het
 oog worden onttrokken.

Over twintig jaar

Zoals al eerder gememoreerd: Regeren is vooruitzien.

Wat gebeurt er met de molens wanneer ze niet meer in gebruik zijn? En niet alleen met de molens
 maar tevens met bijvoorbeeld de omgevingen die daaromheen ontstaan zijn. Het is
 nodig is om de molens te laten werken. Is hier over nagedacht en is dit ook in een of ander
 kostenplaatje zichtbaar? Wie wordt er verantwoordelijk voor het ruimen en niet onbelangrijk wat
 gaat dit kosten? Het kan natuurlijk niet zo zijn dat ze in de toekomst aan hun lot worden
 overgelaten. Het is belangrijk dat dit wordt beschreven.

Hoogachtend,

Handtekening:

Naam:

Adres:

Stichting Platform Tegenwind N33

tegen de plaatsing van windturbines in het zoekgebied N33

postadres:

e-mail: secretaris@tegenwindn33.nl

Voorzitter:

www.tegenwindn33.nl

10 NOV 2016

Veendam, 9 november 2016

Zienswijze: op ontwerp inpassingsplan, inclusief alle ontwerpbesluiten en de daarop betrekking hebbende stukken, zoals het MER met vergunningen voor samengesteld Windpark N33 in de gemeenten Menterwolde, Oldambt en Veendam (Staatscourant d.d. 25 september 2016 Nr 51141)

Deze zienswijze richt zich tegen het windpark N33, met het verzoek deze inhoudelijk en afzonderlijk te behandelen, houdende windturbines van RWE Energy Windpower Netherlands en het samenwerkingsverband Windpark N33 bestaande uit Blaaswind B.V. 'een initiatief van grondeigenaren uit Veendam en Menterwolde' en Yard Energy.

De voorgenomen besluiten liggen tot en met 10 november 2016 ter inzage en daarop kan tijdens de periode van ter visielegging worden ingesproken bij zienswijze.

Procedureel

Uit het Verdrag van Aarhus vloeit voort dat de bij het Verdrag aangesloten staten waarborgen dat overheidsinstanties milieu-informatie in de zin van het Verdrag ter beschikking stellen aan het publiek. Dat is hier langdurig en tot op heden achterwege gebleven. Daartoe verwijzen reclamanten naar de aanhangige klacht die op 30 juni 2015 bij de bevoegde Commissie is ingediend.

Het voortraject waarlangs het bevoegd gezag is gekomen tot de keuze voor het huidige tracé is in strijd met de wet en algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Reclamanten verwijzen naar openbare aanklachten, waaronder de op 28 februari 2016 ingediende en op 18 juli 2016 toegewezen klacht bij de Nationale Ombudsman betreffende de stelselmatige omissies van (énige) inspraak, in zowel dit park als aangrenzend grootschalig windenergie op land plan De Drentse Monden - Oostermoer, tussen welke parken interferentie bestaat. Reclamanten menen dat democratische legitimatie ontbreekt voor dit windpark.

Alternatieven voor dit windpark zijn niet beschouwd. Er is rechtstreeks voor het voorkeursalternatief gekozen. Zonder een alternatief onderzoek op hoofdlijnen is het bestreden besluit onvoldoende gemotiveerd. De minister miskent dat in het Meeden-gebied waar de grootste cluster windturbines is voorzien, lichtenergie de voorkeur geniet en het beste scoort in vergelijkende matrix van een realistisch gewogen wind- en zonenergie.

Hiermee is sprake van een door reclamanten volwaardig gedragen zonnepark. Met dit solarveld kan het Nationale Energieakkoord prima en zelfs beter worden ingevuld, reden waarom reclamanten stellen dat van dit windplan moet worden afgezien en ingezet moet worden op realisatie van het zonneplan.

Stichting Platform Tegenwind N33

tegen de plaatsing van windturbines in het zoekgebied N33

MER

Het MER bevat procedurele omissies en inhoudelijke gebreken. Het kan niet aan het bestreden besluit ten grondslag liggen.

Ten onrechte heeft er met een beroep op de Crisis- en Herstelwet geen alternatief onderzoek plaatsgevonden. Het MER strekt zich slechts uit tot het plangebied zelf en voldoet niet volwaardig aan de eisen die daaraan worden gesteld in de Notitie Reikwijdte en Detail (NRD).

Nut en Noodzaak

Nut en noodzaak van het project zijn onvoldoende draagkrachtig onderbouwd. Zo zijn er onjuiste parameters gehanteerd. Bij verboden belangenverstremgeling (ingevolge art. 2:4, 3:3 en 3:9 Awb) zijn partijdige en eenzijdige randvoorwaarden toegepast. Hiermee is sprake van een onredelijke overheidsbesluitvorming. Maatschappelijke, economische en juridische uitvoerbaarheid staat ter discussie. Er overheerst onzekerheid of dit project op deze wijze hier kan worden aangelegd, zeker nu via draagvlakervaring is aangetoond dat maatschappelijke acceptatie door de inwoners van het gebied ontbreekt.

Geluid

Het geluids- en slagschaduwonderzoek dat ten grondslag ligt aan het bestreden besluit is onvoldoende zorgvuldig uitgevoerd. Er zijn onjuiste uitgangspunten genomen. De gebruikte cijfers zijn inconsistent en de conclusies zijn niet juist. De minister stelt slechts dat dit onderzoek is uitgevoerd volgens de geldende wettelijke regelingen. De wettelijke regelingen schieten tekort, zie hierna voor de toelichting.

De Nederlandse geluidsnormen zijn het minst streng in Europa. Zij zijn aanzienlijk schadelijker voor de omgevingskwaliteit en vormen een uiterst slechte invulling van een goed woon-, werk- en leefmilieu.

Het gaat hierbij om de kale normen voor geluidsoverlast, die daarom moeten worden aangepast. Reclamanten verwijzen naar wat belangenbehartiger NLVOW op zijn minst hiertoe aandraagt. Reclamanten gaan voor de nuloptie.

De noodzaak van die aanpassing is bevestigd met de actuele overlastsituatie in Houten, waar meer maatwerk is bepleit om de gebrekkige handhaving. Dit in verband met de niet tot nauwelijks toereikende normstelling die insufficiënt is naar reeds het kleinschalige windpark daar met minder hoge molens.

Dit dient afgezet te worden tegen het buitengewoon grootschalig aantal turbines in de driehoek Menterwolde, Oldambt en Veendam, t.w. 35 stuks van meer dan 200 meter hoog, die akelig afsteken in het landschap en 24 uur per dag hinder opleveren. Daaraan doen de mitigerende maatregelen niet af, eerder omgekeerd zullen deze overlastsituatie bekrachtigen.

Stichting Platform Tegenwind N33

tegen de plaatsing van windturbines in het zoekgebied N33

Zonder hinder is namelijk geen maatregel nodig. Overschrijdingen van de wettelijk toegestane normen zijn moeilijk te controleren, doordat die gebaseerd zijn op jaargemiddelden en het derhalve praktisch onmogelijk is om rechtens voldoende te handhaven. Daarnaast is overschrijding van het toegestane decibel overdag en/of 's nachts bijna nooit het geval omwille van compensatie door windarme dagen. Reeds in de kern is deze windturbine-inpassing rechtens onaanvaardbaar.

Eerder en met nodige regelmaat is door reclamanten aandacht gevraagd voor ook het navolgende.

Wezenlijk en afdwingbaar moet de minister in acht nemen het lage (agrarische) achtergrondgeluid in de veenpolders van de Meeden en omgeving, alsmede de noord zone en het midden- en zuid gebied daaronder. Dit is in de bestreden besluitvorming niet verdisconteerd.

Laagfrequent geluid

Bovendien bestaan bezwaren ten aanzien van het voor de één wel en de ander niet hoorbaar, maar wel merkbaar geluid. Dit staat bekend als laag frequent geluid. De Nederlandse Stichting Geluidshinder kent normen die zijn erkend door de rechter. Hier houdt het bestreden besluit helaas geen rekening mee. Relevante merkbare effecten worden in de doofpot gestopt met apert onjuiste rapporten, zoals het verouderd, subjectief en onvolledig RIVM-rapport uit 2013. Dit is niet langer houdbaar en getuigt van verkeerd inzicht.

In veel andere landen binnen de Europese Unie wordt windturbinegeluid erkend als zogenaamd puls-geluid. De karakteristieken ervan leveren een forse mate van ergernis voor het gehoor en/of het gevoel op. In Nederland, en met name hier in de driehoek Meeden/Zuidbroek-Veendam-Oldambt, is sprake van een uiterst unieke uitgestrekte groene zone, waar mensen bewust om de rust en de stilte wonen, leven en werken.

Deze kernkwaliteit dient in goed rekenschap terug te keren in een toereikend geluidskader van windturbines, wat nu niet zo is. Reclamanten verlangen als omwonenden te worden beschermd tegen hinder ten gevolge van die turbines, met name gelet op hun kolossale impact, omvang en onfortuinlijke opstelling, zoals hier onverhoopt voorzien. Deze bescherming kan slechts worden gewaarborgd door geen windturbines in het gebied te plaatsen.

Ecologie

Het bestreden besluit besteedt onvoldoende aandacht aan ecologische aspecten en is in strijd met de Natuurbeschermingswet en de Flora- en Faunawet.

Landschappelijke inpassing

Het bestreden besluit getuigt niet van het genoegzaam inpassen binnen de landschaps- en grenswaarden van het gebied van de driehoek Menterwolde, Oldambt en Veendam. Vereiste afstanden van turbines tot beschermde rijksmonumenten en dorpsgezichten zijn niet nageleefd. De vereiste draagkrachtige en kenbare motivering ontbreekt. Het windbelang hierbij achten reclamanten niet naar behoren onderbouwd en ondergeschikt.

Stichting Platform Tegenwind N33

tegen de plaatsing van windturbines in het zoekgebied N33

Bovendien is er sprake van een onaanvaardbare interferentie tussen het windpark N33 en andere naburige geplande windparken: De Drentse Monden en Oostermoer, N34, Emmen, Delfzijl en Eemshaven.

Externe veiligheid

Het risico van falen, uitval, afval, verstoring, afbreuk van (delen van) draaiende wieken en wat meer wordt veroorzaakt door dit windpark is onontkoombaar en effectief levensgevaarlijk. Dit onderkent het bestreden besluit niet of onvoldoende.

Windturbines zijn gepositioneerd in en boven de directe nabijheid van gasleidingen, en terug naar de zoutkraters. Niet zonder risico, want bij het waterstofgas H₂S zijn de vereiste afstanden niet in acht genomen. Ook hier geldt dat de externe veiligheid niet volwaardig is geborgd naar de relevante actuele bbt-milieu-inzichten.

Die dwingen tot niet alleen kwantiteitseisen, maar ook kwaliteitsnormen als het gaat om de externe veiligheid, teneinde de vereiste goede ruimtelijke ordening en wat deze rechtens behoort te zijn, te garanderen.

Met de (laag)vliegroutes is in het bestreden besluit onvoldoende rekening gehouden. Als ook met de huidige en komende infrastructuur als het gaat om hoogspanningsleidingen/lijnen, weg- en spoomet, vervoer gevaarlijke stoffen, regionale waterkenmerken, milieubeschermingsgebieden.

Draagvlak, democratie

Er is al jarenlang een verzoek gedaan aan het ministerie van Economische Zaken om een draagvlakonderzoek uit te (laten) voeren. Dit is helaas nooit gebeurd. Dit mede gezien de onaanvaardbare interferentie als met direct aangrenzend windpark DDM-OM geprojecteerd, bij Stadskanaal, Borger, Aa en Hunze, en in verlengde ervan Emmen en Coevorden.

De minister handelt in strijd met de door hemzelf voorgeschreven eis dat bij realisatie van windenergie er sprake moet zijn van afdoende draagvlak bij de omwonenden. Recent gaven ondertekenaars al aan zich van het Energie-akkoord terug te trekken bij gebrek aan duurzaamheid, draagvlak en om de aanzienlijke omgevingsaantasting. Ontoelaatbaar zet de minister zijn zware eisenpakket aan de kant uit eigen belang.

Deze draagvlak-eis mag niet achteraf zonder goede reden overboord worden gegooid, omdat de minister daarin geen heil meer ziet. Die gedraging is niet overeenkomstig art. 3:3 Awb.

Er is geen draagvlak voor dit commercieel plan van vermeend hogere hiërarchische orde, zoals onder meer blijkt uit ingezamelde handtekeningen, zie bijlagen. Het hoger algemeen nationaal belang om op landelijk en lidstaatniveau uitvoering te geven aan een Energieakkoord is in essentie achterhaald. Dit akkoord dient deskundig, onpartijdig en onafhankelijk te worden geëvalueerd in plaats van zonder objectieve rechtvaardiging en democratische legitimatie ongewijzigd door te worden gezet. Anders gezegd reclamanten vragen erom dat dit geëvalueerd zal worden naar best practices, volgens toepasbare / best beschikbare technieken naar minst

Stichting Platform Tegenwind N33 *tegen de plaatsing van windturbines in het zoekgebied N33*

schadelijke uitstraling en minst nadelig effect op de omgeving, in de meest ruime zin van het woord vanuit het voorzorgsbeginsel.

Dit akkoord is niet in gewapend beton gegoten. Het kunst- en vliegwerk waarmee het in elkaar is gezet kan eenvoudig worden geconverteerd naar een volkomen uitvoering ervan, die in redelijkheid en in rechte, naar reclamanten menen, wel houdbaar is op korte en lange(re) termijn.

Uitvoerbaarheid ruimtelijk plan en economisch effect op korte/lange termijn

De marktwerking wordt kunstmatig in stand gehouden door de grootschalige subsidiëring voor dit soort turbines wat in feite de schijn heeft van staatssteun. Dit komt neer op oneerlijke concurrentie als die aan de wettelijke randvoorwaarden wordt getoetst. Reclamanten hechten daarentegen aan de realisatie wat echt duurzaam is en gaan uit van lichtenergie die nu al beter leverbaar is dan ouderwetse windenergie.

Het doorslaggevend en onontkoombaar afhankelijk zijn van de SDE+ subsidie kan weliswaar aanvaardbaar zijn als Stimuleringsinnovatie, d.w.z. tijdelijk als aanjager van gezonde nieuwe economie. Maar het merkwaardig door de Staat financieren en daarmee inefficiënt in stand houden en bevoordelen van een verouderde, niet meer vernieuwende commerciële windbedrijvigheid, schaadt een gezonde (regionale) economie ter plaatse.

Het alternatief voor de driehoek Menterwolde, Oldambt en Veendam, te weten het algemeen bekende solar-initiatief, biedt de markt een realistisch perspectief, waarbij sprake kan zijn van het zelf voorzien in energie en het daadwerkelijk creëren van directe en indirecte werkgelegenheid voor de regio. De regio is op korte en lange termijn effectief hierbij gebaat. Dit alternatief van stichting (Innovatie) Zonnepark Meeden moet serieus aandacht krijgen. De stichting heeft een doel, het verrichten van onderzoek naar het ontwikkelen van een zonne-energiepark in de gemeente Menterwolde, voorts al wat met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn in de ruimste zin van het woord, het stimuleren van de werkgelegenheid, het regionaal versterken van de economie, naast de landschappelijke inpassing met draagvlak in de regio van duurzame energie.

Jarenlang is een windplan N33 in voorbereiding, waaraan zoveel gemeenschapsgeld gependeed is dat dit durf, lef en moed vergt om dit nog terug te draaien. Dit geeft direct aan waarom het windplan geen doorgang kan vinden, want het kent in oorzaak een fout vertrekpunt. Het excessief doorgaan op dit pad is in redelijkheid tegen te houden, dit om de zich nu en binnen afzienbare tijd sterk door ontwikkelende en al fundamenteel gewijzigde gunstiger grond- en energieposities. Reclamanten verlangen deze hernieuwde duurzaamheid. Ten eerste om de actuele planinzichten, hoe we met elkaar een gebied naar beste inzicht willen inrichten ná een crisis en krimp van de bevolking. Ten tweede om de nieuwste technologische inzichten, die vandaag de dag excessief sneller gaan dan toen (meer dan tien jaar terug) windenergie op land werd geïntroduceerd. Destijds was nog sprake van kleine molens en niet van die megaturbines nu, die wel "ijzeren bomen" worden genoemd, wat weergeeft de onwaarde voor de omgeving ervan. Aan welstandseisen en landschap technische normen voldoet het Rijksvoornemen niet, nu sprake is van 35, 200 meter hoge "ijzeren bomen" met draaiende delen, alles ter grootte van voetbalvelden.

Stichting Platform Tegenwind N33

tegen de plaatsing van windturbines in het zoekgebied N33

In dit opzicht dient de minister van EZ te worden gehouden aan zijn eigen uitspraken over planologie en technologie in de Provincie Groningen, waar hij in het gebied bij Meeden voor Windpark N33 sinds medio 2015 spreekt van een tijdelijke termijnstelling voor turbines.

Onzorgvuldig is dat hij in het midden laat of dit tijdelijk dan 3 maanden, 3 jaar of 30 jaar behelst, zodat de vereiste motivering ontbreekt.

Die optie is rechtens onhoudbaar, omdat deze tijdelijk is. Reclamanten weten zeker dat tijdelijk niet een duur van 30 jaar is. Het recent Raad van State advies van 22 januari 2016/ 15 juli 2016 bevestigt dat het concrete gebrek hier van art. 1.2 CHW onjuist is "Artikel 2.4 van de Chw geeft de grondslag om bij wege van experiment af te wijken van het bij de wet, waaronder de Wet ruimtelijke ordening (hierna: Wro), bepaalde. Voorgesteld wordt voor windenergie een tijdelijke bestemming te introduceren van 30 jaar. Ziet de Afdeling het goed, dan wordt met dit experiment, zonder dat de toelichting hieraan aandacht besteedt, voor de eerste keer op basis van artikel 2.4 van de Chw fundamenteel afgeweken van de systematiek van de Wro, die is gebaseerd op een periodieke verplichting tot actualisering (planhorizon). Uit de geschiedenis van de Chw blijkt niet dat ook dergelijke systeeminbreuken zijn beoogd. Daar komt bij dat met deze tijdelijke bestemming van 30 jaar de beleidsvrijheid van de planwetgever op dit punt wordt ingeperkt, alsmede het aantal momenten waarop bezwaar- en beroep kan worden ingesteld. De Afdeling acht een dergelijke systeembreuk op grond van de Chw ontoelaatbaar." Maar dit advies van de hoogste rechter slaat het kabinet in de wind en gaat contrair door op oude voet zodat reclamanten deze misstap aan de kaak moeten stellen bij dit hoogste rechtscollege, meer bepaald de Afdeling bestuursrechtspraak.

Bovendien verdraagt de plaatsing van turbines zich niet met de uiterst risicovolle elementen van externe veiligheid zoals de Zuidwending-zone, de gas- en zoutondergrondse situatie met gevolg voor de bovengrond, waar de bodem poreus is en de gas(druk)situatie (uitgedrukt in bar) lokaal fluctueert dus serieus stelselmatig schadelijk is, verder de plaatsing van grootschalige turbines in instabiele ondergrond zich niet verdraagt met o.a. het nauwelijks op afstand namelijk op maximaal enkele kilometers gelegen grootschalig windpark DDM-OM, houdende de Lofar zone 1 en 2 met de vooraf geformuleerde voorwaarden en eisen ter voorkoming van aanzienlijke schade aan Astron e.a.. Ook om deze schending van voorschriften is in redelijkheid het bestreden besluit onhoudbaar en in dit geval niet mededingingsrechtelijk, tender proof, waarvoor reclamanten objectief gerechtvaardigd vermoeden hebben met aanwezigheid van aantoonbare alternatieven die wel draagvlak en geen (andere) obstakels genieten.

Missing link

De afspraken tussen grondeigenaren, overheden en windpartijen zijn onduidelijk. Die zijn evenmin naar behoren openbaar gemaakt, ongeacht de gedane Wob-verzoeken van de afgelopen jaren en tijd. Er is onwaarschijnlijk veel op papier gezet voor dit windpark, maar in de kern is er sprake van een niet volledige, verkeerde en eenzijdige verslaglegging van betrokkenen bij dit windpark.

Hiermee is sprake van een onzorgvuldige voorbereiding. Bovendien is er sprake van niet toegelaten belangenverstremming bij deze besluitvorming. Veel informatie is doorgelaten of is niet transparant en niet

Stichting Platform Tegenwind N33

tegen de plaatsing van windturbines in het zoekgebied N33

volledig beschikbaar. Overheidsinformatie wordt weerhouden om allerlei argumenten van intern beraad, persoonlijke redenen, bedrijfsinformatie, bedrijfsgeheim, of wat denkbaar is om de stukken niet openbaar te maken.

Onterecht, om en door vooringenomen afspraken is de zoeklocatie niet uitgebreid tot andere, geschikte gronden, bijvoorbeeld boven de A7, die door de regio en gemeente uitdrukkelijk zijn aangedragen. Dit is in strijd met het verbod tot willekeur en er is sprake van misbruik van bevoegdheid.

Dit is een schending van het Aarhus-Verdrag, dat noodzaakt tot het vroegtijdig toegang geven tot relevante informatie. Het is van cruciaal belang om te worden betrokken bij een in voorbereiding zijnde besluitvoering, zodat die evenwichtig, eerlijk en betrouwbaar is.

Maatvoering

De definities, coördinaten en schaalgrootten die vermeld zijn voor de 35 windturbines zijn onjuist, onvolledig, verschillend en alleen al daarmee innerlijk tegenstrijdig.

In verband met de posities voor windturbines die op andermans grond moeten worden opgericht, betwisten reclamanten dat overall toestemming of opdracht is verkregen om in redelijkheid daar te mogen bouwen ter oprichting van het windpark.

Solitaire turbines zijn niet toegestaan en praktisch evenmin de volle rij/lijn - opstelling in het grid bij Meeden. Deze zijn dus risico-object in het MER. Dat is ongewenst en juridisch onjuist. Net als door een tussenliggende uitval van windturbines in lijnopstelling kunnen genoemde turbines ook weer solitair worden. Dat is incorrect op zich, zodat het besluit niet in stand kan blijven.

Onevenwichtig

Dit door financieel en subsidie gedreven windturbinepark kent geen zorgvuldige afweging van belangen van omwonenden. Met betrekking tot de voorziene overlast van de te realiseren windturbines en waardevermindering van woon- en bedrijfsvastgoed is er ten onrechte geen helderheid en openheid betracht ten aanzien van eventuele compensatie.

Als dit hier al mogelijk is, gelet op de grootschaligheid van deze windturbineopstelling, die nog nergens in Nederland is gerealiseerd op land. Reclamanten weigeren hiervan de dupe te worden.

Evenmin is er zekerheid van levering en toezicht c.q. handhaving op wat er niet alleen goed maar ook fout kan gaan bij dit windpark. Reden waarom dit windpark niet dient te worden toegelaten.

Er is sprake van rechtsongelijkheid, omdat de afstanden naar willekeur worden ingevuld. Concreet hanteert het Rijk hier minder dan 500 meter afstand van turbines tot woningen. Dat is absoluut ontoelaatbaar, niet aanvaardbaar en verdraagt zich niet met de rechtens daaraan te stellen eisen.

Stichting Platform Tegenwind N33

tegen de plaatsing van windturbines in het zoekgebied N33

Dit leidt tot rechtsongelijkheid in de regio en daarbuiten, d.w.z. bovenregionaal en grensoverschrijdend. Evenals een asielakkoord moet hier een energieakkoord kunnen worden bijgesteld naar tevredenheid van burgers, die daar langdurig naar vragen, hierover niet zijn gehoord, en dus steeds luider roepen. Dit kan niet langer onopgemerkt blijven.

Time Out

Onder meer is gevraagd om een time-out. Anders gezegd om zo niet verder te gaan met dit alleszins schadelijk windpark. Immers er is een alternatief: een zonnepark met draagvlak bij de bewoners. Het alternatief dient zorgvuldig onderzocht te worden en meegenomen te worden in de besluitvorming.

Ook ons Koningspaar riep herhaaldelijk in de noordelijke regio in verband met de wegvallende sociale cohesie door dit windplan, op om in te zetten op het zonnealternatief. Zoals ook provincie Groningen in overleg over de oprichting van een zonneveld in de Eekepolder, dit al warm heeft ontvangen, en bij reclamanten draagvlak bestaat voor dit solar initiatief, dit tenslotte raakt aan de overigens miskende optie van een windpark boven de A7 waarvan de grondposities en afspraak

Reclamanten menen dat aan de randvoorwaarden voor het nemen van een verantwoord en goed gemotiveerd besluit niet is voldaan en dat er is gehandeld in strijd met de wet en algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Zij verzoeken u het voorgaande mee te wegen bij de vaststelling van het definitief plan en vergunningen, met daarvan deel uitmakende documenten en stukken.

Reclamanten houden vast aan conclusies, zoals beschreven in deze zienswijze - betreffende in ieder geval: verkeer / bereikbaarheid / geluid / laagfrequent geluid / uitvoering / aanleg en onderhoud / landschap / monumenten / natuur / bomen / water / gevolgen en risico's externe veiligheid / procedure / besluitvorming / communicatie / participatie - en verzoeken u af te zien van het bestreden besluit.

Veendam, 9 november 2016

Voorzitter Stichting Platform TegenwindN33

Secretaris Stichting Platform TegenwindN33

10 NOV 2016

Stichting Platform Tegenwind N33

tegen de plaatsing van windturbines in het zoekgebied N33

postadres:

e-mail:

Voorzitter

www.tegenwindn33.nl

Veendam, 9 november 2016

Aan: Bureau Energieprojecten,
Inspraakpunt Windpark N33,
Postbus 248, 2250 AE Voorschoten

Geachte mijnheer, mevrouw,

Hierbij sturen wij U ruim 1470 , door vrijwilligers van onze Stichting Platform TegenwindN33 verzamelde handtekeningen.

Met hun handtekening steunen de ondertekenaars de bezwaren die onze Stichting, nu en in het verleden, heeft aangevoerd tegen de realisatie van windpark N33.

Wij verzoeken u nadrukkelijk de uitslag van deze actie mee te nemen in uw besluitvorming omtrent het windpark en het inpassingsplan dat tot 10 november ter inzage ligt.

Met vriendelijke groet,

Namens Stichting Platform TegenwindN33,

Verzonden: Woensdag 9 november 2016 21:38
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Windpark N33 ontwerpbesluiten

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

ja, zie mijn zie mijn zienswijze in de bijlagen
verzoeken ontvangstbevestiging

Reactie

Naam:
Adres:
Woonplaats:

Aan:

Bureau Energieprojecten,
Inspraakpunt Windpark N33
Postbus 248
2250 AE VOORSCHOTEN

Plaats, Midwolda
Datum, 9-11-2016

Excellentie,

Bij de terinzagelegging van het ontwerp-inpassingsplan, het milieueffectrapport, de ontwerpbesluiten en de onderliggende stukken voor Windpark N33, heeft u eenieder in de gelegenheid gesteld om in de periode van 30 september 2016 tot en met 10 november 2016 een zienswijze in te dienen. Ik maak van die gelegenheid graag gebruik. Daarom zend ik u hierbij mijn zienswijze.

Ik wens stil te staan bij het volgende. De realisatie van windpark N33 is zeer ingrijpend voor dit deel van de provincie, en ook wat betreft de zichtwijdte ver daarbuiten, en haar bewoners. Niet alleen zal het landschap ingrijpend worden gewijzigd, maar het splijt ook de gemeenschap: initiatiefnemers worden gewantrouwd en tegenstanders voelen zich niet gehoord. Het geringe maatschappelijke draagvlak is met name gelegen in de gebrekkige en eenzijdige communicatie vanuit het Rijk over dit project. Het beeld dat nu bij de gemeenschap leeft – en wederom wordt bevestigd door de inhoud van het ontwerp-inpassingsplan – is, dat de plannen zijn toegeschreven naar de wensen en financiële belangen van de initiatiefnemers. De ruimtelijke, maatschappelijke en landschappelijke belangen die juist doorslaggevend hadden moeten zijn en in de afweging hadden moeten worden betrokken, zijn van meet af aan ondergeschikt geweest aan deze financiële belangen.

Nog niet zo lang geleden heeft de provincie in opdracht van het rijk een provinciaal omgevingsplan (POP) moeten opstellen om juist die belangen in goede banen te leiden, vooral ook om de 'verrommeling' van het landschap zoveel mogelijk te voorkomen. Met dit windmolenpark wordt een agrarisch landschap op een wijze aangetast die zijn weerga niet kent. Het dichtstbevolkte deel van het land met het grootste energieverbruik wenst gezien de weerstand tegen windmolens aldaar de lasten van de energievoorziening niet zelf te dragen en wentelt deze op wingewest Groningen af. Verder is er geen oog voor de enorme verspilling van energie -haast als vanzelfsprekend geacht- die onze geëconomiseerde samenleving met zich meebrengt en ware dit wel zo hoefde er geen windmolen gebouwd te worden. Sterker nog laat men bedrijven toe die enorme energieverbruikers zijn (zoals het Googledatacentre in de Eemshaven) en die nauwelijks leiden tot meer welvaart in verhouding tot hun energie verbruik. Met de steeds verder toenemende energiebehoefte en tegelijkertijd met de terugdringing van de CO2 uitstoot is een tunnelvisie ontstaan waarin de

plaatsing van windmolens de enige uitweg zou zijn. Eerdere ingediende zienswijzen in het voortraject van de besluitvorming zijn weggewuifd omdat er sprake zou zijn van een landsbelang en dat daarmee alle andere belangen daaraan ondergeschikt zijn. Het is zelfs zo erg dat waar er alternatieven ontwikkeld worden en al in gang zijn gezet met dezelfde opbrengst aan elektriciteit er nog geen enkel signaal is gekomen om de realisatie van het windpark voorlopig nog niet eens uit te stellen.

Die handelwijze van het Rijk steekt mij. Zeker, omdat er andere alternatieven mogelijk zijn waarvoor zowel maatschappelijk draagvlak als een goede c.q. betere ruimtelijke en landschappelijke inpassing mogelijk is.

Verder zal er tegelijkertijd een oplossing moeten komen voor de tijdelijke opslag van een overschot van energie cq. elektriciteit om leveringszekerheid te garanderen in omstandigheden dat zon en/of wind tijdelijk niet kunnen voorzien in de energiebehoefte. Aangezien die ontwikkeling achterloopt zullen conventionele energiecentrales nodig blijven.

Gezien het totale gebrek aan maatschappelijk draagvlak, verzoek ik u met klem om het traject van nu af aan zodanig vorm te geven dat serieus met de belangen van de inwoners van het betreffende gebied rekening wordt gehouden: niet het Rijk (in Den Haag), maar *zij* zitten immers, als de realisatie van het park doorgaat, de komende 30 jaar vast aan de door u in procedure gebrachte plannen.

Ik vind dat met de plaatsing van deze windmolens die zo groot zijn dat ze kilometers ver te zien zijn er sprake is van een industrialisatie van het landschap waarin ik woon en leef. Vanuit mijn woonplaats Midwolda kan ik windmolens zien in noordelijke richting zelfs die staan aan de overkant van de Eemsmonding in Duitsland en in oostelijke richting Bunde-Weener.

Verdere uitbreiding van windmolens zie ik als een zodanige aantasting van mijn tot nu toe aantrekkelijke leefomgeving die ik als waardevol ervaar dat ik een verhuizing niet uit sluit.

Voor elke schade, direct en indirect die het gevolg is van de realisatie van Windpark N33, van welke aard dan ook, materieel en immaterieel zal ik de Staat der Nederlanden aansprakelijk stellen!

Bijlagen:

2 foto's vanuit mijn woonplaats met windmolens aan de horizon in noordelijke en oostelijke richting.

Geraadpleegde literatuur die ook als mijn zienswijze kan worden beschouwd:

Titel: Windenergie en de overheid, een pleidooi voor eerlijke informatie en bestuur.

Schrijver: Albert Koers

ISBN: 978-90-824686-0-1

Conclusie:

Ik ben van mening dat er geen noodzaak bestaat tot realisatie van dit windpark, omdat de energiedoelstellingen ook op een alternatieve wijze bereikt kunnen worden die wel draagvlak bij inwoners, de lokale politiek en het bedrijfsleven heeft en het landschap niet op grootschalige wijze aantast.

Hoogachtend,

Verzonden: Woensdag 9 november 2016 22:05
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Windpark N33 ontwerpbesluiten

Aanspreekvorm:
Aanspreektitel:
Achternaam:
Voorvoegsel(s):
Voorletters:
Straat:
Huisnummer:
Postcode:
Woonplaats:
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Het gaat hierbij niet alleen om milieuaspecten als geluid, waarvan ik mij afvraag of deze binnen acceptabele grenzen blijft, maar ook om steeds maar weer visueel geconfronteerd te worden met het massale park. De grote massa van dit park vraagt om een veel grotere afstand tot de bebouwing. U hanteert een afstand tot de bebouwing van minimaal 1 km, werd gezegd. Bij de uitwerking wordt dit uitgangspunt echter meerdere malen niet gehanteerd

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

De plannen raken de inwoners hard. In uw plannen en in de MER vind ik niets terug over welke invloed de plannen hebben op de gezondheid van de burgers. De gezondheidsaspecten ontbreken totaal. Met name de psychische gevolgen, bijvoorbeeld door het niet kunnen verkopen van een woning, zijn aanwezig en mogen niet worden onderschat.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Mijn leefgenot wordt door de realisatie van dit park behoorlijk aangetast

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Al met al concludeer ik dat het ontwerp-inpassingsplan niet voldoet aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening. Het ontwerp-inpassingsplan heeft dusdanige negatieve ruimtelijke, landschappelijke, maatschappelijke en economische gevolgen voor ons gebied en daarmee ook voor mij, dat ik u verzoek om uw plannen ter herzien.

Reactie

Verzonden: Woensdag 9 november 2016 22:32
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Windpark N33 ontwerpbesluiten

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ik wordt met de realisatie van het windpark N33 geschaad in mijn woongenot. Zie bijgevoegde brief bestaande uit twee bladzijden.

Reactie

Bijlage:

Zie bijlage van zienswijze 0023

Verzonden: Woensdag 9 november 2016 22:40
 Onderwerp: Zienswijzeformulier
 Windpark N33 ontwerpbesluiten

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

er is onvoldoende invulling gegeven aan de adviezen van de mer commissie. Daarnaast is er onvoldoende onderzoek naar gezondheidseffecten uitgevoerd van de molens op de mensen/ omgeving, zowel fysiek als psychische effecten. Ook ontbreekt een goed en correct uitgevoerd draagvlak onderzoek.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

er is onvoldoende aandacht voor het lage geluid en laag frequent geluid en de gezondheidseffecten daarvan op de mensen in de omgeving. Lage tonen dragen zeer ver en hebben zelfs bij lage sterkte grote invloed op mensen, en hun welbevinden. Ook bij de windmolen experiense in Van der Valk bleek dat de effecten op mensen onvoldoende zijn belicht en zijn mensen onvoldoende geïnformeerd over de impact van de windmolen. De mega masten verstoren het landschap enorm, en de molens zullen leiden tot lagere woningverkoop(prijzen). De slechte woningverkoop laat zich ook zien in het aardbevingsgebied.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

ja; laag geluid draagt ver. Op dit moment is er een groot mijnbouwbedrijf bezig om zijn lage tonen aan te pakken. In samenspraak met de betreffende gemeente en het bedrijf gaat dit waarschijnlijk wel lukken. Bij windmolens en de project ontwikkelaar is er geen kans om bronnen van laag geluid aan te pakken. Als de molens er staan gaan ze geen ander type installeren of geluidsdempende maatregelen nemen. Immers er wordt gesteld dat men aan de geluidsnormen voldoet. En dan heeft de ontwikkelaar bij Van der Valk al aangegeven dat hij dan niet iets gaat doen. Ondanks het voldoen aan geluidsnormen ontstaat voor de omgeving grote hinder. Er zijn onvoldoende borgingen dat als molens voor grote hinder zorgen, de minister dan ook maatregelen gaat eisen, of zelf overgaat tot sloop.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Er is in dit gebied geen draagvlak voor grootschalige windturbines. Daarnaast is het effectiever om windturbines op andere plaatsen te plaatsen waar ze meer wind vangen en minder hinder voor omgeving opleveren (bijvoorbeeld op zee, zeehonden en vissen zijn er blij mee vanwege gunstige biotoop). Daarnaast krijgen deze windmolens onnodige veel subsidie. Als men ze zou plaatsen op plekken waar de stroom nodig is dan is er economisch

geen subsidie meer nodig om een goed rendement te krijgen (financieel). Hier zijn genoeg (buitenlandse) voorbeelden van. In Groningen wordt al veel duurzame energie opgewekt en vinden we het helemaal niet erg dat er ook een steenkolen centrale draait. Wij hoeven niet zonnig energie te leveren aan de rest van Nederland. Dat profiteert al genoeg van ons gas. Plaats de windmolens in gebieden waar de energie nodig is, dus voor de kust bij den haag.

Reactie

Verzonden: Woensdag 9 november 2016 22:54
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Windpark N33 ontwerpbesluiten

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Mede namens:

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ja, mijn leefgenot wordt door de realisatie van dit park aangetast. De grootte van dit park en dan met name het aantal geplaatst in de hoek Winschoterdiep-N33 is te massaal en vraagt om een veel grotere afstand tot de bebouwing. Daarnaast roept het bij ons angst op dat ons huis minder verkoopbaar wordt en wij mogelijk met een restschuld blijven zitten.

Reactie

Bijlage:

Zie bijlage van zienswijze 0023

Verzonden: Woensdag 9 november 2016 23:39
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Windpark N33 ontwerpbesluiten

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Mede namens:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Ja zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Ja zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ja, de waardevermindering van onze woning, ons woongenot en onze gezondheid voor de toekomst.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

De alternatieven staan in de bijlage vermeld

Reactie

Naam:
Adres:
Woonplaats:

Aan:

Bureau Energieprojecten,
Inspraakpunt Windpark N33
Postbus 248
2250 AE VOORSCHOTEN

Zuidbroek
9 november 2016

L.S.,

U heeft vanaf 30 september tot en met 10 november 2016 het ontwerp-inpassingsplan voor Windpark N33 ter inzage gelegd. Ik stuur u hierbij mijn zienswijze tegen dit ontwerpplan. Het inpassingsplan voorziet in de bouw van een groot aantal windturbines dicht op de dorpen in de gemeente Menterwolde. De impact van dit park is dusdanig, dat het park voor deze omgeving onaanvaardbaar is. Dit wordt bepaald door het aantal turbines, de omvang van de turbines en de grootte van het gebied.

1. MAATSCHAPPELIJK DRAAGVLAK ONTBREEKT

Ik wens stil te staan bij het volgende. De realisatie van windpark N33 is zeer ingrijpend voor Zuidbroek en haar bewoners. Niet alleen zal het landschap ingrijpend worden gewijzigd, maar het splijt ook de gemeenschap: initiatiefnemers worden gewantrouwd en tegenstanders voelen zich niet gehoord. Het geringe maatschappelijke draagvlak is met name gelegen in de gebrekkige en eenzijdige communicatie vanuit het Rijk over dit project. Het beeld dat nu bij de gemeenschap leeft – en wederom wordt bevestigd door de inhoud van het ontwerp-inpassingsplan – is, dat de plannen zijn toegeschreven naar de wensen en financiële belangen van de initiatiefnemers. De ruimtelijke, maatschappelijke en landschappelijke belangen die juist doorslaggevend hadden moeten zijn en in de afweging hadden moeten worden betrokken, zijn van meet af aan ondergeschikt geweest aan deze financiële belangen. Deze handelwijze van het Rijk stuit mij zeer tegen de borst en erg verontrustend voor de gevolgen van mij en mijn gezin als bewoner van Zuidbroek. Zeker, omdat uit de hiernavolgende zienswijzen onmiskenbaar blijkt dat er andere alternatieven mogelijk zijn waarvoor zowel maatschappelijk draagvlak als een goede c.q. betere ruimtelijke en landschappelijke inpassing mogelijk is.

Gezien het totale gebrek aan maatschappelijk draagvlak, verzoek ik u met klem om het traject van nu af aan zodanig vorm te geven dat serieus met de belangen ons, de inwoners van het betreffende

gebied rekening wordt gehouden: niet het Rijk (in Den Haag), maar *wij* zitten immers, als de realisatie van het park doorgaat, de komende 30 jaar vast aan de door u in procedure gebrachte plannen.

Mijn leefgenot en mijn gezin wordt door de realisatie van dit park behoorlijk aangetast. Het gaat hierbij niet alleen om milieuaspecten als geluid, waarvan ik mij afvraag of deze binnen acceptabele grenzen blijft, maar ook om steeds maar weer visueel geconfronteerd te worden met het massale park. De grote massa van dit park vraagt om een veel grotere afstand tot de bebouwing. U hanteert een afstand tot de bebouwing van minimaal 1 km, werd gezegd. Bij de uitwerking wordt dit uitgangspunt echter meerdere malen niet gehanteerd, en zeker niet ter hoogte van Zuidbroek.

Wij genieten nu van het open landschap rondom de dorpen. Er is sprake van grootschalige openheid. De provincie Groningen heeft zelfs in haar onlangs vastgestelde omgevingsvisie dit gebied aangeduid als 'grootschalig open landschap'. Met dit voorgenomen windpark wordt deze openheid volledig teniet gedaan. Kortom: het windpark N33 pas niet in de doelstelling van dit gebied, doet sterk afbreuk aan het karakter ervan en verstoort ons woongenot.

De klaarblijkelijke noodzaak om bij dit proces krampachtig (en onterecht) de Rijkscoördinatieregeling te moeten toepassen, geeft ook aan dat er onvoldoende maatschappelijk draagvlak te vinden is in het gebied.

2. GEEN NOODZAAK TOT REALISATIE WINDPARK

Ik ben van mening dat er geen noodzaak bestaat tot realisatie van een windpark, omdat de energiedoelstellingen ook op een alternatieve wijze bereikt kunnen worden die wel draagvlak bij inwoners, de lokale politiek en het bedrijfsleven heeft.

Ons land staat aan de vooravond van een grote energietransitie. In dat kader heeft het Rijk zich tot doel gesteld dat in 2020 14% van de energie duurzaam moet zijn. Om dat doel te bereiken, heeft het Rijk zich – zo blijkt mede uit de Structuurvisie Windenergie Op Land – tot doel gesteld dat in 2020 6000 MW aan windenergie dient te zijn gerealiseerd. Voor de provincie Groningen geldt specifiek dat zij zich heeft gecommitteerd aan de realisatie van 855,5 MW windenergie op land, waarbij windpark N33 zo'n 120 MW zal gaan genereren.

Ik acht ik het van belang dat de wijze waarop de genoemde doelstelling bereikt wordt, moet kunnen rekenen op maatschappelijk draagvlak, gekoppeld aan een duurzame economische ontwikkeling. Met de realisatie van windpark N33 gaat het Rijk compleet voorbij aan dit uitgangspunt.

Ik begrijp dat we moeten zoeken naar alternatieve vormen van energie. Dit kan worden gevonden in windparken, maar ook in zonneparken, of in een goede mix hiervan. De minister is verplichtingen aangegaan voor de opwekking van windenergie. Ik vind dat de daarvoor benodigde windparken moeten worden gepland op locaties waar deze aanvaardbaar zijn en geen hinder voor de bevolking opleveren. De opwekking van windenergie mag niet ten koste gaan van de leefbaarheid in de dorpen. Zelf zie ik de opwekking van zonne-energie als een beter alternatief. Inmiddels zijn er in onze regio dusdanig veel plannen voor de opwekking van zonne-energie, dat deze een substantiële bijdrage kunnen leveren aan de doelstelling.

Ik wijs u erop dat onderzoeksbureau Royal Haskoning DHV voor het naastgelegen windpark De Drentse Monden - Oostermoer een maatschappelijke kosten- en batenanalyse heeft uitgevoerd. Hieruit volgt dat zonne-energie – al dan niet in combinatie met windenergie – een uitstekend alternatief vormt.

Voor het voorziene windpark N33 is in dat kader van belang dat de afgelopen periode reeds vergunningen zijn verleend voor de realisatie van zonne-parken die in totaal zo'n 120 MW aan zonne-energie zullen gaan genereren. Hierdoor heeft de regio er feitelijk zelf al voor gezorgd dat in 2020 de doelstelling van 120 MW aan duurzame energie *via zonneparken* wordt gerealiseerd:

- bij Sappemeer-Noord is een zonnepark ter grootte van 117 ha voorzien waarmee zo'n 97 MW per jaar aan zonne-energie kan worden opgewekt. De daartoe benodigde omgevingsvergunning is op 7 oktober jl. verleend;
- aan de Industrieweg in Veendam ("de Leeuweriklocatie") is een zonnepark ter grootte van 6,5 ha en 54.032 zonnepanelen voorzien. De daartoe benodigde omgevingsvergunning is op 2 oktober 2015 verleend;
- aan de Industrieweg in Veendam ("Energie Park Veendam") is een zonnepark ter grootte van 4,5 ha en 10.260 zonnepanelen voorzien. De daartoe benodigde omgevingsvergunning is op 7 oktober jl. verleend;
- tot slot zijn er concrete voornemens om op het Wilkensterrein een zonne-park ter grootte van 4,4 ha te realiseren.

Deze voorbeelden alleen al laten zien dat met gebruikmaking (en intensivering) van de potentie van zonne-energie het behalen van de energiedoelstellingen voor 2020 heel wel mogelijk is. Nu de realisatie van de voorziene zonne-parken – anders dan het voorziene windpark – bovendien wel draagvlak heeft bij de inwoners, de lokale politiek en het bedrijfsleven, bestaat er naar mijn mening geen noodzaak meer voor de realisatie van een windpark.

Gelet op het voorgaande meen ik dat door het Rijk te krampachtig wordt vastgehouden aan het in de Structuurvisie Windenergie Op Land opgenomen uitgangspunt dat de duurzame energiedoelstellingen via het realiseren van windparken bereikt moeten worden. Ten onrechte wordt geen aandacht besteed aan de potentie van zonne-energie. Nu bovendien in de regio is gebleken dat de energiedoelstellingen mét maatschappelijk draagvlak en makkelijk gerealiseerd kunnen worden via gebruikmaking (en intensivering) van de potentie van zonne-energie, bestaat er vanuit ruimtelijk opzicht geen enkele noodzaak meer voor de realisatie van windpark N33. Ik meen dan ook dat dient te worden afgezien van de realisatie van windpark N33.

3. RIJKSCOÖRDINATIEREGELING IS TEN ONRECHTE TOEGEPAST OMDAT WINDPARK N33 NIET KAN WORDEN AANGEMERKT ALS ÉÉN PRODUCTIE-INSTALLATIE

Voor zover u van mening mocht zijn dat er toch een noodzaak bestaat tot het oprichten van een windmolenpark, dan meen ik dat de Rijkscoördinatieregeling van artikel 3.35, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van de Wet ruimtelijke ordening (hierna: "Wro") in deze procedure ten onrechte is toegepast. Windpark N33 kan namelijk niet worden aangemerkt als één productie-installatie in de zin van artikel 9b van de Elektriciteitswet 1998. Nu het gevolg daarvan is dat geen sprake is van een productie-installatie van tenminste 100 MW, leidt dat ertoe dat de Rijkscoördinatieregeling ten onrechte is toegepast en het Rijk niet bevoegd is tot het vaststellen van een inpassingsplan.

Hierna licht ik dit standpunt nader toe. Daarbij zal ik eerst stilstaan bij de relevante feiten en het juridisch kader.

3.1 De feiten

De bedrijven Yard Energy Development B.V. en Blaaswind B.V., thans handelend onder de namen Windpark Vermeer Noord B.V., Windpark Vermeer Midden B.V. en Windpark Vermeer Zuid B.V. zijn

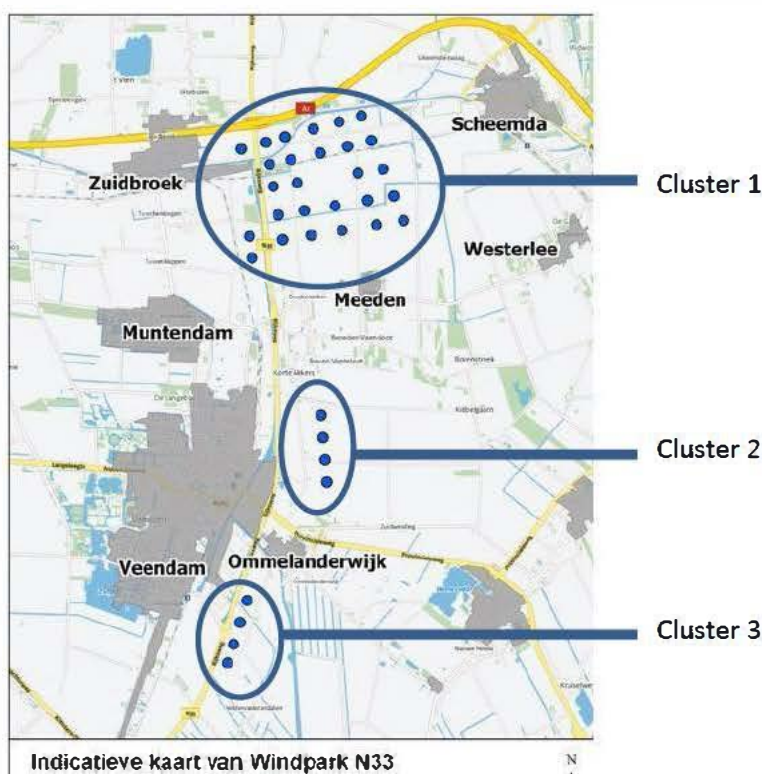
de oorspronkelijke initiatiefnemers van de ontwikkeling van Windpark N33. Zij vormen samen het “samenwerkingsverband Windpark N33”. In het kader van dit samenwerkingsverband zijn de afgelopen jaren verschillende alternatieven voor de realisatie van het windpark ontwikkeld. Wij verwijzen daartoe naar de in het milieueffectrapport onderzochte varianten 1 tot en met 5 die tot stand zijn gekomen op initiatief van het samenwerkingsverband.

Op een later moment, maar in ieder geval na de totstandkoming van de varianten 1 tot en met 5, toonde ook RWE interesse in de realisatie van het windmolenpark omdat zij op de betreffende locatie inmiddels grondposities had verworven. Naar aanleiding daarvan is variant 6 tot stand gekomen.

Ondanks dat RWE wel met plannen kwam voor de realisatie van het windmolenpark, bleef – en blijft – RWE tot op heden apart van het samenwerkingsverband Windpark N33 opereren.

Tot toetreding van RWE tot het samenwerkingsverband is het dan ook nooit gekomen. Die scheiding blijkt overigens ook expliciet uit het gepresenteerde voorkeursalternatief. Daaruit volgt namelijk dat het Windpark N33 bestaat uit drie clusters of deelgebieden:

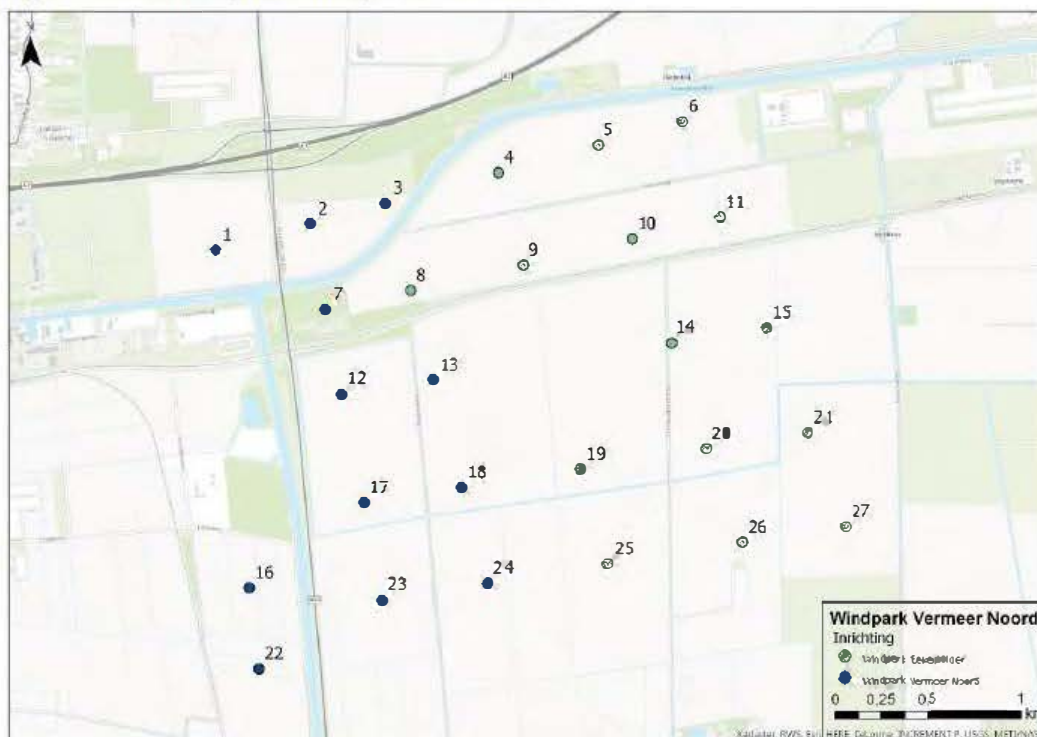
- 1) 27 windmolens ten noorden van Meeden genaamd maar nog dichterbij Zuidbroek,
- 2) 4 windmolens ten oosten van Veendam en ten noorden van Ommelanderswijk, en;
- 3) 4 windmolens ten zuidoosten van Veendam en ten zuiden van Ommelanderswijk.

De voorziene clusters 2 en 3 worden slechts door het samenwerkingsverband Windpark N33 gerealiseerd. RWE is daarbij niet betrokken. Er is zelfs voorzien in drie aparte transformatorstations, zo volgt uit de bijlagen 1 tot en met 3 van het ontwerp-inpassingsplan. Daarbij komt, dat de beide partijen zich in overleggen apart laten vertegenwoordigen en dat er voor ieder cluster en door iedere initiatiefnemer aparte omgevingsvergunningen zijn aangevraagd waaruit volgt dat ieder cluster als aparte inrichting moet worden beschouwd. Verder is van belang dat op geen enkele wijze is gewaarborgd dat in het gehele windpark eenzelfde typewindturbines wordt gerealiseerd. Van een bundeling van belangen is dan ook geenszins sprake.

Ten aanzien van cluster 1 is nog het volgende van belang. Dit cluster wordt deels gerealiseerd door het samenwerkingsverband en deels door RWE (zie de onderstaande visualisatie; 1,2,3,7,12,13,16,17,18,22,23 & 24 is samenwerkingsverband, 4,5,6,8,9,10,11,14,15,19,20,21,25,26, & 27 is RWE):

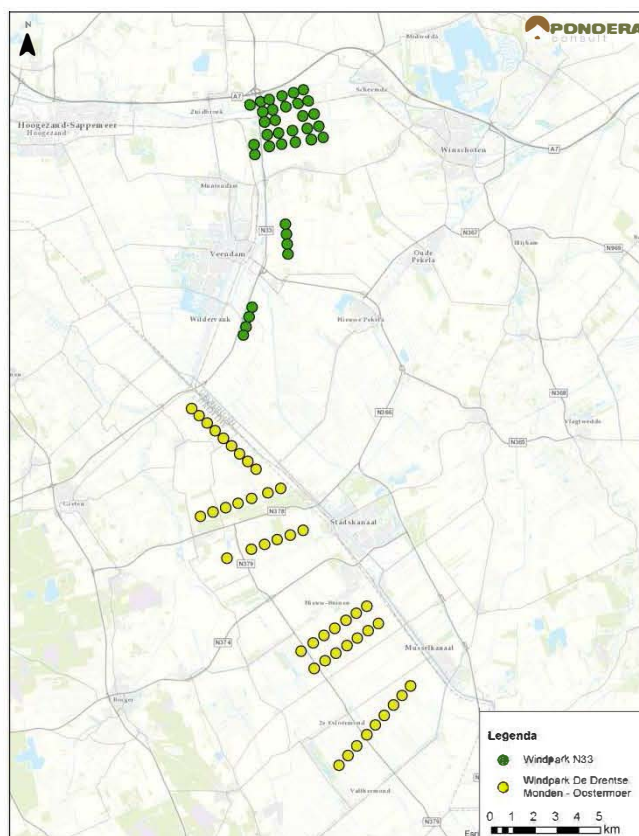
Figuur 1.1 Windturbineposities Windpark Vermeer Noord

Bron: Pondera Consult

Ook ten aanzien van dit cluster ontbreekt iedere vorm van samenwerking. Zo zijn de omgevingsvergunningen apart van elkaar aangevraagd en is in de beide aanvragen vermeld dat de windturbines van beide initiatiefnemers als een aparte inrichting moeten worden beschouwd.

Tot slot en los van het bovenstaande is voor de drie clusters nog van belang dat die erg ver van elkaar verwijderd zijn gelegen. Zo bedraagt de afstand tussen het zuidelijkste punt van cluster 1 en het noordelijkste punt van cluster 2 zo'n 4 kilometer en de afstand van het zuidelijke punt van cluster 1 en het noordelijkste punt van cluster 3 maar liefst 8 kilometer. Ter vergelijking wijs ik erop dat het ten zuiden van Windpark N33 gelegen Windpark Drentse Monden – Oostermoer slechts op 4 kilometer van het zuidelijkste punt van cluster 3 is gelegen (zie de onderstaande illustratie):

3.2 Juridisch kader

De totstandkoming van een windmolenpark kan met de Rijkscoördinatieregeling van artikel 3.35, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van de **Wro** worden voorbereid indien sprake is van:

De aanleg en uitbreiding van een productie-installatie, met inbegrip van de aansluiting van die installatie op een net, met een capaciteit van ten minste 100 MW, indien het betreft een installatie voor de opwekking van duurzame elektriciteit met behulp van windenergie (zie artikel 9b, eerste lid, aanhef en onder a van de Elektriciteitswet 1998).

Voor wat betreft het antwoord op de vraag wat dient te worden verstaan onder het begrip productie-installatie, is het volgende in de memorie van toelichting bij de Wijziging van de Elektriciteitswet 1998, de Mijnbouwwet en de Gaswet in verband met de toepassing van de Rijkscoördinatieregeling op energie-infrastructuurprojecten vermeld:

“Een productie-installatie kan bestaan uit meerdere productie-eenheden. Een productie-eenheid kan worden omschreven als de kleinste mogelijke entiteit waarmee zelfstandig elektriciteit kan worden opgewekt. Een aantal van die productie-eenheden die geografisch, technisch, functioneel of organisatorisch met elkaar samenhangen kunnen een productie-installatie vormen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een windmolenpark dat door één exploitant wordt beheerd of waarbij tussen de windmolens technische verbindingen bestaan. Elke windmolen is dan een productie-eenheid, terwijl het windmolenpark als geheel de productie-installatie is.”¹

Uit de nota naar aanleiding van het verslag volgt bovendien het volgende:

“De leden van de SP-fractie vroegen zich verder nog af hoe de regering omgaat met bijvoorbeeld grootschalige windturbineparken die in totaal een vermogen van meer dan 100 MW beslaan, maar in de praktijk bestaan uit meerdere kleine productie-installaties, al dan niet van verschillende exploitanten. Zoals vermeld in de toelichting op artikel 1, onderdeel A, van het wetsvoorstel, kan een productie-installatie uit meerdere productie-eenheden bestaan. Een productie-eenheid kan worden omschreven als de kleinste mogelijke entiteit waarmee zelfstandig elektriciteit kan worden opgewekt (bijvoorbeeld één windmolen). Een productie-installatie kan bestaan uit meerdere productie-eenheden. Het criterium is of de productie-eenheden zodanig geografisch, technisch, functioneel of organisatorisch met elkaar samenhangen dat sprake is van één productie-installatie. Deze eisen zijn niet cumulatief. Dat een aantal productie-eenheden door dezelfde exploitant wordt beheerd, is een belangrijke indicatie dat sprake is van één productie-installatie, maar is niet doorslaggevend. Ook als de productie-eenheden door

¹ Kamerstukken II 2007/08, 31 326, nr 3, p 15

meerdere exploitanten beheerd worden, kan sprake zijn van één productie-installatie. Hiervan is bijvoorbeeld sprake als tussen de productie-eenheden technische verbindingen bestaan, zoals een gezamenlijke aansluiting op een net. Anderzijds zullen door dezelfde exploitant beheerde productie-eenheden geen productie-installatie zijn als die productie-eenheden op grote afstand van elkaar zijn gelegen en er tussen die eenheden geen technische of functionele verbindingen bestaan.²

Van belang is aldus, dat een windmolenpark één productie-installatie kan vormen indien de verschillende windmolens geografisch, technisch, functioneel of organisatorisch met elkaar samenhangen. Daarbij is het gegeven dat een aantal windmolens door dezelfde exploitant wordt beheerd, een belangrijke indicatie dat sprake is van één productie-installatie. Doorslaggevend is die indicatie echter niet. Ook als de windmolens door meerdere exploitanten beheerd worden, kan sprake zijn van één productie-installatie. Hiervan is bijvoorbeeld sprake als tussen de productie-eenheden technische verbindingen bestaan, zoals een gezamenlijke aansluiting op een net. Een en ander volgt overigens ook uit de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 4 mei 2016, ECLI:NL:RVS:2016:1228 (Wieringermeer).

3.3 Windpark N33 kan niet worden aangemerkt als één productie-installatie

Gelet op de voornoemde feiten en het juridisch kader ben ik van mening dat Windpark N33 niet kan worden aangemerkt als één productie-installatie in de zin van artikel 9b, eerste lid, aanhef en onder a, van de Elektriciteitswet 1998. Van geografische, technische, functionele of organisatorische samenhang is namelijk geen sprake:

- **Geografische samenhang ontbreekt**

Van geografische samenhang is om de volgende redenen geen sprake:

- zoals volgt uit de afbeelding die onder het kopje “relevante feiten” is toegevoegd, bestaat het windpark uit drie afzonderlijke clusters. Deze afzonderlijke clusters vertonen geen enkele vorm van samenhang;
- verder is van belang dat de drie clusters waaruit Windpark N33 bestaat erg ver van elkaar zijn gelegen. Daarmee is er sprake van onvoldoende ruimtelijke samenhang om ze te kunnen beschouwen als één productie-installatie. Zo bedraagt de afstand tussen het zuidelijkste punt van cluster 1 en het noordelijkste punt van cluster 2 zo’n 4 kilometer en de afstand van het zuidelijke punt van cluster 1 en het noordelijkste punt van cluster 3 maar liefst 8 kilometer;
- ook geldt dat het ten zuiden van Windpark N33 gelegen Windpark Drentse Monden – Oostermoer op slechts 4 kilometer van het zuidelijkste punt van cluster 3 is gelegen. Die afstand is kleiner dan de afstanden die binnen het Windpark N33 worden gehanteerd. Nu bovendien vanuit landschappelijk oogpunt niet te zien is waar het ene windpark begint en het andere eindigt, is van enige geografische samenhang geen sprake.

- **Technische samenhang ontbreekt**

Van technische samenhang is om de volgende redenen geen sprake:

- De drie clusters kennen allemaal een eigen energievoorziening nu er is voorzien in aparte transformatorstations;
- Verder geldt dat iedere aanvrager van een omgevingsvergunning zelf de aansluiting op het elektriciteitsnet verzorgt;
- Tot slot is van belang dat op geen enkele wijze is geborgd dat uiteindelijk in het gehele gebied dezelfde windturbines worden gerealiseerd zodat sprake is van een samenhangend windmolenpark. Op grond van artikel 4.1.2a onder 5 van de planregels hoeven de windturbines namelijk slechts per cluster of deelgebied identiek te zijn.

² Kamerstukken II 2007/08, 31 326, nr 6, p 5

- **Functionele samenhang ontbreekt**

Van functionele samenhang is geen sprake omdat geen gemeenschappelijk gebruik wordt gemaakt van bepaalde ruimten of bedrijfsmiddelen. Niet voor niets volgt uit de aanvragen om omgevingsvergunning dat sprake zal zijn van vier aparte inrichtingen. De drie clusters kunnen en zullen dan ook volledig zelfstandig functioneren.

- **Organisatorische samenhang ontbreekt**

Tot slot ontbreekt ook de vereiste organisatorische samenhang, omdat:

- De drie clusters worden geëxploiteerd door verschillende exploitanten. Cluster 1 wordt deels geëxploiteerd door het samenwerkingsverband Windpark N33 en RWE. De voorziene clusters 2 en 3 worden echter slechts door het samenwerkingsverband Windpark N33 geëxploiteerd. RWE is daarbij niet betrokken;
- RWE geen onderdeel uitmaakt van het samenwerkingsverband Windpark N33 en er niet of nauwelijks onderlinge afstemming plaatsvindt. Zo valt op dat op het moment dat de aanvragen niet door Pondera worden gecoördineerd, het samenwerkingsverband N33 en RWE beide andere bedrijven inschakelen voor het uitvoeren van onderzoeken (zie onder meer de bijlagen 4B en 4C bij de aanvragen om omgevingsvergunning);
- Van belang is overigens ook dat ten aanzien van cluster 1 de onderlinge organisatorische samenhang ontbreekt, omdat de ingediende vergunningaanvragen niet gezamenlijk zijn voorbereid en/of op elkaar zijn afgestemd. Zo moeten de windturbines van beide initiatiefnemers en in ieder cluster als een aparte inrichting worden beschouwd;
- Ook geldt dat beide partijen zich tijdens overleggen apart laten vertegenwoordigen;
- Waar geldt dat er wel een gezamenlijk milieueffectrapport is opgesteld, kan dat gegeven overigens niet doorslaggevend zijn voor het oordeel dat sprake is van één productie-installatie. Indien voor elke van de clusters een afzonderlijk milieueffectrapport zou zijn opgesteld, zou daarin voor wat betreft de effectbeoordeling immers ook met de andere initiatieven rekening moeten zijn gehouden, onder andere met het oog op eventuele cumulatieve effecten op het punt van geluidhinder en hinder door slagschaduw of op het punt van aanvaringsslachtoffers onder vogels en vleermuizen;
- Tot slot is van belang dat zowel het samenwerkingsverband Windpark N33 en RWE eigen personeel en middelen hebben.

Gelet op het voorgaande kan naar mijn mening niet anders worden geoordeeld dan dat Windpark N33 geen geografische, technische, functionele en/of organisatorische samenhang vertoont. Het gevolg daarvan is, dat het windpark niet kan worden aangemerkt als één productie-installatie in de zin van artikel 9b, eerste lid, aanhef en onder a, van de Elektriciteitswet 1998.

3.4 Conclusie: De Rijkscoördinatieregeling is ten onrechte toegepast

Nu sprake is van drie aparte productie-installaties, is daarvan het gevolg dat de Rijkscoördinatieregeling ten onrechte is toegepast. Toepassing van de Rijkscoördinatieregeling is op grond van de Elektriciteitswet 1998 immers slechts mogelijk bij een productie-installatie van tenminste 100 MW. In ieder geval voor de twee productie-installaties ter hoogte van Veendam (cluster 2 en 3) wordt niet aan deze norm voldaan, waardoor niet het Rijk maar de provincie het bevoegd gezag is. Ik verwijs in dat kader naar het bepaalde in artikel 9e, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998:

“Provinciale staten zijn bevoegd voor de aanleg of uitbreiding van een productie-installatie voor opwekking van duurzame elektriciteit met behulp van windenergie met een capaciteit van ten minste 5 maar niet meer dan 100 MW, met inbegrip van de aansluiting van die installatie op een net, gronden aan te wijzen en daarvoor een inpassingsplan als bedoeld in artikel 3.26, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen.”

Nu het Rijk niet bevoegd is tot vaststelling van het inpassingsplan, kan niet tot vaststelling van het inpassingsplan worden overgegaan. De zienswijze dient hierom gegrond te worden verklaard.

4. AANWIJZING VOORLOPIGE BESTEMMING NIET MOGELIJK EN LEIDT TOT STRIJD MET ALGEMENE BEGINSELEN

Naast het voornoemde, kan ik mij ook niet vinden in de inhoud van het thans voorliggende ontwerp-inpassingsplan zelf. Ik richt mijn zienswijze in dat kader eerst tegen artikel 4 van de planregels.

Uit artikel 4 van de planregels volgt dat op de gronden waarop het windpark is voorzien, de bestemming "Bedrijf-Windturbinepark Voorlopig" rust. Deze voorlopige bestemming geldt 30 jaar vanaf de datum van inwerkingtreding van het plan. Na het verstrijken van die termijn gelden voor de als "Bedrijf-Windturbinepark Voorlopig" aangewezen gronden weer de bestemmingen zoals die voor die gronden zijn neergelegd in de onderliggende bestemmingsplannen of beheersverordeningen, zo volgt uit de planregels. Ik ben van mening dat aanwijzing van een voorlopige bestemming in dit geval niet mogelijk is en bovendien leidt tot strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

4.1 Juridisch kader

Blijkens de toelichting bij het ontwerp-inpassingsplan is het aanwijzen van een voorlopige bestemming mogelijk gemaakt middels het Besluit van 8 juli 2016 tot wijziging van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet en van bijlage II van de Crisis- en herstelwet (*Stb.* 2016, 276).

Met dit besluit is een experiment aan het Besluit uitvoering Chw toegevoegd ten behoeve van het "voorlopig bestemmen van windturbineparken". Artikel 2.4 van de Chw vormt in dat kader de grondslag voor de regulering van een dergelijk experiment. In dat licht is van belang dat artikel 2.4 lid 3 van de Chw cumulatief eist dat in de betreffende regeling wordt bepaald:

- a) Welke afwijking of afwijkingen van de in het eerste lid van artikel 2.4 genoemde wetten is of zijn toegestaan;
- b) De ten hoogste toegestane tijdsduur van die afwijking of afwijkingen, en;
- c) De wijze waarop wordt vastgesteld of een afwijking aan haar doel beantwoordt en of de tijdsduur daarvan aanpassing behoeft.

De mogelijkheid tot het voorlopig bestemmen van windturbineparken is geregeld in artikel 7o van het Besluit uitvoering Chw. Daarin is onder meer bepaald dat:

- Aan de in het eerste lid van dat artikel genoemde gronden voorlopige bestemmingen kunnen worden toegekend voor het bouwen en in werking hebben van een windturbine voor een termijn van tussen de 25 en 30 jaar, en;
- De voorlopige bestemming uiterlijk vijf jaar na inwerkingtreding van dit Besluit wordt vastgesteld.

Tevens volgt uit de toelichting bij dit artikel dat de planvaststeller de termijn waarvoor de voorlopige bestemming geldt, moet vaststellen op basis van de informatie van de initiatiefnemer van het windturbinepark en de lokale omgevingsfactoren en dat na de periode van 25 tot 30 jaar een andere, definitieve bestemming voor de gronden gaat gelden, die al bij hetzelfde bestemmings- of inpassingsplan is toegekend (*Stb.* 2016, 276, p. 32 en 33).

Uit het advies van de Raad van State, dat betrekking had op artikel 7o van het Besluit uitvoering Chw, volgt dat het toekennen van een voorlopige bestemming slechts mogelijk is in combinatie met een definitieve bestemming (vgl. ABRvS 20 augustus 2008, ECLI:NL:RVS:2008:BE8848).

4.2 Artikel 7o is in strijd met artikel 2.4 Chw

Vooreerst is ben ik van mening dat artikel 7o van het Besluit uitvoering Chw in strijd is met het bepaalde in artikel 2.4 van de Chw.

In de eerste plaats geldt namelijk dat artikel 7o niet de betekenis heeft die de wetgever bij het opstellen van artikel 2.4 van de Chw voor ogen heeft gehad. Het idee achter de mogelijkheid van het treffen van een experimenteerregeling op grond van artikel 2.4 van de Chw is namelijk, dat de wetgever het wenselijk achtte om bepaalde *functies* (langer dan de planperiode van 10 jaar) te laten voortbestaan. Uit de tekst en toelichting bij artikel 7o van het Besluit uitvoering Chw volgt echter, dat het voortbestaan van de betreffende functies niet de reden vormde voor de opname van artikel 7o, maar dat men het wenselijk achtte om te borgen dat de windmolens na een periode van 30 jaar worden vernieuwd zodat die blijven voldoen aan de nieuwste technieken. Het bereiken van een dergelijke doelstelling is echter in strijd met artikel 2.4 van de Chw. Artikel 2.4 van de Chw kan daarmee dan ook niet de wettelijke basis vormen voor artikel 7o van het Besluit uitvoering Chw.

In de tweede plaats is van belang dat artikel 2.4 lid 3 onder b van de Chw bepaalt dat in het Besluit uitvoering Chw de ten hoogste toegestane tijdsduur van de afwijking of afwijkingen moet worden bepaald. Gelet op de inhoud van artikel 7o is die bepaling door de Minister uitgelegd als bepaling in de tijd waarbinnen van de afwijkingsbevoegdheid gebruik mag worden gemaakt. Een dergelijke uitleg strookt niet met de in artikel 2.4 lid 3 sub b van de Chw opgenomen ten hoogste toegestane tijdsduur van de betreffende afwijking(en) zelf. Een dergelijke tijdsduur kent artikel 7o niet.

Tot slot meen ik dat artikel 7o in strijd is met het bepaalde in artikel 2.4 lid 3 sub c van de Chw. In artikel 7o is namelijk geen regeling opgenomen over de wijze waarop wordt vastgesteld of de afwijking aan haar doel beantwoordt en of de tijdsduur daarvan aanpassing behoeft.

Nu artikel 7o van het Besluit uitvoering Chw naar mijn mening in strijd is met artikel 2.4 van de Chw, dient aan artikel 7o verbindende kracht te worden ontzegd (vgl. ook ABRvS 3 februari 2016, ECLI:NL:RVS:2016:201). Het gevolg hiervan is, dat artikel 4 van de planregels niet op artikel 7o van het Besluit uitvoering Chw gebaseerd had mogen worden.

4.3 Inpassingsplan kent ten onrechte geen definitieve bestemming toe aan gronden

In de tweede plaats geldt dat in het ontwerp-inpassingsplan ten onrechte geen definitieve bestemming is toegekend aan de met een voorlopige bestemming aangewezen gronden.

Zoals hiervoor reeds uiteen is gezet, is op grond van artikel 7o van het Besluit uitvoering Chw namelijk vereist dat in *hetzelfde* plan – hier dus het inpassingsplan – aan de gronden een definitieve bestemming wordt toegekend. Nu artikel 4.3.1 van de planregels uitdrukkelijk voorbijgaat aan die eis door te verwijzen naar de onderliggende bestemmingsplannen c.q. beheersverordeningen, is daarvan het gevolg dat het ontwerp-inpassingsplan in strijd is met artikel 7o van het Besluit uitvoering Chw. Het inpassingsplan kan dan ook niet worden vastgesteld.

4.4 Voorlopige bestemming is in strijd met de beginselen van behoorlijk bestuur

Tot slot is artikel 4.2 van het ontwerp-inpassingsplan in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Uit dat artikel volgt namelijk zonder motivering dat de voorlopige bestemming geldt voor een periode van 30 jaar.

Nu uit de tekst en toelichting bij artikel 7o van het Besluit uitvoering Chw volgt dat een voorlopige bestemming voor een termijn van tussen de 25 en 30 jaar kan worden vastgesteld en dat de exacte lengte van die termijn dient te worden bepaald op basis van de informatie van de initiatiefnemer van het windturbinepark en de lokale omgevingsfactoren, is het in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur om zonder nadere motivering voor een periode van 30 jaar een voorlopige bestemming op deze gronden te leggen. Dat klemmt te meer nu de initiatiefnemers blijkens de aanvragen om omgevingsvergunning zelf hebben verzocht om verlening van een vergunning voor onbepaalde tijd.

4.5 Conclusie

Gelet op het voorgaande ben ik van mening dat het inpassingsplan niet kan worden vastgesteld op de thans voorziene wijze omdat sprake is van strijd met het bepaalde in artikel 2.4 van de Chw, artikel 7o van het Besluit uitvoering Chw en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

5. INPASSINGSPLAN KENT TEN ONRECHTE GEEN STILSTANDSREGELING

Uit het milieueffectrapport volgt dat er als gevolg optredende slagschaduw hinder maatregelen moeten worden getroffen in de vorm van een stilstandsregeling.

In het ontwerp-inpassingsplan is niet in een stilstandsregeling voorzien, waardoor het ontwerp-inpassingsplan onzorgvuldig is voorbereid. Nu een dergelijke regeling ter mitigatie van de als gevolg van de realisatie van het windmolenpark ontstane milieueffecten wel noodzakelijk is, verzoek ik om in het inpassingsplan alsnog in een adequate en afdwingbare stilstandsregeling te voorzien. Het "doorschuiven" van deze verplichting naar de mogelijk te verlenen omgevingsvergunningen is overigens niet mogelijk (vgl. ABRvS 27 mei 2015, ECLI:NL:RVS:2014:1621 en ABRvS 11 juni 2014, ECLI:NL:RVS:2014:2252).

6. NIET IS GEWAARBORGD DAT IN HET GEHELE PARK EXACT DEZELFDE WINDTURBINES WORDEN GEREALISEERD

6.1 Geen waarborgen binnen N33

De drie clusters worden door verschillende initiatiefnemers gerealiseerd. De clusters zijn zodanig vormgegeven dat door het Rijk zoveel als mogelijk rekening wordt gehouden met de grondposities die private partijen al vooruitlopend of speculerend op de mogelijke komst van een windpark hadden ingenomen. Deze financiële belangen blijken nu ook voor de ruimtelijke uitstraling van het windpark doorslaggevend te zijn geweest. Immers, de initiatiefnemers worden blijkens artikel 4.1.2a onder 5 van de planregels op geen enkele wijze verplicht om exact dezelfde windturbines (dus van hetzelfde merk en dezelfde kenmerken) te realiseren.

Het realiseren van dezelfde windturbines is echter wel noodzakelijk voor het verkrijgen van de voor een goede ruimtelijke ordening noodzakelijke goede landschappelijke inpassing en het voorkomen van visuele hinder. Wegens het ontbreken van een daartoe strekkend, voldoende objectief begrensd,

voorschrift kan dan ook niet anders worden geconcludeerd dan dat sprake is van strijd met een goede ruimtelijke ordening.

6.2 Geen waarborgen voor eenheid tussen N33 en Drentse Monden – Oostermoer

De windparken Drentse Monden - Oostermoer en N33 zijn erg dicht bij elkaar voorzien. Zo bedraagt de afstand tussen het zuidelijkste punt van cluster 3 en het Windpark Drentse Monden – Oostermoer slechts 4 kilometer. Ter vergelijking merk ik op, dat de afstand tussen het zuidelijkste punt van cluster 1 en het noordelijkste punt van cluster 2 zo'n 4 kilometer bedraagt en de afstand tussen het zuidelijkste punt van cluster 1 en het noordelijkste punt van cluster 3 maar liefst 8 kilometer.

Het gevolg hiervan is, dat het windpark Drentse Monden – Oostermoer hoe dan ook zal interfereren met de in windpark N33 voorziene windturbines. Nu de afstand tussen Drentse Monden – Oostermoer en cluster 3 zelfs de helft kleiner is dan de afstand tussen cluster 1 en 3, dient naar mijn mening vanuit ruimtelijk oogpunt in het ontwerp-inpassingsplan geborgd te worden dat de beide windparken een gelijke verschijningsvorm hebben en dat de windturbines afkomstig dienen te zijn van dezelfde fabrikant. Tevens had moeten worden onderzocht wat de gevolgen zijn van de cumulatie van de visuele hinder, die gezien de ligging van het thans voorziene windpark hoe dan ook met windpark Drentse Monden – Oostermoer zal optreden. Alleen op die manier kan immers een goede landschappelijke inpassing worden geborgd.

6.3 Conclusie

Gelet op het voorgaande is sprake van strijd met een goede ruimtelijke ordening, nu in het ontwerp-inpassingsplan op geen enkele wijze is geborgd dat zowel de windturbines binnen Windpark N33 als de windturbines binnen het Windpark Drentse Monden – Oostermoer identiek zijn en er geen onaanvaardbare (gecumuleerde) visuele hinder ontstaat.

7. GEVOLGEN VOOR FLORA EN FAUNA ZIJN ONVOLDOENDE IN DE AFWEGING BETROKKEN

Ik meen dat de gevolgen voor de in en rondom het plangebied aanwezige flora en fauna in het ontwerp-inpassingsplan onvoldoende c.q. onzorgvuldig in de afweging zijn betrokken. Het gevolg daarvan is, dat ten onrechte is vastgesteld dat het windpark geen significant verstorende effecten heeft op de aanwezige flora en fauna.

7.1 Telgegevens voor het noordelijke deel van het plangebied zijn onvoldoende accuraat

Uit de passende beoordeling, die als bijlage 4 bij het ontwerp-inpassingsplan is gevoegd, volgt dat voor de aanwezigheid en verspreiding van watervogels binnen en rondom het plangebied gegevens zijn opgevraagd van het Natuurloket. Zoals volgt uit de op pagina 21 van de passende beoordeling opgenomen illustratie, heeft het Natuurloket van een groot deel van het noordelijke deel van het plangebied geen gegevens. Hoewel vervolgens voor de effectbepaling in dit deel van het plangebied gebruik is gemaakt van een extrapolatie op grond van gebiedskenmerken en van de gegevens van omliggende telgebieden, aangevuld met waarnemingen van de website waarneming.nl, kan niet worden ontkend dat de telgegevens voor het noordelijke deel van het plangebied onvoldoende accuraat zijn: men heeft zich immers moeten baseren op schattingen.

Het ontbreken van telgegevens leidt ertoe dat de conclusies die in de passende beoordeling worden getrokken, niet (zonder meer) gevolgd kunnen worden. Zonder nader – accuraat en niet op schattingen gebaseerd – onderzoek, staat immers niet vast dat het windpark geen significant verstorende effecten heeft op de in en rondom het plangebied aanwezige flora en fauna. Ik wijs in

dat licht in het bijzonder naar de conclusies die in de passende beoordeling worden getrokken over het aantal aanvaringslachtoffers en het toepasselijke mortaliteitscijfer.

Nu de conclusies uit de passende beoordeling één-op-één zijn overgenomen in het ontwerp-inpassingsplan, kan het ontwerp-inpassingsplan om dezelfde redenen niet in stand blijven.

7.2 Conclusie

Gelet op het voorgaande heeft de passende beoordeling op onzorgvuldige wijze plaatsgevonden. Op basis van de thans beschikbare onderzoeksgegevens kon – en mocht – het Rijk niet de conclusie trekken dat geen significant versturende effecten zouden optreden. De zienswijze is ook hierom gegrond.

8. INPASSINGSPLAN IS NIET UITVOERBAAR WEGENS ONTBREKEN KADER VOOR ONDERHOUDSWEGEN

Uit de toelichting bij het ontwerp-inpassingsplan volgt dat de windturbines bereikbaar zullen zijn via nog aan te leggen onderhoudswegen. Deze wegen worden zowel bestemd voor het bereiken van de windturbines met zwaar materieel tijdens de bouw, als voor de onderhoudswerkzaamheden na realisatie van de windturbines. Het gebruik van de onderhoudswegen zal, zo volgt uit de toelichting, (tijdelijk) zorgen voor een verhoging van de verkeersintensiteit op de (lokale) wegen. De onderhoudswegen zullen, zo volgt uit de toelichting, maximaal vijf meter breed worden en er zal zoveel mogelijk de kortste route worden aangehouden.

In het ontwerp-inpassingsplan is niet opgenomen op welke wijze de wegen verkeerskundig worden vormgegeven. Evenmin volgt uit het inpassingsplan welke concrete gevolgen de toename van de verkeersintensiteit zal hebben voor het reeds aanwezige verkeer op de (lokale) wegen en of de toename van de verkeersintensiteit niet aan de uitvoerbaarheid van het inpassingsplan in de weg staat. Nu hier ten onrechte niet in is voorzien, is het ontwerp-inpassingsplan in strijd met een goede ruimtelijke ordening.

9. TOETSAFSTANDEN TOT ONDERGRONDSE BUISLEIDINGEN ZIJN NIET GEBORGD

Uit het ontwerp-inpassingsplan volgt dat in het voorkeursalternatief voor één windturbine niet kan worden voldaan aan de geldende toetsafstand van 200 meter tot ondergrondse transportleidingen. Nu hierdoor mogelijk negatieve gevolgen kunnen ontstaan voor de leveringszekerheid en het hoogspanningsnetwerk dient de eigenaar van de betreffende transportleidingen (hier: de NAM) in te stemmen met de realisatie van het windpark. Uit het ontwerp-inpassingsplan volgt niet dat reeds instemming is verkregen. Het ontwerp-inpassingsplan is daarmee in strijd met een goede ruimtelijke ordening.

10. ZORGVULDIGE AFWEGING VAN DE GEZONDHEIDSASPECTEN ONTBREEKT

Los van het bovenstaande, meen ik dat een zorgvuldige afweging van de gezondheidsaspecten, die de realisatie van een windpark met zich zal brengen, ontbreekt. De thans reeds voorziene cumulatie van hinderaspecten kan namelijk aanzienlijke gevolgen hebben voor de volksgezondheid. Ook de eventuele psychische schade die bewoners zullen oplopen door het onverkoopbaar worden van hun woningen, moet niet worden onderschat. Gelet hierop verzoek ik u om het gezondheidsaspect bij de vaststelling van het inpassingsplan zorgvuldig in de afweging te betrekken en niet slechts te volstaan met een milieutoets.

11. REALISATIE VAN HET WINDPARK IS FINANCIËEL NIET UITVOERBAAR

Tot slot wijs ik erop dat de economische uitvoerbaarheid van het plan niet is aangetoond. In het ontwerp-inpassingsplan wordt namelijk zonder nadere motivering gesteld dat de investeringen worden terugverdiend door de verkoop van opgewekte elektriciteit en mogelijke subsidiëring via de stimuleringsregeling SDE+. Zonder nadere onderbouwing van de financiële uitvoerbaarheid betwijfel ik of de kosten die de initiatiefnemers moeten maken wel voldoende zijn om de investeringen terug te verdienen.

12. SLOT

Gelet op het voorgaande verzoek ik u om het inpassingsplan niet vast te stellen omdat er geen noodzaak bestaat tot het oprichten van een windmolenpark en u niet bevoegd bent tot vaststelling van het inpassingsplan.

Ik verzoek u dan ook met klem om uw plannen te herzien.

Hoogachtend,

Verzonden: Woensdag 9 november 2016 23:57
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Windpark N33 ontwerpbesluiten

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

ja, zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

ja, zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

ja, zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

ja, zie bijlage

Reactie

**Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Windpark N33
Postbus 248
2250 AE VOORSCHOTEN**

Betreft: Zienswijze bij MER, inpassingsplan, gekozen VKA, onderliggende efficiency- en opbrengstberekeringen, vergunningsaanvragen en conceptbeschikkingen van de Gemeentes Menterwolde en Veendam voor het Windpark N33

Samenvatting:

1. Toepassen rijks coördinatie regeling¹ betekent het verdrinken van de kritische burger met papier en dat maakt de zienswijze-termijn erg kort.

Het toepassen van de rijkscoördinatie regeling betekent in dit geval dat de welwillende/kritische burger door vele duizenden pagina's documenten moet heen ploegen. Vervolgens blijkt uit al die pagina's ook nog eens dat hier en daar het onderliggende werk slecht of heel erg kwalitatief is uitgevoerd (veel mooie tekst, weinig wetenschap). Dat betekent dat deze manier van vorm en inhoud geven alleen al een zienswijze waard is en dat de beschikbare termijn van 6 weken op zijn minst aan de magere kant is.

Toepassen rijks coördinatie regeling² niet terecht, er is sprake van 2 windparken die ieder voor zich de 100 MW grens niet halen.

Het toepassen van de rijk coördinatie regeling is niet terecht omdat er sprake is van twee aparte elektriciteitsgrids voor respectievelijk het Noord- en het Midden- en Zuid deel van het windpark. Daarnaast wordt ook het eenvormigheidsprincipe alleen voor het noordelijk deel vastgelegd. Het Midden en Zuidelijk deel heeft vanuit de conceptvergunning en de MER ook geen eisen wat eenvormigheid betreft. Het noordelijk deel ligt aanmerkelijk buiten de begrenzingen van het POP en het SVWOL. Door bewust buiten deze begrenzingen te gaan, en daar dan een fors aantal molens in te plannen ontstaat kunstmatig een groot en niet erg efficiënt windpark. Toepassing van de RCR faciliteert in dit geval een volstrekt onevenredige verdeling van lusten voor enkelen en lasten voor velen. Tenslotte is de realisatie van de windparken niet per definitie in dezelfde periode gepland. Daarmee is er sprake van twee of misschien wel drie aparte windparken die allen kleiner zijn dan 100 MW en daarmee vervalt de grond voor het toepassen van de RCR.

2. Het ontwerpplan voldoet niet aan de eisen van goede ruimtelijke ordening.

De locatie van windpark N33 is willekeurig en niet beleidsmatig en inhoudelijk onderbouwd. Het enige argument om juist hier in een strook langs de N33 een windpark te realiseren was de oorspronkelijk de combinatie met industrie. Het gebied ten noorden van Meeden is in de recente provinciale omgevingsvisie aangewezen als grootschalig open landschap.

3. Windpark-opbrengst en efficiency (in bijna alle documenten gebruikt) wordt zwaar overschat.

Er zijn grove fouten gemaakt bij met name de modelberekeringen van de windpark-efficiency en opbrengst. Op grond daarvan worden ten onrechte de keuzes in en voor

het VKA in stand gehouden. Sinds kort kennen we de term "sjoemelsoftware" voor dieselauto's maar die term krijgt hier een nieuwe betekenis.

4. Verzoek om een grotere molen door te rekenen is sloppy en kwalitatief gebeurd.

De invulling van het verzoek van de gemeentes via de MER commissie om een grotere molen (Enercon E 126 EP4, 4.2 MW) door te rekenen is halfslachtig en weinig doordacht gedaan. Er is daarbij namelijk voorbijgegaan aan het feit dat de Enercon E126 sec, dus zonder de toevoeging EP4, met exact dezelfde afmetingen (gondelhoogte 135 mtr, rotordiameter 126 mtr) een vermogen van 7.5 MW levert waardoor er in plaats van 35 (VKA) slechts 16 molens nodig zijn om aan de 120 MW doelstelling te kunnen voldoen. Bij 16 molens i.p.v. 27 molens (4.2 MW versie) is ook de park efficiency aanzienlijk beter, hoewel nog steeds aanzienlijk lager dan in een N-Z lijn-opstelling. In 2014 heeft Tauw in opdracht van de provincie Groningen deze variant al doorgerekend op alle MER aspecten en deze voldeed toen al. (ook Tauw rekent overigens te hoge efficiencies uit)

5. Ruimtelijke eenvormigheid in het park niet gegarandeerd.

De nu voorliggende documenten maken het mogelijk dat de 3 deelgebieden in het windpark N33 ieder hun eigen windturbinetype krijgen en dat is strijdig met de ruimtelijke eenvormigheid van het windpark die uitgangspunt is in o.a. de MER.

6. Molens 1, 16 en 22 passen niet in het ruimtelijke concept.

Conform de regels zoals gehanteerd t.a.v. de ruimtelijke inpassing in de totstandkoming van dit plan kunnen de molens 1, 16 en 22 niet gebouwd worden. In de MER en allerlei vooronderzoeken wordt daar uitgebreid op ingegaan, uiteindelijk wordt het VKA gepresenteerd zonder nadere uitleg waarom nu juist deze 3 molens zo afwijkend geplaatst worden.

7. Bouwregels inpassingsplan zorgen voor suboptimale keuze.

Het inpassingsplan (bouwregels) maakt het onmogelijk om de 120 MW in te vullen met minder maar grotere (vermogen) windmolens en dwingt daarmee een minder efficiënt windpark af. Ook in vergunningsaanvragen wordt al vooruitgelopen op molens in de 3-5 MW band en wordt ten onrechte genoemd dat invulling van het VKA met molens uit de 3-5 MW range de meest efficiënte manier is.

8. Onvoldoende Best Beschikbare Techniek (BBT) -invulling in de ontwerpbeschikkingen.

Het begrip BBT wordt in de uiteindelijke ontwerpbeschikkingen te eng toegepast. De initiatiefnemers worden op geen enkele wijze verplicht voor het windpark en zijn omgeving als geheel BBT te realiseren. Dit wordt vervolgens door de gemeenten (die daar aanvankelijk op hebben aangedrongen) op geen enkele wijze in de ontwerpbeschikkingen ook afgedwongen. Ook in de MER en Inpassingsbesluit wordt het wel genoemd maar verder volledig in het midden gelaten.

9. Sectormanagement kent geen invulling of controle mogelijkheden anders dan voor externe veiligheid.

In de externe veiligheidsbeschouwing wordt een eventueel knelpunt met Gasunie opgelost met "sectormanagement". Controle daarop in de vorm van handhaving wordt verder nergens meer genoemd of uitgewerkt. Als het bijvoorbeeld gaat om Geluid of Slagschaduw ontbreekt een meetnetwerk. Dit meetwerk wordt ook in de ontwerpbeschikkingen niet afgedwongen. En dat betekent dat een effectieve controle van het bevoegd gezag op overschreiding van de normen ontbreekt en eventuele handhaving niet mogelijk is. De SER heeft (zie uitspraak nationale Ombudsman zeer

onlangs) jarenlang de overlast van windparken op land gebagatelliseerd en bewust foutieve informatie verstrekt. En dat alles bevestigt een groot aantal omwonenden in hun weerstand tegen het windpark.

10. Flora en Fauna wet

De initiatiefnemers hebben zich niet in voldoende mate gehouden aan artikel 2 (zorgplicht) van de FF-wet.

11. Natuurbeschermingswet (zaaknummer 280269)

De initiatiefnemers hebben zich ook hier niet voldoende gehouden aan de invulling van het begrip zorgplicht.

12. Onvoldoende aandacht voor het ALARA beginsel uit de wet Milieubeheer.

In de ontwerpbesluiten is geen of op zijn minst onvoldoende aandacht besteed aan het ALARA beginsel uit de Wet milieubeheer. De keuze van het type windmolen moet voldoen aan het ALARA beginsel.

13. Onvoldoende aandacht voor de einde levensduur problematiek.

In de ontwerpbeschikkingen worden ten onrechte geen voorzieningen of garanties gevraagd voor het moment dat het windpark weer afgebroken moet worden. Dat kan in de praktijk tot zeer vervelende situaties gaan leiden (zie Aldel in Delfzijl, kerncentrale in Borsele) zeker als bijvoorbeeld de SDE na 15 jaar niet wordt vervolgd (en de molens dan voortijdig hun economische levensduur bereikt hebben) .

14. Onvoldoende uitwerking Maatschappelijke en Economische gevolgen.

De Minister is bij motie door de Tweede Kamer opgeroepen om een maatschappelijke kosten-batenanalyse uit te voeren voor energieopwekking uit zon en wind op land. Wij verzoeken u hieraan met name bij dit windpark in deze onder druk staande regio (krimp, aardbevingen) gevolg aan te geven.

15. Onvoldoende uitwerking gebied ten noorden van de A7, het ontbreken van een rationele afweging daarvan.

De argumenten die gebruikt worden om het advies van de MER commissie niet nader uit te werken bevestigen de niet rationele VKA invulling en laten zien dat er sprake is van willekeur. Een van de gebruikte argumenten is dat Oldambt dit niet wil, nou dat geldt net even hard voor Menterwolde en Veendam. In allerlei onderliggende stukken maar met name ook in de MER worden hier en daar uitgangspunten volstrekt niet consistent gebruikt.

Onderbouwing:

Ad 1: Toepassen Rijks Coördinatie Regeling (RCR)

Aanvraag vergunning Eekerpolder: 800 pg's; aanvraag vergunning Vermeer Noord: 788 pg's, aanvraag Midden: 693; aanvraag Zuid: 750; aanvraag NBW 357; Aanvraag F&F: 438; beschikkingen Noord:84; beschikkingen Midden en Zuid:63 etc. etc. Dit is een informatie-bombardement met hier en daar weinig inhoudelijke kwaliteit. Bij het aan de kant zetten van niet alleen het democratische proces maar ook de inzet van lagere

bestuurlijke kennis op deze gebieden in het kader van RCR mag de burger uiterste zorgvuldigheid verlangen. Die zorgvuldigheid blijkt in de hier volgende gevallen (deze volledige zienswijze) niet/onvoldoende ingevuld/betracht te zijn.

Het Noordelijk deel van het veld heeft een eigen elektriciteitsgrid en dat geldt ook voor het Midden en Zuidelijk deel. Hiermee is er fysiek sprake van twee aparte windparken. Daar komt nog bij dat als het gaat om de ruimtelijke eenvormigheid van het park de gelijke turbinekeuze alleen is vastgelegd door de twee initiatiefnemers voor het Noordelijk deel. Het lijkt erop dat dit gebeurd is onder druk van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (LIBAU) die dit tot 3 keer toe in een brief aangekaart heeft. Deze voorwaarde is overigens niet opgenomen in de concept beschikking maar blijkt uit de bijlagen. Voor het Midden en Zuidelijk deel is het niet opgenomen in de aanvraag en ook niet in de ontwerpbeschikking.

Het noordelijk deel ligt aanmerkelijk buiten de begrenzingen van het POP en het SvWOL. Door bewust buiten deze begrenzingen te gaan, en daar dan vervolgens een fors aantal molens in te plannen ontstaat kunstmatig een groot niet efficiënt windpark. Toepassing van de RCR faciliteert in het noordelijk deel een volstrekt onevenredige verdeling van lusten voor enkelen en lasten voor velen met alle gevolgen van dien.

Ten slotte is de opstellingswijze, windfarm voor Noord versus twee lijnopstellingen voor Midden en Zuid zodanig dat de ruimtelijk eenvormigheid ook daar ontbreekt. In de MER wordt deze ruimtelijke eenvormigheid als belangrijk uitgangspunt gezien maar de invulling daarvan is niet consistent.

Dit maakt bij elkaar dat de middels het VKA nu gepresenteerde samenvoeging tot één (1) windpark >100 MW zo kunstmatig en gezocht is en zo weinig consistent is uitgewerkt dat ten onrechte gebruik gemaakt wordt van de de RCR.

Ad 2: Het ontwerpplan voldoet niet aan de eisen van goede ruimtelijke ordening.

Het windpark is oorspronkelijk in deze omgeving gepland omdat de provincie Groningen windenergie als een industriële activiteit zag en daarom in elkaar opvolgende omgevingsplannen een strook langs de N33 heeft aangewezen voor een windpark om windenergie hier te koppelen met industrie. Met dit beleid streefde de provincie tevens naar het zo veel mogelijk vrijhouden van grootschalige open gebieden. In het voormalig provinciaal beleid was het gebied ten westen van de N33 aangewezen als zoekgebied voor bedrijventerrein. In de structuurvisie Wind op Land ((SvWOL) is het oorspronkelijk door de provincie aangewezen gebied overgenomen.

In de recent vastgestelde provinciale omgevingsvisie is het noordelijk deel van het gebied ten westen van de N33 niet meer bestemd voor vestiging van industrie of bedrijven, waardoor de oorspronkelijke argumenten, waarom juist hier een windpark moest komen, zijn verdwenen. Het onlosmakelijk verband tussen industrie en windpark bestaat niet meer.

In het advies over reikwijdte en detailniveau van het MER van 22 december 2011, pagina 2, wordt gesteld:

"De provincie en de gemeenten Veendam en Menterwolde zitten niet op één lijn waar het gaat om de beoogde locatie langs de N33. Volgens de gemeenten Menterwolde en Veendam zijn locaties beschikbaar die bij een vergelijkbaar opgesteld vermogen minder hinder veroorzaken. De provincie acht deze locaties echter ongeschikt omdat ze niet voldoen aan haar uitgangspunt om windenergie te koppelen aan industrie."

Ook uit het in het ontwerp inpassingsplan opgenomen beoordelingskader blijkt het belang dat wordt gehecht aan de koppeling met industrie. Dit blijkt uit de volgende passage:

"De locaties zijn beoordeeld aan de hand van criteria die zijn benoemd in het provinciale beleid van Drenthe en Groningen. Als een locatie ligt in een gebied dat aansluit bij infrastructuur en/of industrie en niet in een gebied ligt dat gekenmerkt wordt door openheid, scoort de locatie het hoogst."

Het ooit oorspronkelijk aangewezen gebied zou binnen deze criteria passen. In het nu voorliggende plan is de aansluiting bij de infrastructuur gering, de koppeling met industrie niet aanwezig en ligt het noordelijk deel van het park midden in een gebied dat gekenmerkt wordt door openheid. Het gebied ten noorden van Meeden is in de recente provinciale omgevingsvisie wederom aangewezen als grootschalig open landschap.

De locatiestudie die in het MER is opgenomen voldoet hiermee niet als kader voor deze planvorming. De locatiestudie gaat onder meer uit van aanwezige of toekomstige industrie, wat niet het geval is. Bovendien richt de studie zich op de lijnopstelling binnen het oorspronkelijke gebied en niet op een grote cluster molens.

Ad 3 en 4: Windpark-opbrengst en efficiency (in bijna alle documenten gebruikt) en het verzoek een grotere windmolen door te rekenen

Een windmolen, vrij in het veld, en precies in de wind gedraaid maakt maximaal gebruik van de aangeboden wind en zal te allen tijden een voor die situatie maximale opbrengst geven. Dat veld zou dan eigenlijk zo weinig mogelijk obstakels moeten bevatten (huizen, bomen, hoge gebouwen) of de molen zou zo hoog mogelijk gebouwd moeten worden. Een windmolen op grote hoogte produceert aanzienlijk meer vermogen dan een lagere windmolen omdat op grotere hoogte de wind harder waait. (de wind wordt minder geremd door de aarde). In de middeleeuwen werden bomen gekapt om molens een vrij aanstroom gebied te geven. In bebouwde gebieden werden molens op een verhoging gebouwd (Terp of stenen onderbouw of zelfs hoog op de stadswallen).

Een windmolen die stroomafwaarts achter een andere (draaiende) windmolen staat ondervindt last van de wervelingen van die voorganger en zal aanzienlijk minder vermogen produceren dan de windmolen die er voor staat (stroomopwaarts). Dit wordt ook wel het wake of zog effect genoemd.

Voor Oost/Midden Groningen waar de wind overwegend vanuit het Zuid-Westen waait en maar hoogst zelden precies of Noord of Zuid betekent dit dat als je windmolens bouwt, je deze het best in één Noord-Zuid lijn kunt bouwen en liefst zo hoog mogelijk. Op deze manier hebben de molens verreweg het grootste deel van de tijd geen last van elkaar en als zodanig de hoogste opbrengst.

De Provincie Groningen zat er dan ook behoorlijk naast toen ze in het verleden haar plannen voor windenergie ontwikkelde. De gekozen uitgangspunten zorgden ervoor dat een flink aantal molens netjes op een rijtje op een zo goed als "zuid-west richting noord-oost" as stonden en dus bij de overwegend Zuid-Westen wind maximaal last van elkaar hadden. Overigens is die fout in de Drentse Monden ook voor een aantal rijtjes molens zo gemaakt en zie je het ook terug langs de A7 net buiten de Wieringermeer. Daar kun je ook het effect goed zien: naarmate je verder stroomafwaarts in de rij gaat neemt het toerental van de molens af.

Uitzonderingen waren eigenlijk de N33 voor het stuk vanaf Veendam tot Appingedam waar deze weg nagenoeg Noord-Zuid loopt. Overigens geven de Duitsers net aan de andere kant van de grens al jaren het goede voorbeeld door Noord-Zuid georiënteerde lijnopstellingen met een flinke onderlinge afstand (> 2 km) te bouwen.

De Minister en Provincie kozen uiteindelijk voor een veel kleiner gebied, lieten de lijnopstellingen los en zo onstond het windpark N33 met het zwaartepunt van de molens in een bijna perfect (met uitzondering van de molens 1, 16 en 22) vierkant tussen de N33, Meeden en de A7. In het Voorkeurs Alternatief (VKA) dat uiteindelijk nu voorligt betekent dat voor 27 molens een forse efficiency daling voor in principe alle

windrichtingen. De andere 8 molens staan in 2 maal 4 op een rij en hebben alleen bij een zeer specifieke windrichting (grofweg Zuid of Noord) last van dat wake of zog effect. Bij wind uit het westen hebben met name de molens in het midden en zuid deel van het park last van de luwte van Veendam.

In de diverse versies van de MER die uiteindelijk geleid hebben tot dit voorkeurs alternatief zitten naast berekeningen voor schaduw en geluid ook opbrengst berekeningen. Hierbij valt op dat de vanuit een rekenmodel berekende efficiency verliezen stelselmatig aanzienlijk lager zijn dan wat we uit een enorm uitvoerig datapakket in Denemarken hebben geleerd. In Denemarken zijn ca. 20 jaar geleden een tweetal grote windparken (Nystedt en Horns Rev) gerealiseerd waarbij iedere individuele molen van het begin af voorzien is van continue metingen van wind- (richting en snelheid), temperatuur, toerental, opgewekt vermogen etc etc. Deze data is gelogd en de database die zo ontstaan is wordt veel gebruikt door wetenschappers die zich bezighouden met windenergie. Op deze manier zijn steeds geavanceerdere rekenmodellen ook getoetst.

Daar waar in de tweede rij in Denemarken tot 15 % vermogen minder geproduceerd wordt (echte data) wordt in deze MER een verlies van 5 tot 7% berekend en zijn de berekende verliezen in de volgende rijen nog kleiner. Kortom in deze MER wordt een overschatting van het uiteindelijke vermogen gemaakt van zeker 30%. Recent onderzoek van ECN¹ aan met name 3 nog niet zolang bestaande parken op de Noordzee bevestigen dit. De nu in dit VKA berekende efficiëncies horen bij een windpark met een vermogensdichtheid van rond de 6 MW/km² terwijl het nu voorliggende VKA voor het noordelijke deel van windpark N33 een vermogensdichtheid van ca. 14 MW/km² heeft.

Overigens hebben Barthelmie² e.a. hiervoor gewaarschuwd in hun studie uit 2010 "Quantifying the Impact of Wind Turbine Wakes on Power Output of Off-shore Wind Farms". Deze studie is indertijd uitgevoerd met het enorme empirische (echte) datapakket van deze twee Deense windparken op de Noordzee. Met deze data zijn rekenmodellen gevoed waarna deze conclusie getrokken werd. De onderschatting van dit effect leidt in de kwalitatieve en kwantitatieve afweging (de effectscore) van het MER tot een verkeerde conclusie t.a.v. de keuze voor het VKA.

Met name Tauw³ heeft in 2014 (in opdracht van de Provincie Groningen) de variant 6 op een viertal manieren (a t/m d) nagerekend met molens in de 3-5 MW en de 5-8 MW range. Door de overschatting van met name de opbrengst van de variant met hoge aantallen kleinere molens (6a en 6b) komt de variant met de minste molens (6c) er relatief het slechtste uit. Deze variant 6c heeft echter verreweg de kleinste aantallen molens (16), de hoogste park efficiency (hoewel ook fout (overschat) in absolute zin), precies de beoogde 120 MW geïnstalleerd vermogen, de kleinste geluids- en slagschaduw footprint (het Midden en Zuid veld is niet nodig) en komt er toch als slechtste uit. Ook hier wordt de onderschatting van de efficiency verschillen pijnlijk duidelijk: In variant 6b worden zelfs 40 molens gemodelleerd in het vlak tussen Meeden, N33 en A7 met een parkverlies van slechts 15%. Dit zou naar analogie van de Deense cijfers (en die van ECN) een orde grootte 35 tot 45% moeten zijn.

In de uiteindelijke MER wordt hier niet naar verwezen maar is op verzoek van o.a. de MER-commissie nog een gevoeligheidsanalyse toegevoegd. Reden hiervoor was dat meerdere partijen (o.a. de gemeentes) gevraagd hadden om nog eens met grotere molens te rekenen.

¹ Bulder e.a., 2016, Scoping Analysis of the potential yield of the Hollandse kust (zuid) windfarm sites and the influence on the existing wind farms in the proximity, onderzoek van ECN in opdracht van Min. van E.Z.

² Barthelmie, R.J. e.a., 2010, Quantifying The Impact of Wind Turbine Wakes on Power Output of Off-shore Wind Farms, Journal of atmospheric and oceanic technology.

³ Gerritsen, M e.a. voor TAUW, 2014, Verdiepend Onderzoek naar de zesde variant Windpark N33, onderzoek in opdracht van de Provincie groningen

Hier gebeurt wederom iets gek: Er wordt een lijst gepresenteerd van machines in de 3-5 MW range zonder dat er gekeken wordt naar de 5-8 MW range. Er wordt verder ook niet aangegeven waarom dat zo is. Vervolgens is er gerekend met de Enercon E126 EP4 (bijlage 1, aanvulling MER Windpark N33). Met deze keuze worden de machines niet echt groter in vermogen dan de uitgangspunten zoals gebruikt om te komen tot het VKA maar als je er in detail naar kijkt is het nog erger: in de lijst is de Enercon E126 EP4 opgenomen met een vermogen van 4.2 MW en afmetingen die exact overeenkomen met de Enercon E126 van dezelfde leverancier. De Enercon 126 produceert bij dezelfde hubhoogte (135 mtr) en bij dezelfde rotordiameter (126 mtr) maar liefs 7.5 MW. Van deze molen draaien er in Europa al enige honderden waarvan 38 in de Noord-Oostpolder. Als die maten hetzelfde zijn, waarom kies je dan voor de 4.2 MW versie?

Daarnaast heeft Pondera in deze variant ineens een ander veld nagerekend. In de bijlage 1, waar zij hun opbrengstberekeringen presenteren, zijn de molens ineens anders genummerd en ontbreken de oorspronkelijke molens met no. 1 en no. 16, en is molen 25 in de achterste rij toegevoegd (en heeft wederom een zeker voor deze plek zeer hoge efficiency). Is dit een slordigheid of weten ze bij Pondera reeds meer?

Overigens wordt er in de gevoeligheidsanalyse gewoon gewerkt met de grotere turbines op dezelfde locaties als het VKA. Vervolgens wordt de conclusie getrokken dat met uitzondering van de slagschaduw dit kan binnen alle randvoorwaarden die gelden. Het feit dat er maar met 16 in plaats van 35 molens gewerkt hoeft te worden blijft volledig onbenoemd. Daarnaast wordt het begrip geluid volledig kwalitatief behandeld, de berekeningen ontbreken. Als het erom gaat dat je de 35 molens vervangt voor 16 is dat in orde, nu echter zijn de 135 meter molens gewoon 1 op 1 in het VKA gezet. Dan gaat zo'n kwalitatieve benadering veel te ver. Of komt dit omdat minder molens strijdig zijn met de bouwregels uit het inpassingsplan?

Met name die 7.5 MW Enercon E126 variant was al eerder doorgerekend in het al genoemde rapport van Tauw. Dit onderzoek hadden we ons dus kunnen besparen. Overigens blijkt ook hier met de 4.2 MW variant een volstrekt te hoog berekende park efficiency. Met name de molens op positie 6, 14, 15, 16, 7, 13, 17, 21, 9, 12, 18, 22 zullen in de praktijk aanzienlijk slechter scoren dan nu berekend. Het lijkt er overigens op dat Tauw met een ander model ook te lage parkverliezen berekent hetgeen dan overeenkomt met de conclusies van Barthelmie en de stelling "elk rekenmodel heeft zo zijn eigen uitkomsten" bevestigt. De gewone burger kent dit fenomeen inmiddels onder de term "sjoemelsoftware".

Volstrekt onbegrijpelijk (niet toegelicht, en indertijd kennelijk ook niet gechallenged door de opdrachtgever, de provincie) trekt Tauw overigens de conclusie dat variant 6c de slechtste variant is. Immers, zelfs met de voor deze variant vermoedelijk te hoog berekende park-efficiëntie hoef je maar 16 molens te bouwen teneinde de 120 MW doelstelling te bereiken. Daarmee wordt de investering 30 tot 40% lager, het aantal benodigde molens halveert ruim en de midden- en zuid-variant zijn niet nodig. Eventueel kan er voor gekozen worden in het noordveld 12 molens te zetten en 2 maal 2 in respectievelijk het midden- en zuid-veld. De efficiency van met name de 12 wordt marginaal hoger maar vermoedelijk de investering ook omdat er dan op 3 plaatsen infrastructuur moet worden aangelegd. De totale efficiency wordt wel hoger omdat de lijn-opstellingen van het Midden en het Zuid deel ook nog eens bijna in een Noord-Zuid oriëntatie staan.

Overall ware het overigens veel beter geweest alle grote (7.5 MW) molens dan in een lijnopstelling langs de N33, te beginnen in Siddeburen tot voorbij Veendam te plaatsen. Dan was in een keer ook voldaan aan de volledige provinciale windstroom doelstelling /behoefte.

Samengevat: De rekenmodellen presenteren een te hoge windpark efficiency. Op grond daarvan worden verkeerde aannames gemaakt t.a.v. het VKA. In cruciale gevallen zijn

de uitwerkingen zeer kwalitatief en dun van aard en lijkt het erop dat naar een conclusie wordt toegerekend. Dit alles maakt overigens dat de term "sjoemelsoftware" ineens een heel nieuwe dimensie heeft gekregen.

De doelstelling van 120 MW kan binnen alle (MER) randvoorwaarden het meest (kosten en opbrengsten) efficiënt bereikt worden door 16 stuks van een 7.5 MW variant molen te plaatsen. Aan de overige randvoorwaarden zoals geluid, slagschaduw en ruimtelijke inpassing is dan ook voldaan. De in het MER nog doorgerekende E 126 EP4 bevestigt in deze ook de al eerdere getrokken conclusies van Tauw op dit gebied.

Met name de conclusies in V.10 en VI.4 van de samenvatting MER Windpark N33, de MER zelf, de vergunningsaanvragen etc. etc. zijn onjuist en het voorliggende VKA is een inefficiënte en dus onjuiste keuze.

Ad 5 en 6: Ruimtelijke eenvormigheid in het park, weglaten van de molens 1, 16 en 22

In de MER voor het windpark N33 worden aanvankelijk molens uit 3 – 5 en 5 – 8 MW range genomen als uitgangspunt voor met name de gemaakte sommen (modelberekeningen) als het gaat om geluid, slagschaduw en park-opbrengst en efficiency. Er wordt aangegeven dat, als de grootste molens het uitgangspunt zijn, er automatisch met de "worst-case" rekening gehouden is. Vervolgens wordt in de gevoeligheidsanalyse alleen nog de opbrengst en de slagschaduw doorgerekend en de geluidcontouren worden kwalitatief afgedaan.

Door de initiatiefnemers zijn vergunningen aangevraagd bij de gemeentes Menterwolde en Veendam. In deze aanvragen wordt o.a. verwezen naar de onderliggende MER en wordt gesteld dat het in deze fase nog niet mogelijk is om een definitieve keuze te maken voor een bepaald type. Wel wordt aangegeven dat het een molen uit de 3-5 MW reeks zal zijn (op basis van de verkeerde data, zie hierboven) Dit heeft o.a. te maken met de definitieve SDE subsidietoekenning. Tevens wordt aangegeven dat 3 maanden voor de definitieve bouw het definitieve ontwerp zal worden gecommuniceerd met de betreffende gemeente. In totaal worden 4 vergunningen aangevraagd bij deze 2 gemeentes.

In de nu voorliggende ontwerpbeslikkingen worden verder geen specifieke eisen meer gesteld t.a.v. die termijn waarop de definitieve gegevens van de te plaatsen windmolens bekend moeten zijn. Er wordt ook niet gevraagd om als de definitieve keuze gemaakt is te bewijzen dat deze voldoet aan de randvoorwaarden zoals gesteld.

Zoals de aanvragen nu zijn ingediend en de ontwerpbeslikkingen zijn opgesteld is het in principe mogelijk dat er in het Windpark N33 3 verschillende molentypen gerealiseerd gaan worden. Dat is volledig in tegenstelling tot diverse teksten in de MER t.a.v. de eenvormigheid van het Windpark. Voor Zuid en Midden (gemeente Veendam) wordt het advies van de LIBAU per 23 mei 2016 zonder verdere voorwaarden verstrekt. De ontwerpbeslikking voor Zuid noemt dit niet eens maar voegt alleen het LIBAU advies toe. In de beide ontwerpbeslikkingen voor de Noordkant van het park wordt gesteld dat LIBAU akkoord is. Achter de beslikkingen zitten echter 4 brieven van LIBAU over een periode van 3 maanden waarin deze van "strijdig" (20/04) naar "niet strijdig mits" (02/06) naar "strijdig" (16/06) naar "voldoet" (14/07) gaan. In deze laatste brief wordt verwezen naar voorwaarden die zijn overeengekomen maar die niet tot de beslikking behoren en ook niet zijn genoemd in aanvullingen op het MER. In de bijlage 16 van de aanvraag van Vermeer Noord en bijlage 17 van Eekerpolder, Nota beperking Turbinekeuze, verklaren de beide aanvragers dat er slechts 1 type windmolens wordt geplaatst in het noordelijke deel van het Windpark. In feite is de laatste "voldoet" van LIBAU echter nog steeds een "voldoet mits".

LIBAU hikte aanvankelijk terecht aan tegen de niet formeel vastgelegde eenvormigheid in het Noordelijk deel van het park maar zegt daarover niets voor het Midden en Zuidelijk deel maar daar geldt conform de MER die eenvormigheids eis ook; één (1) type met vaste ashoogte en rotordiameter voor alle 4 deelvergunningen, het is immers 1 windpark N33. Daarnaast heeft LIBAU ook terecht nog steeds bezwaren tegen de molens 16 en 22. En wederom op basis van de eenvormigheid en de andere ruimtelijke uitgangspunten geldt dat ook voor de molen op plaats 1.

Ad 7: Bouwregels inpassingsplan verhinderen een efficiënt windparkontwerp

De nu in het inpassingsplan opgenomen bouwregels maken het onmogelijk om nog iets anders te bouwen dan het VKA. Het gevolg is dat dit in combinatie met het toepassen van molens uit de 3-5 MW range gaat leiden tot een minimale parkefficiency met een maximale last voor de omwonenden. Veel molens met een lage efficiency leiden dan nog wel tot de beoogde opbrengst maar het is een zeer slechte manier van investeren met helaas maximaal negatieve effecten voor de omwonenden.

Ad 8: Te enge Best Beschikbare Techniek invulling

In de ontwerpbeslikkingen wordt het begrip Best Beschikbare Techniek heel specifiek toegekend aan de milieucompartimenten bodem, lucht en water. Energie wordt als niet van toepassing verklaard, immers de molens maken meer dan voldoende hun eigen energie. Dit is een te enge toepassing van het begrip Best Beschikbare Techniek: dit windpark gaat voor de komende 25 jaar o.a. de omgeving van een groot aantal mensen zwaar negatief beïnvloeden. Daarnaast gaan er grote sommen subsidiegeld (gefournéerd door elke Nederlander met een energierekening) naar de exploitanten om hen een gegarandeerd riant rendement te kunnen laten maken. Gegeven de SDE subsidies is investeren in Nederlands windenergie "safer than the bank of England" (toen dat nog een begrip was). Het SDE+ proces echter dwingt op geen enkele manier BBT af in de sfeer van de hoogste opbrengst van de molen versus de kleinste "footprint" van deze molen en al helemaal niet als het gaat om BBT in relatie tot de integrale footprint van een windmolenpark. In deze MER worden alleen maar kaders geschetst en wordt ten onrechte voor een VKA gekozen, in de vergunningsaanvraag wordt naar de MER en de SDE uitkomst verwezen en in de ontwerpbeslikkingen wordt BBT in de enge betekenis gebruikt. In combinatie met de bouwregels ontstaat dan een voor het bevoegd gezag onmogelijke situatie waarbij initiatiefnemers volledig vrij zijn om hun eigen "beste" beslissingen te maken.

In de ontwerpbeslikkingen zou een proeve van een meer integrale BBT voor het hele windpark moeten worden afgedwongen. Aangezien dat bij twee gemeentes ligt zou dat door de minister, immers coördinerend in deze kwestie, moeten worden afgedwongen. Op dit moment is dit niet geregeld en zo ontstaat er voor Nederland, en in dit geval voor de omgeving van het windpark N33, een sub optimale business case met daarin de bewoners om het windpark heen als de mensen die maximaal de rekening betalen in de zin van inbreuk op en vernietiging van hun milieucompartimenten als daar zijn geluid en ruimte en daarvan afgeleide zaken als woongenot en de waarde van hun onroerend goed. De initiatiefnemers en boeren aan de andere kant worden middels een gegarandeerde opbrengst via de SDE ruimschoots en volledig risicoloos voor eerst 15 jaar en daarna nog eens 10 jaar ontzorgd op kosten van de belastingbetaler.

Ad 9: Onvoldoende invulling van het begrip Sectormanagement in de ontwerpbeslikkingen.

In de externe veiligheidsbeschouwingen blijken in het VKA een 2- tal molens mogelijk te dichtbij de Gasunie stikstoffabriek/mengstation (wordt hier overigens ten onrechte Compressorstation Scheemda genoemd, dat station ligt helemaal aan de andere kant van het windmolenpark) te staan. Dit wordt gemitigeerd met wat men sectormanagement noemt. Dat zal vermoedelijk vanuit een daadwerkelijk meting

(windsnelheid/toerental o.i.d.) leiden tot het stilzetten van deze 2 molens. Voor slagschaduw geldt eenzelfde oplossing (stilzetten van molens). Voor Slagschaduw en Geluid zou dat betekenen dat er op een aantal plaatsen rond het windpark meetpunten zouden moeten zijn. Deze metingen leiden dan tot het daadwerkelijk stil zetten van molens op het moment dat normen worden overschreden. Deze metingen worden niet afgedwongen in de concept ontwerp beschikkingen en dat maakt een eventuele controle op de ontwerppuntgangpunten van het windpark en naleving van de voorschriften onmogelijk (overigens normaal gebruikelijk bij nieuwe industriële installaties). Dat geldt overigens ook voor een controle op de werking van c.q. naleving van het sectormanagement in het geval van de externe veiligheid t.o.v. de stikstoffabriek /mengstation. De gemeente is bevoegd gezag als het gaat om naleving maar heeft verder geen middelen c.q. dwingt deze niet af c.q. scheidt geen voorwaarden om deze controle uit te voeren.

Ad 10: Onvoldoende invulling van zorgplicht in het kader van de Flora en Faunawet

In z'n algemeenheid geldt dat de betogen in de onderbouwingen zeer kwalitatief en beschrijvend van aard zijn en daar waar tellingen uit andere parken gebruikt worden, worden deze zeer eenvoudig weg gerelativeerd en wordt de relevantie t.a.v. het specifieke windpark N33 niet eens besproken. Verder wordt zeer vaak de "worst case" kaart gespeeld zonder dat daar verder enige onderbouwing voor gegeven wordt. Tenslotte beschikken de onderzoekers ook hier over een computermodel met zeer vele "draaiknoppen". De beschrijving van met name al deze factoren is zodanig vaag dat het begrip "sjoemelsoftware" hier zijn derde betekenis krijgt. De onderzoeksrapporten waarop de initiatiefnemer zich baseert zijn soms 14 jaar oud, veel te oud voor het kunnen nemen van een juiste beslissing over de aanvraag voor ontheffing van de F&F-wet. Al met al ademen deze onderzoeken de "wij van wc-eend adviseren wc-eend" sfeer.

Ten aanzien van de ruige/gewone en rosse dwergvleermuis is te weinig vooronderzoek uitgevoerd. De onderzoeken dateren vanaf 2007 tot 2012 en slechts één onderzoek dateert van 2016. Op deze manier is niet voldoende onderzocht wat de effecten van de molens op deze soort kunnen zijn. Als dan ook nog eens 1 molen in de gevoeligheidsanalyse (die afwijkt van het VKA) ten Noorden van het Winschoterdiep geplaatst wordt heeft deze vleermuis aan beide zijden van zijn natuurlijke doorgang molens staan. Het RVO stelt zelf al dat er zeer weinig dwerg vleermuizen in het gebied zijn. De initiatiefnemers stellen dat dat men ontheffing nodig heeft voor zeven stuks. Dit is dan fors meer dan de totale waargenomen populatie in dit gebied. Daardoor is het zeer aannemelijk dat het windpark N33 een significant effect heeft op verschillende soorten dwergvleermuizen. Dat de rosse dwergvleermuis slechts incidenteel in het gebied voorkomt en dat daarvoor dan geen ontheffing noodzakelijk is, is bijna Kafkaïens en bestrijden wij. Immers de vergunningen en ontheffingen worden aangevraagd voor dertig jaren.

Ten onrechte is er geen ontheffing aangevraagd voor de blauwe kiekendief. De aanvraag geeft aan dat deze soort in het gebied voorkomt. Tevens is onvoldoende aangetoond waar en hoeveel blauwe kiekendieven zich in het gebied bevinden, noch is voldoende onderzocht wat de extrapolatie is van het optrekken van de broedende kiekendieven van noord naar zuidelijke richting. Dit zelfde geldt voor de grauwe kiekendief.

Ten onrechte is er geen ontheffing aangevraagd voor de kwartelkoning. Het zal aannemelijk zijn dat deze niet sneuvelt in de wieken maar daarnaast is erg duidelijk dat deze zeldzame vogel wel gehinderd wordt in zijn habitat (broedgebied).

Het is onacceptabel op basis van de bepalingen uit de F&F-wet dat er voor gebied GR 5180 geen tel-gegevens beschikbaar zijn. Juist GR5180 is van belang voor beschermde vogels in relatie met het windpark. Het gros van de geprojecteerde molens staat daar.

Voorafgaand aan een beslissing op een aanvraag moet er meer duidelijkheid zijn over dit gebied. Het RVO had aanvullende gegevens moeten vragen of de aanvragen buiten behandeling moeten laten.

Voor een aantal telgebieden zijn slechts tellingen beschikbaar uit de maand januari. Om een juiste beslissing te kunnen nemen moet het RVO over uitgebreidere gegevens beschikken. De initiatiefnemers hebben hier niet voldaan aan het voorzorgsbeginsel. Overtredingen van verbodsbepalingen zijn immers niet uitgesloten. Tegelijkertijd wekt het RVO niet de indruk zelf diepgaand hierop te onderzoeken. Uitgebreid en intensief nieuw onderzoek is noodzakelijk voordat op een ontheffingsaanvraag F&F-wet kan en mag worden beschikt. En als zij het niet doen, wie dan wel?

In de ontwerpbesluiten moet een voorschrift worden opgenomen dat uitsluitend de bouw van het windpark toestaat in de periode buiten het broedseizoen.

Ad 11: Onvoldoende invulling van het begrip zorgplicht in het kader van de Natuur Beschermings Wet.

Voorschrift 17 van het ontwerpbesluit doet geen recht aan het doel van de Natuurbeschermingswet. De vergunning wordt aangevraagd voor dertig jaren. Daarmee is een onderzoeksverplichting van maximaal 5 jaar absoluut onvoldoende. Een onderzoeksverplichting tot en met het einde van het park is legitiem, wellicht, mocht daar aanleiding toe zijn, met een lagere frequentie.

Ad 12: Onvoldoende aandacht voor het ALARA beginsel uit de wet Milieubeheer.

In de ontwerpbesluiten is geen of op zijn minst onvoldoende aandacht besteed aan het ALARA beginsel uit de Wet milieubeheer. De keuze van het type windmolen moet voldoen aan het ALARA beginsel.

In de aanvraag (OLO deel) is ten onrechte aangegeven dat er bodemonderzoek is uitgevoerd terwijl er later is aangegeven dat bodemonderzoek nog uitgevoerd dient te worden. Bodemonderzoek zou eerder uitgevoerd moeten worden, in de tijd gezien voor de vergunningverlening. Op deze wijze wordt uitgesloten dat er last minute wijzigingen in opstelplaatsen moeten optreden en daarmee de effecten van het windpark nog kunnen wijzigen.

Tevens is de aansluiting bij "gesloten proces" niet opportuun aangezien gesloten proces in de NRB 2012 uitgaat van een installatie die gevuld of gelegeerd wordt. In casu is er sprake van een elektromotor. Tevens is in het MSDS aangegeven dat er sprake moet zijn van een opvangvoorziening. Indien de gondel als opvangvoorziening moet worden beschouwd zou een bewijs van vloeistofdichtheid gewenst zijn.

Ad 13: Onvoldoende aandacht voor de einde levensduur problematiek.

In Nederland zijn we de afgelopen decennia regelmatig geconfronteerd met erfenissen uit ons (industriële) verleden. Voorbeelden daarvan zijn grootschalige saneringsoperaties in het kader van stortplaatsen (Volgermeerpolder), fabrieksterreinen (oude gasfabrieken en bijvoorbeeld het Agrunol terrein in de stad Groningen) en recent het terrein van Aldel in de Eemsmond regio. En zo zijn er in Nederland nog veel meer voorbeelden te benoemen. En daar waar we dachten dat we het geregeld hadden (Borsele centrale) lijkt uiteindelijk de gemeenschap toch weer achteraf op te moeten draaien voor kosten die normalerwijze te voorzien waren en waarvoor de veroorzaker in zijn indertijd winstgevende business case gewoon een voorziening had kunnen treffen. Niets is ooit voor de eeuwigheid en nu Delta in Zeeland te maken krijgt met in feite het bereiken van de economische levensduur van de centrale dreigt een faillissement. Ironisch is dat het

sluiten van deze groene (CO2 vrije) producent deels misschien wel veroorzaakt wordt door zwaar gesubsidieerde windstroom.

In de de nu voorliggende ontwerpbeschikkingen worden op geen enkele wijze voorzieningen afgedwongen teneinde te garanderen dat bij het bereiken van de technische of economische levensduur de gemeenschap alsnog gaat opdraaien voor het verwijderen van deze molens. De exploitanten zouden verplicht moeten worden om een financiële voorziening te treffen (bijvoorbeeld in een einde levensduur windpark fonds) teneinde dit fenomeen te voorkomen. Uiteindelijk hebben zij middels de SDE ook ruimschoots de lusten gehad.

Ad 14: Onvoldoende uitwerking Maatschappelijke en Economische gevolgen.

Het windpark wordt gerealiseerd in een regio die sterk onder druk staat. Er is sprake van krimp en bovendien wordt het gebied geconfronteerd met de gevolgen van aardbevingen door gaswinning. Een windpark maakt het gebied nog minder aantrekkelijk om te wonen, waardoor de gevolgen van de krimp en aardbevingen worden versterkt. Zelfs nu er alleen nog maar sprake is van een windpark, heeft dit al negatieve gevolgen voor de woningmarkt en de lokale economie. Voor het windpark bestaat nagenoeg geen draagvlak. De plannen zorgen nu al voor veel maatschappelijke onrust. Er bestaat grote onvrede over de manier waarop deze plannen worden doorgezet. In de dorpsgemeenschappen is sprake van verregaande polarisatie. Burgers voelen zich niet serieus genomen.

De Minister is bij motie door de Tweede Kamer opgeroepen om een maatschappelijke kosten-batenanalyse uit te voeren voor energieopwekking uit zon en wind op land. De ontwikkelingen gaan namelijk snel, de laatste aanbesteding van een windpark op zee realiseerde in een keer een forse prijsdaling waarmee wind uit zee in een keer financieel-economisch op het zelfde niveau komt te liggen als wind op land. Daarnaast wordt zonne-energie nog steeds goedkoper.

Wij verzoeken u bij dit windpark specifiek invulling te geven aan deze motie. Het gebrek aan draagvlak en de al bestaande en verwachte maatschappelijke gevolgen zijn zo overduidelijk dat hiermee de maatschappelijke uitvoerbaarheid niet is aangetoond. Daarnaast geldt dat er zijn minst vraagtekens te stellen zijn bij de economische uitvoerbaarheid en dat met name ook bij de uiteindelijk te realiseren opbrengsten. Zoals eerder betoogd bestaan er grote vraagtekens bij de efficiency van dit windpark.

Ad 15: Onvoldoende uitwerking gebied ten noorden van de A7, het ontbreken van een rationele afweging daarvan.

De Commissie MER heeft in haar tussentijds toetsingsadvies in overweging gegeven om in het definitieve MER alsnog de(on-)mogelijkheden en milieu voor- en nadelen van plaatsing van windturbines ten noorden van Rijksweg A7 te beschrijven zodat hierover duidelijkheid ontstaat. Dit advies van de commissie sloot aan op de door de gemeentes geuite wens om het park naar het noorden op te schuiven, waardoor het park op grotere afstand van het dorp Meeden kan worden gesitueerd. Omdat het gebied ten noorden van de A7 buiten het voor grootschalige windenergie aangewezen gebied valt, zowel in provinciaal beleid (POP) als rijksbeleid (SvWOL) maakt dit gebied geen deel uit van het plangebied voor windpark N33. Daarom heeft u besloten om geen alternatief te onderzoeken dat (deels) betrekking heeft op gebied boven de A7 buiten de reikwijdte van het MER Windpark N33. Dit afwijken van de SvWOL en het POP vormde overigens geen enkel beletsel voor het nu invullen van het huidige VKA. Alle andere argumenten zoals grootschalig open landschap en aansluiten bij bestaande infrastructuur doen erbij de invulling van dit VKA namelijk ook al niet meer toe.

Bij goed weer zijn de molens in Delfzijl en die aan de oostkant van de grens met Duitsland en aan de zuidkant straks de Drentse Monden vanuit Midden Groningen (de nu

voorliggende locatie) goed zichtbaar. Dat open landschap bestaat dan niet meer. Komende uit de stad Groningen, rijdend in oostelijke richting, is windpark N33 direct zichtbaar op het moment dat de stadsgrenzen van Groningen verlaten worden. In Zuidbroek kun je dan aan de zuidkant de Drentse Monden al zien, aan de Noordkant Delfzijl en tegen de tijd dat je Scheemda voorbij bent heb je naast Delfzijl en de Drentse Monden het volledige zicht op de Duitse Molens. Er worden 3 molens aan de westkant van de N33 neergezet etc. etc.

Kortom de keuze die nu gemaakt wordt is daarmee volstrekt willekeurig en niet rationeel geworden. De enige ratio bestaat nu uit >100 MW waarmee die willekeur vervolgens op hoog niveau kan worden afgedwongen.

De totale "Groninger Provinciale Windmolenbehoefte" zou in een keer zeer efficiënt kunnen worden ingevuld als in één N-Z lijn, aan weerszijde van de N33, te beginnen boven Siddeburen en ten zuiden van Veendam gewoon langs het kanaal verder omlaag tot de hoogte van Wildervank windmolens geplaatst zouden worden van 7.5 MW of groter met een onderlinge afstand van ca. 1.5 km. Daarbij is het mogelijk om overal 2 km weg te blijven bij bewoning. De aanwezigheid van ondergrondse of bovengrondse (aardgas) infrastructuur of het optreden van slagschaduw- of geluidoverlast kan worden ingepast middels sectormanagement. Pas dan zou er werkelijk sprake zijn van een optimale situatie, in alle opzichten, en voor iedereen, zonder dat er allerlei meer of minder vergezochte elkaar tegensprekende redematies verzameld zouden moeten worden in ettelijke duizenden pagina's papier. En ja, die landschappelijk openheid is dan weg (maar die was er al nauwelijks meer) en bij het doorzetten van Windpark N33 zijn we er nog niet, er moeten nog een flink aantal megawatten bijgezet worden.

Overigens is het van de zotte dat we met z'n allen naar Mars kunnen en dan nog steeds rode lampjes op een windmolen moeten zetten. We geven wel ontheffing voor het doden van beschermde dieren maar een ontheffing voor een verder in dit high tech tijdperk volstrekt nutteloos lampje is niet mogelijk?

Ik verzoek u bovenstaande mee te nemen in de definitieve beschikkingen.

Met vriendelijk groeten,

Verzonden: Donderdag 10 november 2016 01:58
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Windpark N33 ontwerpbesluiten

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Mede namens:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Zie mijn brief in de bijlagen

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Ja. Zie mijn toelichting in de bijlagen.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ja. Verminderd woongenot, daling waarde onroerende zaak. Zie mijn toelichting in de bijlagen.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie mijn toelichting in de bijlagen.

Reactie

Bijlage:

Zie bijlage van zienswijze 0023

Verzonden: Donderdag 10 november 2016 08:16
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Windpark N33 ontwerpbesluiten

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

De geluidsoverlast en de landschapsverstoring

Reactie

Bijlage:

Zie zienswijze 0029

Verzonden: Donderdag 10 november 2016 09:44
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Windpark N33 ontwerpbesluiten

Aanspreekvorm:
Aanspreektitel:
Achternaam:
Voorvoegsel(s):
Voorletters:
Straat: Postbus
Huisnummer: 557
Postcode: 9400 AN
Woonplaats: ASSEN
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier

Reactie

AANGETEKEND

Minister van Economische Zaken
T.a.v. het Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Windpark N33
Postbus 248
2250 AE VOORSCHOTEN

Onze referentie : 99/10791350

Behandeld door :

Doorkiesnummer :

Faxnummer :

E-mail :

Assen, 10 november 2016

Betreft: Zienswijze Windpark N33

Excellentie,

Namens mijn cliënten, de heer _____, wonende aan de _____, dien ik hierbij een zienswijze in tegen het door u ter inzage gelegde ontwerp-inpassingsplan, het milieueffectrapport, de ontwerpbesluiten en de onderliggende stukken voor Windpark N33. Nu u de gelegenheid biedt om tot en met 10 november 2016 een zienswijze in te dienen, is het onderhavige stuk tijdig bij uw Bureau ingediend.

De aanleiding

Cliënten hebben de door u ter inzage gelegde stukken ingezien en hebben geconstateerd dat u van plan bent om in totaal 35 windmolens langs en nabij de N33 te plaatsen. Acht van deze molens worden in twee lijnen van 4 molens ter hoogte van Wildervank en Veendam geplaatst. Het zijn voor cliënten deze 8 molens die zorgen baren.

Deze molens worden op korte afstand van de woning van cliënten geplaatst. Zij vrezen daardoor voor negatieve effecten op het woon- en leefklimaat. Er bestaat voornamelijk vrees voor geluidsoverlast en de effecten van slagschaduw. Ook zijn cliënten bang dat de aanwezigheid van de molens een negatief effect heeft op de ruimtelijke aantrekkelijkheid van het gebied en daarmee op de waarde van hun woning. In de ter inzage liggende stukken zien cliënten op een aantal onderdelen reden tot indiening van een zienswijze. Zij zijn van mening dat het inpassingsplan thans niet kan voldoen aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening. Hieronder treft u de uitgewerkte onderdelen aan.

Maatschappelijk draagvlak ontbreekt

Duidelijks is, het werd hiervoor al geschreven, dat de realisatie van het windpark zeer ingrijpend is voor cliënten en de overige inwoners van het gebied, voor Veendam en haar bewoners. De 35 molens zorgen voor een grote verandering van het landschap. Cliënten vinden

het van groot belang om er op te wijzen dat zij zich niet gehoord voelen bij de totstandkoming van deze plannen. Naar de mening van cliënten wordt dit door zeer veel bewoners van het gebied zo gevoeld. Dit heeft er toe geleid dat er niet of nauwelijks een maatschappelijk draagvlak bestaat voor dit plan. Ook na het lezen van de ter inzage liggende stukken wordt voor cliënten het beeld bevestigd dat de plannen zijn toegeschreven naar de wensen en financiële belangen van de initiatiefnemers.

Daarbij zijn de ruimtelijke, maatschappelijke en landschappelijke belangen, die juist doorslaggevend hadden moeten zijn en in de afweging hadden moeten worden betrokken, volledig ondergeschikt geweest aan deze financiële belangen. Cliënten zijn zeer ontstemd over deze handelwijze. Zeker omdat, dit wordt verderop in dit stuk uitgelegd, er overduidelijk andere alternatieven aanwezig zijn waarvoor zowel maatschappelijk draagvlak als een goede en/ of betere ruimtelijke en landschappelijke inpassing mogelijk is.

Cliënten verzoeken u dan ook dringend om vanaf nu, nu er nog sprake is van een ontwerp, serieus rekening te houden met de belangen van alle bewoners van het gebied waaronder cliënten.

Geen noodzaak tot realisatie windpark

Cliënten zijn de mening toegedaan dat er geen noodzaak bestaat tot realisatie van een windpark. Er zijn alternatieve mogelijkheden om de energiedoelstellingen te bereiken. Alternatieven die wel voldoende draagvlak hebben bij inwoners, de lokale politiek en het bedrijfsleven.

Achtergrond

Het Rijk heeft zich tot doel gesteld dat in 2020 14% van de energie duurzaam moet zijn. Om dat doel te bereiken, heeft het Rijk aangegeven (zie o.a. de Structuurvisie Windenergie Op Land) dat in 2020 6.000 MW aan windenergie gerealiseerd moet zijn. De provincie Groningen heeft zich binnen die doelstelling gecommitteerd aan de realisatie van 855,5 MW windenergie op land. Het windpark N33 moet hiervoor ongeveer 120 MW genereren.

Cliënten hechten er aan te benadrukken dat zij zeker niet tegen de de toepassing van duurzame energie zijn. Zij vinden evenwel dat het realiseren van de hiervoor genoemde getallen enkel mogelijk is wanneer hiervoor voldoende maatschappelijk draagvlak bestaat. Cliënten vinden het onjuist dat het Rijk bij het onderhavige plan compleet voorbij gaat aan dit uitgangspunt.

Er wordt geen overweging gemaakt inzake zonne-energie

Niet kan worden ontkend dat de doelstellingen voor duurzame energie ook op een andere wijze kunnen worden gerealiseerd dan door windmolens en -parken. In dat kader is het goed u te verwijzen naar de Tweede Kamer motie van het Kamerlid Smaling (30 196, nr. 404). Hierin wordt de regering uitdrukkelijk opgeroepen om bij de verdere besluitvorming over het windpark N33 nadrukkelijk oog te hebben voor het mogelijk inwisselen van windenergie voor zonne-energie en de plannen voor zonneparken in de regio bij de besluitvorming te betrekken.

Daarnaast heeft de Tweede Kamer u gevraagd om een maatschappelijke kosten-batenanalyse uit te voeren naar de huidige en de verwachte energieopwekking uit zon en wind op land (30 196, nr. 452).

Ter illustratie wensen cliënten u er op te wijzen dat onderzoeksbureau Royal Haskoning DHV voor het naastgelegen windpark De Drentse Monden - Oostermoer een maatschappelijke kosten- en batenanalyse heeft uitgevoerd. Hieruit blijkt dat zonne-energie (al dan niet in combinatie met windenergie) een uitstekend alternatief vormt.

Voor het onderhavige plan is het, het hiervoor gaande in acht nemende, van belang dat in de afgelopen periode reeds vergunningen zijn verleend voor de realisatie van zonneparken die in totaal zo'n 120 MW aan zonne-energie zullen gaan genereren. Deze vergunningen hebben betrekking op de regio en hebben er feitelijk al voor gezorgd dat in 2020 de doelstelling van 120 MW aan duurzame energie *via zonneparken* wordt gerealiseerd. Het gaat hier om de volgende vier projecten:

- Bij Sappemeer-Noord is een zonnepark ter grootte van 117 ha voorzien waarmee zo'n 97 MW per jaar aan zonne-energie kan worden opgewekt. De daartoe benodigde omgevingsvergunning is op 7 oktober jl. verleend.
- aan de Industrieweg in Veendam ("de Leeuweriklocatie") is een zonnepark ter grootte van 6,5 ha en 54.032 zonnepanelen voorzien. De daartoe benodigde omgevingsvergunning is op 2 oktober 2015 verleend.
- Aan de Industrieweg in Veendam ("Energie Park Veendam") is een zonnepark ter grootte van 4,5 ha en 10.260 zonnepanelen voorzien. De daartoe benodigde omgevingsvergunning is op 7 oktober jl. verleend.
- Er zijn concrete voornemens om op het Wilkensterrein een zonnepark ter grootte van 4,4 ha te realiseren.

Deze vier projecten tonen aan dat met gebruikmaking (en intensivering) van de potentie van zonne-energie het behalen van de energiedoelstellingen voor 2020 heel goed mogelijk is. Daarbij is het van doorslaggevend belang dat de realisatie van de voorziene zonneparken (in tegenstelling tot het voorziene windpark) wél draagvlak heeft bij de inwoners, de lokale politiek en het bedrijfsleven. Dit maakt dat er naar de mening van cliënten geen noodzaak bestaat tot realisatie van het windpark N33.

Tussenconclusie 1

Cliënten zijn van mening dat het Rijk krampachtig en onvoldoende gemotiveerd vasthoudt aan het in de Structuurvisie Windenergie Op Land opgenomen uitgangspunt dat de duurzame energiedoelstellingen via het realiseren van windparken bereikt moeten worden.

Er wordt ten onrechte geen aandacht besteed aan de potentie van zonne-energie. Dit achten cliënten onzorgvuldig temeer nu in de regio is gebleken dat de energiedoelstellingen mét maatschappelijk draagvlak, eenvoudig gerealiseerd kunnen worden via gebruikmaking (en intensivering) van de potentie van zonne-energie. Er bestaat gelet hierop vanuit ruimtelijk opzicht geen enkele noodzaak meer voor de realisatie van windpark N33. U dient hier redelijkerwijs dan ook van af te zien.

De Rijkscoördinatieregeling is ten onrechte toegepast

Afgezien van het voorgaande argument inzake het ontbreken van de noodzaak, willen cliënten u er op wijzen dat hier onterecht de Rijkscoördinatieregeling van artikel 3.35, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van de Wet ruimtelijke ordening (hierna: “**Wro**”) is toegepast. Het Windpark N33 kan volgens cliënten niet worden aangemerkt als één productie-installatie in de zin van artikel 9b van de Elektriciteitswet 1998. Dit leidt er toe dat er geen sprake is van een productie-installatie van ten minste 100 MW en dit leidt er weer toe dat de Rijkscoördinatieregeling ten onrechte is toegepast en het Rijk niet bevoegd is tot het vaststellen van een inpassingsplan.

Relevante feiten

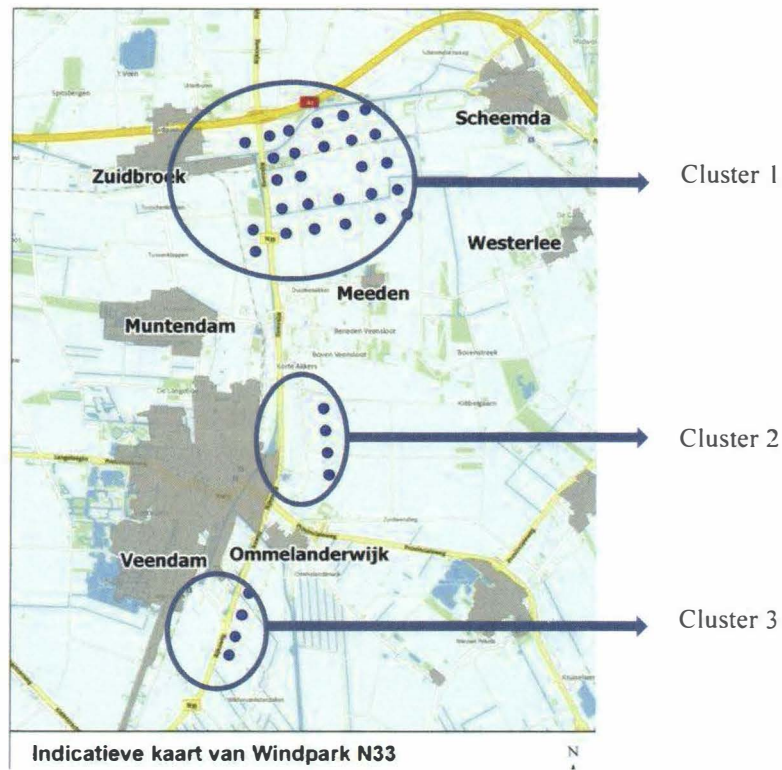
De bedrijven Yard Energy Development B.V. en Blaaswind B.V., thans handelend onder de namen Windpark Vermeer Noord B.V., Windpark Vermeer Midden B.V. en Windpark Vermeer Zuid B.V. zijn de oorspronkelijke initiatiefnemers van de ontwikkeling van Windpark N33. Zij vormen samen het “samenwerkingsverband Windpark N33”. En hebben de afgelopen jaren verschillende alternatieven voor de realisatie van het windpark ontwikkeld (zie de binnen de MER onderzochte varianten 1 tot en met 5).

Na de totstandkoming van de varianten 1 tot en met 5, is door RWE interesse in de realisatie van het windmolenpark getoond omdat op de betreffende locatie inmiddels grondposities waren verworven. Naar aanleiding daarvan is variant 6 tot stand gekomen.

Ondanks dat RWE wel met plannen kwam voor de realisatie van het windmolenpark, is men nimmer toegetreden tot het samenwerkingsverband. Dat blijkt expliciet uit het gepresenteerde voorkeursalternatief dat bestaat uit drie clusters of deelgebieden, te weten:

- 1) 27 windmolens ten noorden van de kern Meeden;
- 2) 4 windmolens ten oosten van Veendam en ten noorden van Ommelanderwijk, en;
- 3) 4 windmolens ten zuidoosten van Veendam en ten zuiden van Ommelanderwijk.

Ter verduidelijking treft u op de volgende pagina de drie clusters op een kaartje.

De clusters 2 en 3, bestaande uit 8 molens, worden door het samenwerkingsverband Windpark N33 gerealiseerd. RWE is hier niet betrokken. Dat moge onder ander blijken uit de drie aparte transformatorstations die zijn voorzien, zo volgt uit de bijlagen 1 tot en met 3 van het ontwerp-inpassingsplan.

Ook is duidelijk dat beide partijen zich in overleggen apart laten vertegenwoordigen en dat er voor ieder cluster en door iedere initiatiefnemer aparte omgevingsvergunningen zijn aangevraagd. Daaruit concluderen cliënten dat ieder cluster als een aparte inrichting moet worden beschouwd.

Ten slotte vinden cliënten het belangrijk om er op te wijzen dat in het geheel niet is gewaarborgd dat in het gehele windpark eenzelfde type windturbines wordt gerealiseerd. Van een bundeling van belangen kan dan ook geen sprake zijn.

Over cluster 1 willen cliënten nog opmerken dat deze deels wordt gerealiseerd door het samenwerkingsverband en deels door RWE. Binnen de stukken zit een kaartje waarop dit duidelijk is te zien. Deze is hierna ingevoegd. De blauwe stippen behoren tot het samenwerkingsverband, de groene tot RWE.

Figuur 1.1 Windturbineposities Windpark Vermeer Noord

Bron: Pondera Consult

Ook hier is geen sprake van samenwerking. De omgevingsvergunningen zijn afzonderlijk van elkaar aangevraagd en in beide aanvragen is te lezen dat de windturbines van beide initiatiefnemers als een aparte inrichting moeten worden beschouwd.

Ten slotte willen cliënten er op wijzen dat de drie clusters erg ver van elkaar af liggen. De afstand tussen het zuidelijkste punt van cluster 1 en het noordelijkste punt van cluster 2 bedraagt ongeveer 4 kilometer en de afstand van het zuidelijke punt van cluster 1 en het noordelijkste punt van cluster 3 maar liefst 8 kilometer.

Het ten zuiden van Windpark N33 gelegen Windpark Drentse Monden – Oostermoer is op slechts 4 kilometer van het zuidelijkste punt van cluster 3 gelegen.

Juridisch kader

Een windmolenpark kan met de Rijkscördinatie-regeling van artikel 3.35, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van de Wro worden voorbereid wanneer er sprake is van de aanleg en uitbreiding van een productie-installatie, met inbegrip van de aansluiting van die installatie op een net, met een capaciteit van ten minste 100 MW, indien het betreft een installatie voor de opwekking van duurzame elektriciteit met behulp van windenergie.

De vraag is hier wat een productie-installatie is. In de memorie van toelichting bij de Wijziging van de Elektriciteitswet 1998, de Mijnbouwwet en de Gaswet wordt in verband met de toepassing van de Rijkscoördinatieregeling op energie-infrastructuurprojecten het volgende vermeld:

“Een productie-installatie kan bestaan uit meerdere productie-eenheden. Een productie-eenheid kan worden omschreven als de kleinst mogelijke entiteit waarmee zelfstandig elektriciteit kan worden opgewekt. Een aantal van die productie-eenheden die geografisch, technisch, functioneel of organisatorisch met elkaar samenhangen kunnen een productie-installatie vormen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een windmolenpark dat door één exploitant wordt beheerd of waarbij tussen de windmolens technische verbindingen bestaan. Elke windmolen is dan een productie-eenheid, terwijl het windmolenpark als geheel de productie-installatie is.¹”

Uit de nota naar aanleiding van het verslag volgt bovendien het volgende:

“De leden van de SP-fractie vroegen zich verder nog af hoe de regering omgaat met bijvoorbeeld grootschalige windturbineparken die in totaal een vermogen van meer dan 100 MW beslaan, maar in de praktijk bestaan uit meerdere kleine productie-installaties, al dan niet van verschillende exploitanten. Zoals vermeld in de toelichting op artikel I, onderdeel A, van het wetsvoorstel, kan een productie-installatie uit meerdere productie-eenheden bestaan. Een productie-eenheid kan worden omschreven als de kleinst mogelijke entiteit waarmee zelfstandig elektriciteit kan worden opgewekt (bijvoorbeeld één windmolen). Een productie-installatie kan bestaan uit meerdere productie-eenheden. Het criterium is of de productie-eenheden zodanig geografisch, technisch, functioneel of organisatorisch met elkaar samenhangen dat sprake is van één productie-installatie. Deze eisen zijn niet cumulatief. Dat een aantal productie-eenheden door dezelfde exploitant wordt beheerd, is een belangrijke indicatie dat sprake is van één productie-installatie, maar is niet doorslaggevend. Ook als de productie-eenheden door meerdere exploitanten beheerd worden, kan sprake zijn van één productie-installatie. Hiervan is bijvoorbeeld sprake als tussen de productie-eenheden technische verbindingen bestaan, zoals een gezamenlijke aansluiting op een net. Anderzijds zullen door dezelfde exploitant beheerder productie-eenheden geen productie-installatie zijn als die productie-eenheden op grote afstand van elkaar zijn gelegen en er tussen die eenheden geen technische of functionele verbindingen bestaan.²”

Van belang is dat een windmolenpark één productie-installatie kan vormen indien de verschillende windmolens geografisch, technisch, functioneel of organisatorisch met elkaar

¹ Kamerstukken II 2007/08, 31 326, nr. 3, p. 15.

² Kamerstukken II 2007/08, 31 326, nr. 6, p. 5.

samenhangen. Daarbij is het gegeven dat een aantal windmolens door dezelfde exploitant wordt beheerd, een belangrijke indicatie dat sprake is van één productie-installatie. Doorslaggevend is die indicatie echter niet. Ook als de windmolens door meerdere exploitanten beheerd worden, kan sprake zijn van één productie-installatie. Hiervan is bijvoorbeeld sprake als tussen de productie-eenheden technische verbindingen bestaan, zoals een gezamenlijke aansluiting op een net. Een en ander volgt overigens ook uit de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 4 mei 2016, ECLI:NL:RVS:2016:1228 (Wieringermeer).

Windpark N33 kan niet worden aangemerkt als één productie-installatie

De hiervoor genoemde feiten en het juridisch kader in acht nemende zijn cliënten van mening dat het Windpark N33 niet kan worden aangemerkt als één productie-installatie in de zin van artikel 9b, eerste lid, aanhef en onder a, van de Elektriciteitswet 1998. Er is geen sprake van geografische, technische, functionele of organisatorische samenhang.

De geografische samenhang ontbreekt omdat het windpark bestaat uit drie afzonderlijke clusters. Deze afzonderlijke clusters vertonen geen enkele vorm van samenhang. Dat is duidelijk op het kaartmateriaal te zien. Bovendien staan de drie clusters erg ver uit elkaar. Daardoor kunnen ze niet worden beschouwd als één productie-installatie.

Tenslotte is het van belang dat ten zuiden van Windpark N33 het Windpark Drentse Monden – Oostermoer op slechts 4 kilometer van het zuidelijkste punt van cluster 3 is gelegen. Die afstand is kleiner dan de afstanden die binnen het Windpark N33 worden gehanteerd. Daardoor is vanuit landschappelijk/ ruimtelijk oogpunt niet te zien is waar het ene windpark begint en het andere eindigt. Van enige geografische samenhang is derhalve geen sprake.

Evenmin is er sprake van technische samenhang omdat de drie clusters allen een eigen energievoorziening vormen nu er is voorzien in aparte transformatorstations. Bovendien verzorgt iedere aanvrager van een omgevingsvergunning zelf de aansluiting op het elektriciteitsnet.

Ten slotte is van belang dat op geen enkele wijze is geborgd dat uiteindelijk in het gehele gebied dezelfde windturbines worden gerealiseerd zodat sprake is van een samenhangend windmolenpark. Op grond van artikel 4.1.2a onder 5 van de planregels hoeven de windturbines namelijk slechts per cluster of deelgebied identiek te zijn.

Ook een functionele samenhang ontbreekt omdat er geen gemeenschappelijk gebruik wordt gemaakt van bepaalde ruimten of bedrijfsmiddelen. Uit de aanvragen om omgevingsvergunning blijkt duidelijk dat er sprake zal zijn van vier aparte inrichtingen. De drie clusters kunnen en zullen dan ook volledig zelfstandig functioneren.

Tot slot ontbreekt ook de vereiste organisatorische samenhang. Dit blijkt uit het feit dat de drie clusters worden geëxploiteerd door verschillende exploitanten. Zoals eerder in dit stuk uitgeled wordt Cluster 1 deels geëxploiteerd door het samenwerkingsverband Windpark N33 en RWE.

De voorziene clusters 2 en 3 worden echter slechts door het samenwerkingsverband Windpark N33 geëxploiteerd. RWE is daarbij niet betrokken.

Het Windpark N33 kent samengevat geen geografische, technische, functionele en/of organisatorische samenhang. Het gevolg daarvan is, dat het windpark niet kan worden aangemerkt als één productie-installatie in de zin van artikel 9b, eerste lid, aanhef en onder a, van de Elektriciteitswet 1998.

Tussenconclusie 2. De Rijkscoördinatierегeling is hier niet toepasbaar

Cliënten stellen dat er sprake is van drie aparte productie-installaties. Dit heeft tot gevolg dat dat de Rijkscoördinatierегeling ten onrechte is toegepast omdat toepassing van de Rijkscoördinatierегeling op grond van de Elektriciteitswet 1998 immers slechts mogelijk is bij een productie-installatie van tenminste 100 MW. Hieraan wordt voor in ieder geval de twee productie-installaties ter hoogte van Veendam (cluster 2 en 3) niet voldaan.

Er is strijd met Provinciaal en Gemeentelijk beleid

Op grond van het voorgaande stellen cliënten vast dat niet het Rijk, maar de Provincie het bevoegd gezag is voor het opstellen en het vaststellen van het inpassingsplan. Plannen dienen dus getoetst te worden aan het provinciale en gemeentelijke beleid. Naar de mening van cliënten leidt deze toetsing tot de conclusie dat het plan niet passend is binnen dit beleid.

De voorziene windturbines sluiten niet aan bij het vlakke, veenkoloniale landschap

Uit de op 1 juni 2016 vastgestelde Provinciale Omgevingsvisie 2016 blijkt dat de provincie bij de realisatie van een windmolenpark, mede vanwege de invloed die zo'n windpark zal hebben op het landschap en de leefomgeving, de volgende inrichtingsprincipes van belang acht:

- Aansluiting bij het landschap;
- Herkenbare interne orde;
- Afstand tussen de parken.

Uit de Omgevingsverordening 2016 volgt daarnaast uit artikel 2.4.14 dat een bestemmingsplan kan voorzien in de oprichting van windturbines op voorwaarde dat:

- a. de windturbines deel gaan uitmaken van een park- of lijnopstelling; en,
- b. ze geen grotere wieklengte hebben dan tweederde van de ashoogte.

Kijkend naar het gemeentelijk beleid, wordt duidelijk dat de gemeente Veendam voorstander is van de toepassing van duurzame energie. Voor wat betreft de realisatie van een windmolenpark is vastgelegd dat realisatie daarvan mogelijk is, mits het park landschappelijk kan worden ingepast en de licht- en geluidhinder tot een minimum kan worden beperkt. Tevens dient een windmolenpark – zo dat er komt – zoveel mogelijk in de vorm van een parkopstelling te worden

opgericht. Dit is te vinden binnen de nota “Energiek met Energie, samen op naar een duurzaam Oost-Groningen”.

Uit de op 16 februari 2015 vastgestelde structuurvisie Veendam volgt dat de gemeente geen windmolens wil langs de N33. Men stelt binnen de visie het volgende:

- Het gebied ten zuiden van de bedrijvzone Dallen tussen de spoorlijn en de N33 is door zijn karakteristieke openheid van bijzondere landschappelijke waarde. Vanaf de doorgaande wegen ligt namelijk het lint van Wildervank als helder begrensde stedenbouwkundige structuur in het landschap. De bedoeling is dat het gebied open blijft om zo de structuur en identiteit van het lintdorp Wildervank te behouden;
- In het oostelijk gelegen landelijk gebied buiten de linten van Meeden, Zuidwending, Ommelandervijk en Bareveld wordt ingezet op het openhouden van het grootschalige landschap in een patroon van ‘open-lint-open’. De open gebieden zijn voornamelijk bestemd voor de grootschalige landbouw of andere grootschalige functies en aan landbouw gerelateerde bedrijvigheid. Daarbij blijft de landschappelijke hoofdropzet van wijken en kanalen leidend.

Tot slot wijzen cliënten op de vigerende beheersverordening “Buitengebied Veendam”. Daarin zijn de windmolens van cluster 2 en 3 voorzien. Op grond van de verordening hebben de gronden de bestemming “agrarisch”. De ontwikkelingsmogelijkheden van dit plangebied zijn altijd aan andere, strengere regels zijn gebonden dan in delen waar dit herkenbare landschap in mindere mate zichtbaar is. Zo is voor wat betreft de toelaatbaarheid van ontwikkelingen altijd aansluiting gezocht bij de verkavelingsstructuur en zijn functies die afbreuk doen aan de openheid (waaronder bosaanplant) niet toegestaan. De Gemeente verwijst daartoe naar de structuurvisie van de gemeente Veendam waarin het volgende is opgenomen:

“In het oostelijk gelegen gebied buiten de lint van Meeden, Zuidwending, Ommelandervijk en Bareveld zal worden ingezet op het openhouden van het grootschalig landschap in een patroon van open-lint-open. De open gebieden zijn voornamelijk voor de grootschalige landbouw of andere grootschalige functies op het gebied van bijvoorbeeld de (energie)winning (magnesium, gas of wind).”

Ter illustratie wijst de Gemeente ook naar het westelijke deel van het buitengebied van Veendam. In tegenstelling tot het plangebied, zijn daar wel niet-agrarische functies toegestaan, omdat het (grootschalige) open agrarische landschap daar al deels verdwenen is. Dat gebied zou gelet hierop wel een mogelijkheid voor een windpark kunnen vormen.

Tenslotte willen cliënten u nog wijzen op de kaart die op de volgende pagina te zien is en waar de voornaamste landschappelijke kenmerken van het plangebied inzichtelijk zijn gemaakt (bron: ontwerpbestemmingsplan Buitengebied Veendam).

De kaart laat zien dat de opstreckende verkaveling aan de oosthijde van Veendam een duidelijk patroon vertoont. De clusters 2 en 3 van het voorziene windpark doorbreken dit van oudsher reeds aanwezige verkavelingspatroon in ernstige mate, omdat de windturbines verticaal- en dus in strijd met dit reeds van oudsher aanwezige – verkavelingspatroon zullen worden gerealiseerd.

Daarbij is het zo dat het hier om windturbines gaat van zo'n 200 meter hoogte waardoor het van oudsher en bewust open gehouden vlakke veenkoloniale landschap op grove wijze wordt doorbroken. De turbines zullen vanwege hun grote hoogte immers goed zichtbaar zijn vanuit een groot deel van Veendam. Ook 's nachts zullen zij voor een onrustig beeld zorgen omdat de turbines voorzien zijn van obstakelverlichting.

De windturbines in de clusters 2 en 3 zullen op geen enkele wijze aansluiten op het door de Provincie en Gemeente beschermde vlakke, veenkoloniale landschap. Er is derhalve sprake van strijd met zowel het provinciale als het gemeentelijke beleid. Het windmolenpark kan om die reden niet, althans niet op de thans voorziene wijze worden gerealiseerd.

Er is geen herkenbare interne orde

Binnen het ontwerp-inpassingsplan is niet gewaarborgd dat de verschillende initiatiefnemers voor alle clusters (1, 2, en 3) exact dezelfde windturbines gaan realiseren. Weliswaar wordt in artikel 4.2 a onder 5 van de planregels voorgeschreven dat de windturbines per lijnopstelling en

voor cluster noord identiek moeten zijn, maar daarmee is nog niet geborgd dat ook daadwerkelijk in alle clusters identieke windturbines worden gerealiseerd. Cliënten achten de kans dat er daadwerkelijk verschillende windturbines worden gerealiseerd, zeer reëel nu sprake is van vier verschillende inrichtingen. Bovendien hebben de initiatiefnemers zich verenigd in een samenwerkingsverband en beschikken ze over eigen – van elkaar gescheiden – middelen waardoor ze volledig zelfstandig van elkaar kunnen opereren.

Het gevolg hiervan is dat er thans sprake is van een ontwerp-inpassingsplan waarin een herkenbare interne orde niet is geborgd. Hierdoor is sprake van strijd met zowel het Provinciale als het Gemeentelijke beleid.

De wijze van opstelling is niet in lijn met het provinciaal en gemeentelijk beleid

Uit de op pagina 5 van deze zienswijze opgenomen illustratie van het windpark blijkt dat de drie clusters geen enkele samenhang met elkaar vertonen. De Provinciale omgevingsverordening schrijft voor dat een park- of lijnopstelling dient te worden gehanteerd. Het onderhavige plan gaat echter uit van zowel een park- als een lijnopstelling. Clusters 2 en 3 vormen twee maal een lijnopstelling, terwijl cluster 1 de kenmerken heeft van een parkopstelling. Nu het voorziene windpark op geen enkele wijze blijkt geeft van enige samenhang, is ook hierom sprake van strijd met het provinciale en gemeentelijke beleid.

Tussenconclusie 3

Realisatie van de drie clusters van het voorziene windmolenpark levert strijd op met het Provinciale en Gemeentelijke beleid omdat het totale windpark niet aansluit bij het landschap, geen herkenbare interne orde kent en het windpark geen enkele samenhang vertoont. Realisatie van het windpark op de thans voorziene wijze is dan ook op geen enkele wijze mogelijk. Ook hierom dient de zienswijze gegrond te worden verklaard.

Niet de huidige gekozen variant maar variant 6 had hier het VKA moeten zijn

Afgezien van hetgeen hiervoor is opgemerkt over het Provinciale en Gemeentelijke beleid stellen cliënten vast dat variant 6, zoals uitvoerig beschreven in de MER, het voorkeursalternatief had moeten zijn in plaats van het thans voorliggende voorkeursalternatief.

Binnen variant 6 worden alle turbines in één cluster of park gezet in de hoek van de N33 en de A7. Daarbij is duidelijk dat deze variant op alle door het Rijk omschreven maatgevende onderdelen beter scoort. Zo ondervinden er beduidend minder mensen hinder en vindt er minder verstoring van het karakteristieke landschap plaats. Ook sluit variant 6 (in tegenstelling tot de voorkeursvariant) aan bij het Provinciale en Gemeentelijke beleid, dat uitgaat van een voorkeur voor een parkopstelling.

Binnen het alternatievenonderzoek zijn door het Rijk de volgende maatgevende onderdelen tot uitgangspunt genomen:

- Het zoveel mogelijk verminderen van de geluidhinder;
- Het behouden van een zo groot mogelijke afstand tot de woonkernen;
- Een goede landschappelijke inpassing, en;
- Gelijke toepassing van de criteria in de verschillende gemeenten.

Daarbij wordt het meeste gewicht toegekend aan de eerste drie criteria. Cliënten stellen dat variant 6 beter aansluit bij deze drie criteria en motiveren dit als volgt.

Variant 6 scoort beter op alle maatgevende onderdelen

In het milieueffectrapport is op pagina 272 een tabel opgenomen met daarin de milieueffecten van het voorkeursalternatief, afgezet tegen de milieueffecten van (onder andere) variant 6. Daaruit volgt, dat de beide varianten op vele onderdelen gelijkwaardig scoren. Echter op de door het Rijk omschreven maatgevende onderdelen scoort variant 6 beter: het gaat hier om geluid, slagschaduw en landschappelijke inpassing

Geluid

Binnen variant 6 wonen geen gehinderden binnen de 47 Lden contour, slechts 11 gehinderden binnen de 47 tot 42 Lden contour en 38 gehinderden binnen de 42 tot 37 Lden contour in de landelijke gebieden. Daarmee is deze variant de meest optimale. Duidelijk is dat ook de kernen Meeden en Zuidbroek in variant 6 binnen de laatstgenoemde contour vallen maar dat geldt evenzeer binnen het voorkeursalternatief. Het voordeel van variant 6 ten opzichte van het voorkeursalternatief is echter dat er bij variant 6 geen gehinderden zijn in de zuidelijke en noordelijke wijken van Veendam, Wildervank, Ommelanderswijk, Zuidwending en Muntendam. Variant 6 scoort daardoor voor wat betreft het onderdeel geluid aanzienlijk beter.

Slagschaduw

Ook als het gaat om slagschaduw die de windturbines zullen veroorzaken, vormt variant 6 de meest optimale variant. De berekeningen bekijken zijn er in variant 6 slechts 14 woningen die meer dan 6 uur per jaar hinder zullen ondervinden van slagschaduw. Logisch omdat in variant 6 een grotere afstand tot de woonkernen wordt geborgd.

Doordat in variant 6 slechts voor enkele woningen in verband met slagschaduw in een stilstandsvoorziening hoeft te worden ingesteld, kunnen de te realiseren windturbines vele malen effectiever en efficiënter worden ingezet. Variant 6 zorgt derhalve niet alleen voor minder gehinderden, maar ook voor een hogere energieopbrengst.

Landschappelijke inpassing

Tenslotte scoort variant 6 beter op het punt van landschappelijke inpassing. Het is al eerder uitgelegd dat de voorziene clusters 2 en 3 van het voorkeursalternatief haaks op het van

oudsher in het plangebied aanwezige verkavelingspatroon staan. Er is met deze lijnopstelling dus op geen enkele wijze rekening gehouden met de verkavelingsstructuur waardoor het voorkeursalternatief op geen enkele wijze tot een goede landschappelijke inpassing kan leiden. Bovendien ligt het meest zuidelijke cluster van het voorkeursalternatief op slechts 4 km afstand van het windpark Drentse Monden-Oostermoer, terwijl cluster 1 en 3 zo'n 8 km van elkaar zijn voorzien. Hierdoor bestaat er vanuit landschappelijk oogpunt geen enkele samenhang tussen de drie verschillende clusters en is het vanuit landschappelijk oogpunt volledig onduidelijk waar het ene windpark begint en het andere eindigt.

Het voorkeursalternatief bestaat feitelijk uit drie aparte “plukjes” die, vanwege de toepasselijkheid van de Rijkscoördinatierегeling, voor het gemak worden gezien als één windpark terwijl daar vanuit landschappelijk oogpunt geen enkele aanleiding toe bestaat. Deze landschappelijke nadelen kent variant 6 niet. In die variant zijn immers alle windmolens in één cluster voorzien, waardoor de historische verkavelingsstructuur ter hoogte van Veendam niet wordt doorbroken. Daarbij komt dat de keuze voor variant 6 – anders dan de voorkeursvariant – aansluit bij het provinciale en gemeentelijke beleid, dat uitgaat van een voorkeur voor een parkopstelling. Voorts bevindt het windmolenpark Drentse Monden – Oostermoer zich op bijna 15 km afstand van de zuidelijkste windturbine in variant 6, waardoor niet het gevaar ontstaat dat de twee windmolenparken als één geheel worden gezien.

Tussenconclusie 4

Nu duidelijk is dat variant 6 op alle maatgevende onderdelen beter scoort dan het voorkeursalternatief, is de keuze voor het voorkeursalternatief op geen enkele wijze begrijpelijk en bovendien in strijd met een goede ruimtelijke ordening. De zienswijze dient daarom ook hierom gegrond te worden verklaard.

Het inpassingsplan kent ten onrechte geen stilstandregeling

Duidelijk is dat ook binnen het huidige VKA er slagschaduw hinder op zal treden en hier maatregelen voor moeten worden getroffen in de vorm van een stilstandsregeling.

Binnen het ontwerp-inpassingsplan is echter niet in een stilstandsregeling voorzien, waardoor het ontwerp-inpassingsplan onzorgvuldig is voorbereid. Het leidt tot onvoldoende rechtszekerheid voor de bewoners die dit treft. Het mag daarbij duidelijk zijn, dat is vaste rechtsspraak, dat het niet mogelijk is om een dergelijke verplichting pas te regelen binnen de te verlenen omgevingsvergunning(en).

Een meetnetwerk ten behoeve van geluid of slagschaduw ontbreekt

Als het gaat om geluid of slagschaduw ontbreekt een meetnetwerk. Metingen worden in de ontwerpvergunningen niet voorgeschreven en meetpunten ontbreken. Daarmee heeft het bevoegd gezag (gemeente) bij oplevering en ingebruikname van de windturbines geen controlemiddel en is in geval van overlast controle en handhaving niet mogelijk.

Onzeker is of het gehele park gaat bestaan uit exact dezelfde windturbines

Duidelijk is dat de drie clusters door verschillende initiatiefnemers gerealiseerd moeten worden. Binnen de vormgeving van deze clusters heeft het Rijk zoveel mogelijk rekening gehouden met de grondposities die private partijen al vooruitlopend of speculerend op de mogelijke komst van een windpark hebben ingenomen. Daarmee zijn feitelijk deze financiële belangen voor de ruimtelijke uitstraling van het windpark doorslaggevend geweest. Immers, de initiatiefnemers worden blijkens artikel 4.1.2a onder 5 van de planregels op geen enkele wijze verplicht om exact dezelfde windturbines (dus van hetzelfde merk en dezelfde kenmerken) te realiseren.

Dit is echter wel noodzakelijk voor het verkrijgen van de voor een goede ruimtelijke ordening noodzakelijke goede landschappelijke inpassing en het voorkomen van visuele hinder. Wegens het ontbreken van een daartoe strekkend, voldoende objectief begrensde, voorschrift kan dan ook niet anders worden geconcludeerd dan dat sprake is van strijd met een goede ruimtelijke ordening.

Geen waarborgen voor eenheid tussen N33 en Drentse Monden – Oostermoer

Het is reeds gesteld, de windparken Drentse Monden - Oostermoer en N33 zijn erg dicht bij elkaar voorzien. De onderlinge afstand bedraagt slechts 4 kilometer.

Het gevolg hiervan is, dat beide projecten visueel als één project zullen worden beschouwd. Dat betekent naar de mening van cliënten dat er vanuit ruimtelijk oogpunt in het ontwerp-inpassingsplan geborgd moet worden dat de beide windparken een gelijke verschijningsvorm hebben en dat de windturbines afkomstig moeten te zijn van dezelfde fabrikant.

Ook had moeten worden onderzocht wat de gevolgen zijn van de cumulatie van de visuele hinder, die gezien de ligging van het thans voorziene windpark hoe dan ook met windpark Drentse Monden – Oostermoer zal optreden. Alleen op die manier kan immers een goede landschappelijke inpassing worden geborgd.

Tussenconclusie 5

Er is hier sprake van strijd met een goede ruimtelijke ordening omdat in het ontwerp-inpassingsplan op geen enkele wijze is geborgd dat zowel de windturbines binnen Windpark N33 als de windturbines binnen het Windpark Drentse Monden – Oostermoer identiek zijn en er geen onaanvaardbare (gecumuleerde) visuele hinder ontstaat.

De referentieturbines voldoen niet aan BBT

Uit het inpassingsplan blijkt dat er sprake is van 3 clusters die tezamen 35 windturbines bevatten. Die moeten in totaal ongeveer 120 MW kunnen produceren. Als referentieturbine wordt daardoor een windturbine gehanteerd in de 3 tot 5 MW klasse.

Deze referentieturbine blijkt op grond van het MER echter niet aan te sluiten bij de BBT. Er zijn thans nieuwe, effectievere windturbines beschikbaar. Het gaat om windturbines met grotere rotoren en een steeds hogere ashoogte. Op die wijze kan met het gebruik van gelijke generatoren meer energie worden opgewekt. In de aanvulling bij het milieueffectrapport wordt een vergelijk gemaakt tussen deze nieuwe windturbines en de referentieturbine en geconcludeerd dat de milieueffecten van de beide turbines gelijk zijn terwijl de energieopbrengst van de nieuwe turbines zo'n 27% hoger is.

Wetende dat energieopbrengst van de nieuwe turbines zo'n 27% hoger is, kunnen door gebruikmaking van de BBT minder windturbines worden gerealiseerd terwijl de energiedoelstelling van 120 MW gewoon wordt behaald. Het gebruik van de BBT betekent in alle gevallen dus milieuwinst. De Enercon E126 sec, zonder de toevoeging EP4, met exact dezelfde afmetingen (gondelhoogte 135 mtr, rotordiameter 126 mtr) levert een vermogen van 7.5 MW waardoor er in plaats van 35 (VKA) slechts 16 molens nodig zijn om aan de 120 MW doelstelling te kunnen voldoen. Bij 16 molens (4.2 MW versie) is ook de parkefficiëncy aanzienlijk beter. In 2014 heeft Tauw in opdracht van de provincie Groningen deze variant al doorgerekend op alle MER aspecten en deze voldeed toen al.

Cliënten concluderen dat binnen het inpassingsplan deze nieuwe windmolens moeten worden toegepast. Dit leidt er immers toe dat bij gelijkblijvende milieueffecten minder windturbines nodig zijn. Dit kan worden geborgd door in het ontwerp-inpassingsplan te bepalen dat de voorziene 120 MW aan energieopbrengst door middel van het gebruik van de BBT moet worden behaald.

Vermindering windturbines dient in cluster 2 en 3 plaats te vinden

De windturbines die als gevolg van de toepassing van BBT kunnen komen te vervallen, moeten naar de mening van cliënten geschrapt worden in de voorziene clusters 2 en 3 van het voorkeursalternatief.

De reden daarvan is, dat de daar voorziene windturbines aparte clusters vormen en er voor deze clusters in geen geval sprake is van een goede landschappelijke inpassing. Ook wordt op die wijze aangesloten bij de aanvulling van het milieueffectrapport, waaruit volgt dat de landschappelijke kwaliteit en herkenbaarheid van het windpark zal toenemen indien het windmolenpark wordt geconcentreerd in cluster 1.

Cliënten begrijpen niet dat het ontwerp-inpassingsplan zonder enige motivering voorbijgaat aan deze conclusie en verzoeken u dit aan te passen.

Tussenconclusie 6

Toepassing van de BBT zorgt er voor dat er bij gelijkblijvende milieueffecten minder windturbines nodig zijn. Gelet hierop stellen cliënten dat in het ontwerp-inpassingsplan geborgd had moeten worden dat de voorziene 120 MW aan energieopbrengst door middel van het gebruik van de BBT moet worden behaald en dat de als gevolg daarvan ontstane milieuwinst dient te leiden tot het (deels) schrappen van de clusters 2 en 3 uit het voorkeursalternatief.

Opbrengstberekningen worden overschat waardoor verkeerde aannames t.a.v. VKA

In de diverse versies van de MER die uiteindelijk geleid hebben tot het VKA zitten naast berekeningen voor schaduw en geluid ook opbrengstberekningen. Hierbij valt op dat de vanuit een rekenmodel berekende efficiëntie verliezen stelselmatig aanzienlijk lager zijn dan wat bekend is uit een heel uitvoerig Deens onderzoek. Daar waar volgens het Deense onderzoek in de tweede rij windturbines tot 15 % minder vermogen geproduceerd wordt (ZOG-effect), wordt in deze MER een verlies van 5 tot 7 % berekend en zijn de berekende verliezen in de volgende rijen nog kleiner. In deze MER wordt daarmee een overschatting van het uiteindelijke vermogen van zeker 30 % gemaakt. Door de overschatting van met name de opbrengst van de variant met de hoge aantallen kleinere molens (6a en 6b) komt de variant met de minste molens (6c) er relatief het slechtste uit. Deze variant 6c heeft echter verreweg de kleinste aantallen molens (16), de hoogste parkefficiëntie, precies de beoogde 120 MW geïnstalleerd vermogen, geeft het minste overlast in de zin van geluid en slagschaduw (het Midden en Zuid veld is niet nodig) en komt toch ten onrechte als slechtste variant uit de bus.

Het voorkeursalternatief kent geen goede landschappelijke inpassing

Het is reeds vaker opgemerkt in dit stuk, de voorziene clusters 2 en 3 van het voorkeursalternatief staan haaks op het van oudsher in het plangebied aanwezige verkavelingspatroon. Het is cliënten volstrekt onduidelijk waarom er binnen het inpassingsplan en de thans voorziene lijnopstelling op geen enkele wijze rekening is gehouden met het verkavelingspatroon. Dit leidt er toe dat het voorkeursalternatief niet landschappelijke ingepast kan worden.

Daarbij is het zo, ook dat is al eerder opgemerkt, dat uit de Omgevingsverordening van de provincie Groningen volgt dat een park- of lijnopstelling moet worden gehanteerd. Thans wordt echter gekozen voor een park- en een lijnopstelling. Ook hierom kan niet worden gesproken van een goede landschappelijke inpassing.

Tenslotte wordt hier herhaald dat niet is geborgd dat de windturbines binnen Windpark N33 identiek moeten zijn. Hierdoor bestaat er vanuit landschappelijk oogpunt geen enkele samenhang tussen de drie verschillende clusters en is bovendien vanuit landschappelijk oogpunt volledig onduidelijk waar het ene cluster begint en het andere eindigt. Het voorkeursalternatief bestaat hierdoor uit drie aparte “plukjes” die, vanwege de toepasselijkheid van de

Rijkscoördinatie-regeling, voor het gemak worden gezien als één windpark terwijl daar vanuit landschappelijk oogpunt geen enkele aanleiding toe bestaat.

Het is hierbij van belang op te merken dat het voorkeursalternatief slechts 4 km is gelegen van het windpark Drentse Monden – Oostermoer, terwijl cluster 1 en 3 zo'n 8 km van elkaar komen te liggen. Dit had moeten leiden tot de vaststelling van een integrale provinciegrensoverschrijdende ruimtelijke visie op de Veenkoloniën als geheel. Dit is niet gebeurd en het gevolg hiervan is dat er binnen een straal van enkele kilometers twee totaal verschillend vormgegeven en niet bij elkaar passende windparken worden gerealiseerd. De karakteristieke kenmerken van de veenkoloniën gaan hierdoor goeddeels verloren ten koste van het financieel gewin dat met het realiseren van een windpark te behalen is.

Cliënten stellen dat duidelijk moet zijn dat financiële belangen, in tegenstelling tot landschappelijke belangen, bij de vaststelling van een inpassingsplan niet ruimtelijk relevant zijn. Er is om die reden sprake van strijd met een goede ruimtelijke ordening door geen acht te slaan op de landschappelijke gevolgen van de veenkoloniën als geheel.

De gevolgen voor flora en fauna zijn onvoldoende in de afweging betrokken

Cliënten stellen dat er binnen het ontwerp-inpassingsplan onvoldoende en onzorgvuldig is gekeken naar de daadwerkelijke gevolgen van de flora en fauna in het plangebied. Zo zijn onderzoeksrapporten soms 14 jaar oud en is er voor de ruige/gewone dwergvleermuis en rosse dwergvleermuis te weinig vooronderzoek uitgevoerd (de onderzoeken dateren van 2007 tot 2012 en slechts één onderzoek dateert van 2016). Daardoor wordt ten onrechte geconcludeerd dat het windpark geen significant versturende effecten heeft op de aanwezige flora en fauna.

Telgegevens voor het noordelijke deel van het plangebied zijn onvoldoende accuraat

De passende beoordeling, die als bijlage 4 bij het ontwerp-inpassingsplan is gevoegd, laat zien dat voor de aanwezigheid en verspreiding van watervogels binnen en rondom het plangebied gegevens zijn opgevraagd van het Natuurloket. Het Natuurloket (blz. 21) blijkt van een groot deel van het noordelijke deel van het plangebied geen gegevens te hebben. Nu is er voor dit gebied wel gebruik gemaakt van een extrapolatie op grond van gebiedskenmerken en van de gegevens van omliggende telgebieden, aangevuld met waarnemingen van de website waarneming.nl, maar daarmee zijn de telgegevens voor het noordelijke deel van het plangebied nog altijd onvoldoende accuraat. Men vertrouwt zich op schattingen. Verder zijn voor aan aantal telgebieden slechts tellingen beschikbaar uit de maand januari. Om een juiste beslissing te nemen moet het RVO over uitgebreidere gegevens beschikken. Nu dat niet het geval is, is de besluitvorming naar de mening van cliënten onvoldoende zorgvuldig voorbereid.

Het gebruiken van een schatting in plaats van telgegevens leidt ertoe dat de conclusies die in de passende beoordeling worden getrokken, niet (zonder meer) gevolgd kunnen worden. Zonder een deugdelijk onderzoek, kan niet worden geconcludeerd dat het windpark geen significant versturende effecten heeft op de in en rondom het plangebied aanwezige flora en fauna.

Deze conclusies uit de passende beoordeling zijn één-op-één overgenomen in het ontwerp-inpassingsplan. Dat betekent naar de mening van cliënten dat ook het ontwerp-inpassingsplan op dit onderdeel onzorgvuldig is.

Onvoldoende invulling gegeven aan de zorgplicht uit de Nb-wet

Voorschrift 17 van het ontwerpvergunningen op basis van de Natuurbeschermingswet doet geen recht aan het doel van deze wet. De vergunningen worden aangevraagd voor 30 jaar. Een onderzoeksplicht van maximaal 5 jaar is volstrekt onvoldoende gelet op deze 30 jaar. Een onderzoeksverplichting tot en met het einde van het windpark is legitiem.

Ten onrechte geen ontheffing gevraagd voor de blauwe kiekendief en de kwartelkoning.

Er is ten onrechte geen ontheffing aangevraagd voor de blauwe kiekendief. De aanvraag geeft echter wel aan dat deze soort in het gebied voorkomt. Tevens is onvoldoende aangetoond waar en hoeveel blauwe kiekendieven zich in het gebied bevinden, noch is voldoende onderzocht wat de extrapolatie is van het optrekken van de broedende kiekendieven van noord naar zuidelijke richting. Dit zelfde geldt ook voor de grauwe kiekendief.

Daarnaast is er ten onrechte geen vergunning aangevraagd voor de kwartelkoning. Het is aannemelijk dat deze niet sneuvelt in de wieken maar wel is duidelijk dat deze zeldzame vogel gehinderd wordt in zijn habitat.

Tussenconclusie 7

De passende beoordeling heeft op onzorgvuldige wijze plaatsgevonden. Op basis van de thans beschikbare onderzoeksgegevens kan redelijkerwijs niet de conclusie worden getrokken dat geen significant versturende effecten zullen optreden. De zienswijze is ook hierom gegrond.

Het kader voor onderhoudswegen ontbreekt

Uit de toelichting bij het ontwerp-inpassingsplan blijkt dat de windturbines bereikbaar zullen zijn via nog aan te leggen onderhoudswegen. Deze wegen worden zowel bestemd voor het bereiken van de windturbines met zwaar materieel tijdens de bouw, als voor de onderhoudswerkzaamheden na realisatie van de windturbines. Het gebruik van deze onderhoudswegen zal zorgen voor een verhoging van de verkeersintensiteit op de (lokale) wegen. De onderhoudswegen zullen maximaal vijf meter breed worden en er zal zoveel mogelijk de kortste route worden aangehouden.

In het ontwerp-inpassingsplan is niet opgenomen op welke wijze de wegen verkeerskundig worden vormgegeven. Evenmin is onderzocht welke concrete gevolgen de toename van de verkeersintensiteit zal hebben voor het reeds aanwezige verkeer op de (lokale) wegen. Het is dus ook onduidelijk of de toename van de verkeersintensiteit niet aan de uitvoerbaarheid van het

inpassingsplan in de weg staat. De motivering schiet hier tekort waardoor het ontwerp-inpassingsplan op dit onderdeel in strijd met een goede ruimtelijke ordening is.

De toetsafstand tot ondergrondse transportleidingen wordt niet gerespecteerd

Binnen het voorkeursalternatief kan voor één windturbine niet worden voldaan aan de geldende toetsafstand van 200 meter tot ondergrondse transportleidingen. Dat betekent dat er mogelijk negatieve gevolgen ontstaan voor de leveringszekerheid en het hoogspanningsnetwerk. De eigenaar van de betreffende transportleidingen (hier: de NAM) zal dan ook in moeten stemmen met de realisatie van het windpark. Afgaand op het ontwerp-inpassingsplan is deze instemming nog niet verkregen. Het ontwerp-inpassingsplan is op dit onderdeel onzorgvuldig en onvoldoende gemotiveerd.

Gevaar hoogspanningsleiding

Het is cliënten opgevallen dat de meest noordelijke turbine van Cluster 3 in de nabijheid staat van een hoogspanningsleiding richting het verdeelstation aan de Adriaan Tripweg. Cliënten vrezen dat deze opstelling leidt tot een gevaar voor deze electriciteitsvoorziening. Zij zien hier binnen de ter inzage liggende stukken niets van terug. Zij verzoeken u alsnog aandacht te besteden aan deze risicovolle situatie.

De keuze voor grotere windmolens en daardoor een kleiner park is niet overwogen

Het is al eerder opgemerkt in deze zienswijze maar cliënten hechten er aan nogmaals op te merken dat in het ontwerp-inpassingsplan ten onrechte niet is gewaarborgd dat de windturbines moeten aansluiten bij de best beschikbare technieken (BBT).

Er is onvoldoende aandacht voor de sloop van de windturbines

In de ontwerpvergunningen zijn ten onrechte geen zekerheidsstellingen of bankgaranties gevraagd voor de sloop van de windturbines.

Er is geen termijn gesteld ten aanzien van de definitieve gegevens

Door de initiatiefnemers zijn vergunningen aangevraagd bij de gemeentes Menterwolde en Veendam. In deze aanvragen wordt onder meer verwezen naar de onderliggende MER en wordt gesteld dat het in deze fase nog niet mogelijk is om een definitieve keuze te maken voor een bepaald type windturbine.

In de nu voorliggende ontwerpvergunningen worden geen specifieke eisen meer gesteld ten aanzien van de termijn waarop de definitieve gegevens van de te plaatsen windturbines bekend moeten zijn. Er wordt ook niet gevraagd om na de definitieve keuze voor een bepaald type windturbine aan te tonen dat deze voldoet aan de gestelde randvoorwaarden.

Er is onvoldoende onderzoek gedaan naar de mogelijke negatieve gezondheidseffecten

Cliënten zijn van mening dat een zorgvuldige afweging van de gezondheidsaspecten, die de realisatie van een windpark met zich zal brengen, ontbreekt. Er zal na de realisatie sprake zijn een cumulatie van hinderaspecten (te denken valt hierbij aan de 35 molens in combinatie met de aanwezigheid van de N33, industrie, bedrijvigheid etc.). Dit kan leiden tot aanzienlijke gevolgen voor de volksgezondheid. Het komt cliënten voor dat daar binnen het ontwerp-inpassingsplan onvoldoende aandacht aan is besteed. Dat geldt ook voor de eventuele psychische schade die kan optreden door het op grote schaal onverkoopbaar worden van woningen. Cliënten verzoeken u dan ook om het gezondheidsaspect bij de vaststelling van het inpassingsplan zorgvuldig in de afweging te betrekken en niet slechts te volstaan met een milieutoets.

Realisatie van het windpark is financieel niet uitvoerbaar

Cliënten stellen vast dat de economische uitvoerbaarheid van het plan niet is aangetoond. In het ontwerp-inpassingsplan wordt zonder nadere motivering gesteld dat de investeringen worden terugverdiend door de verkoop van opgewekte elektriciteit en mogelijke subsidiëring via de stimuleringsregeling SDE+. Cliënten achten het zeer twijfelachtig of zonder een nadere onderbouwing van de financiële uitvoerbaarheid de kosten die de initiatiefnemers moeten maken, terug verdiend kunnen worden.

Gelet op deze twijfel verzoeken cliënten u om via het overleggen van stukken nader te onderbouwen of de realisatie van het windpark financieel uitvoerbaar is.

De financiële bijdrage in het windfonds is niet geborgd

De Provinciale Staten van de gemeente Groningen hebben een Beleidskader saneren en opschaling, gebiedsfonds en participatie opgesteld. Op grond van dit beleid kunnen de ontwikkelaars worden verplicht om een financiële bijdrage te leveren aan een Windfonds dat ten goede komt aan omwonenden van het plangebied. Cliënten verzoeken u om de uitgangspunten van dit beleid op te nemen binnen het inpassingsplan zodat de ontwikkelaars ook hier een dergelijke plicht wordt opgelegd. Zij dienen dan een financiële bijdrage te leveren die vergelijkbaar is met die uit het Provinciale beleidskader. Daar hanteert men een bijdrage van € 1.050,00 per 1 MW opgesteld vermogen voor de looptijd van het windpark.

Ten slotte

In het voorgaande hebben cliënten duidelijk willen maken dat er veel onzorgvuldigheden in het ontwerp-inpassingsplan zitten en er op veel onderdelen sprake is van een motiveringsgebrek. Zij verzoeken u, dit in acht nemende, om het inpassingsplan niet vast te stellen. Er is namelijk geen noodzaak tot het oprichten van een windmolenpark en u bent niet bevoegd tot vaststelling van het inpassingsplan.

Voor zover u wel tot vaststelling van het inpassingsplan over zou gaan, verzoeken cliënten u met klem om dat dan in ieder geval te doen met inachtneming van deze zienswijze.

Hoogachtend,

Verzonden: Donderdag 10 november 2016 11:25
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Windpark N33 ontwerpbesluiten

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

ja

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

ja

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

ja door geluidshinder, slagschaduw, dreigende gezondheidsproblemen en waardedaling woning

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

ja zie hiervoor de bijgesloten Zienswijze

Reactie

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Windpark N33
Postbus 248
2250 AE VOORSCHOTEN

Betreft: zienswijze op Ontwerp-inpassingsplan windpark N33

Meeden 9 november 2016

Geachte heer/mevrouw,

U heeft vanaf 30 september tot en met 10 november 2016 het ontwerp-inpassingsplan voor Windpark N33 ter inzake gelegd.

Hierbij ontvangt u mijn zienswijze tegen dit ontwerp-inpassingsplan.

In deze zienswijze vermeld ik een aantal punten die u mogelijk als niet relevant voor het ontwerp-inpassingsplan zult willen beschouwen.

Gezien het mogelijk verdere verloop van het proces geef ik u echter in overweging om uw reactie te beschouwen als een kans om te antwoorden op deze punten.

Persoonlijke situatie

Ik ben de eigenaar van de woning

De woning is oorspronkelijk gebouwd rond het jaar 1900.

De woning is altijd in het bezit geweest van mijn familie.

Mijn grootouders hebben in deze woning gewoond, mijn ouders zijn in 1946 getrouwd vanuit deze woning.

De woning is door mij gekocht van een oom en tante op 31 mei 1985.

Bij de aankoop van de woning was er sprake van een mooie rustige locatie die volgens het bestemmingsplan deel uit zou gaan maken van een bosgebied welke zou aansluiten op bestaande bosgebieden in de kop van Drenthe.

In de loop van de jaren is het terrein ten westen van mijn woning veranderd in een industriële omgeving waarbij er sprake is van overlast door geluid, stank en stof.

Bezwaren omtrent de wijzingen van bestemmingsplannen inzake aantasting van mijn woongenot zijn steevast afgewimpeld en de overlast veroorzakende bedrijven en activiteiten zijn vergund omdat deze niet zouden leiden tot aantasting van mijn woonomgeving cq woongenot.

Na realisatie bleek telkenmale sprake van een significante toename van overlast en hiermee samenhangende aantasting van mijn woonomgeving en woongenot.

Door de betrokken overheden is stelselmatig een bestuurlijke spaghetti gecreëerd waarbij (bewust) foutieve overheden werden aangemerkt als bevoegd gezag.

Door onduidelijkheden in bevoegd gezag klachten niet werden opgepakt en klachten werden toegeschreven aan andere overheidsdiensten.

Dit is een systematiek die ik terugzie bij de huidige opzet van het windpark N33.

Bij de opzet en voorlichting over zowel windenergie als het windpark N33 is sprake van het creëren van onduidelijkheid ten aanzien een dusdanig groot aantal zaken dat alle processen rond de voorbereiding van de totstandkoming van het windpark N33 opnieuw zullen moeten plaatsvinden.

Maatschappelijk Draagvlak ontbreekt

De realisatie van windpark N33 is zeer ingrijpend voor de inwoners in het gebied rond het windpark. Niet alleen zal het landschap ingrijpend worden gewijzigd, maar het splitst ook de gemeenschap: initiatiefnemers worden gewantrouwd en tegenstanders voelen zich niet gehoord.

Het geringe maatschappelijke draagvlak is met name gelegen in de gebrekkige en eenzijdige communicatie vanuit het Rijk over dit project. Het beeld dat nu bij de gemeenschap leeft – en wederom wordt bevestigd door de inhoud van het ontwerp-inpassingsplan – is, dat de plannen zijn toegeschreven naar de wensen en financiële belangen van de initiatiefnemers.

De ruimtelijke, maatschappelijke en landschappelijke belangen die juist doorslaggevend hadden moeten zijn en in de afweging hadden moeten worden betrokken, zijn van meet af aan ondergeschikt geweest aan deze financiële belangen.

Die handelwijze van het Rijk steekt mij. Zeker, omdat uit de hiernavolgende zienswijzen onmiskenbaar blijkt dat er andere alternatieven mogelijk zijn waarvoor zowel maatschappelijk draagvlak als een goede c.q. betere ruimtelijke en landschappelijke inpassing mogelijk is.

Gezien het totale gebrek aan maatschappelijk draagvlak, verzoek ik u met klem om het traject van nu af aan zodanig vorm te geven dat serieus met de belangen van de inwoners van het betreffende gebied rekening wordt gehouden.

Als de realisatie van het park doorgaat zitten de inwoners, waaronder ik, de komende 30 jaar vast aan de door u in procedure gebrachte plannen.

Energieakkoord

“Rijk, provincies, de wind-energiesector en natuur-en milieuorganisaties hebben met elkaar afgesproken om in 2020 6.000 MW aan windenergie op land te realiseren.

De afspraak is onderdeel van het Energieakkoord”.

Zo staat opgenomen in de kennisgeving windpark N33.

Iedereen kan afspraken maken met de wind-energiesector over het aantal te plaatsen windturbines en een bijbehorende subsidiepot.

Een dergelijke afspraak houdt nogal wat in voor de burgers van Nederland, immers zij zijn het die opdraaien voor de kosten van deze subsidiecarroussel.

Een afspraak van een dergelijke omvang dient parlementair vastgesteld te worden, immers zij raakt alle burgers van Nederland.

Het Energieakkoord kent echter geen parlementaire goedkeuring en er kunnen dan ook geen rechten ontleend worden door wie dan ook aan het tussen toevallige partijen gesloten akkoord.

Zaken die worden aangemerkt als afgeleide van dit akkoord kunnen dan ook niet worden aangemerkt als een afspraak die voor alle burgers in Nederland en dus ook de (Veen-) kolonien gelden. Er kunnen dan, ook door de Rijksoverheid, geen rechten worden ontleend aan dit akkoord. Zeker niet wanneer het gaat om voor burgers belangrijke zaken als leefomgeving.

Nut en noodzaak windpark N33 ontbreekt

Ik ben van mening dat geen nut en noodzaak bestaat tot realisatie van een windpark, omdat de energiedoelstellingen ook op een alternatieve wijze bereikt kunnen worden die wel draagvlak bij inwoners, de lokale politiek en het bedrijfsleven heeft.

Ons land staat aan de vooravond van een grote energietransitie. In dat kader heeft het Rijk zich tot doel gesteld dat in 2020 14% van de energie duurzaam moet zijn. Om dat doel te bereiken, heeft het Rijk zich – zo blijkt mede uit de Structuurvisie Windenergie Op Land – tot doel gesteld dat in 2020 6000 MW aan windenergie dient te zijn gerealiseerd. Voor de provincie Groningen geldt specifiek dat zij zich heeft gecommitteerd aan de realisatie van 855,5 MW windenergie op land, waarbij windpark N33 volgens de publicaties zo'n 120 MW zal gaan genereren.

Feiten over windenergie (en dus windpark N33)

Het is onderhand duidelijk dat de zogenaamde feiten over windenergie altijd veel te mooi zijn voorgesteld en dus feitelijk onjuist. Het is niet voor niets dat de Nationale ombudsman de afgelopen week de overheid al voor de tweede keer op de vingers heeft moeten tikken.

De eerste keer: Nationale Ombudsman: "overheidsvoorlichting over windenergie is 'vooringenomen' en 'niet behoorlijk'.

Deze keer (november 2016) richt de kritiek zich op de "factfinding" door de heer [] en de Borgingscommissie Energieakkoord.

De eenzijdige informatie over windparken en de gevolgen voor omwonenden blijkt een uiterst gekleurd verhaal waarbij de voordelen worden uitvergroot en de nadelen worden gebagatelliseerd, en waarin maar liefst 38 onjuistheden, onvolledigheden of eenzijdigheden stonden.

Het verstrekken van foutieve informatie aan het parlement noemt men een doodzonde en leidt meestal tot een aftreden. In dit geval is echter sprake van het foutief informeren van de gehele bevolking van Nederland. In het verleden werd hiervoor het woord "Volksverlakkerij" gebezigd.

Omdat het van belang is dat informatie inzake het windpark N33 correct wordt weergegeven wens ik het volgende op te merken ten aanzien van de gestelde in de "kennisgeving windpark N33"

"Het beoogde windpark (N33) heeft een vermogen van circa 120 MW"

"Het windpark zal energie leveren aan meer dan 75.000 huishoudens"

Dit wordt in de kennisgeving zonder enig voorbehoud vermeld, en wordt hiermee gepresenteerd als een feit. Een feit is, volgens Van Dale, een gebeurtenis of omstandigheid waarvan de werkelijkheid vaststaat.

De site www.energieopwek.nl geeft inzicht in de actuele opwekking van energie uit wind, zon en biogas. (onder auspiciën van Energie akkoord).

De opgewekte energie wordt standaard uitgedrukt in aantal huishoudens.

Op de genoemde site echter wordt gekozen voor een vermelding op basis van inwoners.

De keuze om in dit geval te kiezen aantal inwoners in plaats van het gebruikelijke aantal huishoudens lijkt ingegeven door de macht van het getal.

Omdat het aantal huishoudens ook in de voorlichting mbt het windpark N33 wordt vermeld heb ik in onderstaande tabel voor de vergelijking ook het standaardnorm van aantal huishoudens opgenomen.

Uit de site blijkt dat met alle windturbines in Nederland , zowel op land als op zee op de volgende dagen is opgewekt:

20 september 2016: 8 MW, genoeg windenergie voor 9.611 inwoners (ca 3.200 huishoudens)

30 oktober 2016: 11 MW, genoeg windenergie voor 3.925 inwoners (ca 1.300 huishoudens)

31 oktober 2016: 14 MW, genoeg windenergie voor 5.705 inwoners (ca 1.900 huishoudens)

Omdat het van het grootste belang is dat er juiste gegevens worden verstrekt inzake het windpark N33 is het van groot belang dat er in een aanvullende kennisgeving (uiteraard ook met paginagrote advertenties) rond het windpark N33 uitleg wordt gegeven over deze verschillen.

Antwoord zal ondermeer moeten plaatsvinden op de volgende vraag: Hoe kan het windpark N33 meer energie opwekken dan alle andere windmolens in Nederland (op land en op zee) bij elkaar.

Duurzame energie in de regio

Hoewel ik groot voorstander ben van de toepassing van duurzame energie, acht ik het wel van belang dat de wijze waarop de genoemde doelstelling bereikt wordt, moet kunnen rekenen op maatschappelijk draagvlak, gekoppeld aan een duurzame economische ontwikkeling. Met de realisatie van windpark N33 gaat het Rijk compleet voorbij aan dit uitgangspunt.

Feit is namelijk, dat de doelstellingen voor duurzame energie niet per definitie via windenergie hoeven te worden gerealiseerd. Ik verwijs daartoe naar de Tweede Kamer motie van het Kamerlid Smaling (30 196, nr. 404). Daarin werd de regering namelijk uitdrukkelijk opgeroepen om bij de verdere besluitvorming over het windpark N33 nadrukkelijk oog te hebben voor het mogelijk inwisselen van windenergie voor zonne-energie en de plannen voor zonneparken in de regio bij de besluitvorming te betrekken. Tevens heeft de Tweede Kamer u gevraagd om een maatschappelijke kosten-batenanalyse uit te voeren naar de huidige en de verwachte energieopwekking uit zon en wind op land (30 196, nr. 452).

Ter vergelijking wijs ik u erop dat onderzoeksbureau Royal Haskoning DHV voor het naastgelegen windpark De Drentse Monden - Oostermoer een maatschappelijke kosten- en batenanalyse heeft uitgevoerd. Hieruit volgt dat zonne-energie – al dan niet in combinatie met windenergie – een uitstekend alternatief vormt.

Zonne energie in de regio

Voor het voorziene windpark N33 is in dat kader van belang dat de afgelopen periode reeds vergunningen zijn verleend voor de realisatie van zonne-parken die in totaal zo'n 120 MW aan zonne-energie zullen gaan genereren. Hierdoor heeft de regio er feitelijk zelf al voor gezorgd dat in 2020 de doelstelling van 120 MW aan duurzame energie *via zonneparken* wordt gerealiseerd:

- bij Sappemeer-Noord is een zonnepark ter grootte van 117 ha voorzien waarmee zo'n 97 MW per jaar aan zonne-energie kan worden opgewekt. De daartoe benodigde omgevingsvergunning is op 7 oktober jl. verleend;
- aan de Industrieweg in Veendam ("de Leeuweriklocatie") is een zonnepark ter grootte van 6,5 ha en 54.032 zonnepanelen voorzien. De daartoe benodigde omgevingsvergunning is op 2 oktober 2015 verleend;
- aan de Industrieweg in Veendam ("Energie Park Veendam") is een zonnepark ter grootte van 4,5 ha en 10.260 zonnepanelen voorzien. De daartoe benodigde omgevingsvergunning is op 7 oktober jl. verleend;
- tot slot zijn er concrete voornemens om op het Wilkensterrein een zonne-park ter grootte van 4,4 ha te realiseren.

Deze voorbeelden alleen al laten zien dat met gebruikmaking (en intensivering) van de potentie van zonne-energie het behalen van de energiedoelstellingen voor 2020 heel wel mogelijk is. Nu de realisatie van de voorziene zonne-parken – anders dan het voorziene windpark – bovendien wel draagvlak heeft bij de inwoners, de lokale politiek en het bedrijfsleven, bestaat er naar mijn mening geen noodzaak meer voor de realisatie van een windpark.

Op dit moment lopen er, zoals bovenvermeld, in samenwerking met de betrokken gemeenten rond het windpark N33 initiatieven voor de realisatie van zonneparken als volwaardig alternatief voor het windpark N33.

Bij deze ver doorontwikkelde plannen is er sprake van de aanleg van zonneparken in de drie betrokken gemeenten waarbij een gelijke hoeveelheid hernieuwbare energie wordt opgewekt, er een vergelijkbaar beslag op grondoppervlakte en subsidiegelden, die draagvlak van de bevolking hebben en die, anders dan de windturbines, mensen uit de regio een volwaardige baan kunnen bieden bij het onderhoud van het zonnepark.

Bovendien is de verwachting dat het rendement op zonnepanelen over afzienbare tijd zal verveelvoudigen. De geplaatste zonnepanelen kunnen op termijn, wanneer het rendement het rechtvaardigt, op eenvoudige wijze worden vervangen door panelen met een verbeterd rendement. Bij de geplande windturbines is hiervan geen sprake.

Bij een van de geplande parken is een uniek concept ontwikkeld waarbij er niet alleen sprake is van opwekking van stroom maar tevens van biogas zodat deze kan zorgdragen voor een constante levering van energie. Tevens is het in dit concept mogelijk om het geproduceerde gas rechtstreeks toe te voegen aan het bestaande aardgasleidingennet.

Het concept mag zich verheugen in een hoge mate van bewondering bij wetenschap, politiek en techniek en bij mensen die echt om het milieu geven.

Zoals blijkt uit de site www.energieopwek.nl is bij opwekking van energie middels zonnepanelen geen sprake van een grote fluctuatie van het aanbod van energie zoals wel het geval is bij windenergie zoals naar voren komt uit dezelfde site.

Het grillige verloop van de windenergie maakt bijschakeling van vervuilende elektriciteitsproductie noodzakelijk.

Conventionele energiecentrales veroorzaken het laagste nivo van vervuiling wanneer zij een consistente belasting kennen.

Het bij en afschakelen van deze energiecentrales ten gevolge van het grillige verloop van het aanbod van windstroom veroorzaakt naar alle waarschijnlijkheid meer CO₂ vervuiling dan de besparing die plaatsvindt door de productie van elektriciteit door windturbines oplevert

Gelet op het voorgaande meen ik dat door het Rijk te krampachtig wordt vastgehouden aan het in de Structuurvisie Windenergie Op Land opgenomen uitgangspunt dat de duurzame energiedoelstellingen via het realiseren van windparken bereikt moeten worden. Ten onrechte wordt geen aandacht besteed aan de potentie van zonne-energie. Nu bovendien in de regio is gebleken dat de energiedoelstellingen mét maatschappelijk draagvlak en makkelijk gerealiseerd kunnen worden via gebruikmaking (en intensivering) van de potentie van zonne-energie, bestaat er vanuit ruimtelijk opzicht geen enkele noodzaak meer voor de realisatie van windpark N33. Ik meen dan ook dat dient te worden afgezien van de realisatie van windpark N33.

Rijkscoördinatieregeling is ten onrechte is toegepast en het Rijk is niet bevoegd tot het vaststellen van een inpassingsplan.

Voor zover u van mening mocht zijn dat er toch een noodzaak bestaat tot het oprichten van een windmolenpark, dan meen ik dat de Rijkscoördinatieregeling van artikel 3.35, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van de Wet ruimtelijke ordening (hierna: “Wro”) in deze procedure ten onrechte is toegepast. Windpark N33 kan namelijk niet worden aangemerkt als één productie-installatie in de zin van artikel 9b van de Elektriciteitswet 1998. Nu het gevolg daarvan is dat geen sprake is van een productie-installatie van tenminste 100 MW, leidt dat ertoe dat de Rijkscoördinatieregeling ten onrechte is toegepast en het Rijk niet bevoegd is tot het vaststellen van een inpassingsplan.

Hierna licht ik dit standpunt nader toe. Daarbij zal ik eerst stilstaan bij de relevante feiten en het juridisch kader.

Relevante feiten

De bedrijven Yard Energy Development B.V. en Blaaswind B.V., thans handelend onder de namen Windpark Vermeer Noord B.V., Windpark Vermeer Midden B.V. en Windpark Vermeer Zuid B.V. zijn de oorspronkelijke initiatiefnemers van de ontwikkeling van Windpark N33. Zij vormen samen het “samenwerkingsverband Windpark N33”. In het kader van dit samenwerkingsverband zijn de afgelopen jaren verschillende alternatieven voor de realisatie van het windpark ontwikkeld. Wij verwijzen daartoe naar de in het milieueffectrapport onderzochte varianten 1 tot en met 5 die tot stand zijn gekomen op initiatief van het samenwerkingsverband.

Op een later moment, maar in ieder geval na de totstandkoming van de varianten 1 tot en met 5, toonde ook RWE interesse in de realisatie van het windmolenpark omdat zij op de betreffende locatie inmiddels grondposities had verworven. Naar aanleiding daarvan is variant 6 tot stand gekomen.

Ondanks dat RWE wel met plannen kwam voor de realisatie van het windmolenpark, bleef – en blijft – RWE tot op heden apart van het samenwerkingsverband Windpark N33 opereren. Tot toetreding van RWE tot het samenwerkingsverband is het dan ook nooit gekomen. Die scheiding blijkt overigens ook expliciet uit het gepresenteerde voorkeursalternatief. Daaruit volgt namelijk dat het Windpark N33 bestaat uit drie clusters of deelgebieden:

- 1) 27 windmolens ten noorden van de kern Meeden;
- 2) 4 windmolens ten oosten van Veendam en ten noorden van Ommelandervijk, en;
- 3) 4 windmolens ten zuidoosten van Veendam en ten zuiden van Ommelandervijk.

De voorziene clusters 2 en 3 worden slechts door het samenwerkingsverband Windpark N33 gerealiseerd. RWE is daarbij niet betrokken. Er is zelfs voorzien in drie aparte transformatorstations, zo volgt uit de bijlagen 1 tot en met 3 van het ontwerp-inpassingsplan. Daarbij komt, dat de beide partijen zich in overleggen apart laten vertegenwoordigen en dat er voor ieder cluster en door iedere initiatiefnemer aparte omgevingsvergunningen zijn aangevraagd waaruit volgt dat ieder cluster als aparte inrichting moet worden beschouwd. Verder is van belang dat op geen enkele wijze is gewaarborgd dat in het gehele windpark eenzelfde typewindturbines wordt gerealiseerd. Van een bundeling van belangen is dan ook geenszins sprake.

Ten aanzien van cluster 1 is nog het volgende van belang. Dit cluster wordt deels gerealiseerd door het samenwerkingsverband en deels door RWE

Ook ten aanzien van dit cluster ontbreekt iedere vorm van samenwerking. Zo zijn de omgevingsvergunningen apart van elkaar aangevraagd en is in de beide aanvragen vermeld dat de windturbines van beide initiatiefnemers als een aparte inrichting moeten worden beschouwd.

Tot slot en los van het bovenstaande is voor de drie clusters nog van belang dat die erg ver van elkaar verwijderd zijn gelegen. Zo bedraagt de afstand tussen het zuidelijkste punt van cluster 1 en het noordelijkste punt van cluster 2 zo'n 4 kilometer en de afstand van het zuidelijke punt van cluster 1 en het noordelijkste punt van cluster 3 maar liefst 8 kilometer. Ter vergelijking wijs ik erop dat het ten zuiden van Windpark N33 gelegen Windpark Drentse Monden – Oostermoer slechts op 4 kilometer van het zuidelijkste punt van cluster 3 is gelegen

Juridisch kader

De totstandkoming van een windmolenpark kan met de Rijkscoördinatierегeling van artikel 3.35, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van de Wro worden voorbereid indien sprake is van:

De aanleg en uitbreiding van een productie-installatie, met inbegrip van de aansluiting van die installatie op een net, met een capaciteit van ten minste 100 MW, indien het betreft een installatie voor de opwekking van duurzame elektriciteit met behulp van windenergie (zie artikel 9b, eerste lid, aanhef en onder a van de Elektriciteitswet 1998).

Voor wat betreft het antwoord op de vraag wat dient te worden verstaan onder het begrip productie-installatie, is het volgende in de memorie van toelichting bij de Wijziging van de Elektriciteitswet 1998, de Mijnbouwwet en de Gaswet in verband met de toepassing van de Rijkscoördinatierегeling op energie-infrastructuurprojecten vermeld:

“Een productie-installatie kan bestaan uit meerdere productie-eenheden. Een productie-eenheid kan worden omschreven als de kleinste mogelijke entiteit waarmee zelfstandig elektriciteit kan worden opgewekt. Een aantal van die productie-eenheden die geografisch, technisch, functioneel of organisatorisch met elkaar samenhangen kunnen een productie-installatie vormen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een windmolenpark dat door één exploitant wordt beheerd of waarbij tussen de windmolens technische verbindingen bestaan. Elke windmolen is dan een productie-eenheid, terwijl het windmolenpark als geheel de productie-installatie is.¹”

Uit de nota naar aanleiding van het verslag volgt bovendien het volgende:

“De leden van de SP-fractie vroegen zich verder nog af hoe de regering omgaat met bijvoorbeeld grootschalige windturbineparken die in totaal een vermogen van meer dan 100 MW beslaan, maar in de praktijk bestaan uit meerdere kleine productie-installaties, al dan niet van verschillende exploitanten. Zoals vermeld in de toelichting op artikel I, onderdeel A, van het wetsvoorstel, kan een productie-installatie uit meerdere productie-eenheden bestaan. Een productie-eenheid kan worden omschreven als de kleinste mogelijke entiteit waarmee zelfstandig elektriciteit kan worden opgewekt (bijvoorbeeld één windmolen). Een productie-installatie kan bestaan uit meerdere productie-eenheden. Het criterium is of de productie-eenheden zodanig geografisch, technisch, functioneel of organisatorisch met elkaar samenhangen dat sprake is van één productie-installatie. Deze eisen zijn niet cumulatief. Dat een aantal productie-eenheden door dezelfde exploitant wordt beheerd, is een belangrijke indicatie dat sprake is van één productie-installatie, maar is niet doorslaggevend. Ook als de productie-eenheden door meerdere exploitanten beheerd worden, kan sprake zijn van één productie-installatie. Hiervan is bijvoorbeeld sprake als tussen de productie-eenheden technische verbindingen bestaan, zoals een gezamenlijke aansluiting op een net. Anderzijds zullen door dezelfde exploitant beheerde productie-eenheden geen productie-installatie zijn als die productie-eenheden op grote afstand van elkaar zijn gelegen en er tussen die eenheden geen technische of functionele verbindingen bestaan.²”

Van belang is aldus, dat een windmolenpark één productie-installatie kan vormen indien de verschillende windmolens geografisch, technisch, functioneel of organisatorisch met elkaar

¹ Kamerstukken II 2007/08, 31 326, nr. 3, p. 15.

² Kamerstukken II 2007/08, 31 326, nr. 6, p. 5.

samenhangen. Daarbij is het gegeven dat een aantal windmolens door dezelfde exploitant wordt beheerd, een belangrijke indicatie dat sprake is van één productie-installatie. Doorslaggevend is die indicatie echter niet. Ook als de windmolens door meerdere exploitanten beheerd worden, kan sprake zijn van één productie-installatie. Hiervan is bijvoorbeeld sprake als tussen de productie-eenheden technische verbindingen bestaan, zoals een gezamenlijke aansluiting op een net. Een en ander volgt overigens ook uit de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 4 mei 2016, ECLI:NL:RVS:2016:1228 (Wieringermeer).

Windpark N33 kan niet worden aangemerkt als één productie-installatie

Gelet op de voornoemde feiten en het juridisch kader ben ik van mening dat Windpark N33 niet kan worden aangemerkt als één productie-installatie in de zin van artikel 9b, eerste lid, aanhef en onder a, van de Elektriciteitswet 1998. Van geografische, technische, functionele of organisatorische samenhang is namelijk geen sprake:

- **Geografische samenhang ontbreekt**

Van geografische samenhang is om de volgende redenen geen sprake:

- zoals volgt uit de afbeelding die onder het kopje “relevante feiten” is toegevoegd, bestaat het windpark uit drie afzonderlijke clusters. Deze afzonderlijke clusters vertonen geen enkele vorm van samenhang;
- verder is van belang dat de drie clusters waaruit Windpark N33 bestaat erg ver van elkaar zijn gelegen. Daarmee is er sprake van onvoldoende ruimtelijke samenhang om ze te kunnen beschouwen als één productie-installatie. Zo bedraagt de afstand tussen het zuidelijkste punt van cluster 1 en het noordelijkste punt van cluster 2 zo’n 4 kilometer en de afstand van het zuidelijke punt van cluster 1 en het noordelijkste punt van cluster 3 maar liefst 8 kilometer;
- ook geldt dat het ten zuiden van Windpark N33 gelegen Windpark Drentse Monden – Oostermoer op slechts 4 kilometer van het zuidelijkste punt van cluster 3 is gelegen. Die afstand is kleiner dan de afstanden die binnen het Windpark N33 worden gehanteerd. Nu bovendien vanuit landschappelijk oogpunt niet te zien is waar het ene windpark begint en het andere eindigt, is van enige geografische samenhang geen sprake.

- **Technische samenhang ontbreekt**

Van technische samenhang is om de volgende redenen geen sprake:

- De drie clusters kennen allemaal een eigen energievoorziening nu er is voorzien in aparte transformatorstations;
- Verder geldt dat iedere aanvrager van een omgevingsvergunning zelf de aansluiting op het elektriciteitsnet verzorgt;
- Tot slot is van belang dat op geen enkele wijze is geborgd dat uiteindelijk in het gehele gebied dezelfde windturbines worden gerealiseerd zodat sprake is van een samenhangend windmolenpark. Op grond van artikel 4.1.2a onder 5 van de planregels hoeven de windturbines namelijk slechts per cluster of deelgebied identiek te zijn.

- **Functionele samenhang ontbreekt**

Van functionele samenhang is geen sprake omdat geen gemeenschappelijk gebruik wordt gemaakt van bepaalde ruimten of bedrijfsmiddelen. Niet voor niets volgt uit de aanvragen om omgevingsvergunning dat sprake zal zijn van vier aparte inrichtingen. De drie clusters kunnen en zullen dan ook volledig zelfstandig functioneren.

- **Organisatorische samenhang ontbreekt**

Tot slot ontbreekt ook de vereiste organisatorische samenhang, omdat:

- De drie clusters worden geëxploiteerd door verschillende exploitanten. Cluster 1 wordt deels geëxploiteerd door het samenwerkingsverband Windpark N33 en RWE. De voorziene clusters 2 en 3 worden echter slechts door het samenwerkingsverband Windpark N33 geëxploiteerd. RWE is daarbij niet betrokken;
- RWE geen onderdeel uitmaakt van het samenwerkingsverband Windpark N33 en er niet of nauwelijks onderlinge afstemming plaatsvindt. Zo valt op dat op het moment dat de aanvragen niet door Pondera worden gecoördineerd, het samenwerkingsverband N33 en RWE beide andere bedrijven inschakelen voor het uitvoeren van onderzoeken (zie onder meer de bijlagen 4B en 4C bij de aanvragen om omgevingsvergunning);
- Van belang is overigens ook dat ten aanzien van cluster 1 de onderlinge organisatorische samenhang ontbreekt, omdat de ingediende vergunningaanvragen niet gezamenlijk zijn voorbereid en/of op elkaar zijn afgestemd. Zo moeten de windturbines van beide initiatiefnemers en in ieder cluster als een aparte inrichting worden beschouwd;
- Ook geldt dat beide partijen zich tijdens overleggen apart laten vertegenwoordigen;
- Waar geldt dat er wel een gezamenlijk milieueffectrapport is opgesteld, kan dat gegeven overigens niet doorslaggevend zijn voor het oordeel dat sprake is van één productie-installatie. Indien voor elke van de clusters een afzonderlijk milieueffectrapport zou zijn opgesteld, zou daarin voor wat betreft de effectbeoordeling immers ook met de andere initiatieven rekening moeten zijn gehouden, onder andere met het oog op eventuele cumulatieve effecten op het punt van geluidhinder en hinder door slagschaduw of op het punt van aanvaringslachtoffers onder vogels en vleermuizen;
- Tot slot is van belang dat zowel het samenwerkingsverband Windpark N33 en RWE eigen personeel en middelen hebben.

Gelet op het voorgaande kan naar mijn mening niet anders worden geoordeeld dan dat Windpark N33 geen geografische, technische, functionele en/of organisatorische samenhang vertoont. Het gevolg daarvan is, dat het windpark niet kan worden aangemerkt als één productie-installatie in de zin van artikel 9b, eerste lid, aanhef en onder a, van de Elektriciteitswet 1998.

Tussenconclusie: Rijkscoördinatieregeling is ten onrechte toegepast

Nu sprake is van drie aparte productie-installaties, is daarvan het gevolg dat de Rijkscoördinatieregeling ten onrechte is toegepast. Toepassing van de Rijkscoördinatieregeling is op grond van de Elektriciteitswet 1998 immers slechts mogelijk bij een productie-installatie van tenminste 100 MW. In ieder geval voor de twee productie-installaties ter hoogte van Veendam (cluster 2 en 3) wordt niet aan deze norm voldaan, waardoor niet het Rijk maar de provincie het bevoegd gezag is. Ik verwijs in dat kader naar het bepaalde in artikel 9e, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998:

“Provinciale staten zijn bevoegd voor de aanleg of uitbreiding van een productie-installatie voor opwekking van duurzame elektriciteit met behulp van windenergie met een capaciteit van ten minste 5 maar niet meer dan 100 MW, met inbegrip van de aansluiting van die installatie op een net, gronden aan te wijzen en daarvoor een inpassingsplan als bedoeld in artikel 3.26, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen.”

Nu het Rijk niet bevoegd is tot vaststelling van het inpassingsplan, kan niet tot vaststelling van het inpassingsplan worden overgegaan. De zienswijze dient hierom gegrond te worden verklaard.

Kwalijke rol overheden in opzet windpark N33.

Lokatiekeuze windpark N33

Het windpark N33 is gesitueerd direct langs de meest dichtbevolkte plek van Oost Groningen. Voor een deel van het onderhavige gebied is al sinds een aantal jaren sprake van een overlast problematiek (geluid, stank en stof).

In het gebied is bovendien sprake van gestapelde mijnbouwactiviteiten met een afgeleide aardbevingsproblematiek.

Het gebied wordt bovendien kenmerkt door een substantieel aantal grote infrastructurele (en risicovolle) projecten en factoren.

Het opnemen van genoemde lokatie als zoekgebied voor een windpark in POP3 door Provinciale Staten en de keuze van de ontwikkelaars om te investeren in een windpark in dit windluwe gebied moet worden gezien als een zeer risicovolle maar, hoewel onbegrijpelijk, bewuste keuze.

De risico's die zijn gelopen bij dit project door initiatiefnemers zijn aanzienlijk maar deze zijn gevoed door het idee om grote sommen geld te gaan verdienen.

Bij een veronderstelde grote opbrengst hoort een groot (ondernemers-) risico.

Provincie Groningen en windpark N33

De aanwys van het windpark N33 is binnen Provinciale Staten in Groningen van meet af aan zeer omstreden.

Bij de evaluatie van het Windrichting van de Provincie Groningen (Streekplan 1994) is gesteld: "Tot in de verre toekomst lijken wij vast te kunnen houden aan de beide zeehavens. Geen noodzaak voor een derde locatie (windpark) los van de zeehavens".

Op 19-11-1999 Oordeelt de Commissie Milieubeheer: "Een derde grootschalig windpark is niet nodig". Als het er moet komen **denkt de Provincie aan de Veenkoloniën.**

Er moet een locatiemotief gezocht worden.

Locatiemotief kan zijn open en lineaire structuur van het landschap.

Het **gezochte locatiemotief** voor het windpark N33 wordt vervolgens gevonden in het Rijksbeleid wat inzet op plaatsing van windmolenparken langs bestaande (grootschalige) industrieterreinen.

De intentie van dit beleid is dat plaatsing van windturbineparken gerealiseerd zal moeten worden bij grootschalige industrieterreinen zoals de Maasvlakte, industrieterrein Moerdijk, de zeehavens bij Amsterdam en onder meer de zeehavens in de Provincie Groningen.

Het industrieterrein langs de N33 bij Veendam wat wordt gekoppeld aan het windpark is zeer gering van omvang en kan niet voldoen aan de kwalificatie "grootschalige industrieterrein".

Bovendien verdraagt de aard van aanwezige industrie geen plaatsing van windturbines in de onmiddellijke omgeving.

Geheel voorbij gegaan wordt aan het gegeven dat de locatie zich direct langs de meest dichtbevolkte locatie van Oost Groningen bevindt en dat er een groot aantal mensen hinder zal ondervinden van de mogelijke plaatsing van windturbines.

Zowel in Provinciale Staten als bij de betrokken gemeenten is sprake van grote weerstand tegen de locatie langs de N33.

Alle Oost Groninger Gemeenten verenigd in de Streekraad Oost Groningen gaven te kennen dat de locatie langs de N33 een slechte locatie is, simpelweg omdat hier teveel mensen wonen en bieden de Provincie 6 alternatieve locaties. De Provincie weigert in te gaan op de geboden alternatieven alhoewel door de Provincie wordt aangegeven dat andere locaties beter zijn. Zowel de ontwikkelingen rond het windpark N33 als de initiatiefnemers in het windpark N33 zijn in belangrijke mate gekoppeld aan 1 gedeputeerde. Tot de initiatiefnemers inzake het windpark N33 behoort Koop Duurzame Energie. De firma Koop is met name bekend van de Parlementaire enquête bouwfraude medio 2002.

De locatie N33 is door Provinciale Staten, ondanks de weerstand van omwonenden en lokale overheden, opgenomen als zoekgebied in het Provinciaal Omgevings Plan (POP3).
De provincie heeft van meet af aan geen rekening gehouden met de belangen van omwonenden. De provincie dient er niet uitsluitend te zijn voor initiatiefnemers en het Rijk maar kent ook een verantwoordelijkheid jegens haar inwoners. Er zal een onafhankelijk onderzoek moeten plaatsvinden waaruit zal moeten blijken wat het kennelijk grote belang van de Provincie naar de reden om alle weerstand rond het windpark N33 in de afgelopen jaren te trotseren. Ook hierom dient de zienswijze gegrond te worden verklaard.

Structuurvisie Wind Op Land

Het gegeven dat locatie N33 was opgenomen in het Provinciaal Omgevingsplan heeft geleid tot de opname van de locatie in de Structuurvisie Wind Op Land. De locatie is ondanks alle geconstateerde belemmeringen geoormerkt als een van de gebieden die "feitelijk kansrijk zijn voor grootschalige windenergie". De Rijksoverheid had rekening moeten houden met het besmette verleden van deze locatie een gedegen eigen onderzoek moeten uitvoeren zonder zich hierbij laten beperken tot beschikbare locaties zoals deze reeds waren opgenomen in Provinciale Ontwikkelplannen.
De slechte voorbereiding van de Rijksoverheid en het ontberen van een eigen gedegen onderzoek binnen de Structuurvisie Wind Op Land heeft geleid tot uiteindelijke opstellen van een Rijks-Inpassingsplan voor de locatie N33. Omdat de basis niet juist is dient het Ontwerp Rijks-Inpassingsplan volledig van tafel te worden gehaald.

Rijks-Inpassingsplan en de rol van het Rijk

Met de komst van de Crisis en Herstelwet hebben de initiatiefnemers mogelijkheden gezien om alsnog te realisatie van het door hun zo zeer gewenste windpark te komen.

Met een fors aantal kunstgrepen, leidend tot zeer discutabele aanpassingen in het zoekgebied van de zijde van de Provincie heeft het Rijk een gedrocht van een Rijks-Inpassingsplan weten te realiseren. Het Rijks-Inpassingsplan borduurt voort op genoemde, zeer discutabele en ondemocratische start en ontwikkeling van het project.

Bovendien is de minister van Economische Zaken (en het parlement) door verschillen partijen op de hoogte van de discutabele gang van zaken in de Provincie Groningen rond de door de Minister geboden mogelijkheden van onderzoek van mogelijke alternatieven.

Geboden mogelijkheden voor onderzoek zijn niet benut door onder meer, aantoonbaar (bewust) verstrekken van foutieve informatie door de verantwoordelijke gedeputeerde.

Dit betreft onder meer het liegen over het niet aanwezig zijn van andere initiatieven bij de door de gemeenten voorgestelde waarbij plaatsing van windturbines ten noorden van de A7.

Deze ontwikkeling is in belangrijke mate gekoppeld aan 1 gedeputeerde.

Het Rijks-Inpassingsplan dient door de geschetste voorgaande ontwikkelingen volledig van tafel te verdwijnen. De slechte en ondemocratische totstandkoming van het project kan en mag niet beloond worden met het tot stand komen van het Rijks-Inpassingsplan.

Ook hierom dient de zienswijze gegrond te worden verklaard.

Voorkeursvariant in Rijks-Inpassingsplan

De Provincie Groningen heeft haar regierol ten aanzien van de inrichting van het windpark N33 niet naar behoren waargenomen en is daarmee haar verantwoordelijkheid ten opzichte van de omwonenden uit de weg gegaan.

De voorkeursopstelling van de turbines in het Rijks-Inpassingsplan waarbij sprake is van herplaatsing van turbines in de clusters Midden en Zuid is een verslechtering ten opzichte de eerdere variant 6.

Deze voorkeursopstelling moet dan ook gezien als een tegemoetkoming van de initiatiefnemers in de clusters Midden en Zuid.

Het kan niet worden uitgesloten dat dit is ingegeven door persoonlijke motieven van de Minister van Economische Zaken.

Als er al sprake zou zijn van een "betere" voorkeursvariant dan de eerdere variant 6 is deze niet voldoende onderbouwd.

Het Rijks-Inpassingsplan dient door de geschetste voorgaande ontwikkelingen volledig van tafel te verdwijnen. Het verzaken van de Provincie Groningen op een cruciaal moment in het proces kan en mag niet beloond worden met het tot stand komen van het Rijks-Inpassingsplan.

Ook hierom dient de zienswijze gegrond te worden verklaard.

Rol Minister van Economische Zaken

Het Rijk, met name de Minister van Economische Zaken heeft, kennelijk in de in de Monitor Duurzaam Nederland genoemde haast om de transitie naar een koolstofarme samenleving vorm te geven onvoldoende kennis willen nemen, danwel willen acteren op het besmette verleden rond het windpark N33, heeft de weerstand onder lokale overheden en andere vertegenwoordigers van de bevolking in de omgeving volstrekt onder de tafel geveegd en heeft door haar houding ten aanzien van de weerstand van omwonenden de sociale ontwrichting in het gebied op een onaanvaardbare wijze aangewakkerd.

Tijdens inloopavonden werden bezoekers door ambtenaren van het Ministerie voorgehouden toch vooral met goede alternatieve locaties voor het windpark N33 te komen met de toevoeging: “dan zetten wij daar ook turbines neer”.

Door een topambtenaar van Economische Zaken is in een overleg aangegeven dat de bestaande procedures mbt inspraak slechts als doel hebben om het proces op papier af te dichten.

Feitelijke inspraak zal volgens deze topambtenaar niet plaatsvinden omdat de Minister met de Rijks-Coördinatie Regeling de lokale weerstand zal negeren en het plan er door zal drukken.

De uitspraken van de betreffende topambtenaar zijn vastgelegd in geluidsopnamen die tot grote verontwaardiging in de regio hebben geleid.

In november is de heer [naam] door de Minister van Economische Zaken in een poging om te redden wat er te redden valt, aangesteld als gebiedscoördinator.

Hij stelt in het rapport Windpark N33: verkenning naar participatie, communicatie en compensatie' dat uit verschillende gespreksverslagen blijkt dat de communicatie rondom het proces tot nu toe zeer te wensen over laat. Het proces wordt ervaren als ondemocratisch. Burgers hebben het gevoel niet gehoord te zijn. De conclusie van de gebiedscoördinator is dat de dorpsraden bijzonder teleurgesteld zijn over de inhoud en de wijze van communicatie door de overheid en dat hierdoor het vertrouwen in de betrokken overheden ernstig is geschaad

Na deze constatering vindt overleg plaats tussen de, door de gemeenten gesteunde, dorpenalliantie en de gebiedscoördinator over draagvlak voor het windpark. De gebiedscoördinator constateert als enige partij dat er sprake is van draagvlak voor het windpark N33.

De dorpenalliantie geeft aan het door de gebiedscoördinator genoemde draagvlak voor het windpark voltrekt ontbreekt en verbreekt het overleg met de gebiedscoördinator.

De ontstane sociale onrust in de Veenkoloniën is het gevolg van jarenlang, stelselmatig negeren van oprechte verontwaardiging en betrokkenheid van de burgers.

Bovendien zijn deze burgers keer op keer geconfronteerd met gemarchandeerd met hele en halve waarheden alsmede volstreekte leugens door de betrokken overheden.

De sociale onrust komt dan ook voor een groot deel voor rekening van de betrokken overheden nl de Provincie Groningen het Ministerie van Economische Zaken.

Het tot dusverre door de overheid tentoongespreide “doordenderen met de oogkleppen op’ zal plaats moeten maken voor herbezinning en het overnieuw, van begin af aan opstarten van de processen rond het windpark N33 waarbij de inwoners van het gebied nauw betrokken zullen moeten worden.

Het schofferen van de omwonenden en het veroorzaken van verlies van vertrouwen in de overheid hebben de rechten die burgers hebben op grond van het Verdrag van Aarhus op ontoelaatbare wijze geschaad.

Ook hierom dient de zienswijze gegrond te worden verklaard.

Alternatieven voor het windpark N33

Reeds vanaf het eerste moment dat er sprake zou zijn van een mogelijk windpark langs de N33 zijn door bevolking en lokale overheden alternatieven aangedragen.

Simpelweg omdat partijen van mening zijn en waren dat een windpark langs de N33 teveel mensen wonen die hiervan hinder ondervinden.

Zo kwam de Streekraad met 6 alternatieve locaties in de regio voor het windpark N33.

Gezien de problematische ontwikkelingen en de weerstand zijn door initiatiefnemers elders in de regio grondposities aangedragen als deel-alternatief voor het windpark N33. Met deze alternatieve locaties was het mogelijk om de angel uit de problemen rond het windpark N33 te halen.

Plaatsing van het windpark N33 met iets minder turbines op een afstand van 2.000 meter van de woningen kunnen plaatsvinden en rekenen op instemming van de inwoners van het gebied.

De geboden alternatieve locaties waren voor de provincie onbespreekbaar omdat was gekozen voor plaatsing uitsluitend op de locatie N33.

Met het voorlopige einde van de ontwikkelingen rond het windpark N33 in zicht komen de geboden alternatieve locaties voor de ontlasting van het windpark N33 nu wel opeens in zicht in de provinciale stukken als locatie voor windenergie. Het wekt bevreemding dat plaatsing van windturbines op de alternatieve locaties tijdens het proces van het windpark N33 door de provincie onaanvaardbaar werd geacht en dat deze locaties nu ineens worden omarmd.

Het heeft er dan ook alle schijn van dat deze locaties moesten wachten tot het windpark N33 zijn beslag had gekregen.

De bewering van de voormalig gedeputeerde hierin dat hij door achterstand in de post niet op de hoogte was van de geboden alternatieve grondposities moeten als onwaar worden beschouwd.

Dit omdat er notulen voorhanden zijn van overleggen met deze gedeputeerde over deze locaties.

De voorliggende en reeds in het verleden geboden alternatieven dienen opnieuw beoordeeld te worden als volwaardig alternatief voor het windpark N33.

Op geen enkele wijze is binnen het proces serieus aandacht geweest voor de aangedragen alternatieven voor het windpark N33.

Hiermee zijn de rechten die burgers hebben op grond van het Verdrag van Aarhus op ontoelaatbare wijze geschaad.

Ook hierom dient de zienswijze gegrond te worden verklaard.

Monitor Duurzaam Nederland

In december 2014 is de "Monitor Duurzaam Nederland" gepubliceerd. (zie Google)

Dit rapport is opgesteld door het Centraal Planbureau, het Planbureau voor de Leefomgeving en het Sociaal Cultureel Planbureau.

De Monitor constateert dat in de haast om de transitie naar een koolstofarme samenleving vorm te geven, voorbij is gegaan aan de belangen van de burger.

Plannen worden top down over de burgers uitgerold en stuiten daarbij op hevige weerstand.

Als casus benoemd de Monitor de implementatie van wind op land. zij stelt (Citaat): "Het is een misvatting om te denken dat als de techniek er is, die alleen nog maar even geïmplementeerd hoeft te worden (Wolsink 2007,2012).

Het betrekken van de samenleving over concrete processen is essentieel voor de acceptatie door de bevolking.

In geval van windenergie op land onderschat de overheid al sinds de jaren 80 dit belang van draagvlak.

Onlangs zijn bijvoorbeeld 11 plekken aangewezen om windmolenparken neer te zetten maar de effectiviteit van deze top-down benadering moet nog blijken." (einde citaat)

De door de overheid gekozen top-down benadering is inmiddels uiterst effectief gebleken bij het vernietigen van leefgemeenschappen en sociale structuren in de Veenkoloniën.

Verdrag van Aarhus (25 juni 1998)

Nederland heeft op 25 juni 1998 de conventie van Aarhus ondertekend.

Deze biedt burgers drie belangrijke rechten:

Recht op informatie

Recht op publieke participatie in beslissingen

Recht op justice

Zoals blijkt uit voorgaande zijn de rechten van de burgers volgens de conventie van Aarhus bij de totstandkoming van het windpark N33 met voeten getreden.

Hiermee zijn de rechten die burgers hebben op grond van het Verdrag van Aarhus op ontoelaatbare wijze geschaad.

Ook hierom dient de zienswijze gegrond te worden verklaard.

Windpark N33 het versus provinciaal en gemeentelijk beleid

Realisatie windpark N33 is in strijd met provinciaal en gemeentelijk beleid

Nu niet het Rijk, maar de provincie het bevoegd gezag is voor het opstellen en het vaststellen van het inpassingsplan, is het provinciale – en het daarmee in lijn zijn gemeentelijke – beleid bij het opstellen van het inpassingsplan ten onrechte terzijde geschoven. Ik licht dit hierna nader toe.

Veenkoloniaal landschap

Het plangebied maakt onderdeel uit van de Groninger Veenkoloniën, dat is een relatief open agrarisch landschap met grootschalige akkerbouwgebieden.

Het open landschap kenmerkt zich met name door de weidsheid met een veelal nog herkenbare opstreckende verkaveling.

Het unieke veenkoloniaal landschap werd gecreëerd met een bijna wiskundige systematiek.

Zowel op gemeentelijk als op provinciaal niveau is altijd over de band van bestemmingsplannen, beheersverordeningen, structuurvisies en omgevingsverordeningen geborgd dat dit historische landschap, met daarbij de kenmerkende openheid en de van oudsher aanwezige agrarische functie, werd behouden:

- Zo volgt uit de op 1 juni 2016 vastgestelde provinciale Omgevingsvisie 2016 dat de provincie bij de realisatie van een windmolenpark, mede vanwege de invloed die zo'n windpark zal hebben op het landschap en de leefomgeving, de volgende inrichtingsprincipes van belang acht:
 - aansluiting bij het landschap;
 - herkenbare interne orde;
 - afstand tussen de parken.
- Daarnaast volgt uit artikel 2.4.14 van de eveneens op 1 juni 2016 vastgestelde Omgevingsverordening 2016, dat een bestemmingsplan kan voorzien in de oprichting van windturbines op voorwaarde dat:
 - a. de windturbines deel gaan uitmaken van een park- of lijnopstelling; en,
 - b. ze geen grotere wieklengte hebben dan tweederde van de ashoogte.
- Verder volgt uit het gemeentelijk beleid van de gemeente Veendam het uitgangspunt dat de gemeente voorstander is van de toepassing van duurzame energie. Voor wat betreft de realisatie van een windmolenpark heeft zij in dat kader vastgelegd dat realisatie daarvan mogelijk is, mits het park landschappelijk kan worden ingepast en de licht- en geluidhinder tot een minimum kan worden beperkt. Tevens dient een windmolenpark – zo dat er komt – zoveel mogelijk in de vorm van een parkopstelling te worden opgericht (zie de nota “Energiek met Energie, samen op naar een duurzaam Oost-Groningen”).

- In de op 16 februari 2015 door de gemeenteraad vastgestelde structuurvisie Veendam wordt opgemerkt dat:
 - het gebied ten zuiden van de bedrijvenzone Dallen tussen de spoorlijn en de N33 door zijn karakteristieke openheid van bijzondere landschappelijke waarde is. Vanaf de doorgaande wegen ligt namelijk het lint van Wildervank als helder begrensde stedenbouwkundige structuur in het landschap. De bedoeling is dat het gebied open blijft om zo de structuur en identiteit van het lintdorp Wildervank te behouden;
 - in het oostelijk gelegen landelijk gebied buiten de linten van Meeden, Zuidwending, Ommelandervijk en Bareveld wordt ingezet op het openhouden van het grootschalige landschap in een patroon van ‘open-lint-open’. De open gebieden zijn voornamelijk bestemd voor de grootschalige landbouw of andere grootschalige functies en landbouw gerelateerde bedrijvigheid. Daarbij blijft de landschappelijke hoofdopzet van wijken en kanalen leidend.
- Tot slot is van belang dat het plangebied waar de windmolens van cluster 2 en 3 zijn voorzien op grond van de vigerende beheersverordening “Buitengebied Veendam” de bestemming “agrarisch” heeft en dat de ontwikkelingsmogelijkheden van het plangebied altijd aan andere, strengere regels zijn gebonden dan in delen waar dit herkenbare landschap in mindere mate zichtbaar is. Zo is voor wat betreft de toelaatbaarheid van ontwikkelingen altijd aansluiting gezocht bij de verkavelingsstructuur en zijn functies die afbreuk doen aan de openheid (waaronder bosaanplant) niet toegestaan. Ik verwijs daartoe ook naar de structuurvisie van Veendam waarin het volgende is opgenomen:

“In het oostelijk gelegen gebied buiten de lint van Meeden, Zuidwending, Ommelandervijk en Bareveld zal worden ingezet op het openhouden van het grootschalig landschap in een patroon van open-lint-open. De open gebieden zijn voornamelijk voor de grootschalige landbouw of andere grootschalige functies op het gebied van bijvoorbeeld de (energie)winning (magnesium, gas of wind).”

De opstreckende verkaveling aan de oostzijde van Veendam vertoont een duidelijk patroon. De clusters 2 en 3 van het voorziene windpark doorbreken dit van oudsher reeds aanwezige verkavelingspatroon, omdat de windturbines verticaal- en dus in strijd met dit reeds van oudsher aanwezige – verkavelingspatroon zullen worden gerealiseerd. Daarbij komt, dat goed in het oog moet worden gehouden dat de voorziene windturbines van zo’n 200m hoogte het van oudsher en bewust open gehouden vlakke, veenkoloniale landschap op grove wijze doorbreken. De turbines zullen vanwege hun grote hoogte immers goed zichtbaar zijn vanuit een groot deel van Veendam. Ook ’s nachts zullen zij voor een onrustig beeld zorgen omdat de turbines voorzien zijn van obstakelverlichting.

Nu de voorziene windturbines in de clusters 2 en 3 op geen enkele wijze aansluiten op het door de provincie en gemeente beschermde vlakke, veenkoloniale landschap, kan niet anders geoordeeld worden, dan dat sprake is van strijd met zowel het provinciale als het gemeentelijke beleid. Het windmolenpark kan om die reden niet, althans niet op de thans voorziene wijze worden gerealiseerd.

Herkenbare interne orde ontbreekt

Het windpark is tevens in strijd met het gemeentelijk en provinciaal beleid, omdat in het ontwerp-inpassingsplan niet is gewaarborgd dat de verschillende initiatiefnemers voor alle clusters waaruit het windmolenpark bestaat exact dezelfde windturbines gaan realiseren. Het ontwerp-inpassingsplan kent daartoe geen voldoende objectief begrensde voorschriften. Waar artikel 4.2a onder 5 van de planregels voorschrijft dat de windturbines per lijnopstelling en voor cluster noord identiek moeten zijn, is met die omschrijving immers nog niet geborgd dat ook daadwerkelijk in alle clusters identieke windturbines worden gerealiseerd. De kans dat er daadwerkelijk verschillende windturbines worden gerealiseerd, acht ik overigens reëel nu sprake is van vier verschillende inrichtingen, de initiatiefnemers zich niet hebben verenigd in een samenwerkingsverband, beschikken over eigen – van elkaar gescheiden – middelen waardoor ze volledig zelfstandig van elkaar kunnen opereren en zich evenmin gezamenlijk laten vertegenwoordigen.

Het gevolg van het voornoemde gebrek aan samenwerking, afstemming en borging in de planregels is, dat in het ontwerp-inpassingsplan niet geborgd is dat er een herkenbare interne orde ontstaat. Hierdoor is sprake van strijd met zowel het provinciale als het gemeentelijke beleid.

Windpark vertoont geen samenhang: ontbreken van park- of lijnopstelling

In de derde plaats is sprake van strijd met het provinciaal en gemeentelijk beleid, omdat uit de op pagina 4 van deze zienswijze opgenomen illustratie van het windpark volgt, dat de drie clusters geen enkele samenhang met elkaar vertonen.

De Provincie Groningen heeft altijd aangegeven dat men, om verrommeling van het landschap tegen te gaan, grote windturbines geconcentreerd wil zien in concentratiegebieden met daarin uniformiteit ten aanzien van de geplaatste turbines en de opstelling hiervan.

Hierbij kiest men ofwel voor een parkopstelling ofwel voor een lijnopstelling binnen het gebied. Dit uitgangspunt is eenduidig vastgelegd in de Omgevingsverordening.

Waar de Omgevingsverordening voorschrijft dat een park- of lijnopstelling dient te worden gehanteerd, is nu gekozen voor zowel een park- als een lijnopstelling.

Clusters 2 en 3 kennen immers een lijnopstelling, terwijl cluster 1 veeleer alle kenmerken heeft van een parkopstelling.

Voor wat betreft de lijnopstelling is overigens nog van belang dat die opstelling het van oudsher in het plangebied aanwezige verkavelingspatroon doorbreekt en uit het gemeentelijk beleid nu juist een grote voorkeur voor een parkopstelling volgt.

Nu het voorziene windpark op geen enkele wijze blijkt geeft van enige samenhang, is ook hierom sprake van strijd met het provinciale en gemeentelijke beleid.

Gelet op het voorgaande komt realisatie van de drie clusters van het voorziene windmolenpark in strijd met het provinciale en gemeentelijke beleid nu het windpark niet aansluit bij het landschap, geen herkenbare interne orde kent en het windpark geen enkele samenhang vertoont.

Realisatie van het windpark op de thans voorziene wijze is dan ook op geen enkele wijze mogelijk (vgl. ook ABRvS 3 juni 2015, ECLI:NL:RVS:2015:1761), zeker niet nu de provincie in plaats van het Rijk het bevoegd gezag is tot vaststelling van het inpassingsplan.

Ook hierom dient de zienswijze gegrond te worden verklaard.

Ontwerp-inpassingsplan

Aanwijzing voorlopige bestemming niet mogelijk

Ik kan mij niet vinden in de inhoud van het thans voorliggende ontwerp-inpassingsplan zelf. Ik richt mijn zienswijze in dat kader eerst tegen artikel 4 van de planregels.

Uit artikel 4 van de planregels volgt dat op de gronden waarop het windpark is voorzien, de bestemming “Bedrijf-Windturbinepark Voorlopig” rust. Deze voorlopige bestemming geldt 30 jaar vanaf de datum van inwerkingtreding van het plan. Na het verstrijken van die termijn gelden voor de als “Bedrijf-Windturbinepark Voorlopig” aangewezen gronden weer de bestemmingen zoals die voor die gronden zijn neergelegd in de onderliggende bestemmingsplannen of beheersverordeningen, zo volgt uit de planregels. Ik ben van mening dat aanwijzing van een voorlopige bestemming in dit geval niet mogelijk is en bovendien leidt tot strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Juridisch kader

Blijkens de toelichting bij het ontwerp-inpassingsplan is het aanwijzen van een voorlopige bestemming mogelijk gemaakt middels het Besluit van 8 juli 2016 tot wijziging van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet en van bijlage II van de Crisis- en herstelwet (*Stb.* 2016, 276).

Met dit besluit is een experiment aan het Besluit uitvoering Chw toegevoegd ten behoeve van het “voorlopig bestemmen van windturbineparken”. Artikel 2.4 van de Chw vormt in dat kader de grondslag voor de regulering van een dergelijk experiment. In dat licht is van belang dat artikel 2.4 lid 3 van de Chw cumulatief eist dat in de betreffende regeling wordt bepaald:

- a) Welke afwijking of afwijkingen van de in het eerste lid van artikel 2.4 genoemde wetten is of zijn toegestaan;
- b) De ten hoogste toegestane tijdsduur van die afwijking of afwijkingen, en;
- c) De wijze waarop wordt vastgesteld of een afwijking aan haar doel beantwoordt en of de tijdsduur daarvan aanpassing behoeft.

De mogelijkheid tot het voorlopig bestemmen van windturbineparken is geregeld in artikel 7o van het Besluit uitvoering Chw. Daarin is onder meer bepaald dat:

- Aan de in het eerste lid van dat artikel genoemde gronden voorlopige bestemmingen kunnen worden toegekend voor het bouwen en in werking hebben van een windturbine voor een termijn van tussen de 25 en 30 jaar, en;
- De voorlopige bestemming uiterlijk vijf jaar na inwerkingtreding van dit Besluit wordt vastgesteld.

Tevens volgt uit de toelichting bij dit artikel dat de planvaststeller de termijn waarvoor de voorlopige bestemming geldt, moet vaststellen op basis van de informatie van de initiatiefnemer van het windturbinepark en de lokale omgevingsfactoren en dat na de periode van 25 tot 30 jaar een andere, definitieve bestemming voor de gronden gaat gelden, die al bij hetzelfde bestemmings- of inpassingsplan is toegekend (*Stb.* 2016, 276, p. 32 en 33).

Uit het advies van de Raad van State, dat betrekking had op artikel 7o van het Besluit uitvoering Chw, volgt dat het toekennen van een voorlopige bestemming slechts mogelijk is in combinatie met een definitieve bestemming (vgl. ABRvS 20 augustus 2008, ECLI:NL:RVS:2008:BE8848).

Strijdigheid artikel 7o met artikel 2.4 Chw

Vooreerst is ben ik van mening dat artikel 7o van het Besluit uitvoering Chw in strijd is met het bepaalde in artikel 2.4 van de Chw.

In de eerste plaats geldt namelijk dat artikel 7o niet de betekenis heeft die de wetgever bij het opstellen van artikel 2.4 van de Chw voor ogen heeft gehad. Het idee achter de mogelijkheid van het treffen van een experimenteerregeling op grond van artikel 2.4 van de Chw is namelijk, dat de wetgever het wenselijk achtte om bepaalde *functies* (langer dan de planperiode van 10 jaar) te laten voortbestaan. Uit de tekst en toelichting bij artikel 7o van het Besluit uitvoering Chw volgt echter, dat het voortbestaan van de betreffende functies niet de reden vormde voor de opname van artikel 7o, maar dat men het wenselijk achtte om te borgen dat de windmolens na een periode van 30 jaar worden vernieuwd zodat die blijven voldoen aan de nieuwste technieken. Het bereiken van een dergelijke doelstelling is echter in strijd met artikel 2.4 van de Chw. Artikel 2.4 van de Chw kan daarmee dan ook niet de wettelijke basis vormen voor artikel 7o van het Besluit uitvoering Chw.

In de tweede plaats is van belang dat artikel 2.4 lid 3 onder b van de Chw bepaalt dat in het Besluit uitvoering Chw de ten hoogste toegestane tijdsduur van de afwijking of afwijkingen moet worden bepaald. Gelet op de inhoud van artikel 7o is die bepaling door de Minister uitgelegd als bepaling in de tijd waarbinnen van de afwijkingsbevoegdheid gebruik mag worden gemaakt. Een dergelijke uitleg strookt niet met de in artikel 2.4 lid 3 sub b van de Chw opgenomen ten hoogste toegestane tijdsduur van de betreffende afwijking(en) zelf. Een dergelijke tijdsduur kent artikel 7o niet.

Tot slot meen ik dat artikel 7o in strijd is met het bepaalde in artikel 2.4 lid 3 sub c van de Chw. In artikel 7o is namelijk geen regeling opgenomen over de wijze waarop wordt vastgesteld of de afwijking aan haar doel beantwoordt en of de tijdsduur daarvan aanpassing behoeft.

Nu artikel 7o van het Besluit uitvoering Chw naar mijn mening in strijd is met artikel 2.4 van de Chw, dient aan artikel 7o verbindende kracht te worden ontzegd (vgl. ook ABRvS 3 februari 2016, ECLI:NL:RVS:2016:201). Het gevolg hiervan is, dat artikel 4 van de planregels niet op artikel 7o van het Besluit uitvoering Chw gebaseerd had mogen worden.

Inpassingsplan kent ten onrechte geen definitieve bestemming toe aan gronden

In de tweede plaats geldt dat in het ontwerp-inpassingsplan ten onrechte geen definitieve bestemming is toegekend aan de met een voorlopige bestemming aangewezen gronden.

Zoals hiervoor reeds uiteen is gezet, is op grond van artikel 7o van het Besluit uitvoering Chw namelijk vereist dat in *hetzelfde* plan – hier dus het inpassingsplan – aan de gronden een definitieve bestemming wordt toegekend. Nu artikel 4.3.1 van de planregels uitdrukkelijk voorbijgaat aan die eis door te verwijzen naar de onderliggende bestemmingsplannen c.q. beheersverordeningen, is daarvan het gevolg dat het ontwerp-inpassingsplan in strijd is met artikel 7o van het Besluit uitvoering Chw. Het inpassingsplan kan dan ook niet worden vastgesteld.

Voorlopige bestemming is in strijd met de beginselen van behoorlijk bestuur.

Tot slot is artikel 4.2 van het ontwerp-inpassingsplan in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Uit dat artikel volgt namelijk zonder motivering dat de voorlopige bestemming geldt voor een periode van 30 jaar.

Nu uit de tekst en toelichting bij artikel 7o van het Besluit uitvoering Chw volgt dat een voorlopige bestemming voor een termijn van tussen de 25 en 30 jaar kan worden vastgesteld en dat de exacte lengte van die termijn dient te worden bepaald op basis van de informatie van de initiatiefnemer van het windturbinepark en de lokale omgevingsfactoren, is het in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur om zonder nadere motivering voor een periode van 30 jaar een voorlopige bestemming op deze gronden te leggen. Dat klemt te meer nu de initiatiefnemers blijkens de aanvragen om omgevingsvergunning zelf hebben verzocht om verlening van een vergunning voor onbepaalde tijd.

Tussenconclusie

Gelet op het voorgaande ben ik van mening dat het inpassingsplan niet kan worden vastgesteld op de thans voorziene wijze omdat sprake is van strijd met het bepaalde in artikel 2.4 van de Chw, artikel 7o van het Besluit uitvoering Chw en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Waarborgen plaatsing dezelfde turbines ontbreken

Geen waarborgen binnen windpark N33

Zoals hiervoor reeds uiteen is gezet, worden de drie clusters door verschillende initiatiefnemers gerealiseerd. De clusters zijn zodanig vormgegeven dat door het Rijk zoveel als mogelijk rekening wordt gehouden met de grondposities die private partijen al vooruitlopend of speculerend op de mogelijke komst van een windpark hadden ingenomen. Deze financiële belangen blijken nu ook voor de ruimtelijke uitstraling van het windpark doorslaggevend te zijn geweest. Immers, de initiatiefnemers worden blijkens artikel 4.1.2a onder 5 van de planregels op geen enkele wijze verplicht om exact dezelfde windturbines (dus van hetzelfde merk en dezelfde kenmerken) te realiseren.

Het realiseren van dezelfde windturbines is echter wel noodzakelijk voor het verkrijgen van de voor een goede ruimtelijke ordening noodzakelijke goede landschappelijke inpassing en het voorkomen van visuele hinder. Wegens het ontbreken van een daartoe strekkend, voldoende objectief begrensd, voorschrift kan dan ook niet anders worden geconcludeerd dan dat sprake is van strijd met een goede ruimtelijke ordening.

Eenheid windparken N33 en Drentse Monden niet gewaarborgd

Zoals wij hiervoor reeds hebben opgemerkt, zijn de windparken Drentse Monden - Oostermoer en N33 erg dicht bij elkaar voorzien. Zo bedraagt de afstand tussen het zuidelijkste punt van cluster 3 en het Windpark Drentse Monden – Oostermoer slechts 4 kilometer. Ter vergelijking merk ik op, dat de afstand tussen het zuidelijkste punt van cluster 1 en het noordelijkste punt van cluster 2 zo'n 4 kilometer bedraagt en de afstand tussen het zuidelijkste punt van cluster 1 en het noordelijkste punt van cluster 3 maar liefst 8 kilometer.

Het gevolg hiervan is, dat het windpark Drentse Monden – Oostermoer hoe dan ook zal interfereren met de in windpark N33 voorziene windturbines. Nu de afstand tussen Drentse Monden – Oostermoer en cluster 3 zelfs de helft kleiner is dan de afstand tussen cluster 1 en 3, dient naar mijn mening vanuit ruimtelijk oogpunt in het ontwerp-inpassingsplan geborgd te worden dat de beide windparken een gelijke verschijningsvorm hebben en dat de windturbines afkomstig dienen te zijn van dezelfde fabrikant. Tevens had moeten worden onderzocht wat de gevolgen zijn van de cumulatie van de visuele hinder, die gezien de ligging van het thans voorziene windpark hoe dan ook met windpark Drentse Monden – Oostermoer zal optreden. Alleen op die manier kan immers een goede landschappelijke inpassing worden geborgd.

Tussenconclusie

Gelet op het voorgaande is sprake van strijd met een goede ruimtelijke ordening, nu in het ontwerp-inpassingsplan op geen enkele wijze is geborgd dat zowel de windturbines binnen Windpark N33 als de windturbines binnen het Windpark Drentse Monden – Oostermoer identiek zijn en er geen onaanvaardbare (gecumuleerde) visuele hinder ontstaat.

Referentieturbines voldoen niet aan BBT

Uit het inpassingsplan volgt dat de drie clusters tezamen voorzien in een windpark van ongeveer 120 MW. Daartoe zijn blijkens het voorkeursalternatief in totaal 35 windturbines vereist in de 3 tot 5 MW klasse (de “referentieturbines”).

Uit het milieueffectrapport volgt echter dat de gebruikte referentieturbines niet aansluiten bij de BBT. Er zijn namelijk nieuwe, effectievere windturbines beschikbaar. Deze windturbines, waarvan de effecten zijn onderzocht, hebben grotere rotoren en worden gebouwd op steeds hogere ashoogte. Hierdoor kan met het gebruik van gelijke generatoren meer energie worden opgewekt. Uit de in de aanvulling bij het milieueffectrapport uitgevoerde vergelijking tussen de nieuwe windturbines en de voor het inpassingsplan onderzochte windturbines volgt, dat de milieueffecten van de beide turbines gelijk zijn, zij het dat de energieopbrengst van de nieuwe turbines zo’n 27% hoger is:

- **Geluid:** grotere windturbines hebben geen grotere geluideffecten. Ook hier zijn aldus geen mitigerende maatregelen nodig;
- **Slagschaduw:** hoewel de slagschaduwhinder net wat groter zal zijn dan bij de thans voorziene windturbines, is de hierdoor voorziene hinder – net als bij het voorkeursalternatief – goed op te vangen door toepassing van mitigerende maatregelen als een stilstandsvoorziening;
- **Externe veiligheid:** de effecten blijven gelijk;
- **Landschap:** de score ten opzichte van het voorkeursalternatief verandert niet;
- **Energieopbrengst:** het toepassen van turbines met een grotere rotordiameter op een hogere ashoogte leidt tot circa 27% meer kWh opbrengst in vergelijking tot de referentieturbine in het voorkeursalternatief.

Nu de energieopbrengst van de nieuwe turbines zo’n 27% hoger is, is daarvan het gevolg dat met gebruikmaking van de BBT zo’n 9 windturbines minder kunnen worden gerealiseerd om de energiedoelstelling van 120 MW te kunnen blijven halen. Het gebruik van de BBT betekent in alle gevallen dus milieuwinst. Nu in het belang van het bereiken van een hoog niveau van bescherming van het milieu de best beschikbare technieken moeten worden toegepast en toepassing van die technieken er hoe dan ook toe leidt dat er bij gelijkblijvende milieueffecten minder windturbines nodig zijn, ben ik van mening dat in het ontwerp-inpassingsplan geborgd had moeten worden dat de voorziene 120 MW aan energieopbrengst door middel van het gebruik van de BBT moet worden behaald. Op deze plek merkt ik nog op dat borging van die norm te meer noodzakelijk is nu uit de aanvragen om omgevingsvergunning volgt dat de definitieve keuze voor het windturbintype pas plaatsvindt ná afronding van de besluitvorming. Nu enige vorm van inspraak op de keuze van het type windturbine niet mogelijk is, dient op zijn minst gewaarborgd te worden dat die windturbines voldoet aan de BBT.

Vermindering windturbines moet plaatsvinden in cluster 2 en 3

De circa 9 windturbines die als gevolg van de toepassing van BBT minder hoeven te worden gerealiseerd, zouden naar mijn mening geschrapt moeten worden in de voorziene clusters 2 en 3 van het voorkeursalternatief. De reden daarvan is, dat de daar voorziene windturbines aparte clusters vormen en er voor deze clusters in geen geval sprake is van een goede landschappelijke inpassing. In dat kader sluit ik mij ook aan bij de aanvulling van het milieueffectrapport, waaruit volgt dat de landschappelijke kwaliteit en herkenbaarheid van het windpark zal toenemen indien het windmolenpark wordt geconcentreerd in cluster 1. Onbegrijpelijk is dan ook dat het ontwerp-inpassingsplan zonder enige motivering voorbijgaat aan deze conclusie.

Tussenconclusie

Nu in het belang van het bereiken van een hoog niveau van bescherming van het milieu de best beschikbare technieken moeten worden toegepast en toepassing van de BBT er hoe dan ook toe leidt dat er bij gelijkblijvende milieueffecten minder windturbines nodig zijn, meen ik dat in het ontwerp-inpassingsplan geborgd had moeten worden dat de voorziene 120 MW aan energieopbrengst door middel van het gebruik van de BBT moet worden behaald en dat de als gevolg daarvan ontstane milieuwinst dient te leiden tot het (deels) schrappen van de clusters 2 en 3 uit het voorkeursalternatief.

Geen goede landschappelijke inpassing voorkeursalternatief aanwezig

Ik vind verder, op grond van de hiernavolgende redenen, dat het voorkeursalternatief geen goede landschappelijke inpassing kent.

In de eerste plaats is van belang dat de voorziene clusters 2 en 3 van het voorkeursalternatief haaks staan op het van oudsher in het plangebied aanwezige verkavelingspatroon. Nu met de thans voorziene lijnopstelling op geen enkele wijze rekening is gehouden met het verkavelingspatroon, leidt het voorkeursalternatief niet tot een goede landschappelijke inpassing.

Daarbij komt, dat uit de Omgevingsverordening van de provincie Groningen volgt, dat een park- of lijnopstelling dient te worden gehanteerd. Uit de voorkeursvariant volgt echter, dat is gekozen voor een park- *als* een lijnopstelling. Clusters 2 en 3 kennen immers een lijnopstelling, terwijl cluster 1 veeleer alle kenmerken heeft van een parkopstelling. Ook hierom kan niet worden gesproken van een goede landschappelijke inpassing.

In de derde plaats geldt dat niet is geborgd dat de windturbines binnen Windpark N33 identiek moeten zijn. Hierdoor bestaat er vanuit landschappelijk oogpunt geen enkele samenhang tussen de drie verschillende clusters. Bovendien is het vanuit landschappelijk oogpunt volledig onduidelijk waar het ene cluster begint en het andere eindigt. Het voorkeursalternatief bestaat hierdoor uit drie aparte “plukjes” die, vanwege de toepasselijkheid van de Rijkscoördinatieregeling, voor het gemak worden gezien als één windpark terwijl daar vanuit landschappelijk oogpunt geen enkele aanleiding toe bestaat.

Tot slot is nog van belang dat het voorkeursalternatief slechts 4 km is gelegen van het windpark Drentse Monden – Oostermoer, terwijl cluster 1 en 3 zo’n 8 km van elkaar komen te liggen. Nagelaten is echter, om bij de keuze voor en vormgeving van de windparken een integrale provinciegrensoverschrijdende ruimtelijke visie op de Veenkoloniën als geheel vast te stellen. Het gevolg daarvan is dat er binnen een straal van enkele kilometers twee totaal verschillend vormgegeven en niet bij elkaar passende windparken worden gerealiseerd. De karakteristieke kenmerken van de veenkoloniën gaan hierdoor ten koste van het financieel gewin dat met het realiseren van een windpark te behalen is. Feit is echter dat financiële belangen, in tegenstelling tot landschappelijke belangen, bij de vaststelling van een inpassingsplan niet ruimtelijk relevant zijn. Geconcludeerd moet dan ook worden dat sprake is van strijd met een goede ruimtelijke ordening door geen acht te slaan op de landschappelijke gevolgen van de veenkoloniën als geheel.

Nu er, gelet op het voorgaande, geen sprake is van een goede landschappelijke inpassing kan het inpassingsplan niet worden vastgesteld.

Gevolgen voor flora en fauna zijn onvoldoende in afweging betrokken

Ik meen dat de gevolgen voor de in en rondom het plangebied aanwezige flora en fauna in het ontwerp-inpassingsplan onvoldoende c.q. onzorgvuldig in de afweging zijn betrokken. Het gevolg daarvan is, dat ten onrechte is vastgesteld dat het windpark geen significant versturende effecten heeft op de aanwezige flora en fauna.

Telgegevens noordelijk deel onvoldoende accuraat

Uit de passende beoordeling, die als bijlage 4 bij het ontwerp-inpassingsplan is gevoegd, volgt dat voor de aanwezigheid en verspreiding van watervogels binnen en rondom het plangebied gegevens zijn opgevraagd van het Natuurloket. Zoals volgt uit de op pagina 21 van de passende beoordeling opgenomen illustratie, heeft het Natuurloket van een groot deel van het noordelijke deel van het plangebied geen gegevens. Hoewel vervolgens voor de effectbepaling in dit deel van het plangebied gebruik is gemaakt van een extrapolatie op grond van gebiedskenmerken en van de gegevens van omliggende telgebieden, aangevuld met waarnemingen van de website waarneming.nl, kan niet worden ontkend dat de telgegevens voor het noordelijke deel van het plangebied onvoldoende accuraat zijn: men heeft zich immers moeten baseren op schattingen.

Het ontbreken van telgegevens leidt ertoe dat de conclusies die in de passende beoordeling worden getrokken, niet (zonder meer) gevolgd kunnen worden. Zonder nader – accuraat en niet op schattingen gebaseerd – onderzoek, staat immers niet vast dat het windpark geen significant versturende effecten heeft op de in en rondom het plangebied aanwezige flora en fauna. Ik wijs in dat licht in het bijzonder naar de conclusies die in de passende beoordeling worden getrokken over het aantal aanvaringslachtoffers en het toepasselijke mortaliteitscijfer.

Nu de conclusies uit de passende beoordeling één-op-één zijn overgenomen in het ontwerp-inpassingsplan, kan het ontwerp-inpassingsplan om dezelfde redenen niet in stand blijven.

Tussenconclusie

Gelet op het voorgaande heeft de passende beoordeling op onzorgvuldige wijze plaatsgevonden. Op basis van de thans beschikbare onderzoeksgegevens kon – en mocht – het Rijk niet de conclusie trekken dat geen significant versturende effecten zouden optreden. De zienswijze is ook hierom gegrond.

Kader voor onderhoudswegen ontbreekt

Uit de toelichting bij het ontwerp-inpassingsplan volgt dat de windturbines bereikbaar zullen zijn via nog aan te leggen onderhoudswegen. Deze wegen worden zowel bestemd voor het bereiken van de windturbines met zwaar materieel tijdens de bouw, als voor de onderhoudswerkzaamheden na realisatie van de windturbines. Het gebruik van de onderhoudswegen zal, zo volgt uit de toelichting, (tijdelijk) zorgen voor een verhoging van de verkeersintensiteit op de (lokale) wegen. De onderhoudswegen zullen, zo volgt uit de toelichting, maximaal vijf meter breed worden en er zal zoveel mogelijk de kortste route worden aangehouden.

In het ontwerp-inpassingsplan is niet opgenomen op welke wijze de wegen verkeerskundig worden vormgegeven. Evenmin volgt uit het inpassingsplan welke concrete gevolgen de toename van de verkeersintensiteit zal hebben voor het reeds aanwezige verkeer op de (lokale) wegen en of de toename van de verkeersintensiteit niet aan de uitvoerbaarheid van het inpassingsplan in de weg staat. Nu hier ten onrechte niet in is voorzien, is het ontwerp-inpassingsplan in strijd met een goede ruimtelijke ordening.

Borging toetsafstanden tot ondergrondse buisleidingen ontbreken

Uit het ontwerp-inpassingsplan volgt dat in het voorkeursalternatief voor één windturbine niet kan worden voldaan aan de geldende toetsafstand van 200 meter tot ondergrondse transportleidingen. Nu hierdoor mogelijk negatieve gevolgen kunnen ontstaan voor de leveringszekerheid en het hoogspanningsnetwerk dient de eigenaar van de betreffende transportleidingen (hier: de NAM) in te stemmen met de realisatie van het windpark. Uit het ontwerp-inpassingsplan volgt niet dat reeds instemming is verkregen. Het ontwerp-inpassingsplan is daarmee in strijd met een goede ruimtelijke ordening.

Aardbevingen en gestapelde mijnbouw

Het beoogde windpark is gesitueerd op een aantal locaties.

Op deze locaties is sprake van gestapelde mijnbouw.

Dit betreft gaswinning, zoutwinning, grondwaterwinning uit de bodem en de winning van magnesium. De gevolgen van de gestapelde mijnbouw zijn onvoldoende onderzocht.

Gestapelde mijnbouw moet evenwel als zeer risicovol worden beschouwd omdat bewegingen die ontstaan ten gevolge van de ene activiteit een kettingreactie bij een volgende activiteit in de hand kan werken.

Er zal een onderzoek moeten plaatsvinden naar de risico's die plaatsing van windturbines in een dergelijk kwetsbaar gebied met zich meebrengt waarbij duidelijk gemaakt zal moeten worden welke invloed de trillingen veroorzaakt door windturbines in de ondergrond kunnen hebben, zeker in combinatie met de genoemde gestapelde mijnbouwactiviteiten.

Tevens zal onderzoek plaats moeten vinden naar de effecten die optreden bij geplaatste windturbines bij gebeurtenissen in de bodem die het gevolg zijn van aardbevingen in combinatie met de gestapelde mijnbouw.

In het zoekgebied van het windpark N33 is in de ondergrond sprake van een enorme breuklijn.

Op 25 maart 2016 om 2.26 uur hebben zich in het zoekgebied van het windpark N33 een tweetal sterke aardbevingen voorgedaan met een magnitude van 1,8.

Er zal een grootschalig onderzoek moeten plaatsvinden naar de risico's bij aardbevingen die de plaatsing van windturbines in het zoekgebied met zich meebrengen in combinatie met de aanwezige breuklijn, het gegeven dat ter plekke sprake is van een bewezen substantieel aardbevingsrisico en de gestapelde mijnbouw in het gebied.

Stofstormen in de Veenkoloniën

In de Veenkoloniën is met grote regelmaat sprake van stof- (zand-) stormen in het voor- en najaar.

Deze stof- (zand-) stormen zorgen voor veel overlast voor het verkeer maar ook voor de bewoners van de Veenkoloniën. Bij kwetsbare bewoners van het gebied leidt dit tot grote gezondheidsproblemen.

Deze stof- (zand-) stormen richten grote schade aan de gewassen en landerijen.

Deze stof- (zand-) stormen ontstaan tijdens drogere periodes in het voor en najaar wanneer de landerijen onbebouwd of nagenoeg onbebouwd zijn.

Het zand dat wordt weggeblazen zorgt voor een schurende werking op de landerijen en maken verdere zanddeeltjes los die ook weer worden weggeblazen.

Wanneer dit proces eenmaal in werking is gezet bij een droge wind ontstaat een kettingreactie die leidt tot de gevreesde stof- (zand) stormen.

De plaatsing van windturbines in dit kwetsbare gebied zal, wanneer deze turbines in werking zijn luchtwervelingen veroorzaken, die het proces van stof- (zandstormen) in kwetsbare periodes op gang zullen brengen.

Er zal onderzoek moeten plaatsvinden naar de gevolgen van de plaatsing van de windturbines voor de ontwikkeling van stof- (zand) stormen in het gebied en de gevolgen hiervan met name ten aanzien van veiligheid, gezondheid en overlast van de bewoners.

Verspreiding van fijnstof

In de zoeklocatie is, met name in het cluster Midden, sprake van een grote concentratie van fijnstof. Dit vindt zijn oorzaak in de uitstoot van Nedmag, die zoals blijkt uit de revisievergunning van 18-2-2008 jaarlijks 94 ton (fijn-) stof uitstoot. Naast de fijnstofuitstoot van Nedmag is er tevens sprake van uitstoot van fijnstof door Kisuma, de autosloperij en de sloophoutoverslag naast de haven aan het A.G. Wildervanckkanaal, de overslag van goederen bij RSCG en de recentelijk verdubbelde Rijksweg N33. Ten aanzien van het verdubbelde N33 moet worden opgemerkt dat deze reeds tegen de grens zit van de vergunde verkeersbewegingen. Uit onderzoek van Rijkswaterstaat en politie komt naar voren dat 50 tot 80% van de weggebruikers te hard rijdt op de genoemde weg.

De maximale hoeveelheid vergunde uitstoot van fijnstof wordt ver overschreden.

Windturbines verspreiden het fijnstof over een grote afstand maar zorgen met name in de omgeving voor een besmetting met fijnstof.

Fijnstof dringt diep in de longen door en veroorzaakt grote gezondheidsproblemen en leidt in een groot aantal gevallen door optredende complicaties tot de dood.

Er dient nader onderzoek plaats te vinden naar de hoeveelheden fijnstof in met name het voorgenomen cluster Midden van het windpark N33. Ook dient onderzoek plaats te vinden naar de gevolgen van de verspreiding van het fijnstof in de omgeving door de aanwezige turbines. Ook zal een onderzoek plaats moeten vinden naar de gevolgen voor de gezondheid voor omwonenden met betrekking tot de verspreiding van fijnstof ten gevolge van de geplande windturbines.

Radon

In het gebied rond het geplande windpark N33 is sprake van een hoog Radon gehalte.

Op een klein gebiedje in de Eemdelta na dat een hoger aantal Bq/m³ kent zit het gebied landelijk gezien op het hoogste nivo met 5,6 Bq/m³.

Het radioactieve Radon komt vrij uit de bodem en hecht zich aan stofdeeltjes. Deze zijn zoals aangegeven in de voorgaande alinea in zeer ruime mate voorhanden rond het geplande windpark N33. De ingeademde, met Radon besmette, stofdeeltjes veroorzaken longkanker. Uit belgisch onderzoek blijkt dat dit in België enkele honderden doden per jaar leidt. In Nederland zal dit niet anders zijn en betreft dit aantal doden mogelijk zelfs een veelvoud van het aantal doden in België.

De verspreiding van grote hoeveelheden (door Radon mogelijk radioactief besmette) fijnstof door windturbines vormt mogelijk een groot probleem voor de Volksgezondheid in het gebied.

Om de gevolgen van bovenstaande te kunnen vaststellen zal een uitgebreid onderzoek moeten plaatsvinden.

Om de eventuele gevolgen te kunnen monitoren is een zogenoemde nulmeting van de gezondheid van omwonenden van het windpark noodzakelijk.

Geluid

Ten noordoosten, direct grenzend aan het geplande windpark bevinden zich in de deelgebieden de dorpen Ommelandervijk, Zuidwending en Meeden.

Gezien de frequent in Nederland waaiende wind uit het zuidwesten zal de belasting voor deze dorpen onevenredig groot zijn. In het MER zal meer rekening moeten worden gehouden met de invloed van de in Nederland overwegende zuidwestelijke windrichting in combinatie met de ten noordoosten gelegen dorpskernen.

Het beoogde windpark N33, kent, zoals aangegeven, door zijn situering verschillende situaties ten aanzien van de omgeving.

Het deelgebied ten noorden van het dorp Meeden kent bijvoorbeeld zowel ten oosten als ten westen van het geplande windpark op ruime afstand geen bewoning.

Anders is dit in het deelgebied gelegen tussen de dorpen Ommelandervijk, Zuidwending en Meeden. (Evenals het deelgebied ten zuiden van Ommelandervijk en ten oosten van Wildervank).

In deze gebieden is ten westen van de voorgenomen locatie sprake van een groot woongebied op zeer korte afstand van het geplande windturbines.

Het gebied Korte Akkers, Boven Veensloot en Beneden Veensloot, ten noorden van het (deelgebied ten zuiden van Meeden) en onmiddellijk grenzend aan het geplande windpark kent veel woningen en bewoners.

Het gebied Korte Akkers en Boven Veensloot wordt aan de westzijde begrensd door de rijksweg N33 en het daarnaast gelegen industrieterrein.

Door weerkaatsing van verkeers- en industrielawaai (met name Nedmag) op de bestaande loodsen van het Rail Service Centrum Groningen (RSCG) is reeds sprake van geluidsoverlast voor omwonenden in dit gebied. Het bestaande industrieterrein kent geen of nauwelijks ruimte voor uitbreiding omdat de geluidsbelasting aan de grens van het maximale zit.

De geplande verdubbeling van de N33 geeft naar het zich laat aanzien mede door de weerkaatsing op de loodsen van het RSCG een forse toename van de bestaande overlast.

In de milieueffectrapportage zal dan ook rekening moeten worden gehouden met de weerkaatsing van het geluid op de loodsen van het RSCG.

Bovengenoemde benadering van geluidseffecten zijn te algemeen, mede omdat dit een locatie betreft die, zoals genoemd, direct grenst aan het meest dichtbevolkte gebied in Oost-Groningen.

Ik ben van mening dat een specifieke benadering van geluideffecten op deelgebiedniveau noodzakelijk is. Factoren die van belang zijn bij de berekening van geluid zijn: oa. de bronsterkte van de turbines, de plaatsing van deze turbines maar zeker niet onbelangrijk, de reflectie van geluid vanwege aanwezigheid van bv de loodsen van het RSCG.

De loodsen van het RSCG en de fabriek van Nedmag bevinden zich in mijn directe woonomgeving. De ten zuidwesten van mijn woning gelegen fabriek, Nedmag maakt voor warmteafvoer in het productieproces gebruik van een aantal enorme ventilatoren.

Met name in de nacht, wanneer achtergrondgeluiden wegvallen, leidt dit toch een voortdurend (laagfrequent) geluid. Onderzocht dient te worden wat de invloed van het geluid van de windmolens is in combinatie met het reeds aanwezige (laagfrequente) aanhoudende lawaai van Nedmag, met name daar waar dit plaatsvindt in de nachtelijke uren.

In de geluidsparagraaf dienen de gevolgen van het laagfrequent geluid nader te worden uitgewerkt. Zoals bekend heeft windturbinegeluid een impulsachtig karakter.

Beide elementen dienen nader te worden meegenomen in aanvullend onderzoek naar de geluidseffecten. Ten aanzien van het laagfrequent geluid zal onderzoek moeten plaatsvinden naar het gevolg van de cumulatie van de in het gebied reeds aanwezige bronnen van laagfrequent geluid in combinatie met het laagfrequente geluid afkomstig van de windturbines.

De geluidsbelasting in het gebied Korte Akkers, Boven Veensloot wordt met name gevoed door veelal heersende wind uit richtingen tussen zuidwest en noordwest.

Bij realisatie van het windturbinepark (ten zuiden en ten noorden) van genoemd gebied zal alleen bij windrichtingen uit noord-oost en oost geen sprake zijn van geluidsoverlast ten gevolge industrie, overslag van goederen, verkeerslawaai (van de N33) en tengevolge van de windturbines.

Ik ben van mening dat, met rekening houdend met de bij de overheid bekende geluidsproblematiek in dit gebied, niet kan worden volstaan met uitsluitend de wettelijke voorschriften voor geluid.

Onderzocht zal moeten worden welke invloed de plaatsing van de windturbines hebben op het gebied, rekening houdend met dag- en nachtinvoeden, seizoensinvloeden, windrichting, windsnelheid en reflectie op de loodsen van het RSCG.

Dit alles in combinatie met de geluidsbelasting van een (verdubbelde) N33 en het reeds aanwezige industrielawaai.

De cumulatieve effecten van de geluidsbelasting in het gebied zal onderzocht moeten worden. Gezien de complexe situatie van het geluid in het gebied Korte Akkers, Boven Veensloot dient reeds in de MER een paragraaf te worden opgenomen die voortdurend meting van het geluid waarborgt gedurende de jaren dat de windmolens zullen staan langs de N33.

Slagschaduw

Windturbines veroorzaken slagschaduw.

De windturbines zijn gepland, zoals genoemd direct aan de rand van de omliggende plaatsen.

Bij zonsopkomst zal er sprake zijn van slagschaduw in de plaatsen Veendam, Wildervank, Muntendam en Zuidbroek. In de loop van de dag zal er, afhankelijk van het seizoen, sprake zijn van slagschaduw in de plaatsen Zuidwending, Ommelandervijk, Veendam en Meeden. Deze plaatsen zullen ook een belangrijk deel overlast ondervinden de slagschaduw in de avonduren.

Uit het milieueffectrapport volgt dat er als gevolg optredende slagschaduw hinder maatregelen moeten worden getroffen in de vorm van een stilstandsregeling.

In het ontwerp-inpassingsplan is niet in een stilstandsregeling voorzien, waardoor het ontwerp-inpassingsplan onzorgvuldig is voorbereid. Nu een dergelijke regeling ter mitigatie van de als gevolg van de realisatie van het windmolenpark ontstane milieueffecten wel noodzakelijk is, verzoek ik om in het inpassingsplan alsnog in een adequate en afdwingbare stilstandsregeling te voorzien. Het "doorschuiven" van deze verplichting naar de mogelijk te verlenen omgevingsvergunningen is overigens niet mogelijk (vgl. ABRvS 27 mei 2015, ECLI:NL:RVS:2014:1621 en ABRvS 11 juni 2014, ECLI:NL:RVS:2014:2252).

Beleving

Windturbines geven visueel een zeer onrustig beeld. Dit wordt veroorzaakt doordat windturbines ongelijkmatig draaien ten opzichte van elkaar.

Een groot aantal woningen zal door de locatiekeuze worden geconfronteerd met direct zich vanuit de woning op het geplande windpark.

De constante beweging leidt ertoe dat dit constant de aandacht naar de beweging leidt.

Er zal aanvullend onderzoek moeten plaatsvinden naar de effecten op de gezondheid van omwonenden welke het windmolenpark met zich mee zal brengen door het voortdurende, gedwongen zicht op het windmolenpark.

Zorgvuldige afweging van gezondheidsaspecten ontbreekt

Los van het bovenstaande, meen ik dat een zorgvuldige afweging van de gezondheidsaspecten, die de realisatie van een windpark met zich zal brengen, ontbreekt. De thans reeds voorziene cumulatie van hinderaspecten kan namelijk aanzienlijke gevolgen hebben voor de volksgezondheid. Ook de eventuele psychische schade die bewoners zullen oplopen door het onverkoopbaar worden van hun woningen, moet niet worden onderschat. Gelet hierop verzoek ik u om het gezondheidsaspect bij de vaststelling van het inpassingsplan zorgvuldig in de afweging te betrekken en niet slechts te volstaan met een milieutoets.

Toetsing en handhaving

Het toetsen van de "wettelijke" norm aan gevoelige objecten (woningen) is een taak van de overheid.

De overheid is echter in zijn algemeenheid, door de gemaakte afspraken met betrokken partijen (provincie en projectontwikkelaars) en de door de door de Rijksoverheid in internationaal verband, gemaakte afspraken omtrent het te realiseren vermogen aan windenergie zelf belanghebbende.

In de concept-notitie is aangegeven dat het bevoegd gezag de werkelijk optredende milieugevolgen evalueert en zo nodig maatregelen neemt om de gevolgen voor het milieu te beperken. Deze formulering is te algemeen.

Aangegeven in de MER dient te worden welke overheidsinstantie het bevoegd gezag is ten aanzien van toezicht op nakoming van de "wettelijke normen", welke bevoegdheden deze overheidsinstantie heeft. Ook dient nauwkeurig aangegeven te worden welke maatregelen het bevoegd gezag concreet zal nemen wanneer de werkelijk optredende milieugevolgen, zoals hinder door geluid en slagschaduw, groter blijken te zijn dan in de vergunning was voorzien.

In de MER dient tevens aangegeven te worden welke beroepsmogelijkheden de individuele burger heeft wanneer deze zich niet kan vinden in de aard en wijze van uitoefenen van het toezicht en het functioneren van deze toezichthouder.

Leefmilieu en leefbaarheid

De (mogelijke) komst van windturbines splitst gemeenschappen van inwoners van gebieden waarin dit speelt, in voor en tegenstanders van windenergie.

Landbouwers die financieel voordeel halen uit de plaatsing van windturbines vormen in zijn algemeenheid voorstanders voor de realisatie van de windturbines.

De tegenstanders zijn burgers die overlast ondervinden van de molens, en/of worden geconfronteerd met waardedaling van hun bezittingen.

Dit heeft als gevolg dat gemeenschappen worden gespleten. Daar waar in het verleden in agrarisch gebied landbouwers en omwonenden gemeenschappelijk activiteiten ondernamen zal dit niet meer mogelijk blijken.

Tijdens deze gemeenschappelijke activiteiten was er sprake van wederzijds begrip en werden zaken als overlast tijdens de oogsttijd in goed overleg besproken.

Gemeenschappelijke activiteiten van inwoners van het gebied zullen plaatsmaken voor verlies aan wederzijds respect en onbegrip .

De sociale cohesie in het gebied valt weg tengevolge van de voorgenomen plaatsing van windturbines.

Onderzoek naar de gevolgen voor het leefmilieu (leefbaarheid) en de afbraak van de sociale cohesie is bij het voorgenomen windpark N33 noodzakelijk.

Ik ben dan ook van mening dat een dergelijk onderzoek moet worden uitgevoerd, vooral ook om hieruit lering te kunnen trekken voor komende projecten.

Keuze voor grotere windturbines leidt tot kleiner park

Voorts richt ik mijn zienswijze nog tegen het gegeven dat in het ontwerp-inpassingsplan ten onrechte niet is gewaarborgd dat de windturbines moeten aansluiten bij de best beschikbare technieken (BBT).

Tot slot

De gepresenteerde stukken zijn veel te vaag en te summier. Bovendien bevatten de gepresenteerde stukken feitelijke onjuistheden waardoor op een aantal terreinen een onjuist beeld wordt geschilderd. De locatiekeuze van het Windpark N33 laat door zijn reeds bestaande overlast en situering langshet meest dichtbevolkte gebied van Oost-Groningen geen ruimte voor onjuistheden en/of onvolkomenheden in het proces.

Gelet op het voorgaande verzoek ik u om het inpassingsplan niet vast te stellen omdat er geen noodzaak bestaat tot het oprichten van een windmolenpark en u niet bevoegd bent tot vaststelling van het inpassingsplan. Voor zover u wel tot vaststelling van het inpassingsplan over zou gaan, verzoek ik u om dat dan in ieder geval te doen met inachtneming van deze zienswijze.

Met vriendelijke groet

Verzonden: Donderdag 10 november 2016 10:04
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Windpark N33 ontwerpbesluiten

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat: Postbus

Huisnummer: 557

Postcode: 9400 AN

Woonplaats: ASSEN

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Organisatie

Organisatie: Univé Rechtshulp

Reactie

AANGETEKEND

Minister van Economische Zaken
T.a.v. het Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Windpark N33
Postbus 248
2250 AE VOORSCHOTEN

Onze referentie : 99/10791350

Behandeld door :

Doorkiesnummer :

Faxnummer :

E-mail :

Assen, 10 november 2016

Betreeft: Zienswijze Windpark N33

Excellentie,

Namens mijn cliënt, de heer
dien ik hierbij een zienswijze in tegen het door u ter inzage gelegde ontwerp-inpassingsplan, het milieueffectrapport, de ontwerpbesluiten en de onderliggende stukken voor Windpark N33. Nu u de gelegenheid biedt om tot en met 10 november 2016 een zienswijze in te dienen, is het onderhavige stuk tijdig bij uw Bureau ingediend.

De aanleiding

Cliënt heeft de door u ter inzage gelegde stukken ingezien en heeft geconstateerd dat u van plan bent om in totaal 35 windmolens langs en nabij de N33 te plaatsen. Acht van deze molens worden in twee lijnen van 4 molens ter hoogte van Wildervank en Veendam geplaatst. Het zijn voor cliënt deze 8 molens die zorgen baren.

Deze molens worden op korte afstand van de woning van cliënt geplaatst. Hij vreest daardoor voor negatieve effecten op het woon- en leefklimaat. Er bestaat voornamelijk vrees voor geluidsoverlast en de effecten van slagschaduw. Ook is cliënt bang dat de aanwezigheid van de molens een negatief effect heeft op de ruimtelijke aantrekkelijkheid van het gebied en daarmee op de waarde van de woning. In de ter inzage liggende stukken ziet cliënt op een aantal onderdelen reden tot indiening van een zienswijze. Hij is van mening dat het inpassingsplan thans niet kan voldoen aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening. Hieronder treft u de uitgewerkte onderdelen aan.

Maatschappelijk draagvlak ontbreekt

Duidelijks is, het werd hiervoor al geschreven, dat de realisatie van het windpark zeer ingrijpend is voor cliënt en de overige inwoners van het gebied, voor Veendam en haar bewoners. De 35 molens zorgen voor een grote verandering van het landschap. Cliënt vindt het van groot belang om er op te wijzen dat hij zich niet gehoord voelt bij de totstandkoming van

deze plannen. Naar de mening van cliënt wordt dit door zeer veel bewoners van het gebied zo gevoeld. Dit heeft er toe geleid dat er niet of nauwelijks een maatschappelijk draagvlak bestaat voor dit plan. Ook na het lezen van de ter inzage liggende stukken wordt voor cliënt het beeld bevestigd dat de plannen zijn toegeschreven naar de wensen en financiële belangen van de initiatiefnemers.

Daarbij zijn de ruimtelijke, maatschappelijke en landschappelijke belangen, die juist doorslaggevend hadden moeten zijn en in de afweging hadden moeten worden betrokken, volledig ondergeschikt geweest aan deze financiële belangen. Cliënt is zeer ontstemd over deze handelwijze. Zeker omdat, dit wordt verderop in dit stuk uitgelegd, er overduidelijk andere alternatieven aanwezig zijn waarvoor zowel maatschappelijk draagvlak als een goede en/ of betere ruimtelijke en landschappelijke inpassing mogelijk is.

Cliënt verzoekt u dan ook dringend om vanaf nu, nu er nog sprake is van een ontwerp, serieus rekening te houden met de belangen van alle bewoners van het gebied waaronder cliënt.

Geen noodzaak tot realisatie windpark

Cliënt is de mening toegedaan dat er geen noodzaak bestaat tot realisatie van een windpark. Er zijn alternatieve mogelijkheden om de energiedoelstellingen te bereiken. Alternatieven die wel voldoende draagvlak hebben bij inwoners, de lokale politiek en het bedrijfsleven.

Achtergrond

Het Rijk heeft zich tot doel gesteld dat in 2020 14% van de energie duurzaam moet zijn. Om dat doel te bereiken, heeft het Rijk aangegeven (zie o.a. de Structuurvisie Windenergie Op Land) dat in 2020 6.000 MW aan windenergie gerealiseerd moet zijn. De provincie Groningen heeft zich binnen die doelstelling gecommitteerd aan de realisatie van 855,5 MW windenergie op land. Het windpark N33 moet hiervoor ongeveer 120 MW genereren.

Cliënt hecht er aan te benadrukken dat hij zeker niet tegen de de toepassing van duurzame energie is. Hij vindt evenwel dat het realiseren van de hiervoor genoemde getallen enkel mogelijk is wanneer hiervoor voldoende maatschappelijk draagvlak bestaat. Cliënt vindt het onjuist dat het Rijk bij het onderhavige plan compleet voorbij gaat aan dit uitgangspunt.

Er wordt geen overweging gemaakt inzake zonne-energie

Niet kan worden ontkend dat de doelstellingen voor duurzame energie ook op een andere wijze kunnen worden gerealiseerd dan door windmolens en -parken. In dat kader is het goed u te verwijzen naar de Tweede Kamer motie van het Kamerlid Smaling (30 196, nr. 404). Hierin wordt de regering uitdrukkelijk opgeroepen om bij de verdere besluitvorming over het windpark N33 nadrukkelijk oog te hebben voor het mogelijk inwisselen van windenergie voor zonne-energie en de plannen voor zonneparken in de regio bij de besluitvorming te betrekken. Daarnaast heeft de Tweede Kamer u gevraagd om een maatschappelijke kosten-batenanalyse uit

te voeren naar de huidige en de verwachte energieopwekking uit zon en wind op land (30 196, nr. 452).

Ter illustratie wenst cliënt u er op te wijzen dat onderzoeksbureau Royal Haskoning DHV voor het naastgelegen windpark De Drentse Monden - Oostermoer een maatschappelijke kosten- en batenanalyse heeft uitgevoerd. Hieruit blijkt dat zonne-energie (al dan niet in combinatie met windenergie) een uitstekend alternatief vormt.

Voor het onderhavige plan is het, het hiervoor gaande in acht nemende, van belang dat in de afgelopen periode reeds vergunningen zijn verleend voor de realisatie van zonneparken die in totaal zo'n 120 MW aan zonne-energie zullen gaan genereren. Deze vergunningen hebben betrekking op de regio en hebben er feitelijk al voor gezorgd dat in 2020 de doelstelling van 120 MW aan duurzame energie *via zonneparken* wordt gerealiseerd. Het gaat hier om de volgende vier projecten:

- Bij Sappemeer-Noord is een zonnepark ter grootte van 117 ha voorzien waarmee zo'n 97 MW per jaar aan zonne-energie kan worden opgewekt. De daartoe benodigde omgevingsvergunning is op 7 oktober jl. verleend.
- aan de Industrieweg in Veendam ("de Leeuweriklocatie") is een zonnepark ter grootte van 6,5 ha en 54.032 zonnepanelen voorzien. De daartoe benodigde omgevingsvergunning is op 2 oktober 2015 verleend.
- Aan de Industrieweg in Veendam ("Energie Park Veendam") is een zonnepark ter grootte van 4,5 ha en 10.260 zonnepanelen voorzien. De daartoe benodigde omgevingsvergunning is op 7 oktober jl. verleend.
- Er zijn concrete voornemens om op het Wilkensterrein een zonnepark ter grootte van 4,4 ha te realiseren.

Deze vier projecten tonen aan dat met gebruikmaking (en intensivering) van de potentie van zonne-energie het behalen van de energiedoelstellingen voor 2020 heel goed mogelijk is. Daarbij is het van doorslaggevend belang dat de realisatie van de voorziene zonneparken (in tegenstelling tot het voorziene windpark) wél draagvlak heeft bij de inwoners, de lokale politiek en het bedrijfsleven. Dit maakt dat er naar de mening van cliënt geen noodzaak bestaat tot realisatie van het windpark N33.

Tussenconclusie 1

Cliënt is van mening dat het Rijk krampachtig en onvoldoende gemotiveerd vasthoudt aan het in de Structuurvisie Windenergie Op Land opgenomen uitgangspunt dat de duurzame energiedoelstellingen via het realiseren van windparken bereikt moeten worden.

Er wordt ten onrechte geen aandacht besteed aan de potentie van zonne-energie. Dit acht cliënt onzorgvuldig temeer nu in de regio is gebleken dat de energiedoelstellingen mét

maatschappelijk draagvlak, eenvoudig gerealiseerd kunnen worden via gebruikmaking (en intensivering) van de potentie van zonne-energie. Er bestaat gelet hierop vanuit ruimtelijk opzicht geen enkele noodzaak meer voor de realisatie van windpark N33. U dient hier redelijkerwijs dan ook van af te zien.

De Rijkscoördinatieregeling is ten onrechte toegepast

Afgezien van het voorgaande argument inzake het ontbreken van de noodzaak, wil cliënt u er op wijzen dat hier onterecht de Rijkscoördinatieregeling van artikel 3.35, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van de Wet ruimtelijke ordening (hierna: “Wro”) is toegepast. Het Windpark N33 kan volgens cliënt niet worden aangemerkt als één productie-installatie in de zin van artikel 9b van de Elektriciteitswet 1998. Dit leidt er toe dat er geen sprake is van een productie-installatie van ten minste 100 MW en dit leidt er weer toe dat de Rijkscoördinatieregeling ten onrechte is toegepast en het Rijk niet bevoegd is tot het vaststellen van een inpassingsplan.

Relevante feiten

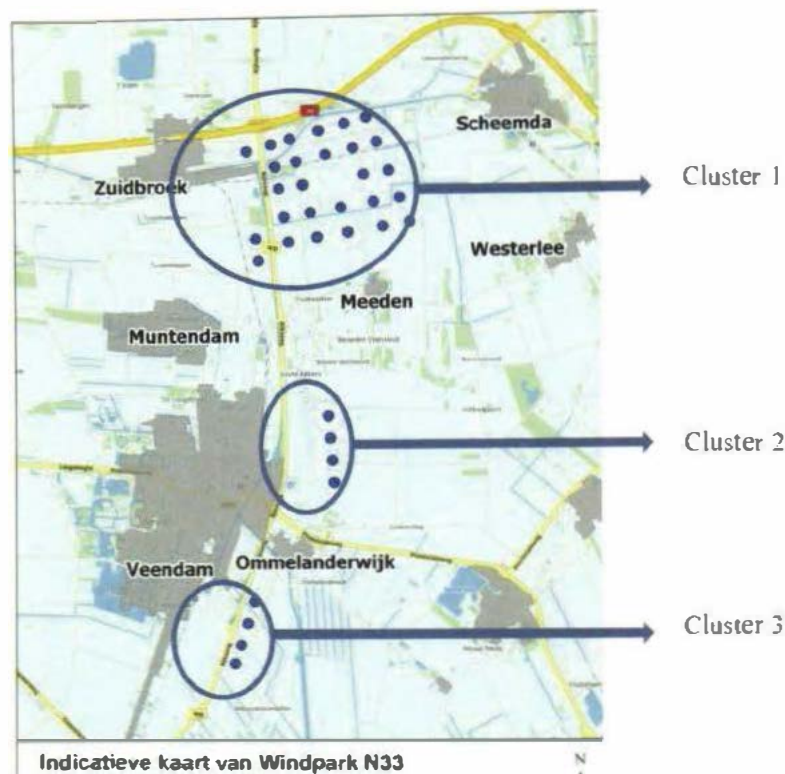
De bedrijven Yard Energy Development B.V. en Blaaswind B.V., thans handelend onder de namen Windpark Vermeer Noord B.V., Windpark Vermeer Midden B.V. en Windpark Vermeer Zuid B.V. zijn de oorspronkelijke initiatiefnemers van de ontwikkeling van Windpark N33. Zij vormen samen het “samenwerkingsverband Windpark N33”. En hebben de afgelopen jaren verschillende alternatieven voor de realisatie van het windpark ontwikkeld (zie de binnen de MER onderzochte varianten 1 tot en met 5).

Na de totstandkoming van de varianten 1 tot en met 5, is door RWE interesse in de realisatie van het windmolenpark getoond omdat op de betreffende locatie inmiddels grondposities waren verworven. Naar aanleiding daarvan is variant 6 tot stand gekomen.

Ondanks dat RWE wel met plannen kwam voor de realisatie van het windmolenpark, is men nimmer toegetreten tot het samenwerkingsverband. Dat blijkt expliciet uit het gepresenteerde voorkeursalternatief dat bestaat uit drie clusters of deelgebieden, te weten:

- 1) 27 windmolens ten noorden van de kern Meeden;
- 2) 4 windmolens ten oosten van Veendam en ten noorden van Ommelandervijk, en;
- 3) 4 windmolens ten zuidoosten van Veendam en ten zuiden van Ommelandervijk.

Ter verduidelijking treft u op de volgende pagina de drie clusters op een kaartje.

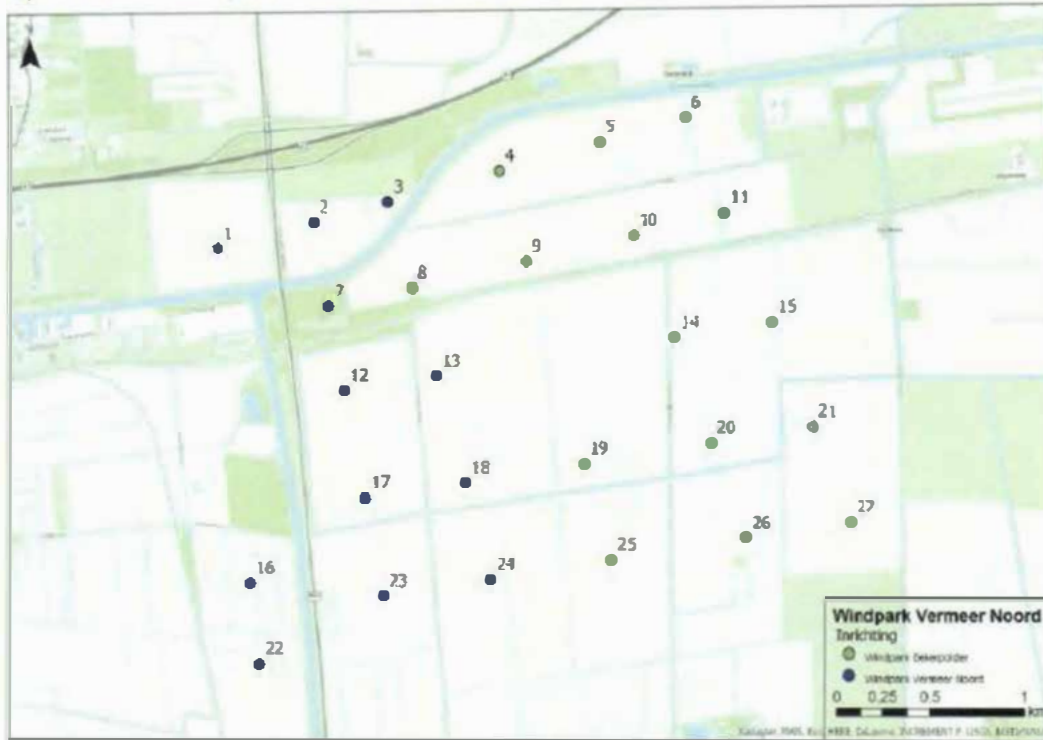
De clusters 2 en 3, bestaande uit 8 molens, worden door het samenwerkingsverband Windpark N33 gerealiseerd. RWE is hier niet betrokken. Dat moge onder ander blijken uit de drie aparte transformatorstations die zijn voorzien, zo volgt uit de bijlagen 1 tot en met 3 van het ontwerp-inpassingsplan.

Ook is duidelijk dat beide partijen zich in overleggen apart laten vertegenwoordigen en dat er voor ieder cluster en door iedere initiatiefnemer aparte omgevingsvergunningen zijn aangevraagd. Daaruit concludeert cliënt dat ieder cluster als een aparte inrichting moet worden beschouwd.

Ten slotte vindt cliënt het belangrijk om er op te wijzen dat in het geheel niet is gewaarborgd dat in het gehele windpark eenzelfde type windturbines wordt gerealiseerd. Van een bundeling van belangen kan dan ook geen sprake zijn.

Over cluster 1 wil cliënt nog opmerken dat deze deels wordt gerealiseerd door het samenwerkingsverband en deels door RWE. Binnen de stukken zit een kaartje waarop dit duidelijk is te zien. Deze is hierna ingevoegd. De blauwe stippen behoren tot het samenwerkingsverband, de groene tot RWE.

Figuur 1.1 Windturbineposities Windpark Vermeer Noord

Bron: Pondera Consult

Ook hier is geen sprake van samenwerking. De omgevingsvergunningen zijn afzonderlijk van elkaar aangevraagd en in beide aanvragen is te lezen dat de windturbines van beide initiatiefnemers als een aparte inrichting moeten worden beschouwd.

Ten slotte wil cliënt er op wijzen dat de drie clusters erg ver van elkaar af liggen. De afstand tussen het zuidelijkste punt van cluster 1 en het noordelijkste punt van cluster 2 bedraagt ongeveer 4 kilometer en de afstand van het zuidelijke punt van cluster 1 en het noordelijkste punt van cluster 3 maar liefst 8 kilometer.

Het ten zuiden van Windpark N33 gelegen Windpark Drentse Monden – Oostermoer is op slechts 4 kilometer van het zuidelijkste punt van cluster 3 gelegen.

Juridisch kader

Een windmolenpark kan met de Rijkscoördinatiereregeling van artikel 3.35, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van de Wro worden voorbereid wanneer er sprake is van de aanleg en uitbreiding van een productie-installatie, met inbegrip van de aansluiting van die installatie op een net, met een capaciteit van ten minste 100 MW, indien het betreft een installatie voor de opwekking van duurzame elektriciteit met behulp van windenergie.

De vraag is hier wat een productie-installatie is. In de memorie van toelichting bij de Wijziging van de Elektriciteitswet 1998, de Mijnbouwwet en de Gaswet wordt in verband met de toepassing van de Rijkscoördinatieregeling op energie-infrastructuurprojecten het volgende vermeld:

“Een productie-installatie kan bestaan uit meerdere productie-eenheden. Een productie-eenheid kan worden omschreven als de kleinst mogelijke entiteit waarmee zelfstandig elektriciteit kan worden opgewekt. Een aantal van die productie-eenheden die geografisch, technisch, functioneel of organisatorisch met elkaar samenhangen kunnen een productie-installatie vormen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een windmolenpark dat door één exploitant wordt beheerd of waarbij tussen de windmolens technische verbindingen bestaan. Elke windmolen is dan een productie-eenheid, terwijl het windmolenpark als geheel de productie-installatie is.¹”

Uit de nota naar aanleiding van het verslag volgt bovendien het volgende:

“De leden van de SP-fractie vroegen zich verder nog af hoe de regering omgaat met bijvoorbeeld grootschalige windturbineparken die in totaal een vermogen van meer dan 100 MW beslaan, maar in de praktijk bestaan uit meerdere kleine productie-installaties, al dan niet van verschillende exploitanten. Zoals vermeld in de toelichting op artikel I, onderdeel A, van het wetsvoorstel, kan een productie-installatie uit meerdere productie-eenheden bestaan. Een productie-eenheid kan worden omschreven als de kleinst mogelijke entiteit waarmee zelfstandig elektriciteit kan worden opgewekt (bijvoorbeeld één windmolen). Een productie-installatie kan bestaan uit meerdere productie-eenheden. Het criterium is of de productie-eenheden zodanig geografisch, technisch, functioneel of organisatorisch met elkaar samenhangen dat sprake is van één productie-installatie. Deze eisen zijn niet cumulatief. Dat een aantal productie-eenheden door dezelfde exploitant wordt beheerd, is een belangrijke indicatie dat sprake is van één productie-installatie, maar is niet doorslaggevend. Ook als de productie-eenheden door meerdere exploitanten beheerd worden, kan sprake zijn van één productie-installatie. Hiervan is bijvoorbeeld sprake als tussen de productie-eenheden technische verbindingen bestaan, zoals een gezamenlijke aansluiting op een net. Anderzijds zullen door dezelfde exploitant beheerder productie-eenheden geen productie-installatie zijn als die productie-eenheden op grote afstand van elkaar zijn gelegen en er tussen die eenheden geen technische of functionele verbindingen bestaan.²”

Van belang is dat een windmolenpark één productie-installatie kan vormen indien de verschillende windmolens geografisch, technisch, functioneel of organisatorisch met elkaar

¹ Kamerstukken II 2007/08, 31 326, nr. 3, p. 15.

² Kamerstukken II 2007/08, 31 326, nr. 6, p. 5.

samenhangen. Daarbij is het gegeven dat een aantal windmolens door dezelfde exploitant wordt beheerd, een belangrijke indicatie dat sprake is van één productie-installatie. Doorslaggevend is die indicatie echter niet. Ook als de windmolens door meerdere exploitanten beheerd worden, kan sprake zijn van één productie-installatie. Hiervan is bijvoorbeeld sprake als tussen de productie-eenheden technische verbindingen bestaan, zoals een gezamenlijke aansluiting op een net. Een en ander volgt overigens ook uit de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 4 mei 2016, ECLI:NL:RVS:2016:1228 (Wieringermeer).

Windpark N33 kan niet worden aangemerkt als één productie-installatie

De hiervoor genoemde feiten en het juridisch kader in acht nemende is cliënt van mening dat het Windpark N33 niet kan worden aangemerkt als één productie-installatie in de zin van artikel 9b, eerste lid, aanhef en onder a, van de Elektriciteitswet 1998. Er is geen sprake van geografische, technische, functionele of organisatorische samenhang.

De geografische samenhang ontbreekt omdat het windpark bestaat uit drie afzonderlijke clusters. Deze afzonderlijke clusters vertonen geen enkele vorm van samenhang. Dat is duidelijk op het kaartmateriaal te zien. Bovendien staan de drie clusters erg ver uit elkaar. Daardoor kunnen ze niet worden beschouwd als één productie-installatie. Tenslotte is het van belang dat ten zuiden van Windpark N33 het Windpark Drentse Monden – Oostermoer op slechts 4 kilometer van het zuidelijkste punt van cluster 3 is gelegen. Die afstand is kleiner dan de afstanden die binnen het Windpark N33 worden gehanteerd. Daardoor is vanuit landschappelijk/ ruimtelijk oogpunt niet te zien waar het ene windpark begint en het andere eindigt. Van enige geografische samenhang is derhalve geen sprake.

Evenmin is er sprake van technische samenhang omdat de drie clusters allen een eigen energievoorziening vormen nu er is voorzien in aparte transformatorstations. Bovendien verzorgt iedere aanvrager van een omgevingsvergunning zelf de aansluiting op het elektriciteitsnet.

Ten slotte is van belang dat op geen enkele wijze is geborgd dat uiteindelijk in het gehele gebied dezelfde windturbines worden gerealiseerd zodat sprake is van een samenhangend windmolenpark. Op grond van artikel 4.1.2a onder 5 van de planregels hoeven de windturbines namelijk slechts per cluster of deelgebied identiek te zijn.

Ook een functionele samenhang ontbreekt omdat er geen gemeenschappelijk gebruik wordt gemaakt van bepaalde ruimten of bedrijfsmiddelen. Uit de aanvragen om omgevingsvergunning blijkt duidelijk dat er sprake zal zijn van vier aparte inrichtingen. De drie clusters kunnen en zullen dan ook volledig zelfstandig functioneren.

Tot slot ontbreekt ook de vereiste organisatorische samenhang. Dit blijkt uit het feit dat de drie clusters worden geëxploiteerd door verschillende exploitanten. Zoals eerder in dit stuk uitgeled wordt Cluster 1 deels geëxploiteerd door het samenwerkingsverband Windpark N33 en RWE.

De voorziene clusters 2 en 3 worden echter slechts door het samenwerkingsverband Windpark N33 geëxploiteerd. RWE is daarbij niet betrokken.

Het Windpark N33 kent samengevat geen geografische, technische, functionele en/of organisatorische samenhang. Het gevolg daarvan is, dat het windpark niet kan worden aangemerkt als één productie-installatie in de zin van artikel 9b, eerste lid, aanhef en onder a, van de Elektriciteitswet 1998.

Tussenconclusie 2. De Rijkscoördinatierегeling is hier niet toepasbaar

Cliënt stelt dat er sprake is van drie aparte productie-installaties. Dit heeft tot gevolg dat de Rijkscoördinatierегeling ten onrechte is toegepast omdat toepassing van de Rijkscoördinatierегeling op grond van de Elektriciteitswet 1998 immers slechts mogelijk is bij een productie-installatie van tenminste 100 MW. Hieraan wordt voor in ieder geval de twee productie-installaties ter hoogte van Veendam (cluster 2 en 3) niet voldaan.

Er is strijd met Provinciaal en Gemeentelijk beleid

Op grond van het voorgaande stelt cliënt vast dat niet het Rijk, maar de Provincie het bevoegd gezag is voor het opstellen en het vaststellen van het inpassingsplan. Plannen dienen dus getoetst te worden aan het provinciale en gemeentelijke beleid. Naar de mening van cliënt leidt deze toetsing tot de conclusie dat het plan niet passend is binnen dit beleid.

De voorziene windturbines sluiten niet aan bij het vlakke, veenkoloniale landschap

Uit de op 1 juni 2016 vastgestelde Provinciale Omgevingsvisie 2016 blijkt dat de provincie bij de realisatie van een windmolenpark, mede vanwege de invloed die zo'n windpark zal hebben op het landschap en de leefomgeving, de volgende inrichtingsprincipes van belang acht:

- Aansluiting bij het landschap;
- Herkenbare interne orde;
- Afstand tussen de parken.

Uit de Omgevingsverordening 2016 volgt daarnaast uit artikel 2.4.14 dat een bestemmingsplan kan voorzien in de oprichting van windturbines op voorwaarde dat:

- a. de windturbines deel gaan uitmaken van een park- of lijnopstelling; en,
- b. ze geen grotere wieklenge hebben dan tweederde van de ashoogte.

Kijkend naar het gemeentelijk beleid, wordt duidelijk dat de gemeente Veendam als uitgangspunt voert dat het voorstander is van de toepassing van duurzame energie. Voor wat betreft de realisatie van een windmolenpark is vastgelegd dat realisatie daarvan mogelijk is, mits het park landschappelijk kan worden ingepast en de licht- en geluidhinder tot een minimum kan worden beperkt. Tevens dient een windmolenpark – zo dat er komt – zoveel mogelijk in de

vorm van een parkopstelling te worden opgericht. Dit is te vinden binnen de nota “Energiek met Energie, samen op naar een duurzaam Oost-Groningen”.

Uit de op 16 februari 2015 vastgestelde structuurvisie Veendam volgt dat de gemeente geen windmolens wil langs de N33. Men stelt binnen de visie het volgende:

- Het gebied ten zuiden van de bedrijvenzone Dallen tussen de spoorlijn en de N33 is door zijn karakteristieke openheid van bijzondere landschappelijke waarde. Vanaf de doorgaande wegen ligt namelijk het lint van Wildervank als helder begrensde stedenbouwkundige structuur in het landschap. De bedoeling is dat het gebied open blijft om zo de structuur en identiteit van het lintdorp Wildervank te behouden;
- In het oostelijk gelegen landelijk gebied buiten de linten van Meeden, Zuidwending, Ommelanderswijk en Bareveld wordt ingezet op het openhouden van het grootschalige landschap in een patroon van ‘open-lint-open’. De open gebieden zijn voornamelijk bestemd voor de grootschalige landbouw of andere grootschalige functies en aan landbouw gerelateerde bedrijvigheid. Daarbij blijft de landschappelijke hoofdopzet van wijken en kanalen leidend.

Tot slot wijst cliënt op de vigerende beheersverordening “Buitengebied Veendam”. Daarin zijn de windmolens van cluster 2 en 3 voorzien. Op grond van de verordening hebben de gronden de bestemming “agrarisch”. De ontwikkelingsmogelijkheden van dit plangebied zijn altijd aan andere, strengere regels zijn gebonden dan in delen waar dit herkenbare landschap in mindere mate zichtbaar is. Zo is voor wat betreft de toelaatbaarheid van ontwikkelingen altijd aansluiting gezocht bij de verkavelingsstructuur en zijn functies die afbreuk doen aan de openheid (waaronder bosaanplant) niet toegestaan. De Gemeente verwijst daartoe naar de structuurvisie van de gemeente Veendam waarin het volgende is opgenomen:

“In het oostelijk gelegen gebied buiten de lint van Meeden, Zuidwending, Ommelanderswijk en Bareveld zal worden ingezet op het openhouden van het grootschalig landschap in een patroon van open-lint-open. De open gebieden zijn voornamelijk voor de grootschalige landbouw of andere grootschalige functies op het gebied van bijvoorbeeld de (energie)winning (magnesium, gas of wind).”

Ter illustratie wijst de Gemeente ook naar het westelijke deel van het buitengebied van Veendam. In tegenstelling tot het plangebied, zijn daar wel niet-agrarische functies toegestaan, omdat het (grootschalige) open agrarische landschap daar al deels verdwenen is. Dat gebied zou gelet hierop wel een mogelijkheid voor een windpark kunnen vormen.

Tenslotte wil cliënt u nog wijzen op de kaart die op de volgende pagina te zien is en waar de voornaamste landschappelijke kenmerken van het plangebied inzichtelijk zijn gemaakt (bron: ontwerpbestemmingsplan Buitengebied Veendam).

De kaart laat zien dat de opstreckende verkaveling aan de oosthijde van Veendam een duidelijk patroon vertoont. De clusters 2 en 3 van het voorziene windpark doorbreken dit van oudsher reeds aanwezige verkavelingspatroon in ernstige mate, omdat de windturbines verticaal- en dus in strijd met dit reeds van oudsher aanwezige – verkavelingspatroon zullen worden gerealiseerd.

Daarbij is het zo dat het hier om windturbines gaat van zo'n 200 meter hoogte waardoor het van oudsher en bewust open gehouden vlakke veenkoloniale landschap op grove wijze wordt doorbroken. De turbines zullen vanwege hun grote hoogte immers goed zichtbaar zijn vanuit een groot deel van Veendam. Ook 's nachts zullen hij voor een onrustig beeld zorgen omdat de turbines voorzien zijn van obstakelverlichting.

De windturbines in de clusters 2 en 3 zullen op geen enkele wijze aansluiten op het door de Provincie en Gemeente beschermde vlakke, veenkoloniale landschap. Er is derhalve sprake van strijd met zowel het provinciale als het gemeentelijke beleid. Het windmolenpark kan om die reden niet, althans niet op de thans voorziene wijze worden gerealiseerd.

Er is geen herkenbare interne orde

Binnen het ontwerp-inpassingsplan is niet gewaarborgd dat de verschillende initiatiefnemers voor alle clusters (1, 2, en 3) exact dezelfde windturbines gaan realiseren. Weliswaar wordt in artikel 4.2 a onder 5 van de planregels voorgeschreven dat de windturbines per lijnopstelling en

voor cluster noord identiek moeten zijn, maar daarmee is nog niet geborgd dat ook daadwerkelijk in alle clusters identieke windturbines worden gerealiseerd. Cliënt acht de kans dat er daadwerkelijk verschillende windturbines worden gerealiseerd, zeer reëel nu sprake is van vier verschillende inrichtingen. Bovendien hebben de initiatiefnemers zich verenigd in een samenwerkingsverband en beschikken ze over eigen – van elkaar gescheiden – middelen waardoor ze volledig zelfstandig van elkaar kunnen opereren.

Het gevolg hiervan is dat er thans sprake is van een ontwerp-inpassingsplan waarin een herkenbare interne orde niet is geborgd. Hierdoor is sprake van strijd met zowel het Provinciale als het Gemeentelijke beleid.

De wijze van opstelling is niet in lijn met het provinciaal en gemeentelijk beleid

Uit de op pagina 5 van deze zienswijze opgenomen illustratie van het windpark blijkt dat de drie clusters geen enkele samenhang met elkaar vertonen. De Provinciale omgevingsverordening schrijft voor dat een park- of lijnopstelling dient te worden gehanteerd. Het onderhavige plan gaat echter uit van zowel een park- als een lijnopstelling. Clusters 2 en 3 vormen twee maal een lijnopstelling, terwijl cluster 1 de kenmerken heeft van een parkopstelling. Nu het voorziene windpark op geen enkele wijze blijkt geeft van enige samenhang, is ook hierom sprake van strijd met het provinciale en gemeentelijke beleid.

Tussenconclusie 3

Realisatie van de drie clusters van het voorziene windmolenpark levert strijd op met het Provinciale en Gemeentelijke beleid omdat het totale windpark niet aansluit bij het landschap, geen herkenbare interne orde kent en het windpark geen enkele samenhang vertoont. Realisatie van het windpark op de thans voorziene wijze is dan ook op geen enkele wijze mogelijk. Ook hierom dient de zienswijze gegrond te worden verklaard.

Niet de huidige gekozen variant maar variant 6 had hier het VKA moeten zijn

Afgezien van hetgeen hiervoor is opgemerkt over het Provinciale en Gemeentelijke beleid stelt cliënt vast dat variant 6, zoals uitvoerig beschreven in de MER, het voorkeursalternatief had moeten zijn in plaats van het thans voorliggende voorkeursalternatief.

Binnen variant 6 worden alle turbines in één cluster of park gezet in de hoek van de N33 en de A7. Daarbij is duidelijk dat deze variant op alle door het Rijk omschreven maatgevende onderdelen beter scoort. Zo ondervinden er beduidend minder mensen hinder en vindt er minder verstoring van het karakteristieke landschap plaats. Ook sluit variant 6 (in tegenstelling tot de voorkeursvariant) aan bij het Provinciale en Gemeentelijke beleid, dat uitgaat van een voorkeur voor een parkopstelling.

Binnen het alternatievenonderzoek zijn door het Rijk de volgende maatgevende onderdelen tot uitgangspunt genomen:

- Het zoveel mogelijk verminderen van de geluidhinder;
- Het behouden van een zo groot mogelijke afstand tot de woonkernen;
- Een goede landschappelijke inpassing, en;
- Gelijke toepassing van de criteria in de verschillende gemeenten.

Daarbij wordt het meeste gewicht toegekend aan de eerste drie criteria. Cliënt stelt dat variant 6 beter aansluit bij deze drie criteria en motiveert dit als volgt.

Variant 6 scoort beter op alle maatgevende onderdelen

In het milieueffectrapport is op pagina 272 een tabel opgenomen met daarin de milieueffecten van het voorkeursalternatief, afgezet tegen de milieueffecten van (onder andere) variant 6. Daaruit volgt, dat de beide varianten op vele onderdelen gelijkwaardig scoren. Echter op de door het Rijk omschreven maatgevende onderdelen scoort variant 6 beter het gaat hier om geluid, slagschaduw en landschappelijke inpassing

Geluid

Binnen variant 6 wonen geen gehinderden binnen de 47 Lden contour, slechts 11 gehinderden binnen de 47 tot 42 Lden contour en 38 gehinderden binnen de 42 tot 37 Lden contour in de landelijke gebieden. Daarmee is deze variant de meest optimale. Duidelijk is dat ook de kernen Meeden en Zuidbroek in variant 6 binnen de laatstgenoemde contour vallen maar dat geldt evenzeer binnen het voorkeursalternatief. Het voordeel van variant 6 ten opzichte van het voorkeursalternatief is echter dat er bij variant 6 geen gehinderden zijn in de zuidelijke en noordelijke wijken van Veendam, Wildervank, Ommelanderswijk, Zuidwending en Muntendam. Variant 6 scoort daardoor voor wat betreft het onderdeel geluid aanzienlijk beter.

Slagschaduw

Ook als het gaat om slagschaduw die de windturbines zullen veroorzaken, vormt variant 6 de meest optimale variant. De berekeningen bekijken er in variant 6 slechts 14 woningen die meer dan 6 uur per jaar hinder zullen ondervinden van slagschaduw. Logisch omdat in variant 6 een grotere afstand tot de woonkernen wordt geborgd.

Doordat in variant 6 slechts voor enkele woningen in verband met slagschaduw in een stilstandsvoorziening hoeft te worden ingesteld, kunnen de te realiseren windturbines vele malen effectiever en efficiënter worden ingezet. Variant 6 zorgt derhalve niet alleen voor minder gehinderden, maar ook voor een hogere energieopbrengst.

Landschappelijke inpassing

Tenslotte scoort variant 6 beter op het punt van landschappelijke inpassing. Het is al eerder uitgelegd dat de voorziene clusters 2 en 3 van het voorkeursalternatief haaks op het van

oudsher in het plangebied aanwezige verkavelingspatroon staan. Er is met deze lijnopstelling dus op geen enkele wijze rekening is gehouden met de verkavelingsstructuur waardoor het voorkeursalternatief op geen enkele wijze tot een goede landschappelijke inpassing kan leiden. Bovendien ligt het meest zuidelijke cluster van het voorkeursalternatief op slechts 4 km afstand van het windpark Drentse Monden-Oostermoer, terwijl cluster 1 en 3 zo'n 8 km van elkaar zijn voorzien. Hierdoor bestaat er vanuit landschappelijk oogpunt geen enkele samenhang tussen de drie verschillende clusters en is het vanuit landschappelijk oogpunt volledig onduidelijk waar het ene windpark begint en het andere eindigt.

Het voorkeursalternatief bestaat feitelijk uit drie aparte "plukjes" die, vanwege de toepasselijkheid van de Rijkscoördinatierегeling, voor het gemak worden gezien als één windpark terwijl daar vanuit landschappelijk oogpunt geen enkele aanleiding toe bestaat. Deze landschappelijke nadelen kent variant 6 niet. In die variant zijn immers alle windmolens in één cluster voorzien, waardoor de historische verkavelingsstructuur ter hoogte van Veendam niet wordt doorbroken. Daarbij komt dat de keuze voor variant 6 – anders dan de voorkeursvariant – aansluit bij het provinciale en gemeentelijke beleid, dat uitgaat van een voorkeur voor een parkopstelling. Voorts bevindt het windmolenpark Drentse Monden – Oostermoer zich op bijna 15 km afstand van de zuidelijkste windturbine in variant 6, waardoor niet het gevaar ontstaat dat de twee windmolenparken als één geheel worden gezien.

Tussenconclusie 4

Nu duidelijk is dat variant 6 op alle maatgevende onderdelen beter scoort dan het voorkeursalternatief, is de keuze voor het voorkeursalternatief op geen enkele wijze begrijpelijk en bovendien in strijd met een goede ruimtelijke ordening. De zienswijze dient daarom ook hierom gegrond te worden verklaard.

Het inpassingsplan kent ten onrechte geen stilstandsregeling

Duidelijk is dat ook binnen het huidige VKA er slagschaduw hinder op zal treden en hier maatregelen voor moeten worden getroffen in de vorm van een stilstandsregeling.

Binnen het ontwerp-inpassingsplan is echter niet in een stilstandsregeling voorzien, waardoor het ontwerp-inpassingsplan onzorgvuldig is voorbereid. Het leidt tot onvoldoende rechtszekerheid voor de bewoners die dit treft. Het mag daarbij duidelijk zijn, dat is vaste rechtspraak, dat het niet mogelijk is om een dergelijke verplichting pas te regelen binnen de te verlenen omgevingsvergunning(en).

Een meetnetwerk ten behoeve van geluid of slagschaduw ontbreekt

Als het gaat om geluid of slagschaduw ontbreekt een meetnetwerk. Metingen worden in de ontwerpvergunningen niet voorgeschreven en meetpunten ontbreken. Daarmee heeft het bevoegd gezag (gemeente) bij oplevering en ingebruikname van de windturbines geen controlemiddel en is in geval van overlast controle en handhaving niet mogelijk.

Onzeker is of het gehele park gaat bestaan uit exact dezelfde windturbines

Duidelijk is dat de drie clusters door verschillende initiatiefnemers gerealiseerd moeten worden. Binnen de vormgeving van deze clusters heeft het Rijk zoveel mogelijk rekening gehouden met de grondposities die private partijen al vooruitlopend of speculerend op de mogelijke komst van een windpark hebben ingenomen. Daarmee zijn feitelijk deze financiële belangen voor de ruimtelijke uitstraling van het windpark doorslaggevend geweest. Immers, de initiatiefnemers worden blijkens artikel 4.1.2a onder 5 van de planregels op geen enkele wijze verplicht om exact dezelfde windturbines (dus van hetzelfde merk en dezelfde kenmerken) te realiseren.

Dit is echter wel noodzakelijk voor het verkrijgen van de voor een goede ruimtelijke ordening noodzakelijke goede landschappelijke inpassing en het voorkomen van visuele hinder. Wegens het ontbreken van een daartoe strekkend, voldoende objectief begrensd, voorschrift kan dan ook niet anders worden geconcludeerd dan dat sprake is van strijd met een goede ruimtelijke ordening.

Geen waarborgen voor eenheid tussen N33 en Drentse Monden – Oostermoer

Het is reeds gesteld, de windparken Drentse Monden - Oostermoer en N33 zijn erg dicht bij elkaar voorzien. De onderlinge afstand bedraagt slechts 4 kilometer.

Het gevolg hiervan is, dat beide projecten visueel als één project zullen worden beschouwd. Dat betekent naar de mening van cliënt dat er vanuit ruimtelijk oogpunt in het ontwerp-inpassingsplan geborgd moet worden dat de beide windparken een gelijke verschijningsvorm hebben en dat de windturbines afkomstig moeten te zijn van dezelfde fabrikant.

Ook had moeten worden onderzocht wat de gevolgen zijn van de cumulatie van de visuele hinder, die gezien de ligging van het thans voorziene windpark hoe dan ook met windpark Drentse Monden – Oostermoer zal optreden. Alleen op die manier kan immers een goede landschappelijke inpassing worden geborgd.

Tussenconclusie 5

Er is hier sprake van strijd met een goede ruimtelijke ordening omdat in het ontwerp-inpassingsplan op geen enkele wijze is geborgd dat zowel de windturbines binnen Windpark N33 als de windturbines binnen het Windpark Drentse Monden – Oostermoer identiek zijn en er geen onaanvaardbare (gecumuleerde) visuele hinder ontstaat.

De referentieturbines voldoen niet aan BBT

Uit het inpassingsplan blijkt dat er sprake is van 3 clusters die tezamen 35 windturbines bevatten. Die moeten in totaal ongeveer 120 MW kunnen produceren. Als referentieturbine wordt daardoor een windturbine gehanteerd in de 3 tot 5 MW klasse.

Deze referentieturbine blijkt op grond van het MER echter niet aan te sluiten bij de BBT. Er zijn thans nieuwe, effectievere windturbines beschikbaar. We hebben het hier over windturbines met grotere rotoren en een steeds hogere ashoogte. Op die wijze kan met het gebruik van gelijke generatoren meer energie worden opgewekt. In de aanvulling bij het milieueffectrapport wordt een vergelijk gemaakt tussen deze nieuwe windturbines en de referentieturbine en geconcludeerd dat de milieueffecten van de beide turbines gelijk zijn terwijl de energieopbrengst van de nieuwe turbines zo'n 27% hoger is.

Wetende dat energieopbrengst van de nieuwe turbines zo'n 27% hoger is, kunnen door gebruikmaking van de BBT minder windturbines worden gerealiseerd terwijl de energiedoelstelling van 120 MW gewoon wordt behaald. Het gebruik van de BBT betekent in alle gevallen dus milieuwinst. De Enercon E126 sec, zonder de toevoeging EP4, met exact dezelfde afmetingen (gondelhoogte 135 mtr, rotordiameter 126 mtr) levert een vermogen van 7.5 MW waardoor er in plaats van 35 (VKA) slechts 16 molens nodig zijn om aan de 120 MW doelstelling te kunnen voldoen. Bij 16 molens (4.2 MW versie) is ook de parkefficiëncy aanzienlijk beter. In 2014 heeft Tauw in opdracht van de provincie Groningen deze variant al doorgerekend op alle MER aspecten en deze voldeed toen al.

Cliënt concludeert dat binnen het inpassingsplan deze nieuwe windmolens moeten worden toegepast. Dit leidt er immers toe dat bij gelijkblijvende milieueffecten minder windturbines nodig zijn. Dit kan worden geborgd door in het ontwerp-inpassingsplan te bepalen dat de voorziene 120 MW aan energieopbrengst door middel van het gebruik van de BBT moet worden behaald.

Vermindering windturbines dient in cluster 2 en 3 plaats te vinden

De windturbines die als gevolg van de toepassing van BBT kunnen komen te vervallen, moeten naar de mening van cliënt geschrapt worden in de voorziene clusters 2 en 3 van het voorkeursalternatief.

De reden daarvan is, dat de daar voorziene windturbines aparte clusters vormen en er voor deze clusters in geen geval sprake is van een goede landschappelijke inpassing. Ook wordt op die wijze aangesloten bij de aanvulling van het milieueffectrapport, waaruit volgt dat de landschappelijke kwaliteit en herkenbaarheid van het windpark zal toenemen indien het windmolenpark wordt geconcentreerd in cluster 1.

Cliënt begrijpt niet dat het ontwerp-inpassingsplan zonder enige motivering voorbijgaat aan deze conclusie en verzoekt u dit aan te passen.

Tussenconclusie 6

Toepassing van de BBT zorgt er voor dat er bij gelijkblijvende milieueffecten minder windturbines nodig zijn. Gelet hierop stelt cliënt dat in het ontwerp-inpassingsplan geborgd had moeten worden dat de voorziene 120 MW aan energieopbrengst door middel van het gebruik van de BBT moet worden behaald en dat de als gevolg daarvan ontstane milieuwinst dient te leiden tot het (deels) schrappen van de clusters 2 en 3 uit het voorkeursalternatief.

Opbrengstberekeringen worden overschat waardoor verkeerde aannames t.a.v. VKA

In de diverse versies van de MER die uiteindelijk geleid hebben tot het VKA zitten naast berekeningen voor schaduw en geluid ook opbrengstberekeringen. Hierbij valt op dat de vanuit een rekenmodel berekende efficiëncy verliezen stelselmatig aanzienlijk lager zijn dan wat bekend is uit een heel uitvoerig Deens onderzoek. Daar waar volgens het Deense onderzoek in de tweede rij windturbines tot 15 % minder vermogen geproduceerd wordt (ZOG-effect), wordt in deze MER een verlies van 5 tot 7 % berekend en zijn de berekende verliezen in de volgende rijen nog kleiner. In deze MER wordt daarmee een overschatting van het uiteindelijke vermogen van zeker 30 % gemaakt. Door de overschatting van met name de opbrengst van de variant met de hoge aantallen kleinere molens (6a en 6b) komt de variant met de minste molens (6c) er relatief het slechtste uit. Deze variant 6c heeft echter verreweg de kleinste aantallen molens (16), de hoogste park efficiëncy, precies de beoogde 120 MW geïnstalleerd vermogen, geeft het minste overlast in de zin van geluid en slagschaduw (het Midden en Zuid veld is niet nodig) en komt toch ten onrechte als slechste variant uit de bus.

Het voorkeursalternatief kent geen goede landschappelijke inpassing

Het is reeds vaker opgemerkt in dit stuk, de voorziene clusters 2 en 3 van het voorkeursalternatief staan haaks staan op het van oudsher in het plangebied aanwezige verkavelingspatroon. Het is cliënt volstrekt onduidelijk waarom er binnen het inpassingsplan en de thans voorziene lijnopstelling op geen enkele wijze rekening is gehouden met het verkavelingspatroon. Dit leidt er toe dat het voorkeursalternatief niet landschappelijke ingepast kan worden.

Daarbij is het zo, ook dat is al eerder opgemerkt, dat uit de Omgevingsverordening van de provincie Groningen volgt dat een park- of lijnopstelling moet worden gehanteerd. Thans wordt echter gekozen voor een park- en een lijnopstelling. Ook hierom kan niet worden gesproken van een goede landschappelijke inpassing.

Tenslotte wordt hier herhaald dat niet is geborgd dat de windturbines binnen Windpark N33 identiek moeten zijn. Hierdoor bestaat er vanuit landschappelijk oogpunt geen enkele samenhang tussen de drie verschillende clusters en is bovendien vanuit landschappelijk oogpunt volledig onduidelijk waar het ene cluster begint en het andere eindigt. Het voorkeursalternatief bestaat hierdoor uit drie aparte “plukjes” die, vanwege de toepasselijkheid van de

Rijkscoördinatieregeling, voor het gemak worden gezien als één windpark terwijl daar vanuit landschappelijk oogpunt geen enkele aanleiding toe bestaat.

Het is hierbij van belang op te merken dat het voorkeursalternatief slechts 4 km is gelegen van het windpark Drentse Monden – Oostermoer, terwijl cluster 1 en 3 zo'n 8 km van elkaar komen te liggen. Dit had moeten leiden tot de vaststelling van een integrale provinciegrensoverschrijdende ruimtelijke visie op de Veenkoloniën als geheel. Dit is niet gebeurd en het gevolg hiervan is dat er binnen een straal van enkele kilometers twee totaal verschillend vormgegeven en niet bij elkaar passende windparken worden gerealiseerd. De karakteristieke kenmerken van de veenkoloniën gaan hierdoor goeddeels verloren ten koste van het financieel gewin dat met het realiseren van een windpark te behalen is.

Cliënt stelt dat duidelijk moet zijn dat financiële belangen, in tegenstelling tot landschappelijke belangen, bij de vaststelling van een inpassingsplan niet ruimtelijk relevant zijn. Er is om die reden sprake van strijd met een goede ruimtelijke ordening door geen acht te slaan op de landschappelijke gevolgen voor de veenkoloniën als geheel.

De gevolgen voor flora en fauna zijn onvoldoende in de afweging betrokken

Cliënt stelt dat er binnen het ontwerp-inpassingsplan onvoldoende en onzorgvuldig is gekeken naar de daadwerkelijke gevolgen van de flora en fauna in het plangebied. Zo zijn onderzoeksrapporten soms 14 jaar oud en is er voor de ruige/gewone dwergvleermuis en rosse dwergvleermuis te weinig vooronderzoek uitgevoerd (de onderzoeken dateren van 2007 tot 2012 en slechts één onderzoek dateert van 2016). Daardoor wordt ten onrechte geconcludeerd dat het windpark geen significant versturende effecten heeft op de aanwezige flora en fauna.

Telgegevens voor het noordelijke deel van het plangebied zijn onvoldoende accuraat

De passende beoordeling, die als bijlage 4 bij het ontwerp-inpassingsplan is gevoegd, laat zien dat voor de aanwezigheid en verspreiding van watervogels binnen en rondom het plangebied gegevens zijn opgevraagd van het Natuurloket. Het Natuurloket (blz. 21) blijkt van een groot deel van het noordelijke deel van het plangebied geen gegevens te hebben. Nu is er voor dit gebied wel gebruik gemaakt van een extrapolatie op grond van gebiedskenmerken en van de gegevens van omliggende telgebieden, aangevuld met waarnemingen van de website waarneming.nl, maar daarmee zijn de telgegevens voor het noordelijke deel van het plangebied nog altijd onvoldoende accuraat. Men vertrouwt zich op schattingen. Verder zijn voor aan aantal telgebieden slechts tellingen beschikbaar uit de maand januari. Om een juiste beslissing te nemen moet het RVO over uitgebreidere gegevens beschikken. Nu dat niet het geval is, is de besluitvorming naar de mening van cliënt onvoldoende zorgvuldig voorbereid.

Het gebruiken van een schatting in plaats van telgegevens leidt ertoe dat de conclusies die in de passende beoordeling worden getrokken, niet (zonder meer) gevolgd kunnen worden. Zonder een deugdelijk onderzoek, kan niet worden geconcludeerd dat het windpark geen significant versturende effecten heeft op de in en rondom het plangebied aanwezige flora en fauna.

Deze conclusies uit de passende beoordeling zijn één-op-één overgenomen in het ontwerp-inpassingsplan. Dat betekent naar de mening van cliënt dat ook het ontwerp-inpassingsplan op dit onderdeel onzorgvuldig is.

Onvoldoende invulling gegeven aan de zorgplicht uit de Nb-wet

Voorschrift 17 van het ontwerpvergunningen op basis van de Natuurbeschermingswet doet geen recht aan het doel van deze wet. De vergunningen worden aangevraagd voor 30 jaar. Een onderzoeksplicht van maximaal 5 jaar is volstrekt onvoldoende gelet op deze 30 jaar. Een onderzoeksverplichting tot en met het einde van het windpark is legitiem.

Ten onrechte geen ontheffing gevraagd voor de blauwe kiekendief en de kwartelkoning.

Er is ten onrechte geen ontheffing aangevraagd voor de blauwe kiekendief. De aanvraag geeft echter wel aan dat deze soort in het gebied voorkomt. Tevens is onvoldoende aangetoond waar en hoeveel blauwe kiekendieven zich in het gebied bevinden, noch is voldoende onderzocht wat de extrapolatie is van het optrekken van de broedende kiekendieven van noord naar zuidelijke richting. Dit zelfde geldt ook voor de grauwe kiekendief.

Daarnaast is er ten onrechte geen vergunning aangevraagd voor de kwartelkoning. Het is aannemelijk dat deze niet sneuvelt in de wieken maar wel is duidelijk dat deze zeldzame vogel gehinderd wordt in zijn habitat.

Tussenconclusie 7

De passende beoordeling heeft op onzorgvuldige wijze plaatsgevonden. Op basis van de thans beschikbare onderzoeksgegevens kan redelijkerwijs niet de conclusie worden getrokken dat geen significant versturende effecten zullen optreden. De zienswijze is ook hierom gegrond.

Het kader voor onderhoudswegen ontbreekt

Uit de toelichting bij het ontwerp-inpassingsplan blijkt dat de windturbines bereikbaar zullen zijn via nog aan te leggen onderhoudswegen. Deze wegen worden zowel bestemd voor het bereiken van de windturbines met zwaar materieel tijdens de bouw, als voor de onderhoudswerkzaamheden na realisatie van de windturbines. Het gebruik van deze onderhoudswegen zal zorgen voor een verhoging van de verkeersintensiteit op de (lokale) wegen. De onderhoudswegen zullen maximaal vijf meter breed worden en er zal zoveel mogelijk de kortste route worden aangehouden.

In het ontwerp-inpassingsplan is niet opgenomen op welke wijze de wegen verkeerskundig worden vormgegeven. Evenmin is onderzocht welke concrete gevolgen de toename van de verkeersintensiteit zal hebben voor het reeds aanwezige verkeer op de (lokale) wegen. Het is dus ook onduidelijk of de toename van de verkeersintensiteit niet aan de uitvoerbaarheid van het

inpassingsplan in de weg staat. De motivering schiet hier tekort waardoor het ontwerp-inpassingsplan op dit onderdeel in strijd met een goede ruimtelijke ordening is.

De toetsafstand tot ondergrondse transportleidingen wordt niet gerespecteerd

Binnen het voorkeursalternatief kan voor één windturbine niet worden voldaan aan de geldende toetsafstand van 200 meter tot ondergrondse transportleidingen. Dat betekent dat er mogelijk negatieve gevolgen ontstaan voor de leveringszekerheid en het hoogspanningsnetwerk. De eigenaar van de betreffende transportleidingen (hier: de NAM) zal dan ook in moeten stemmen met de realisatie van het windpark. Afgaand op het ontwerp-inpassingsplan is deze instemming nog niet verkregen. Het ontwerp-inpassingsplan is op dit onderdeel onzorgvuldig en onvoldoende gemotiveerd.

Gevaar hoogspanningsleiding

Het is cliënt opgevallen dat de meest noordelijke turbine van Cluster 3 in de nabijheid staat van een hoogspanningsleiding richting het verdeelstation aan de Adriaan Tripweg. Cliënt vreest er voor dat deze opstelling leidt tot een gevaar voor deze elctriciteitsvoorziening. Hij ziet hier binnen de ter inzage liggende stukken niets van terug. Hij verzoekt u alsnog aandacht te besteden aan deze risicovolle situatie.

De keuze voor grotere windmolens en daardoor een kleiner park is niet overwogen

Het is al eerder opgemerkt in deze zienswijze maar cliënt hecht er aan nogmaals op te merken dat in het ontwerp-inpassingsplan ten onrechte niet is gewaarborgd dat de windturbines moeten aansluiten bij de best beschikbare technieken (BBT).

Er is onvoldoende aandacht voor de sloop van de windturbines

In de ontwerpvergunningen zijn ten onrechte geen zekerheidsstellingen of bankgaranties gevraagd voor de sloop van de windturbines.

Er is geen termijn gesteld ten aanzien van de definitieve gegevens

Door de initiatiefnemers zijn vergunningen aangevraagd bij de gemeentes Menterwolde en Veendam. In deze aanvragen wordt onder meer verwezen naar de onderliggende MER en wordt gesteld dat het in deze fase nog niet mogelijk is om een definitieve keuze te maken voor een bepaald type windturbine.

In de nu voorliggende ontwerpvergunningen worden geen specifieke eisen meer gesteld ten aanzien van de termijn waarop de definitieve gegevens van de te plaatsen windturbines bekend moeten zijn. Er wordt ook niet gevraagd om na de definitieve keuze voor een bepaald type windturbine aan te tonen dat deze voldoet aan de gestelde randvoorwaarden.

Er is onvoldoende onderzoek gedaan naar de mogelijke negatieve gezondheidseffecten

Cliënt is van mening dat een zorgvuldige afweging van de gezondheidsaspecten, die de realisatie van een windpark met zich zal brengen, ontbreekt. Er zal na de realisatie sprake zijn een cumulatie van hinderaspecten (te denken valt hierbij aan de 35 molens in combinatie met de aanwezigheid van de N33, industrie, bedrijvigheid etc.). Dit kan leiden tot aanzienlijke gevolgen voor de volksgezondheid. Het komt cliënt voor dat daar binnen het ontwerp-inpassingsplan onvoldoende aandacht aan is besteed. Dat geldt ook voor de eventuele psychische schade die kan optreden door het op grote schaal onverkoopbaar worden van woningen. Cliënt verzoekt u dan ook om het gezondheidsaspect bij de vaststelling van het inpassingsplan zorgvuldig in de afweging te betrekken en niet slechts te volstaan met een milieutoets.

Realisatie van het windpark is financieel niet uitvoerbaar

Cliënt stelt vast dat de economische uitvoerbaarheid van het plan niet is aangetoond. In het ontwerp-inpassingsplan wordt zonder nadere motivering gesteld dat de investeringen worden terugverdiend door de verkoop van opgewekte elektriciteit en mogelijke subsidiëring via de stimuleringsregeling SDE+. Cliënt acht het zeer twijfelachtig of zonder een nadere onderbouwing van de financiële uitvoerbaarheid de kosten die de initiatiefnemers moeten maken, terug verdiend kunnen worden.

Gelet op deze twijfel verzoekt cliënt u om via het overleggen van stukken nader te onderbouwen of de realisatie van het windpark financieel uitvoerbaar is.

De financiële bijdrage in het windfonds is niet geborgd

De Provinciale Staten van de gemeente Groningen hebben een Beleidskader saneren en opschaling, gebiedsfonds en participatie opgesteld. Op grond van dit beleid kunnen de ontwikkelaars worden verplicht om een financiële bijdrage te leveren aan een Windfonds dat ten goede komt aan omwonenden van het plangebied. Cliënt verzoekt u om de uitgangspunten van dit beleid op te nemen binnen het inpassingsplan zodat de ontwikkelaars ook hier een dergelijke plicht wordt opgelegd. Zij dienen dan een financiële bijdrage te leveren die vergelijkbaar is met die uit het Provinciale beleidskader. Daar hanteert men een bijdrage van € 1.050,00 per 1 MW opgesteld vermogen voor de looptijd van het windpark.

Ten slotte

In het voorgaande heeft cliënt duidelijk willen maken dat er veel onzorgvuldigheden in het ontwerp-inpassingsplan zitten en er op veel onderdelen sprake is van een motiveringsgebrek. Hij verzoekt u, dit in acht nemende, om het inpassingsplan niet vast te stellen. Er is namelijk geen noodzaak tot het oprichten van een windmolenpark en u bent niet bevoegd tot vaststelling van het inpassingsplan.

Voor zover u wel tot vaststelling van het inpassingsplan over zou gaan, verzoekt cliënt u met klem om dat dan in ieder geval te doen met inachtneming van deze zienswijze.

Hoogachtend,

Verzonden: Donderdag 10 november 2016 10:11
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Windpark N33 ontwerpbesluiten

Aanspreekvorm:
Aanspreektitel:
Achternaam:
Voorvoegsel(s):
Voorletters:
Straat:
Huisnummer:
Postcode:
Woonplaats:
Telefoonnummer:
E-mailadres: info@heymstede.nl
Als: Organisatie
Organisatie: Heymstede Assurantiën
Mede namens:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Mogelijk wel, echter kan ik persoonlijk op dit moment niet beoordelen.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ja, mogelijke gezondheidsschade, horizonvervuiling, geluidsoverlast en verlies van woongenot. Waardeverlies van de woning,(waarin tevens een kantoor in is gevestigd) Naast financiële privé schade ook eventuele zakelijke financiële schade denkbaar. Planschade

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

waarom wordt er geen andere locatie uitgekozen. Andere en betere locaties zijn denkbaar. Naar mijn idee is er volledige willekeur toegepast.

Reactie

Bijlage:

Zie bijlage van zienswijze 0023

Verzonden: Donderdag 10 november 2016 11:18
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Windpark N33 ontwerpbesluiten

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Mede namens:

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Dat we waarschijnlijk last krijgen van het lawaai en het ontsiert de omgeving terwijl er andere plekken genoeg zijn in de provincie

Reactie

Verzonden: Donderdag 10 november 2016 13:50
 Onderwerp: Zienswijzeformulier
 Windpark N33 ontwerpbesluiten

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Organisatie

Organisatie:

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ja, Wij wonen binnen 400 m van een molen en binnen 1000m van meerdere molens. De windrichting is richting ons huis en we zullen ze zeker horen. Wij krijgen ca. 1000 zonnepanelen op onze schuren en verwachten daarom slagschaduw schade. En prive verwachten we last te hebben van slag schaduw en geluidsoverlast. Geluidsoverlast met name in de nacht. Met warm weer kunnen de ramen niet open vanwege het geluid. Wij hebben leghennen met uitloop. Slagschaduw en geluid zal stress veroorzaken bij de kippen. Verder was er een weg pal voor ons woonhuis geplanned voor transport van onderdelen naar de molens. Dit vinden wij een inbreuk van onze privacy en de weg geeft tevens toegang tot de achterzijde van ons erf, waar dan geen controle is (voor aan is ons erf beveiligd met camera's en hekwerk) Zo'n weg trekt allerlei mensen aan zo van "even kijken" fietsers maar ook ander volk, daar hebben al ervaring zat mee. (vandaar de camera's) Verder zal mijn huis minder waard worden. Verder is het niet ondenkbaar dat er stukken ijs van wieken vallen m.a.g.v.d. Er zit wel een systeem op dat de molens dan uitgeschakeld worden maar zoiets is nooit foutloos.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Ja. Wij zitten met onze onderneming in de groep boeren die deze molens mogelijk maakt. Ik heb dus in principe geen bezwaar tegen molens ook niet op mijn erf echter dan is de vergoeding er ook naar, de schade wordt dan dus betaald. Aangezien wij in de groep de kleinste speler zijn. Staat de opbrengst niet in verhouding tot de schade. We zijn in overleg met de project leider, komen we er niet, dan overwegen we om uit de club te stappen. Dus tot nader orde blijft deze bezwaar melding van kracht. Ik wil recht behouden om het bezwaarschrift in te trekken.

Alvast bedankt,
 M.V.G,

Verzonden: Donderdag 10 november 2016 13:57
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Windpark N33 ontwerpbesluiten

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat: Postbus

Huisnummer: 557 A

Postcode: 9400 AN

Woonplaats: ASSEN

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Organisatie

Organisatie: Univé Rechtshulp

Reactie

AANGETEKEND

Minister van Economische Zaken
T.a.v. het Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Windpark N33
Postbus 248
2250 AE VOORSCHOTEN

Onze referentie : 99/10791350
Behandeld door :
Doorkiesnummer :
Faxnummer :
E-mail :

Assen, 10 november 2016

Betreft: Zienswijze Windpark N33

Excellentie,

Namens mijn cliënte, mevrouw

, dien ik hierbij een zienswijze in tegen het door u ter inzage gelegde ontwerp-inpassingsplan, het milieueffectrapport, de ontwerpbesluiten en de onderliggende stukken voor Windpark N33. Nu u de gelegenheid biedt om tot en met 10 november 2016 een zienswijze in te dienen, is het onderhavige stuk tijdig bij uw Bureau ingediend.

De aanleiding

Cliënte heeft de door u ter inzage gelegde stukken ingezien en heeft geconstateerd dat u van plan bent om in totaal 35 windmolens langs en nabij de N33 te plaatsen. Acht van deze molens worden in twee lijnen van 4 molens ter hoogte van Wildervank en Veendam geplaatst. Het zijn voor cliënte deze 8 molens die zorgen baren.

Deze molens worden op korte afstand van de woning van cliënte geplaatst. Zij vreest daardoor voor negatieve effecten op het woon- en leefklimaat. Er bestaat voornamelijk vrees voor geluidsoverlast en de effecten van slagschaduw. Ook is cliënte bang dat de aanwezigheid van de molens een negatief effect heeft op de ruimtelijke aantrekkelijkheid van het gebied en daarmee op de waarde van de woning. In de ter inzage liggende stukken ziet cliënte op een aantal onderdelen reden tot indiening van een zienswijze. Zij is van mening dat het inpassingsplan thans niet kan voldoen aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening. Hieronder treft u de uitgewerkte onderdelen aan.

Maatschappelijk draagvlak ontbreekt

Duidelijks is, het werd hiervoor al geschreven, dat de realisatie van het windpark zeer ingrijpend is voor cliënte en de overige inwoners van het gebied, voor Veendam en haar bewoners. De 35 molens zorgen voor een grote verandering van het landschap. Cliënte vindt het

van groot belang om er op te wijzen dat zij zich niet gehoord voelt bij de totstandkoming van deze plannen. Naar de mening van cliënte wordt dit door zeer veel bewoners van het gebied zo gevoeld. Dit heeft er toe geleid dat er niet of nauwelijks een maatschappelijk draagvlak bestaat voor dit plan. Ook na het lezen van de ter inzage liggende stukken wordt voor cliënte het beeld bevestigd dat de plannen zijn toegeschreven naar de wensen en financiële belangen van de initiatiefnemers.

Daarbij zijn de ruimtelijke, maatschappelijke en landschappelijke belangen, die juist doorslaggevend hadden moeten zijn en in de afweging hadden moeten worden betrokken, volledig ondergeschikt geweest aan deze financiële belangen. Cliënte is zeer ontstemd over deze handelwijze. Zeker omdat, dit wordt verderop in dit stuk uitgelegd, er overduidelijk andere alternatieven aanwezig zijn waarvoor zowel maatschappelijk draagvlak als een goede en/ of betere ruimtelijke en landschappelijke inpassing mogelijk is.

Cliënte verzoekt u dan ook dringend om vanaf nu, nu er nog sprake is van een ontwerp, serieus rekening te houden met de belangen van alle bewoners van het gebied waaronder cliënte.

Geen noodzaak tot realisatie windpark

Cliënte is de mening toegedaan dat er geen noodzaak bestaat tot realisatie van een windpark. Er zijn alternatieve mogelijkheden om de energiedoelstellingen te bereiken. Alternatieven die wel voldoende draagvlak hebben bij inwoners, de lokale politiek en het bedrijfsleven.

Achtergrond

Het Rijk heeft zich tot doel gesteld dat in 2020 14% van de energie duurzaam moet zijn. Om dat doel te bereiken, heeft het Rijk aangegeven (zie o.a. de Structuurvisie Windenergie Op Land) dat in 2020 6.000 MW aan windenergie gerealiseerd moet zijn. De provincie Groningen heeft zich binnen die doelstelling gecommitteerd aan de realisatie van 855,5 MW windenergie op land. Het windpark N33 moet hiervoor ongeveer 120 MW genereren.

Cliënte hecht er aan te benadrukken dat zij zeker niet tegen de de toepassing van duurzame energie is. Zij vindt evenwel dat het realiseren van de hiervoor genoemde getallen enkel mogelijk is wanneer hiervoor voldoende maatschappelijk draagvlak bestaat. Cliënte vindt het onjuist dat het Rijk bij het onderhavige plan compleet voorbij gaat aan dit uitgangspunt.

Er wordt geen overweging gemaakt inzake zonne-energie

Niet kan worden ontkend dat de doelstellingen voor duurzame energie ook op een andere wijze kunnen worden gerealiseerd dan door windmolens en –parken. In dat kader is het goed u te verwijzen naar de Tweede Kamer motie van het Kamerlid Smaling (30 196, nr. 404). Hierin wordt de regering uitdrukkelijk opgeroepen om bij de verdere besluitvorming over het windpark N33 nadrukkelijk oog te hebben voor het mogelijk inwisselen van windenergie voor zonne-energie en de plannen voor zonneparken in de regio bij de besluitvorming te betrekken. Daarnaast heeft de Tweede Kamer u gevraagd om een maatschappelijke kosten-batenanalyse uit

te voeren naar de huidige en de verwachte energieopwekking uit zon en wind op land (30 196, nr. 452).

Ter illustratie wenst cliënte u er op te wijzen dat onderzoeksbureau Royal Haskoning DHV voor het naastgelegen windpark De Drentse Monden - Oostermoer een maatschappelijke kosten- en batenanalyse heeft uitgevoerd. Hieruit blijkt dat zonne-energie (al dan niet in combinatie met windenergie) een uitstekend alternatief vormt.

Voor het onderhavige plan is het, het hiervoor gaande in acht nemende, van belang dat in de afgelopen periode reeds vergunningen zijn verleend voor de realisatie van zonneparken die in totaal zo'n 120 MW aan zonne-energie zullen gaan genereren. Deze vergunningen hebben betrekking op de regio en hebben er feitelijk al voor gezorgd dat in 2020 de doelstelling van 120 MW aan duurzame energie *via zonneparken* wordt gerealiseerd. Het gaat hier om de volgende vier projecten:

- Bij Sappemeer-Noord is een zonnepark ter grootte van 117 ha voorzien waarmee zo'n 97 MW per jaar aan zonne-energie kan worden opgewekt. De daartoe benodigde omgevingsvergunning is op 7 oktober jl. verleend.
- aan de Industrieweg in Veendam ("de Leeuweriklocatie") is een zonnepark ter grootte van 6,5 ha en 54.032 zonnepanelen voorzien. De daartoe benodigde omgevingsvergunning is op 2 oktober 2015 verleend.
- Aan de Industrieweg in Veendam ("Energie Park Veendam") is een zonnepark ter grootte van 4,5 ha en 10.260 zonnepanelen voorzien. De daartoe benodigde omgevingsvergunning is op 7 oktober jl. verleend.
- Er zijn concrete voornemens om op het Wilkensterrein een zonnepark ter grootte van 4,4 ha te realiseren.

Deze vier projecten tonen aan dat met gebruikmaking (en intensivering) van de potentie van zonne-energie het behalen van de energiedoelstellingen voor 2020 heel goed mogelijk is. Daarbij is het van doorslaggevend belang dat de realisatie van de voorziene zonneparken (in tegenstelling tot het voorziene windpark) wél draagvlak heeft bij de inwoners, de lokale politiek en het bedrijfsleven. Dit maakt dat er naar de mening van cliënte geen noodzaak bestaat tot realisatie van het windpark N33.

Tussenconclusie 1

Cliënte is van mening dat het Rijk krampachtig en onvoldoende gemotiveerd vasthoudt aan het in de Structuurvisie Windenergie Op Land opgenomen uitgangspunt dat de duurzame energiedoelstellingen via het realiseren van windparken bereikt moeten worden.

Er wordt ten onrechte geen aandacht besteed aan de potentie van zonne-energie. Dit acht cliënte onzorgvuldig temeer nu in de regio is gebleken dat de energiedoelstellingen mét

maatschappelijk draagvlak, eenvoudig gerealiseerd kunnen worden via gebruikmaking (en intensivering) van de potentie van zonne-energie. Er bestaat gelet hierop vanuit ruimtelijk opzicht geen enkele noodzaak meer voor de realisatie van windpark N33. U dient hier redelijkerwijs dan ook van af te zien.

De Rijkscoördinatierегeling is ten onrechte toegepast

Afgezien van het voorgaande argument inzake het ontbreken van de noodzaak, wil cliënte u er op wijzen dat hier onterecht de Rijkscoördinatierегeling van artikel 3.35, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van de Wet ruimtelijke ordening (hierna: “Wro”) is toegepast. Het Windpark N33 kan volgens cliënte niet worden aangemerkt als één productie-installatie in de zin van artikel 9b van de Elektriciteitswet 1998. Dit leidt er toe dat er geen sprake is van een productie-installatie van ten minste 100 MW en dit leidt er weer toe dat de Rijkscoördinatierегeling ten onrechte is toegepast en het Rijk niet bevoegd is tot het vaststellen van een inpassingsplan.

Relevante feiten

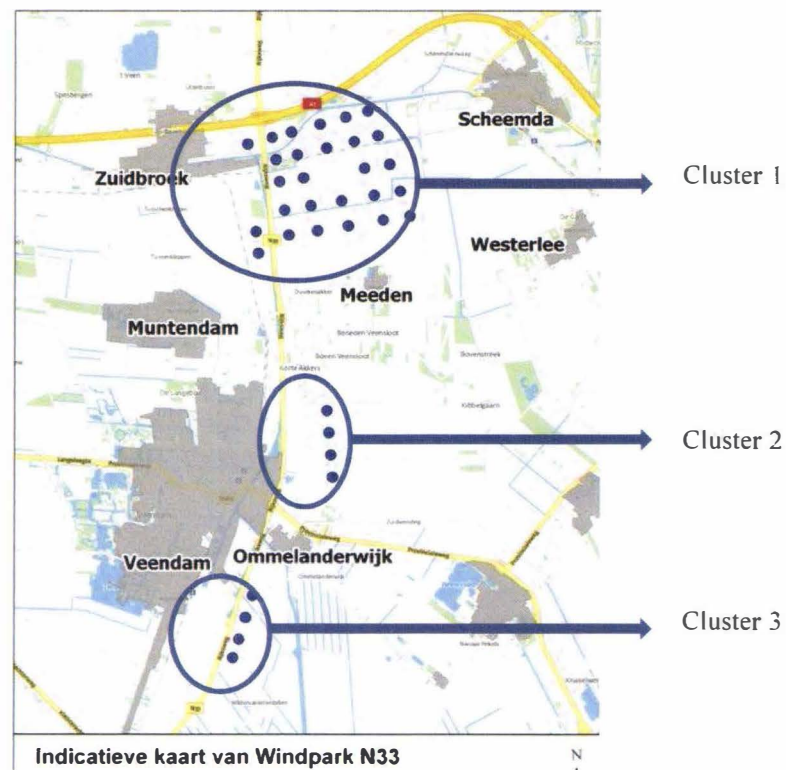
De bedrijven Yard Energy Development B.V. en Blaaswind B.V., thans handelend onder de namen Windpark Vermeer Noord B.V., Windpark Vermeer Midden B.V. en Windpark Vermeer Zuid B.V. zijn de oorspronkelijke initiatiefnemers van de ontwikkeling van Windpark N33. Zij vormen samen het “samenwerkingsverband Windpark N33”. En hebben de afgelopen jaren verschillende alternatieven voor de realisatie van het windpark ontwikkeld (zie de binnen de MER onderzochte varianten 1 tot en met 5).

Na de totstandkoming van de varianten 1 tot en met 5, is door RWE interesse in de realisatie van het windmolenpark getoond omdat zij op de betreffende locatie inmiddels grondposities had verworven. Naar aanleiding daarvan is variant 6 tot stand gekomen.

Ondanks dat RWE wel met plannen kwam voor de realisatie van het windmolenpark, is men nimmer toegetreten tot het samenwerkingsverband. Dat blijkt expliciet uit het gepresenteerde voorkeursalternatief dat bestaat uit drie clusters of deelgebieden, te weten:

- 1) 27 windmolens ten noorden van de kern Meeden;
- 2) 4 windmolens ten oosten van Veendam en ten noorden van Ommelandervijk, en;
- 3) 4 windmolens ten zuidoosten van Veendam en ten zuiden van Ommelandervijk.

Ter verduidelijking treft u op de volgende pagina de drie clusters op een kaartje.

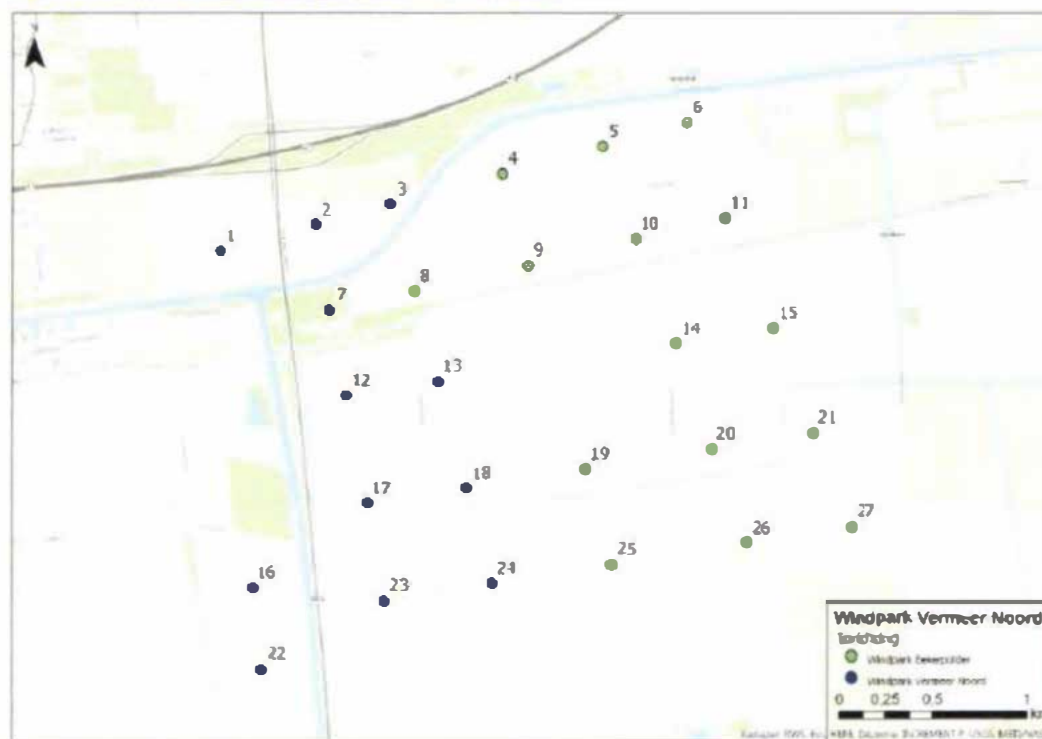
De clusters 2 en 3, bestaande uit 8 molens, worden door het samenwerkingsverband Windpark N33 gerealiseerd. RWE is hier niet betrokken. Dat moge onder ander blijken uit de drie aparte transformatorstations die zijn voorzien, zo volgt uit de bijlagen 1 tot en met 3 van het ontwerp-inpassingsplan.

Ook is duidelijk dat beide partijen zich in overleggen apart laten vertegenwoordigen en dat er voor ieder cluster en door iedere initiatiefnemer aparte omgevingsvergunningen zijn aangevraagd. Daaruit concludeert cliënte dat ieder cluster als een aparte inrichting moet worden beschouwd.

Ten slotte vindt cliënte het belangrijk om er op te wijzen dat in het geheel niet is gewaarborgd dat in het gehele windpark eenzelfde type windturbines wordt gerealiseerd. Van een bundeling van belangen kan dan ook geen sprake zijn.

Over cluster 1 wil cliënte nog opmerken dat deze deels wordt gerealiseerd door het samenwerkingsverband en deels door RWE. Binnen de stukken zit een kaartje waarop dit duidelijk is te zien. Deze is hierna ingevoegd. De blauwe stippen behoren tot het samenwerkingsverband, de groene tot RWE.

Figuur 1.1 Windturbineposities Windpark Vermeer Noord

Bron: Pondera CONSULT

Ook hier is geen sprake van samenwerking. De omgevingsvergunningen zijn afzonderlijk van elkaar aangevraagd en in beide aanvragen is te lezen dat de windturbines van beide initiatiefnemers als een aparte inrichting moeten worden beschouwd.

Ten slotte wil cliënte er op wijzen dat de drie clusters erg ver van elkaar af liggen. De afstand tussen het zuidelijkste punt van cluster 1 en het noordelijkste punt van cluster 2 bedraagt ongeveer 4 kilometer en de afstand van het zuidelijke punt van cluster 1 en het noordelijkste punt van cluster 3 maar liefst 8 kilometer.

Het ten zuiden van Windpark N33 gelegen Windpark Drentse Monden – Oostermoer is op slechts 4 kilometer van het zuidelijkste punt van cluster 3 gelegen.

Juridisch kader

Een windmolenpark kan met de Rijkscoördinatieregeling van artikel 3.35, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van de Wro worden voorbereid wanneer er sprake is van de aanleg en uitbreiding van een productie-installatie, met inbegrip van de aansluiting van die installatie op een net, met een capaciteit van ten minste 100 MW, indien het betreft een installatie voor de opwekking van duurzame elektriciteit met behulp van windenergie.

De vraag is hier wat een productie-installatie is. In de memorie van toelichting bij de Wijziging van de Elektriciteitswet 1998, de Mijnbouwwet en de Gaswet wordt in verband met de toepassing van de Rijkscoördinatieregeling op energie-infrastructuurprojecten het volgende vermeld:

“Een productie-installatie kan bestaan uit meerdere productie-eenheden. Een productie-eenheid kan worden omschreven als de kleinst mogelijke entiteit waarmee zelfstandig elektriciteit kan worden opgewekt. Een aantal van die productie-eenheden die geografisch, technisch, functioneel of organisatorisch met elkaar samenhangen kunnen een productie-installatie vormen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een windmolenpark dat door één exploitant wordt beheerd of waarbij tussen de windmolens technische verbindingen bestaan. Elke windmolen is dan een productie-eenheid, terwijl het windmolenpark als geheel de productie-installatie is.¹”

Uit de nota naar aanleiding van het verslag volgt bovendien het volgende:

“De leden van de SP-fractie vroegen zich verder nog af hoe de regering omgaat met bijvoorbeeld grootschalige windturbineparken die in totaal een vermogen van meer dan 100 MW beslaan, maar in de praktijk bestaan uit meerdere kleine productie-installaties, al dan niet van verschillende exploitanten. Zoals vermeld in de toelichting op artikel I, onderdeel A, van het wetsvoorstel, kan een productie-installatie uit meerdere productie-eenheden bestaan. Een productie-eenheid kan worden omschreven als de kleinst mogelijke entiteit waarmee zelfstandig elektriciteit kan worden opgewekt (bijvoorbeeld één windmolen). Een productie-installatie kan bestaan uit meerdere productie-eenheden. Het criterium is of de productie-eenheden zodanig geografisch, technisch, functioneel of organisatorisch met elkaar samenhangen dat sprake is van één productie-installatie. Deze eisen zijn niet cumulatief. Dat een aantal productie-eenheden door dezelfde exploitant wordt beheerd, is een belangrijke indicatie dat sprake is van één productie-installatie, maar is niet doorslaggevend. Ook als de productie-eenheden door meerdere exploitanten beheerd worden, kan sprake zijn van één productie-installatie. Hiervan is bijvoorbeeld sprake als tussen de productie-eenheden technische verbindingen bestaan, zoals een gezamenlijke aansluiting op een net. Anderzijds zullen door dezelfde exploitant beheerder productie-eenheden geen productie-installatie zijn als die productie-eenheden op grote afstand van elkaar zijn gelegen en er tussen die eenheden geen technische of functionele verbindingen bestaan.²”

Van belang is dat een windmolenpark één productie-installatie kan vormen indien de verschillende windmolens geografisch, technisch, functioneel of organisatorisch met elkaar

¹ Kamerstukken II 2007/08, 31 326, nr. 3, p. 15.

² Kamerstukken II 2007/08, 31 326, nr. 6, p. 5.

samenhangen. Daarbij is het gegeven dat een aantal windmolens door dezelfde exploitant wordt beheerd, een belangrijke indicatie dat sprake is van één productie-installatie. Doorslaggevend is die indicatie echter niet. Ook als de windmolens door meerdere exploitanten beheerd worden, kan sprake zijn van één productie-installatie. Hiervan is bijvoorbeeld sprake als tussen de productie-eenheden technische verbindingen bestaan, zoals een gezamenlijke aansluiting op een net. Een en ander volgt overigens ook uit de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 4 mei 2016, ECLI:NL:RVS:2016:1228 (Wieringermeer).

Windpark N33 kan niet worden aangemerkt als één productie-installatie

De hiervoor genoemde feiten en het juridisch kader in acht nemende is cliënte van mening dat het Windpark N33 niet kan worden aangemerkt als één productie-installatie in de zin van artikel 9b, eerste lid, aanhef en onder a, van de Elektriciteitswet 1998. Er is geen sprake van geografische, technische, functionele of organisatorische samenhang.

De geografische samenhang ontbreekt omdat het windpark bestaat uit drie afzonderlijke clusters. Deze afzonderlijke clusters vertonen geen enkele vorm van samenhang. Dat is duidelijk op het kaartmateriaal te zien. Bovendien staan de drie clusters erg ver uit elkaar. Daardoor kunnen ze niet worden beschouwd als één productie-installatie.

Tenslotte is het van belang dat ten zuiden van Windpark N33 het Windpark Drentse Monden – Oostermoer op slechts 4 kilometer van het zuidelijkste punt van cluster 3 is gelegen. Die afstand is kleiner dan de afstanden die binnen het Windpark N33 worden gehanteerd. Daardoor is vanuit landschappelijk/ ruimtelijk oogpunt niet te zien is waar het ene windpark begint en het andere eindigt. Van enige geografische samenhang is derhalve geen sprake.

Evenmin is er sprake van technische samenhang omdat de drie clusters allen een eigen energievoorziening vormen nu er is voorzien in aparte transformatorstations. Bovendien verzorgt iedere aanvrager van een omgevingsvergunning zelf de aansluiting op het elektriciteitsnet.

Ten slotte is van belang dat op geen enkele wijze is geborgd dat uiteindelijk in het gehele gebied dezelfde windturbines worden gerealiseerd zodat sprake is van een samenhangend windmolenpark. Op grond van artikel 4.1.2a onder 5 van de planregels hoeven de windturbines namelijk slechts per cluster of deelgebied identiek te zijn.

Ook een functionele samenhang ontbreekt omdat er geen gemeenschappelijk gebruik wordt gemaakt van bepaalde ruimten of bedrijfsmiddelen. Uit de aanvragen om omgevingsvergunning blijkt duidelijk dat er sprake zal zijn van vier aparte inrichtingen. De drie clusters kunnen en zullen dan ook volledig zelfstandig functioneren.

Tot slot ontbreekt ook de vereiste organisatorische samenhang. Dit blijkt uit het feit dat de drie clusters worden geëxploiteerd door verschillende exploitanten. Zoals eerder in dit stuk uitgeled wordt Cluster 1 deels geëxploiteerd door het samenwerkingsverband Windpark N33 en RWE.

De voorziene clusters 2 en 3 worden echter slechts door het samenwerkingsverband Windpark N33 geëxploiteerd. RWE is daarbij niet betrokken.

Het Windpark N33 kent samengevat geen geografische, technische, functionele en/of organisatorische samenhang. Het gevolg daarvan is, dat het windpark niet kan worden aangemerkt als één productie-installatie in de zin van artikel 9b, eerste lid, aanhef en onder a, van de Elektriciteitswet 1998.

Tussenconclusie 2. De Rijkscoördinatieregeling is hier niet toepasbaar

Cliënte stelt dat er sprake is van drie aparte productie-installaties. Dit heeft tot gevolg dat de Rijkscoördinatieregeling ten onrechte is toegepast omdat toepassing van de Rijkscoördinatieregeling op grond van de Elektriciteitswet 1998 immers slechts mogelijk is bij een productie-installatie van tenminste 100 MW. Hieraan wordt voor in ieder geval de twee productie-installaties ter hoogte van Veendam (cluster 2 en 3) niet voldaan.

Er is strijd met Provinciaal en Gemeentelijk beleid

Op grond van het voorgaande stelt cliënte vast dat niet het Rijk, maar de Provincie het bevoegd gezag is voor het opstellen en het vaststellen van het inpassingsplan. Plannen dienen dus getoetst te worden aan het provinciale en gemeentelijke beleid. Naar de mening van cliënte leidt deze toetsing tot de conclusie dat het plan niet passend is binnen dit beleid.

De voorziene windturbines sluiten niet aan bij het vlakke, veenkoloniale landschap

Uit de op 1 juni 2016 vastgestelde Provinciale Omgevingsvisie 2016 blijkt dat de provincie bij de realisatie van een windmolenpark, mede vanwege de invloed die zo'n windpark zal hebben op het landschap en de leefomgeving, de volgende inrichtingsprincipes van belang acht:

- Aansluiting bij het landschap;
- Herkenbare interne orde;
- Afstand tussen de parken.

Uit de Omgevingsverordening 2016 volgt daarnaast uit artikel 2.4.14 dat een bestemmingsplan kan voorzien in de oprichting van windturbines op voorwaarde dat:

- a. de windturbines deel gaan uitmaken van een park- of lijnopstelling; en,
- b. ze geen grotere wieklenge hebben dan tweederde van de ashoogte.

Kijkend naar het gemeentelijk beleid, wordt duidelijk dat de gemeente Veendam als uitgangspunt voert dat het voorstander is van de toepassing van duurzame energie. Voor wat betreft de realisatie van een windmolenpark is vastgelegd dat realisatie daarvan mogelijk is, mits het park landschappelijk kan worden ingepast en de licht- en geluidhinder tot een minimum kan worden beperkt. Tevens dient een windmolenpark – zo dat er komt – zoveel mogelijk in de

vorm van een parkopstelling te worden opgericht. Dit is te vinden binnen de nota “Energiek met Energie, samen op naar een duurzaam Oost-Groningen”.

Uit de op 16 februari 2015 vastgestelde structuurvisie Veendam volgt dat de gemeente geen windmolens wil langs de N33. Men stelt binnen de visie het volgende:

- Het gebied ten zuiden van de bedrijvenzone Dallen tussen de spoorlijn en de N33 is door zijn karakteristieke openheid van bijzondere landschappelijke waarde. Vanaf de doorgaande wegen ligt namelijk het lint van Wildervank als helder begrensde stedenbouwkundige structuur in het landschap. De bedoeling is dat het gebied open blijft om zo de structuur en identiteit van het lintdorp Wildervank te behouden;
- In het oostelijk gelegen landelijk gebied buiten de linten van Meeden, Zuidwending, Ommelandervijk en Bareveld wordt ingezet op het openhouden van het grootschalige landschap in een patroon van ‘open-lint-open’. De open gebieden zijn voornamelijk bestemd voor de grootschalige landbouw of andere grootschalige functies en aan landbouw gerelateerde bedrijvigheid. Daarbij blijft de landschappelijke hoofdropzet van wijken en kanalen leidend.

Tot slot wijst cliënte op de vigerende beheersverordening “Buitengebied Veendam”. Daarin zijn de windmolens van cluster 2 en 3 voorzien. Op grond van de verordening hebben de gronden de bestemming “agrarisch”. De ontwikkelingsmogelijkheden van dit plangebied zijn altijd aan andere, strengere regels zijn gebonden dan in delen waar dit herkenbare landschap in mindere mate zichtbaar is. Zo is voor wat betreft de toelaatbaarheid van ontwikkelingen altijd aansluiting gezocht bij de verkavelingsstructuur en zijn functies die afbreuk doen aan de openheid (waaronder bosaanplant) niet toegestaan. De Gemeente verwijst daartoe naar de structuurvisie van de gemeente Veendam waarin het volgende is opgenomen:

“In het oostelijk gelegen gebied buiten de lint van Meeden, Zuidwending, Ommelandervijk en Bareveld zal worden ingezet op het openhouden van het grootschalig landschap in een patroon van open-lint-open. De open gebieden zijn voornamelijk voor de grootschalige landbouw of andere grootschalige functies op het gebied van bijvoorbeeld de (energie)winning (magnesium, gas of wind).”

Ter illustratie wijst de Gemeente ook naar het westelijke deel van het buitengebied van Veendam. In tegenstelling tot het plangebied, zijn daar wel niet-agrarische functies toegestaan, omdat het (grootschalige) open agrarische landschap daar al deels verdwenen is. Dat gebied zou gelet hierop wel een mogelijkheid voor een windpark kunnen vormen.

Tenslotte wil cliënte u nog wijzen op de kaart die op de volgende pagina te zien is en waar de voornaamste landschappelijke kenmerken van het plangebied inzichtelijk zijn gemaakt (bron: ontwerpbestemmingsplan Buitengebied Veendam).

De kaart laat zien dat de opstreckende verkaveling aan de oostzijde van Veendam een duidelijk patroon vertoont. De clusters 2 en 3 van het voorziene windpark doorbreken dit van oudsher reeds aanwezige verkavelingspatroon in ernstige mate, omdat de windturbines verticaal- en dus in strijd met dit reeds van oudsher aanwezige – verkavelingspatroon zullen worden gerealiseerd.

Daarbij is het zo dat het hier om windturbines gaat van zo'n 200 meter hoogte waardoor het van oudsher en bewust open gehouden vlakke veenkoloniale landschap op grove wijze wordt doorbroken. De turbines zullen vanwege hun grote hoogte immers goed zichtbaar zijn vanuit een groot deel van Veendam. Ook 's nachts zullen zij voor een onrustig beeld zorgen omdat de turbines voorzien zijn van obstakelverlichting.

De windturbines in de clusters 2 en 3 zullen op geen enkele wijze aansluiten op het door de Provincie en Gemeente beschermde vlakke, veenkoloniale landschap. Er is derhalve sprake van strijd met zowel het provinciale als het gemeentelijke beleid. Het windmolenpark kan om die reden niet, althans niet op de thans voorziene wijze worden gerealiseerd.

Er is geen herkenbare interne orde

Binnen het ontwerp-inpassingsplan is niet gewaarborgd dat de verschillende initiatiefnemers voor alle clusters (1, 2, en 3) exact dezelfde windturbines gaan realiseren. Weliswaar wordt in artikel 4.2 a onder 5 van de planregels voorgeschreven dat de windturbines per lijnopstelling en

voor cluster noord identiek moeten zijn, maar daarmee is nog niet geborgd dat ook daadwerkelijk in alle clusters identieke windturbines worden gerealiseerd.

Cliënte acht de kans dat er daadwerkelijk verschillende windturbines worden gerealiseerd, zeer reëel nu sprake is van vier verschillende inrichtingen. Bovendien hebben de initiatiefnemers zich verenigd in een samenwerkingsverband en beschikken ze over eigen – van elkaar gescheiden – middelen waardoor ze volledig zelfstandig van elkaar kunnen opereren.

Het gevolg hiervan is dat er thans sprake is van een ontwerp-inpassingsplan waarin een herkenbare interne orde niet is geborgd. Hierdoor is sprake van strijd met zowel het Provinciale als het Gemeentelijke beleid.

De wijze van opstelling is niet in lijn met het provinciaal en gemeentelijk beleid

Uit de op pagina 5 van deze zienswijze opgenomen illustratie van het windpark blijkt dat de drie clusters geen enkele samenhang met elkaar vertonen. De Provinciale omgevingsverordening schrijft voor dat een park- of lijnopstelling dient te worden gehanteerd. Het onderhavige plan gaat echter uit van zowel een park- als een lijnopstelling. Clusters 2 en 3 vormen twee maal een lijnopstelling, terwijl cluster 1 de kenmerken heeft van een parkopstelling. Nu het voorziene windpark op geen enkele wijze blijkt geeft van enige samenhang, is ook hierom sprake van strijd met het provinciale en gemeentelijke beleid.

Tussenconclusie 3

Realisatie van de drie clusters van het voorziene windmolenpark levert strijd op met het Provinciale en Gemeentelijke beleid omdat het totale windpark niet aansluit bij het landschap, geen herkenbare interne orde kent en het windpark geen enkele samenhang vertoont. Realisatie van het windpark op de thans voorziene wijze is dan ook op geen enkele wijze mogelijk. Ook hierom dient de zienswijze gegrond te worden verklaard.

Niet de huidige gekozen variant maar variant 6 had hier het VKA moeten zijn

Afgezien van hetgeen hiervoor is opgemerkt over het Provinciale en Gemeentelijke beleid stelt cliënte vast dat variant 6, zoals uitvoerig beschreven in de MER, het voorkeursalternatief had moeten zijn in plaats van het thans voorliggende voorkeursalternatief.

Binnen variant 6 worden alle turbines in één cluster of park gezet in de hoek van de N33 en de A7. Daarbij is duidelijk dat deze variant op alle door het Rijk omschreven maatgevende onderdelen beter scoort. Zo ondervinden er beduidend minder mensen hinder en vindt er minder verstoring van het karakteristieke landschap plaats. Ook sluit variant 6 (in tegenstelling tot de voorkeursvariant) aan bij het Provinciale en Gemeentelijke beleid, dat uitgaat van een voorkeur voor een parkopstelling.

Binnen het alternatievenonderzoek zijn door het Rijk de volgende maatgevende onderdelen tot uitgangspunt genomen:

- Het zoveel mogelijk verminderen van de geluidhinder;
- Het behouden van een zo groot mogelijke afstand tot de woonkernen;
- Een goede landschappelijke inpassing, en;
- Gelijke toepassing van de criteria in de verschillende gemeenten.

Daarbij wordt het meeste gewicht toegekend aan de eerste drie criteria. Cliënte stelt dat variant 6 beter aansluit bij deze drie criteria en motiveert dit als volgt.

Variant 6 scoort beter op alle maatgevende onderdelen

In het milieueffectrapport is op pagina 272 een tabel opgenomen met daarin de milieueffecten van het voorkeursalternatief, afgezet tegen de milieueffecten van (onder andere) variant 6. Daaruit volgt, dat de beide varianten op vele onderdelen gelijkwaardig scoren. Echter op de door het Rijk omschreven maatgevende onderdelen scoort variant 6 beter het gaat hier om geluid, slagschaduw en landschappelijke inpassing

Geluid

Binnen variant 6 wonen geen gehinderden binnen de 47 Lden contour, slechts 11 gehinderden binnen de 47 tot 42 Lden contour en 38 gehinderden binnen de 42 tot 37 Lden contour in de landelijke gebieden. Daarmee is deze variant de meest optimale. Duidelijk is dat ook de kernen Meeden en Zuidbroek in variant 6 binnen de laatstgenoemde contour vallen maar dat geldt evenzeer binnen het voorkeursalternatief. Het voordeel van variant 6 ten opzichte van het voorkeursalternatief is echter dat er bij variant 6 geen gehinderden zijn in de zuidelijke en noordelijke wijken van Veendam, Wildervank, Ommelanderswijk, Zuidwending en Muntendam. Variant 6 scoort daardoor voor wat betreft het onderdeel geluid aanzienlijk beter.

Slagschaduw

Ook als het gaat om slagschaduw die de windturbines zullen veroorzaken, vormt variant 6 de meest optimale variant. De berekeningen beijkend zijn er in variant 6 slechts 14 woningen die meer dan 6 uur per jaar hinder zullen ondervinden van slagschaduw. Logisch omdat in variant 6 een grotere afstand tot de woonkernen wordt geborgd.

Doordat in variant 6 slechts voor enkele woningen in verband met slagschaduw in een stilstandsvoorziening hoeft te worden ingesteld, kunnen de te realiseren windturbines vele malen effectiever en efficiënter worden ingezet. Variant 6 zorgt derhalve niet alleen voor minder gehinderden, maar ook voor een hogere energieopbrengst.

Landschappelijke inpassing

Tenslotte scoort variant 6 beter op het punt van landschappelijke inpassing. Het is al eerder uitgelegd dat de voorziene clusters 2 en 3 van het voorkeursalternatief haaks op het van

oudsher in het plangebied aanwezige verkavelingspatroon staan. Er is met deze lijnopstelling dus op geen enkele wijze rekening is gehouden met de verkavelingsstructuur waarvoor het voorkeursalternatief op geen enkele wijze tot een goede landschappelijke inpassing kan leiden. Bovendien ligt het meest zuidelijke cluster van het voorkeursalternatief op slechts 4 km afstand van het windpark Drentse Monden-Oostermoer, terwijl cluster 1 en 3 zo'n 8 km van elkaar zijn voorzien. Hierdoor bestaat er vanuit landschappelijk oogpunt geen enkele samenhang tussen de drie verschillende clusters en is het vanuit landschappelijk oogpunt volledig onduidelijk waar het ene windpark begint en het andere eindigt.

Het voorkeursalternatief bestaat feitelijk uit drie aparte "plukjes" die, vanwege de toepasselijkheid van de Rijkscoördinatieregeling, voor het gemak worden gezien als één windpark terwijl daar vanuit landschappelijk oogpunt geen enkele aanleiding toe bestaat. Deze landschappelijke nadelen kent variant 6 niet. In die variant zijn immers alle windmolens in één cluster voorzien, waardoor de historische verkavelingsstructuur ter hoogte van Veendam niet wordt doorbroken. Daarbij komt dat de keuze voor variant 6 – anders dan de voorkeursvariant – aansluit bij het provinciale en gemeentelijke beleid, dat uitgaat van een voorkeur voor een parkopstelling. Voorts bevindt het windmolenpark Drentse Monden – Oostermoer zich op bijna 15 km afstand van de zuidelijkste windturbine in variant 6, waardoor niet het gevaar ontstaat dat de twee windmolenparken als één geheel worden gezien.

Tussenconclusie 4

Nu duidelijk is dat variant 6 op alle maatgevende onderdelen beter scoort dan het voorkeursalternatief, is de keuze voor het voorkeursalternatief op geen enkele wijze begrijpelijk en bovendien in strijd met een goede ruimtelijke ordening. De zienswijze dient daarom ook hierom gegrond te worden verklaard.

Het inpassingsplan kent ten onrechte geen stilstandsregeling

Duidelijk is dat ook binnen het huidige VKA er slagschaduwhinder op zal treden en hier maatregelen voor moeten worden getroffen in de vorm van een stilstandsregeling.

Binnen het ontwerp-inpassingsplan is echter niet in een stilstandsregeling voorzien, waardoor het ontwerp-inpassingsplan onzorgvuldig is voorbereid. Het leidt tot onvoldoende rechtszekerheid voor de bewoners die dit treft. Het mag daarbij duidelijk zijn, dat is vaste rechtsspraak, dat het niet mogelijk is om een dergelijke verplichting pas te regelen binnen de te verlenen omgevingsvergunning(en).

Een meetnetwerk ten behoeve van geluid of slagschaduw ontbreekt

Als het gaat om geluid of slagschaduw ontbreekt een meetnetwerk. Metingen worden in de ontwerpvergunningen niet voorgeschreven en meetpunten ontbreken. Daarmee heeft het bevoegd gezag (gemeente) bij oplevering en ingebruikname van de windturbines geen controlemiddel en is in geval van overlast controle en handhaving niet mogelijk.

Onzeker is of het gehele park gaat bestaan uit exact dezelfde windturbines

Duidelijk is dat de drie clusters door verschillende initiatiefnemers gerealiseerd moeten worden. Binnen de vormgeving van deze clusters heeft het Rijk zoveel mogelijk rekening gehouden met de grondposities die private partijen al vooruitlopend of speculerend op de mogelijke komst van een windpark hebben ingenomen. Daarmee zijn feitelijk deze financiële belangen voor de ruimtelijke uitstraling van het windpark doorslaggevend geweest. Immers, de initiatiefnemers worden blijkens artikel 4.1.2a onder 5 van de planregels op geen enkele wijze verplicht om exact dezelfde windturbines (dus van hetzelfde merk en dezelfde kenmerken) te realiseren.

Dit is echter wel noodzakelijk voor het verkrijgen van de voor een goede ruimtelijke ordening noodzakelijke goede landschappelijke inpassing en het voorkomen van visuele hinder. Wegens het ontbreken van een daartoe strekkend, voldoende objectief begrensde, voorschrift kan dan ook niet anders worden geconcludeerd dan dat sprake is van strijd met een goede ruimtelijke ordening.

Geen waarborgen voor eenheid tussen N33 en Drentse Monden – Oostermoer

Het is reeds gesteld, de windparken Drentse Monden - Oostermoer en N33 zijn erg dicht bij elkaar voorzien. De onderlinge afstand bedraagt slechts 4 kilometer.

Het gevolg hiervan is, dat beide projecten visueel als één project zullen worden beschouwd. Dat betekent naar de mening van cliënte dat er vanuit ruimtelijk oogpunt in het ontwerp-inpassingsplan geborgd moet worden dat de beide windparken een gelijke verschijningsvorm hebben en dat de windturbines afkomstig moeten te zijn van dezelfde fabrikant.

Ook had moeten worden onderzocht wat de gevolgen zijn van de cumulatie van de visuele hinder, die gezien de ligging van het thans voorziene windpark hoe dan ook met windpark Drentse Monden – Oostermoer zal optreden. Alleen op die manier kan immers een goede landschappelijke inpassing worden geborgd.

Tussenconclusie 5

Er is hier sprake van strijd met een goede ruimtelijke ordening omdat in het ontwerp-inpassingsplan op geen enkele wijze is geborgd dat zowel de windturbines binnen Windpark N33 als de windturbines binnen het Windpark Drentse Monden – Oostermoer identiek zijn en er geen onaanvaardbare (gecumuleerde) visuele hinder ontstaat.

De referentieturbines voldoen niet aan BBT

Uit het inpassingsplan blijkt dat er sprake is van 3 clusters die tezamen 35 windturbines bevatten. Die moeten in totaal ongeveer 120 MW kunnen produceren. Als referentieturbine wordt daardoor een windturbine gehanteerd in de 3 tot 5 MW klasse.

Deze referentieturbine blijkt op grond van het MER echter niet aan te sluiten bij de BBT. Er zijn thans nieuwe, effectievere windturbines beschikbaar. Het betreft windturbines met grotere rotoren en een steeds hogere ashoogte. Op die wijze kan met het gebruik van gelijke generatoren meer energie worden opgewekt. In de aanvulling bij het milieueffectrapport wordt een vergelijk gemaakt tussen deze nieuwe windturbines en de referentieturbine en geconcludeerd dat de milieueffecten van de beide turbines gelijk zijn terwijl de energieopbrengst van de nieuwe turbines zo'n 27% hoger is.

Wetende dat energieopbrengst van de nieuwe turbines zo'n 27% hoger is, kunnen door gebruikmaking van de BBT zo'n 9 windturbines minder worden gerealiseerd terwijl de energiedoelstelling van 120 MW gewoon wordt behaald. Het gebruik van de BBT betekent in alle gevallen dus milieuwinst.

Cliënte concludeert dat binnen het inpassingsplan deze nieuwe windmolens moeten worden toegepast. Dit leidt er immers toe dat bij gelijkblijvende milieueffecten minder windturbines nodig zijn. Dit kan worden geborgd door in het ontwerp-inpassingsplan te bepalen dat de voorziene 120 MW aan energieopbrengst door middel van het gebruik van de BBT moet worden behaald.

Vermindering windturbines dient in cluster 2 en 3 plaats te vinden

De circa 9 windturbines die als gevolg van de toepassing van BBT minder hoeven te worden gerealiseerd, moeten naar de mening van cliënte geschrapt worden in de voorziene clusters 2 en 3 van het voorkeursalternatief.

De reden daarvan is, dat de daar voorziene windturbines aparte clusters vormen en er voor deze clusters in geen geval sprake is van een goede landschappelijke inpassing. Ook wordt op die wijze aangesloten bij de aanvulling van het milieueffectrapport, waaruit volgt dat de landschappelijke kwaliteit en herkenbaarheid van het windpark zal toenemen indien het windmolenpark wordt geconcentreerd in cluster 1.

Cliënte begrijpt niet dat het ontwerp-inpassingsplan zonder enige motivering voorbijgaat aan deze conclusie en verzoekt u dit aan te passen.

Tussenconclusie 6

Toepassing van de BBT zorgt er voor dat er bij gelijkblijvende milieueffecten minder windturbines nodig zijn. Gelet hierop stelt cliënte dat in het ontwerp-inpassingsplan geborgd had moeten worden dat de voorziene 120 MW aan energieopbrengst door middel van het

gebruik van de BBT moet worden behaald en dat de als gevolg daarvan ontstane milieuwinst dient te leiden tot het (deels) schrappen van de clusters 2 en 3 uit het voorkeursalternatief.

Opbrengstberekeningen worden overschat waardoor verkeerde aannames t.a.v. VKA

In de diverse versies van de MER die uiteindelijk geleid hebben tot het VKA zitten naast berekeningen voor schaduw en geluid ook opbrengstberekeningen. Hierbij valt op dat de vanuit een rekenmodel berekende efficiëncy verliezen stelselmatig aanzienlijk lager zijn dan wat bekend is uit een heel uitvoerig Deens onderzoek. Daar waar volgens het Deense onderzoek in de tweede rij windturbines tot 15 % minder vermogen geproduceerd wordt (ZOG-effect), wordt in deze MER een verlies van 5 tot 7 % berekend en zijn de berekende verliezen in de volgende rijen nog kleiner. In deze MER wordt daarmee een overschatting van het uiteindelijke vermogen van zeker 30 % gemaakt. Door de overschatting van met name de opbrengst van de variant met de hoge aantallen kleinere molens (6a en 6b) komt de variant met de minste molens (6c) er relatief het slechtste uit. Deze variant 6c heeft echter verreweg de kleinste aantallen molens (16), de hoogste parkefficiëncy, precies de beoogde 120 MW geïnstalleerd vermogen, geeft het minste overlast in de zin van geluid en slagschaduw (het Midden en Zuid veld is niet nodig) en komt toch ten onrechte als slechtste variant uit de bus.

Het voorkeursalternatief kent geen goede landschappelijke inpassing

Het zij reeds vaker opgemerkt in dit stuk, de voorziene clusters 2 en 3 van het voorkeursalternatief staan haaks staan op het van oudsher in het plangebied aanwezige verkavelingspatroon. Het is cliënte volstrekt onduidelijk waarom er binnen het inpassingsplan en de thans voorziene lijnopstelling op geen enkele wijze rekening is gehouden met het verkavelingspatroon. Dit leidt er toe dat het voorkeursalternatief niet landschappelijk ingepast kan worden.

Daarbij is het zo, ook dat is al eerder opgemerkt, dat uit de Omgevingsverordening van de provincie Groningen volgt dat een park- of lijnopstelling moet worden gehanteerd. Thans wordt echter gekozen voor een park- en een lijnopstelling. Ook hierom kan niet worden gesproken van een goede landschappelijke inpassing.

Tenslotte wordt hier herhaald dat niet is geborgd dat de windturbines binnen Windpark N33 identiek moeten zijn. Hierdoor bestaat er vanuit landschappelijk oogpunt geen enkele samenhang tussen de drie verschillende clusters en is bovendien vanuit landschappelijk oogpunt volledig onduidelijk waar het ene cluster begint en het andere eindigt. Het voorkeursalternatief bestaat hierdoor uit drie aparte “plukjes” die, vanwege de toepasselijkheid van de Rijkscoördinatieregeling, voor het gemak worden gezien als één windpark terwijl daar vanuit landschappelijk oogpunt geen enkele aanleiding toe bestaat.

Het is hierbij van belang op te merken dat het voorkeursalternatief slechts 4 km is gelegen van het windpark Drentse Monden – Oostermoer, terwijl cluster 1 en 3 zo'n 8 km van elkaar komen te liggen. Dit had moeten leiden tot de vaststelling van een integrale

provinciegrensoverschrijdende ruimtelijke visie op de Veenkoloniën als geheel. Dit is niet gebeurd en het gevolg hiervan is dat er binnen een straal van enkele kilometers twee totaal verschillend vormgegeven en niet bij elkaar passende windparken worden gerealiseerd. De karakteristieke kenmerken van de Veenkoloniën gaan hierdoor goeddeels verloren ten koste van het financieel gewin dat met het realiseren van een windpark te behalen is.

Cliënte stelt dat duidelijk moet zijn dat financiële belangen, in tegenstelling tot landschappelijke belangen, bij de vaststelling van een inpassingsplan niet ruimtelijk relevant zijn. Er is om die reden sprake van strijd met een goede ruimtelijke ordening door geen acht te slaan op de landschappelijke gevolgen van de veenkoloniën als geheel.

De gevolgen voor flora en fauna zijn onvoldoende in de afweging betrokken

Cliënte stelt dat er binnen het ontwerp-inpassingsplan onvoldoende en onzorgvuldig is gekeken naar de daadwerkelijke gevolgen van de flora en fauna in het plangebied. Zo zijn onderzoeksrapporten soms 14 jaar oud en is er voor de ruige/gewone dwergvleermuis en rosse dwergvleermuis te weinig vooronderzoek uitgevoerd (de onderzoeken dateren van 2007 tot 2012 en slechts één onderzoek dateert van 2016). Daardoor wordt ten onrechte geconcludeerd dat het windpark geen significant versturende effecten heeft op de aanwezige flora en fauna.

Telgegevens voor het noordelijke deel van het plangebied zijn onvoldoende accuraat

De passende beoordeling, die als bijlage 4 bij het ontwerp-inpassingsplan is gevoegd, laat zien dat voor de aanwezigheid en verspreiding van watervogels binnen en rondom het plangebied gegevens zijn opgevraagd van het Natuurloket. Het Natuurloket (blz. 21) blijkt van een groot deel van het noordelijke deel van het plangebied geen gegevens te hebben. Nu is er voor dit gebied wel gebruik gemaakt van een extrapolatie op grond van gebiedskenmerken en van de gegevens van omliggende telgebieden, aangevuld met waarnemingen van de website waarneming.nl, maar daarmee zijn de telgegevens voor het noordelijke deel van het plangebied nog altijd onvoldoende accuraat. Men vertrouwt zich op schattingen. Verder zijn voor aan aantal telgebieden slechts tellingen beschikbaar uit de maand januari. Om een juiste beslissing te nemen moet het RVO over uitgebreidere gegevens beschikken. Nu dat niet het geval is, is de besluitvorming naar de mening van cliënte onvoldoende zorgvuldig voorbereid.

Het gebruiken van een schatting in plaats van telgegevens leidt ertoe dat de conclusies die in de passende beoordeling worden getrokken, niet (zonder meer) gevolgd kunnen worden. Zonder een deugdelijk onderzoek, kan niet worden geconcludeerd dat het windpark geen significant versturende effecten heeft op de in en rondom het plangebied aanwezige flora en fauna.

Deze conclusies uit de passende beoordeling zijn één-op-één overgenomen in het ontwerp-inpassingsplan. Dat betekent naar de mening van cliënte dat ook het ontwerp-inpassingsplan op dit onderdeel onzorgvuldig is.

Onvoldoende invulling gegeven aan de zorgplicht uit de Nb-wet

Voorschrift 17 van het ontwerpvergunningen op basis van de Natuurbeschermingswet doet geen recht aan het doel van deze wet. De vergunningen worden aangevraagd voor 30 jaar. Een onderzoeksplicht van maximaal 5 jaar is volstrekt onvoldoende gelet op deze 30 jaar. Een onderzoeksverplichting tot en met het einde van het windpark is legitiem.

Ten onrechte geen ontheffing gevraagd voor de blauwe kiekendief en de kwartelkoning.

Er is ten onrechte geen ontheffing aangevraagd voor de blauwe kiekendief. De aanvraag geeft echter wel aan dat deze soort in het gebied voorkomt. Tevens is onvoldoende aangetoond waar en hoeveel blauwe kiekendieven zich in het gebied bevinden, noch is voldoende onderzocht wat de extrapolatie is van het optrekken van de broedende kiekendieven van noord naar zuidelijke richting. Dit zelfde geldt ook voor de grauwe kiekendief.

Daarnaast is er ten onrechte geen vergunning aangevraagd voor de kwartelkoning. Het is aannemelijk dat deze niet sneuvelt in de wieken maar wel is duidelijk dat deze zeldzame vogel gehinderd wordt in zijn habitat.

Tussenconclusie 7

De passende beoordeling heeft op onzorgvuldige wijze plaatsgevonden. Op basis van de thans beschikbare onderzoeksgegevens kan redelijkerwijs niet de conclusie worden getrokken dat geen significant versturende effecten zullen optreden. De zienswijze is ook hierom gegrond.

Het kader voor onderhoudswegen ontbreekt

Uit de toelichting bij het ontwerp-inpassingsplan blijkt dat de windturbines bereikbaar zullen zijn via nog aan te leggen onderhoudswegen. Deze wegen worden zowel bestemd voor het bereiken van de windturbines met zwaar materieel tijdens de bouw, als voor de onderhoudswerkzaamheden na realisatie van de windturbines. Het gebruik van deze onderhoudswegen zal zorgen voor een verhoging van de verkeersintensiteit op de (lokale) wegen. De onderhoudswegen zullen maximaal vijf meter breed worden en er zal zoveel mogelijk de kortste route worden aangehouden.

In het ontwerp-inpassingsplan is niet opgenomen op welke wijze de wegen verkeerskundig worden vormgegeven. Evenmin is onderzocht welke concrete gevolgen de toename van de verkeersintensiteit zal hebben voor het reeds aanwezige verkeer op de (lokale) wegen. Het is dus ook onduidelijk of de toename van de verkeersintensiteit niet aan de uitvoerbaarheid van het inpassingsplan in de weg staat. De motivering schiet hier tekort waardoor het ontwerp-inpassingsplan op dit onderdeel in strijd met een goede ruimtelijke ordening is.

De toetsafstand tot ondergrondse transportleidingen wordt niet gerespecteerd

Binnen het voorkeursalternatief kan voor één windturbine niet worden voldaan aan de geldende toetsafstand van 200 meter tot ondergrondse transportleidingen. Dat betekent dat er mogelijk

negatieve gevolgen ontstaan voor de leveringszekerheid en het hoogspanningsnetwerk. De eigenaar van de betreffende transportleidingen (hier: de NAM) zal dan ook in moeten stemmen met de realisatie van het windpark. Afgaand op het ontwerp-inpassingsplan is deze instemming nog niet verkregen. Het ontwerp-inpassingsplan is op dit onderdeel onzorgvuldig en onvoldoende gemotiveerd.

Gevaar hoogspanningsleiding

Het is cliënte opgevallen dat de meest noordelijke turbine van Cluster 3 in de nabijheid staat van een hoogspanningsleiding richting het verdeelstation aan de Adriaan Tripweg.

Cliënte vreest er voor dat deze opstelling leidt tot een gevaar voor deze elctriciteitsvoorziening. Zij ziet hier binnen de ter inzage liggende stukken niets van terug. Zij verzoekt u alsnog aandacht te besteden aan deze risicovolle situatie.

De keuze voor grotere windmolens en daardoor een kleiner park is niet overwogen

Het is al eerder opgemerkt in deze zienswijze maar cliënte hecht er aan nogmaals op te merken dat in het ontwerp-inpassingsplan ten onrechte niet is gewaarborgd dat de windturbines moeten aansluiten bij de best beschikbare technieken (BBT).

Er is onvoldoende aandacht voor de sloop van de windturbines

In de ontwerpvergunningen zijn ten onrechte geen zekerheidsstellingen of bankgaranties gevraagd voor de sloop van de windturbines.

Er is geen termijn gesteld ten aanzien van de definitieve gegevens

Door de initiatiefnemers zijn vergunningen aangevraagd bij de gemeentes Menterwolde en Veendam. In deze aanvragen wordt onder meer verwezen naar de onderliggende MER en wordt gesteld dat het in deze fase nog niet mogelijk is om een definitieve keuze te maken voor een bepaald type windturbine.

In de nu voorliggende ontwerpvergunningen worden geen specifieke eisen meer gesteld ten aanzien van de termijn waarop de definitieve gegevens van de te plaatsen windturbines bekend moeten zijn. Er wordt ook niet gevraagd om na de definitieve keuze voor een bepaald type windturbine aan te tonen dat deze voldoet aan de gestelde randvoorwaarden.

Er is onvoldoende onderzoek gedaan naar de mogelijke negatieve gezondheidseffecten

Cliënte is van mening dat een zorgvuldige afweging van de gezondheidsaspecten, die de realisatie van een windpark met zich zal brengen, ontbreekt. Er zal na de realisatie sprake zijn een cumulatie van hinderaspecten (te denken valt hierbij aan de 35 molens in combinatie met de aanwezigheid van de N33, industrie, bedrijvigheid etc.). Dit kan leiden tot aanzienlijke gevolgen voor de volksgezondheid. Het komt cliënte voor dat daar binnen het ontwerp-inpassingsplan onvoldoende aandacht aan is besteed. Dat geldt ook voor de eventuele psychische schade die kan optreden door het op grote schaal onverkoopbaar worden van

woningen. Cliënte verzoekt u dan ook om het gezondheidsaspect bij de vaststelling van het inpassingsplan zorgvuldig in de afweging te betrekken en niet slechts te volstaan met een milieutoets.

Realisatie van het windpark is financieel niet uitvoerbaar

Cliënte stelt vast dat de economische uitvoerbaarheid van het plan niet is aangetoond. In het ontwerp-inpassingsplan wordt zonder nadere motivering gesteld dat de investeringen worden terugverdiend door de verkoop van opgewekte elektriciteit en mogelijke subsidiëring via de stimuleringsregeling SDE+. Cliënte acht het zeer twijfelachtig of zonder een nadere onderbouwing van de financiële uitvoerbaarheid de kosten die de initiatiefnemers moeten maken, terug verdiend kunnen worden.

Gelet op deze twijfel verzoekt cliënte u om via het overleggen van stukken nader te onderbouwen of de realisatie van het windpark financieel uitvoerbaar is.

De financiële bijdrage in het windfonds is niet geborgd

De Provinciale Staten van de gemeente Groningen hebben een Beleidskader saneren en opschaling, gebiedsfonds en participatie opgesteld. Op grond van dit beleid kunnen de ontwikkelaars worden verplicht om een financiële bijdrage te leveren aan een Windfonds dat ten goede komt aan omwonenden van het plangebied. Cliënte verzoekt u om de uitgangspunten van dit beleid op te nemen binnen het inpassingsplan zodat de ontwikkelaars ook hier een dergelijke plicht wordt opgelegd. Zij dienen dan een financiële bijdrage te leveren die vergelijkbaar is met die uit het Provinciale beleidskader. Daar hanteert men een bijdrage van € 1.050,00 per 1 MW opgesteld vermogen voor de looptijd van het windpark.

Ten slotte

In het voorgaande heeft cliënte duidelijk willen maken dat er veel onzorgvuldigheden in het ontwerp-inpassingsplan zitten en er op veel onderdelen sprake is van een motiveringsgebrek. Zij verzoekt u, dit in acht nemende, om het inpassingsplan niet vast te stellen. Er is namelijk geen noodzaak tot het oprichten van een windmolenpark en u bent niet bevoegd tot vaststelling van het inpassingsplan.

Voor zover u wel tot vaststelling van het inpassingsplan over zou gaan, verzoekt cliënte u met klem om dat dan in ieder geval te doen met inachtneming van deze zienswijze.

Hoogachtend,

Verzonden: Donderdag 10 november 2016 15:21
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Windpark N33 ontwerpbesluiten

Aanspreekvorm:
Aanspreektitel:
Achternaam:
Voorvoegsel(s):
Voorletters:
Straat:
Huisnummer:
Postcode:
Woonplaats:
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier
Mede namens:

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Ik ben van mening dat er geen noodzaak bestaat tot realisatie van een windpark, omdat de energiedoelstellingen ook op een alternatieve wijze bereikt kunnen worden die wel draagvlak bij inwoners, de lokale politiek en het bedrijfsleven heeft.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

De voorziene windturbines sluiten niet aan bij het vlakke, veenkoloniale landschap. Hierdoor wordt bij plaatsing van windmolens ons woongenot aangetast en

Reactie

Bijlage:

Zie zienswijze 0029

Verzonden: Donderdag 10 november 2016 15:36
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Windpark N33 ontwerpbesluiten

Aanspreekvorm:
Aanspreektitel:
Achternaam:
Voorvoegsel(s):
Voorletters:
Straat: Beneden Oosterdiep
Huisnummer: 59
Postcode: 9641 JB
Woonplaats: VEENDAM
Telefoonnummer: 0598-631313
E-mailadres: info@alders.nl
Als: Organisatie
Organisatie: Alders Makelaars

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Graag willen wij u verwijzen naar onze zienswijze welke is toegevoegd in de bijlage.

Reactie

Bureau Energieprojecten
 Inspraakpunt Windpark N33
 Postbus 248
 2250 AE Voorschoten

Onderwerp: Zienswijze op ontwerp-inpassingsplan Windpark N33.

Datum: 10 november 2016

Mijne dames en heren,

U heeft vanaf 30 september tot en met 10 november 2016 het ontwerp-inpassingsplan voor Windpark N33 ter inzage gelegd. Hierbij doen wij u onze zienswijze toekomen op dit ontwerpplan. Wij zijn een makelaarskantoor met vestigingen in Veendam, Hoogezand en Groningen en onderdeel van de samenleving welke wordt geconfronteerd met deze curieuze windmolen-thematiek. Wij kunnen niet anders dan opkomen voor de belangen van de inwoners van de gemeenten Veendam en Menterwolde.

Waarde onroerend goed daalt

Al sinds de aanvang van de plannen voor het Windpark N33 hebben wij meerdere malen aangegeven dat er geen rekening is gehouden met de negatieve uitwerking op de waardeontwikkeling van het onroerend goed in het plangebied. De gemeenten Veendam en Menterwolde maken al deel uit van een in alle opzichten kwetsbare regio (krimp, aardbevingen en bodemdaling) en worden door het voorgenomen Windpark nóg meer op de proef gesteld. Zo zijn er nu al woningen in het plangebied in waarde gedaald en staan er meerdere huizen al jaren te koop en hebben prijsverlagingen ook niet tot verkoop geleid. Deze waardeontwikkeling is cijfermatig aantoonbaar en nog concreter: er zijn zelfs aspirant-kopers afgehaakt in de onderhandelingsfase. Wij zijn dan ook zeer benieuwd hoe de overheid de getroffen eigenaren wil compenseren.

Courantheid neemt af

Louter de dreiging van het windmolenpark heeft ertoe geleid dat woningen in het plangebied en omgeving aanmerkelijk minder courant zijn geworden. De huiseigenaren worden hier enorm door beperkt en benadeeld, denk hierbij aan een ieder die wil of moet verhuizen, emigreren, van baan veranderen of simpelweg zijn of haar oudedagsvoorziening te gelde wil maken. Wij zijn van mening dat bovengenoemde gevolgen onvoldoende zijn onderzocht en dat er aan waardevermindering van het onroerend goed voorbij wordt gegaan. Alders Makelaars komt op voor de belangen van alle huiseigenaren in het 'getroffen' gebied ~~en~~ ^{richt} vers in het bijzonder.

Graag zien wij een ~~mening~~ ^{mening} van het plan en een verwerking van onze zienswijze in het definitieve besluit.

Hoogachtend,

Directeur

VEENDAM
 Ben. Oosterdiep 59
 Postbus 344
 9640 AH Veendam
 Tel. 0598 - 631 313

HOOGEZAND
 Hoofdstraat 12b
 Postbus 126
 9600 AC Hoogezand
 Tel. 0598 - 631 313

GRONINGEN
 Het Hout 65
 9723 LB Groningen
 Tel. 050 - 800 2000

info@alders.nl
 www.alders.nl

Verzonden: Donderdag 10 november 2016 16:16
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Windpark N33 ontwerpbesluiten

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Aantasting eeuwenoude landschap waarvoor bewust als woonomgeving gekozen is, waardedaling eigen woning nog bovenop de waardedaling als bewoner aan de rand van aardbevingsgebied, aantasting observatiemogelijkheden als amateur astronoom.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie a.u.b. verder de algemeen gedeelde meningen in de bijlage.

Reactie

Bureau Energieprojecten
 Inspraakpunt Windpark N33
 Postbus 248
 2250 AE Voorschoten

● **Onderwerp:**

Zienswijze op ontwerp-inpassingsplan Windpark N33.

Datum: 10-11-2016,

Geachte heer/mevrouw,

U heeft vanaf 30 september tot en met 10 november 2016 het ontwerp-inpassingsplan voor Windpark N33 ter inzage gelegd. Ik stuur u hierbij mijn zienswijze tegen dit ontwerpplan.

Het inpassingsplan voorziet in de bouw van een groot aantal windturbines dicht op de dorpen in de gemeente Menterwolde. De impact van dit park is dusdanig, dat het park voor deze omgeving onaanvaardbaar is. Dit wordt bepaald door het aantal turbines, de omvang van de turbines en de grootte van het gebied.

Windpark N33 verstoort open landschap en woongenot

Mijn leefgenot wordt door de realisatie van dit park behoorlijk aangetast. Het gaat hierbij niet alleen om milieuaspecten als geluid, waarvan ik mij afvraag of deze binnen acceptabele grenzen blijft, maar ook om steeds maar weer visueel geconfronteerd te worden met het massale park. De grote massa van dit park vraagt om een veel grotere afstand tot de bebouwing. U hanteert een afstand tot de bebouwing van minimaal 1 km, werd gezegd. Bij de uitwerking wordt dit uitgangspunt echter meerdere malen niet gehanteerd, bijvoorbeeld ter hoogte van Zuidbroek. Bovendien moet de te hanteren afstand afhankelijk zijn van de hoogte van de molens, die in de plannen inmiddels giga-afmetingen hebben.

Wij genieten nu van het open landschap rondom de dorpen. Er is sprake van grootschalige openheid. De provincie Groningen heeft zelfs in haar onlangs vastgestelde omgevingsvisie dit gebied aangeduid als 'grootschalig open landschap'. Met dit voorgenomen windpark wordt deze openheid volledig teniet gedaan. Kortom: het windpark N33 pas niet in de doelstelling van dit gebied, doet sterk afbreuk aan het karakter ervan en verstoort ons woongenot.

● **Ok de aanwezigheid van verlichting bovenop de windmolens verstoort mijn astronomische observaties in de richting van de windparken.**

Ik begrijp dat we moeten zoeken naar alternatieve vormen van energie. Dit kan worden gevonden in windparken, maar ook in zonneparken, of in een goede mix hiervan. De minister is verplichtingen aangegaan voor de opwekking van windenergie. Ik vind dat de daarvoor benodigde windparken moeten worden gepland op locaties waar deze aanvaardbaar zijn en geen hinder voor de bevolking opleveren. De opwekking van windenergie mag niet ten koste gaan van de leefbaarheid in de dorpen. Zelf zie ik de opwekking van zonne-energie als een beter alternatief en heb inmiddels mijn eigen bijdrage geleverd middels de installatie van 24 zonnepanelen op het dak, voldoende voor de eigen energievoorziening.

Inmiddels zijn er in onze regio dusdanig veel plannen voor de opwekking van zonne-energie, dat deze een substantiële bijdrage kunnen leveren aan de doelstelling.

Onze regio is genoeg getroffen

Wij wonen in een regio waar sprake is van krimp en die ook nog geconfronteerd wordt met de gevolgen van aardbevingen door de gaswinning. Deze beide factoren tasten het woon- een leefklimaat nu al aan. De problematiek wordt door de komst van een windpark versterkt. Op dit moment ervaren bewoners al problemen met de verkoop van hun woning en hebben de plannen voor een windpark al een negatief effect op de woningprijzen. Nieuwe inwoners zullen ons gebied mijden, zodat we in een negatieve spiraal terechtkomen. De plannen gaan ook ten koste van de regionale en lokale economie. Daarnaast ontwrichten de plannen de samenleving, er is onmin in de dorpen ontstaan en sprake van polarisatie. Dat is een onaanvaardbare ontwikkeling en dit gaat ten koste van de leefbaarheid!

Willekeurige locatie.

De plannen voor een windpark in dit gebied zijn ontwikkeld omdat de provincie jaren geleden een gebied langs de N33 heeft aangewezen voor windenergie. De provincie wilde windenergie koppelen aan industrie. Dit gebied heeft u overgenomen in de Structuurvisie Wind op Land. Ik constateer nu dat het windpark grotendeels ligt buiten de begrenzing die, zowel door de provincie als door u, op kaarten is aangegeven. Ik ervaar hierbij willekeur. Zonder een voor mij aanvaardbare argumentatie gaat u windturbines plaatsen op plekken die hiervoor niet zijn aangewezen. Als toch afgeweken wordt van het aangewezen gebied had breder onderzoek moeten plaatsvinden naar de beste locatie voor een dergelijk windpark.

Gezondheid.

De plannen raken de inwoners hard. In uw plannen en in de MER vind ik niets terug over welke invloed de plannen hebben op de gezondheid van de burgers. De gezondheidsaspecten ontbreken totaal. Met name de psychische gevolgen, bijvoorbeeld door het niet kunnen verkopen van een woning, zijn aanwezig en mogen niet worden onderschat.

Opgvolging tussentijds toetsingsadvies MER?

De commissie MER heeft op 13 april 2016 een tussentijds toetsingsadvies uitgebracht. Hierin adviseert de commissie MER in het definitieve MER enkele opstellingen uit te werken uitgaande van plaatsing van windturbines van circa 4 MW. De toepassing van de best beschikbare technieken en turbineklassen zou er toe kunnen leiden dat er minder turbines geplaatst hoeven te worden terwijl de capaciteit en energieopbrengst behouden kan blijven. Ook mist de commissie in het MER informatie over mogelijkheden om de lichthinder door nachtelijke signaalverlichting van de turbines te beperken.

Dit tussenadvies ademt deels dezelfde reserves die ook omwonenden en de gemeente hebben. Ik vind dat er te weinig met dit advies gedaan is.

Al met al concludeer ik dat het ontwerp-inpassingsplan niet voldoet aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening. Het ontwerp-inpassingsplan heeft dusdanige negatieve ruimtelijke, landschappelijke, maatschappelijke en economische gevolgen voor ons gebied en daarmee ook voor mij, dat ik u verzoek om uw plannen ter herzien.

Hoogachtend,

Verzonden: Donderdag 10 november 2016 16:21
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Windpark N33 ontwerpbesluiten

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Waardedaling eigen woning ! Horizonvervuiling !

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

zie verder a.u.b. de bijlage

Reactie

Bijlage:

Zie zienswijze 0029

Verzonden: Donderdag 10 november 2016 17:14
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Windpark N33 ontwerpbesluiten

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Mede namens:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

De presentatie van de zeer hoge molens is misleidend. Het lijkt of je ze amper kunt zien.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Windmolens van de voorgestelde omvang hebben een onaanvaardbaar effect hebben op de structuur van en het zicht op het Veenkoloniale landschap. Van bovenaf is duidelijk de Veenkoloniale structuur met wijken en kanalen, ontstaan in de periode van vervening, te herkennen. Het plaatsen van windmolens in dit landschap zal planologisch gezien afbreuk doen aan dit historisch unieke karakter.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

De reusachtige windmolens zijn vanuit Veendam heel erg te zien en daardoor erg storend. Dit zal t.z.t. ook gevolgen hebben voor de waarde van de woning bij verkoop.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

zie bijgaande brief voor nadere toelichting

Reactie

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Windpark N33
Postbus 248
2250 AE Voorschoten

Onderwerp: Zienswijze Windpark N33

Veendam, 28 oktober 2016

Geachte dames en heren,

Naar aanleiding van de geplande plaatsing van grote windmolens langs de N33 dienen wij een zienswijze in tegen het Windpark N33.

In de eerste plaats zijn wij van mening dat de geplande windmolens te dicht bij de woonbebouwing van de gemeente Veendam c.q. de inliggende dorpen staan. Overlast zoals geluid en slagschaduw zijn als gevolg daarvan niet uit te sluiten.

In de tweede plaats vinden wij dergelijke grote windmolens planologisch gezien niet passend in het Veenkoloniale landschap. De molens staan scheef of haaks geplaatst op de unieke landschapsstructuur van wijken en sloten in deze omgeving.

Deze zienswijze lichten wij nader toe met de volgende argumenten:

- Het plan om langs het industriegebied aan de N33 windmolens van ca. 30 meter hoogte te plaatsen dateert van begin jaren negentig. De provincie heeft dit destijds in haar Provinciaal Omgevingsplan opgenomen in het kader van energieopwekking voor de industrie. De tijden zijn echter veranderd. De geplande windmolens zijn nu ca. 150 meter hoog, tot 200 meter tiphoogte. Ter vergelijking, de Martinitoren is slechts 97 meter hoog. De geplande totale energieopwekking is nu boven de 100 MW en valt daarmee onder de Rijkscoördinatie regeling.

- Als gevolg daarvan voegden een aantal energiemaatschappijen de daad bij het woord en legden concessies vast met grondeigenaren. Daarmee is in hoofdzaak de locatie zowel financieel m.b.t. planschade als ook m.b.t. de zeggenschap van gemeenten en het draagvlak van de bevolking op slot gezet. Een planmatige inschattingfout is hierop zonder meer van toepassing. Dit had hersteld kunnen worden, echter tot op heden zonder resultaat.

- Wij, bewoners van Veendam, zullen als de zon schijnt last hebben van slagschaduw. Daarnaast met name 's avonds en 's nachts last hebben van een hinderlijk licht en laag frequent geluid. Ook is er sprake van aantasting van de woonomgeving waardoor het risico op een verlaging van de verkoopprijs van onze woning in het verschieft ligt. Compensatie van deze overlast in financiële zin weegt hier bij lange na niet tegenop.

- Daarnaast zullen de Windmolens een onaanvaardbaar effect hebben op de structuur van en het zicht op het Veenkoloniale landschap. Van bovenaf is duidelijk de Veenkoloniale structuur met wijken en kanalen, ontstaan in de periode van verving, te herkennen. Het plaatsen van windmolens in dit landschap zal planologisch gezien afbreuk doen aan dit historisch unieke karakter.

- Er is grote twijfel of de windmolens op het land wel voldoende efficiënt kunnen werken.

- Kortom, het draagvlak vanuit de bevolking voor dit plan ontbreekt. De generatie na ons in Veendam zal worden gedomineerd door dit "drama". Plaatsing van dergelijke windmolens zo dicht bij woonbebouwing en in een planologisch uniek landschap is daarom onverantwoord en vooral ondoordacht. Er zijn aan provincie en Rijk verschillende alternatieve locaties aangereikt, echter zonder resultaat.

Graag zouden we zien dat alternatieven m.b.t. locatie en/of andere vormen van energiebronnen alsnog nader worden onderzocht.

Hoogachtend,

Verzonden: Donderdag 10 november 2016 17:40
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Windpark N33 ontwerpbesluiten

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

JA, HORIZON VERVUILING.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

JA, WAARDEDALING WONING.

Reactie

Verzonden: Donderdag 10 november 2016 19:10
 Onderwerp: Zienswijzeformulier
 Windpark N33 ontwerpbesluiten

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Ja, zie vragen 3 en 4.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Ja, zie vragen 3 en 4.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

De 2 clusters van ieder 4 windmolens aan de noord- en zuidzijde van Ommelanderswijk (gemeente Veendam) zijn veel te dicht gesitueerd op de woningen aan de Ommelanderswijk. Ik heb weliswaar de mogelijkheid in een later stadium planschade aan te vragen maar voorkomen is veel beter dan genezen.

Ik verwacht namelijk, mede afhankelijk van de windrichting, geluidshinder van het noordelijke cluster, maar ook van het zuidelijke cluster. Verder verwacht ik zondermeer waardedaling van mijn woning omdat mensen geen enkel belang hebben een woning te kopen wat is gelegen binnen de directe invloedssfeer van een windpark.

Ik verzoek u dit inpassingsplan dan ook niet vast te stellen.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

In het ontwerp-inpassingsplan mis ik volledig de samenhang van het windpark. Het lijkt op bijelkaar gezochte locaties, kennelijk toegepast om maar boven de 100MW te komen.

De grote cluster van 27 windmolens bij Meeden raakt mij persoonlijk vanuit mijn woonsituatie in mindere mate maar ik ben wel van mening dat je dat de bevolking aldaar beslist niet aan kunt doen. Het lijkt mij om gek van te worden als je dag in dag uit aankijkt tegen zo'n kluwen aan molenwieken. 1 lijnopstelling geeft op zich nog wel een rustig beeld, maar 2 parallel aan elkaar gelegen lijnopstellingen geeft al een veel drukker beeld omdat de wieken visueel doorelkaar heen draaien. Met 5 lijnopstellingen achterelkaar lijkt mij dat echt rampzalig.

Op pagina 31 van het Inpassingsplan N33 geeft u aan dat er uit een analyse 12 locaties zijn gekomen die voldoen aan het 100 MW criterium. Ik zie daarbij ook in figuur 5.1 en tabel 5.1 de locatie G4 tussen Pekela Alteveer en Stadskanaal. Dit initiatief bij Pekela is mij bekend en ik vraag mij af waarom dit plan er niet bij betrokken is. Dit beoogde windpark is op tenminste 2 km afstand van de dichtstbijzijnde woningen gelegen en voorzover ik mij

herinner stond de gemeente Pekela volledig achter dit initiatief. Ik wil u verzoeken dit gebied in overweging te nemen, dit mede om het gebied bij Meeden te ontlasten. Verder mis ik de participatiemogelijkheden, althans ik lees daar niets over. Weliswaar zullen initiatiefnemers aangeven dat participatie tot de mogelijkheden gaat behoren, maar als je dat niet dwingend voorschrijft in de vergunningverlening, komt daar in de praktijk niets van terecht

Reactie

Verzonden: Donderdag 10 november 2016 20:51
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Windpark N33 ontwerpbesluiten

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Mede namens:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Het ontwerpbesluit zal technisch gezien correct zijn

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Er is geen draagvlak onder de bevolking van Veendam en Menterwolde

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

wij verwachten veel geluidhinder van deze enorme windmolens, ook zijn wij zeer ongerust over vermeende gevolgen op de volksgezondheid (lage tonen, slagschaduw), ons uitzicht zal straks bestaan uit een aantal zeer hoge windmolens, wij verwachten een behoorlijke waardedaling

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Onze woonomgeving is a aangetast door de verdubbelde N33 en de aanstaande verdubbeling van de n366. Daarnaast ondervinden wij al de gevolgen van mijnbouwactiviteiten (gas en zout) We hebben op korte afstand ook te maken met de gasopslag van Zuidwending. Hierdoor is onze omgeving aan het veranderen in een industriegebied.

Als bijlage hebben wij een zienswijze toegevoegd waarin en aantal van onze belangen zijn uitgewerkt.

Reactie

Bijlage:

Zie zienswijze 0029

Verzonden: Donderdag 10 november 2016 23:27
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Windpark N33 ontwerpbesluiten

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Staan er naar uw mening onjuistheden in de ontwerpbesluiten?

Zie bijlage

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage

Reactie

Aan:

Bureau Energieprojecten,
Inspraakpunt Windpark N33
Postbus 248
2250 AE VOORSCHOTEN

Veendam,
09 November 2016

Excellentie,

Bij de terinzagelegging van het ontwerp-inpassingsplan, het milieueffectrapport, de ontwerpbesluiten en de onderliggende stukken voor Windpark N33, heeft u eenieder in de gelegenheid gesteld om in de periode van 30 september 2016 tot en met 10 november 2016 een zienswijze in te dienen. Ik maak van die gelegenheid graag gebruik. Daarom zend ik u hierbij mijn zienswijze.

1. MAATSCHAPPELIJK DRAAGVLAK ONTBREEKT

Ik wens stil te staan bij het volgende. De realisatie van windpark N33 is zeer ingrijpend voor Veendam en haar bewoners. Niet alleen zal het landschap ingrijpend worden gewijzigd, maar het splijt ook de gemeenschap: initiatiefnemers worden gewantrouwd en tegenstanders voelen zich niet gehoord. Het geringe maatschappelijke draagvlak is met name gelegen in de gebrekkige en eenzijdige communicatie vanuit het Rijk over dit project. Het beeld dat nu bij de gemeenschap leeft – en wederom wordt bevestigd door de inhoud van het ontwerp-inpassingsplan – is, dat de plannen zijn toegeschreven naar de wensen en financiële belangen van de initiatiefnemers. De ruimtelijke, maatschappelijke en landschappelijke belangen die juist doorslaggevend hadden moeten zijn en in de afweging hadden moeten worden betrokken, zijn van meet af aan ondergeschikt geweest aan deze financiële belangen. Die handelwijze van het Rijk steekt mij. Zeker, omdat uit de hiernavolgende zienswijzen onmiskenbaar blijkt dat er andere alternatieven mogelijk zijn waarvoor zowel maatschappelijk draagvlak als een goede c.q. betere ruimtelijke en landschappelijke inpassing mogelijk is.

Gezien het totale gebrek aan maatschappelijk draagvlak, verzoek ik u met klem om het traject van nu af aan zodanig vorm te geven dat serieus met de belangen van de inwoners van het betreffende gebied rekening wordt gehouden: niet het Rijk (in Den Haag), maar *zij* zitten immers, als de realisatie van het park doorgaat, de komende 30 jaar vast aan de door u in procedure gebrachte plannen.

2. GEEN NOODZAAK TOT REALISATIE WINDPARK

Ik ben van mening dat er geen noodzaak bestaat tot realisatie van een windpark, omdat de energiedoelstellingen ook op een alternatieve wijze bereikt kunnen worden die wel draagvlak bij inwoners, de lokale politiek en het bedrijfsleven heeft.

2.1 Achtergrond

Ons land staat aan de vooravond van een grote energietransitie. In dat kader heeft het Rijk zich tot doel gesteld dat in 2020 14% van de energie duurzaam moet zijn. Om dat doel te bereiken, heeft het Rijk zich – zo blijkt mede uit de Structuurvisie Windenergie Op Land – tot doel gesteld dat in 2020 6000 MW aan windenergie dient te zijn gerealiseerd. Voor de provincie Groningen geldt specifiek dat zij zich heeft gecommitteerd aan de realisatie van 855,5 MW windenergie op land, waarbij windpark N33 zo'n 120 MW zal gaan genereren.

Hoewel ik voorstander ben van de toepassing van duurzame energie, acht ik het wel van belang dat de wijze waarop de genoemde doelstelling bereikt wordt, moet kunnen rekenen op maatschappelijk draagvlak, gekoppeld aan een duurzame economische ontwikkeling. Met de realisatie van windpark N33 gaat het Rijk compleet voorbij aan dit uitgangspunt.

2.2 Rijk heeft geen oog voor potentie van zonne-energie

Feit is namelijk, dat de doelstellingen voor duurzame energie niet per definitie via windenergie hoeven te worden gerealiseerd. Ik verwijs daartoe naar de Tweede Kamer motie van het Kamerlid Smaling (30 196, nr. 404). Daarin werd de regering namelijk uitdrukkelijk opgeroepen om bij de verdere besluitvorming over het windpark N33 nadrukkelijk oog te hebben voor het mogelijk inwisselen van windenergie voor zonne-energie en de plannen voor zonneparken in de regio bij de besluitvorming te betrekken. Tevens heeft de Tweede Kamer u gevraagd om een maatschappelijke kosten-batenanalyse uit te voeren naar de huidige en de verwachte energieopwekking uit zon en wind op land (30 196, nr. 452).

Ter vergelijking wijs ik u erop dat onderzoeksbureau Royal Haskoning DHV voor het naastgelegen windpark De Drentse Monden - Oostermoer een maatschappelijke kosten- en batenanalyse heeft uitgevoerd. Hieruit volgt dat zonne-energie – al dan niet in combinatie met windenergie – een uitstekend alternatief vormt.

Voor het voorziene windpark N33 is in dat kader van belang dat de afgelopen periode reeds vergunningen zijn verleend voor de realisatie van zonne-parken die in totaal zo'n 120 MW aan zonne-energie zullen gaan genereren. Hierdoor heeft de regio er feitelijk zelf al voor gezorgd dat in 2020 de doelstelling van 120 MW aan duurzame energie *via zonneparken* wordt gerealiseerd:

- bij Sappemeer-Noord is een zonnepark ter grootte van 117 ha voorzien waarmee zo'n 97 MW per jaar aan zonne-energie kan worden opgewekt. De daartoe benodigde omgevingsvergunning is op 7 oktober jl. verleend;
- aan de Industriebweg in Veendam ("de Leeuweriklocatie") is een zonnepark ter grootte van 6,5 ha en 54.032 zonnepanelen voorzien. De daartoe benodigde omgevingsvergunning is op 2 oktober 2015 verleend;

- aan de Industrieweg in Veendam (“Energie Park Veendam”) is een zonnepark ter grootte van 4,5 ha en 10.260 zonnepanelen voorzien. De daartoe benodigde omgevingsvergunning is op 7 oktober jl. verleend;
- tot slot zijn er concrete voornemens om op het Wilkensterrein een zonne-park ter grootte van 4,4 ha te realiseren.

Deze voorbeelden alleen al laten zien dat met gebruikmaking (en intensivering) van de potentie van zonne-energie het behalen van de energiedoelstellingen voor 2020 heel wel mogelijk is. Nu de realisatie van de voorziene zonne-parken – anders dan het voorziene windpark – bovendien wel draagvlak heeft bij de inwoners, de lokale politiek en het bedrijfsleven, bestaat er naar mijn mening geen noodzaak meer voor de realisatie van een windpark.

2.3 Tussenconclusie

Gelet op het voorgaande meen ik dat door het Rijk te krampachtig wordt vastgehouden aan het in de Structuurvisie Windenergie Op Land opgenomen uitgangspunt dat de duurzame energiedoelstellingen via het realiseren van windparken bereikt moeten worden. Ten onrechte wordt geen aandacht besteed aan de potentie van zonne-energie. Nu bovendien in de regio is gebleken dat de energiedoelstellingen mét maatschappelijk draagvlak en makkelijk gerealiseerd kunnen worden via gebruikmaking (en intensivering) van de potentie van zonne-energie, bestaat er vanuit ruimtelijk opzicht geen enkele noodzaak meer voor de realisatie van windpark N33. Ik meen dan ook dat dient te worden afgezien van de realisatie van windpark N33.

3. RIJKSCOÖRDINATIEREGELING IS TEN ONRECHTE TOEGEPAST OMDAT WINDPARK N33 NIET KAN WORDEN AANGEMERKT ALS ÉÉN PRODUCTIE-INSTALLATIE

Voor zover u van mening mocht zijn dat er toch een noodzaak bestaat tot het oprichten van een windmolenpark, dan meen ik dat de Rijkscoördinatieregeling van artikel 3.35, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van de Wet ruimtelijke ordening (hierna: “**Wro**”) in deze procedure ten onrechte is toegepast. Windpark N33 kan namelijk niet worden aangemerkt als één productie-installatie in de zin van artikel 9b van de Elektriciteitswet 1998. Nu het gevolg daarvan is dat geen sprake is van een productie-installatie van tenminste 100 MW, leidt dat ertoe dat de Rijkscoördinatieregeling ten onrechte is toegepast en het Rijk niet bevoegd is tot het vaststellen van een inpassingsplan.

Hierna licht ik dit standpunt nader toe. Daarbij zal ik eerst stilstaan bij de relevante feiten en het juridisch kader.

3.1 Relevante feiten

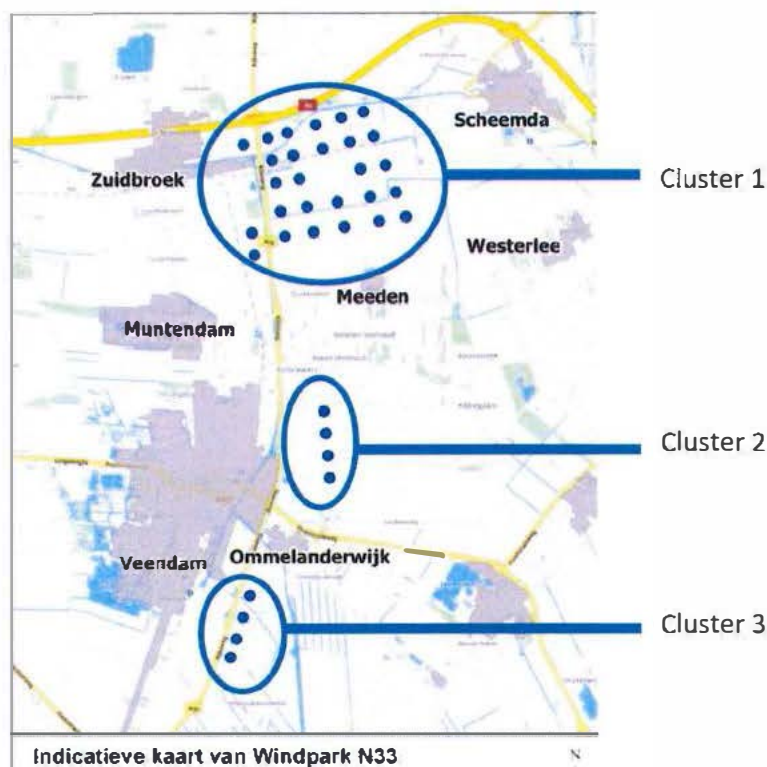
De bedrijven Yard Energy Development B.V. en Blaaswind B.V., thans handelend onder de namen Windpark Vermeer Noord B.V., Windpark Vermeer Midden B.V. en Windpark Vermeer Zuid B.V. zijn de oorspronkelijke initiatiefnemers van de ontwikkeling van Windpark N33. Zij vormen samen het “samenwerkingsverband Windpark N33”. In het kader van dit samenwerkingsverband zijn de afgelopen jaren verschillende alternatieven voor de realisatie van het windpark ontwikkeld. Wij verwijzen daartoe naar de in het milieueffectrapport onderzochte varianten 1 tot en met 5 die tot stand zijn gekomen op initiatief van het samenwerkingsverband.

Op een later moment, maar in ieder geval na de totstandkoming van de varianten 1 tot en met 5, toonde ook RWE interesse in de realisatie van het windmolenpark omdat zij op de betreffende locatie inmiddels grondposities had verworven. Naar aanleiding daarvan is variant 6 tot stand gekomen.

Ondanks dat RWE wel met plannen kwam voor de realisatie van het windmolenpark, bleef – en blijft – RWE tot op heden apart van het samenwerkingsverband Windpark N33 opereren.

Tot toetreding van RWE tot het samenwerkingsverband is het dan ook nooit gekomen. Die scheiding blijkt overigens ook expliciet uit het gepresenteerde voorkeursalternatief. Daaruit volgt namelijk dat het Windpark N33 bestaat uit drie clusters of deelgebieden:

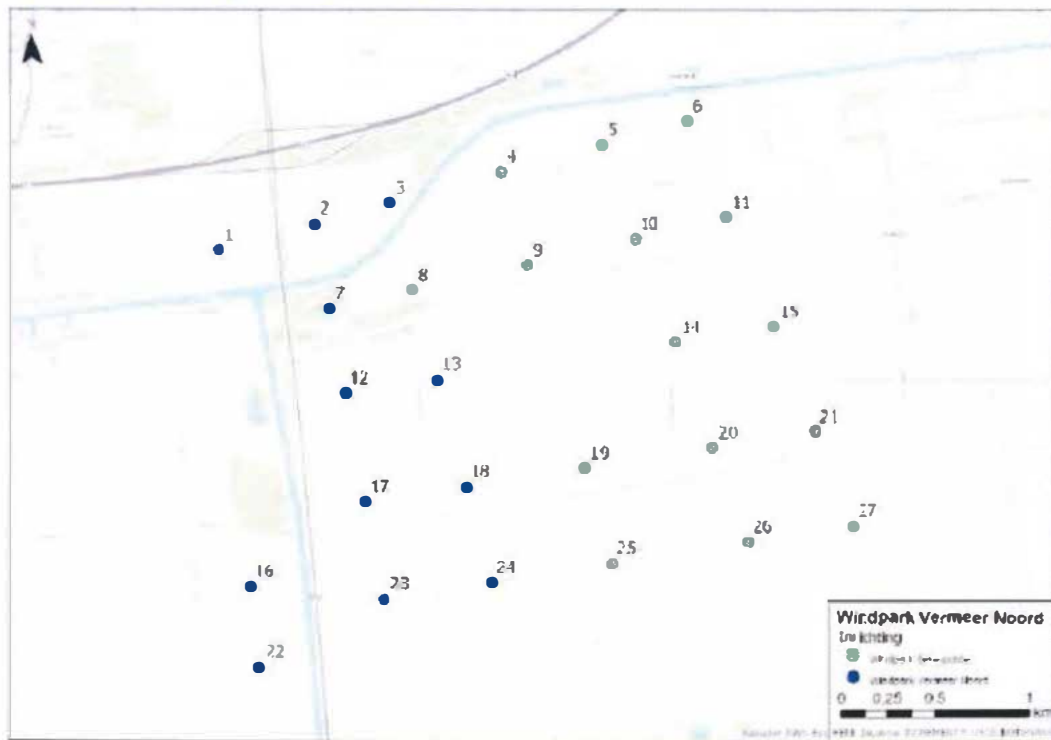
- 1) 27 windmolens ten noorden van de kern Meeden;
- 2) 4 windmolens ten oosten van Veendam en ten noorden van Ommelanderswijk, en;
- 3) 4 windmolens ten zuidoosten van Veendam en ten zuiden van Ommelanderswijk.

De voorziene clusters 2 en 3 worden slechts door het samenwerkingsverband Windpark N33 gerealiseerd. RWE is daarbij niet betrokken. Er is zelfs voorzien in drie aparte transformatorstations, zo volgt uit de bijlagen 1 tot en met 3 van het ontwerp-inpassingsplan. Daarbij komt, dat de beide partijen zich in overleggen apart laten vertegenwoordigen en dat er voor ieder cluster en door iedere initiatiefnemer aparte omgevingsvergunningen zijn aangevraagd waaruit volgt dat ieder cluster als aparte inrichting moet worden beschouwd. Verder is van belang dat op geen enkele wijze is gewaarborgd dat in het gehele windpark eenzelfde typewindturbines wordt gerealiseerd. Van een bundeling van belangen is dan ook geenszins sprake.

Ten aanzien van cluster 1 is nog het volgende van belang. Dit cluster wordt deels gerealiseerd door het samenwerkingsverband en deels door RWE (zie de onderstaande visualisatie; blauw is samenwerkingsverband, groen is RWE):

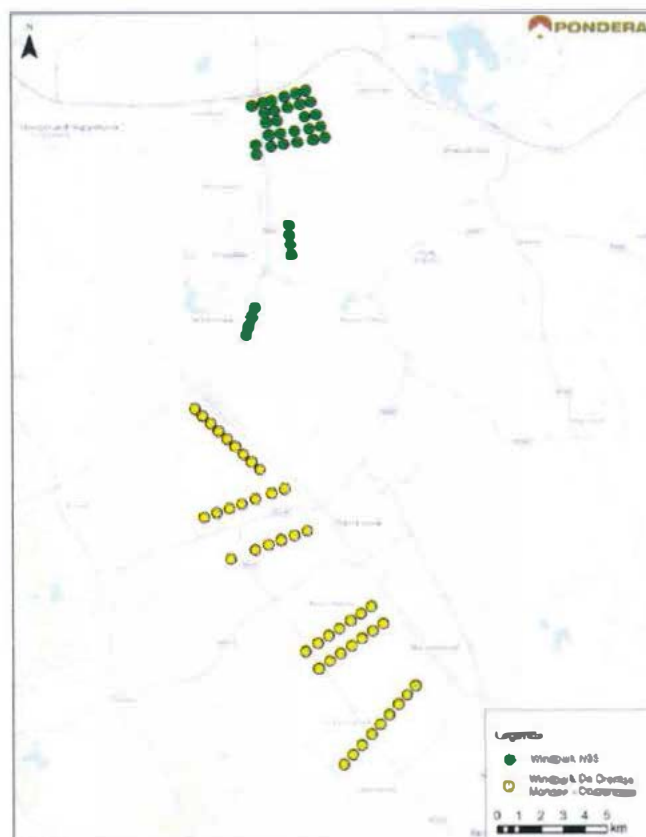
Figuur 1.1 Windturbineposities Windpark Vermeer Noord

Bron: Pondera Consult

Ook ten aanzien van dit cluster ontbreekt iedere vorm van samenwerking. Zo zijn de omgevingsvergunningen apart van elkaar aangevraagd en is in de beide aanvragen vermeld dat de windturbines van beide initiatiefnemers als een aparte inrichting moeten worden beschouwd.

Tot slot en los van het bovenstaande is voor de drie clusters nog van belang dat die erg ver van elkaar verwijderd zijn gelegen. Zo bedraagt de afstand tussen het zuidelijkste punt van cluster 1 en het noordelijkste punt van cluster 2 zo'n 4 kilometer en de afstand van het zuidelijke punt van cluster 1 en het noordelijkste punt van cluster 3 maar liefst 8 kilometer. Ter vergelijking wijs ik erop dat het ten zuiden van Windpark N33 gelegen Windpark Drentse Monden – Oostermoer slechts op 4 kilometer van het zuidelijkste punt van cluster 3 is gelegen (zie de onderstaande illustratie):

3.2 Juridisch kader

De totstandkoming van een windmolenpark kan met de Rijkscoördinatieregeling van artikel 3.35, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van de Wro worden voorbereid indien sprake is van:

De aanleg en uitbreiding van een productie-installatie, met inbegrip van de aansluiting van die installatie op een net, met een capaciteit van ten minste 100 MW, indien het betreft een installatie voor de opwekking van duurzame elektriciteit met behulp van windenergie (zie artikel 9b, eerste lid, aanhef en onder a van de Elektriciteitswet 1998).

Voor wat betreft het antwoord op de vraag wat dient te worden verstaan onder het begrip productie-installatie, is het volgende in de memorie van toelichting bij de Wijziging van de Elektriciteitswet 1998, de Mijnbouwwet en de Gaswet in verband met de toepassing van de Rijkscoördinatieregeling op energie-infrastructuurprojecten vermeld:

“Een productie-installatie kan bestaan uit meerdere productie-eenheden. Een productie-eenheid kan worden omschreven als de kleinste mogelijke entiteit waarmee zelfstandig elektriciteit kan worden opgewekt. Een aantal van die productie-eenheden die geografisch, technisch, functioneel of organisatorisch met elkaar samenhangen kunnen een productie-installatie vormen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een windmolenpark dat door één exploitant wordt beheerd of waarbij tussen de windmolens te hnische verbindingen bestaan. Elke windmolen is dan een productie-eenheid, terwijl het windmolenpark als geheel de productie-installatie is.”¹

Uit de nota naar aanleiding van het verslag volgt bovendien het volgende:

“De leden van de SP-fractie vroegen zich verder nog af hoe de regering omgaat met bijvoorbeeld grootchalige windturbineparken die in totaal een vermogen van meer dan 100 MW beslaan, maar in de praktijk bestaan uit meerdere kleine productie-installaties, of dan niet van verschillende exploitanten. Zoals vermeld in de toelichting op artikel 1, onderdeel A, van het wetsvoorstel, kan een productie-installatie uit meerdere productie-eenheden bestaan. Een productie-eenheid kan worden omschreven als de kleinste mogelijke entiteit waarmee zelfstandig elektriciteit kan worden opgewekt (bijvoorbeeld één windmolen). Een productie-installatie kan bestaan uit meerdere productie-eenheden. Het criterium is of de productie-eenheden zodanig geografisch, technisch, functioneel of organisatorisch met elkaar samenhangen dat sprake is van één productie-installatie. Deze eisen zijn niet cumulatief. Dat een aantal productie-eenheden door dezelfde exploitant wordt beheerd, is een belangrijke indicatie dat sprake is van één productie-installatie, maar is niet doorslaggevend. Ook als de productie-eenheden door

¹ Kamerstukken II 2007/08, 31 326, nr. 3, p. 15.

meerdere exploitanten beheerd worden, kon sprake zijn van één productie-installatie. Hiervan is bijvoorbeeld sprake als tussen de productie-eenheden technische verbindingen bestaan, zoals een gezamenlijke aansluiting op een net. Anderzijds zullen door dezelfde exploitant beheerder productie-eenheden geen productie-installatie zijn als die productie-eenheden op grote afstand van elkaar zijn gelegen en er tussen die eenheden geen technische of functionele verbindingen bestaan.²

Van belang is aldus, dat een windmolenpark één productie-installatie kan vormen indien de verschillende windmolens geografisch, technisch, functioneel of organisatorisch met elkaar samenhangen. Daarbij is het gegeven dat een aantal windmolens door dezelfde exploitant wordt beheerd, een belangrijke indicatie dat sprake is van één productie-installatie. Doorslaggevend is die indicatie echter niet. Ook als de windmolens door meerdere exploitanten beheerd worden, kan sprake zijn van één productie-installatie. Hiervan is bijvoorbeeld sprake als tussen de productie-eenheden technische verbindingen bestaan, zoals een gezamenlijke aansluiting op een net. Een en ander volgt overigens ook uit de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 4 mei 2016, ECLI:NL:RVS:2016:1228 (Wieringermeer).

3.3 Windpark N33 kan niet worden aangemerkt als één productie-installatie

Gelet op de voornoemde feiten en het juridisch kader ben ik van mening dat Windpark N33 niet kan worden aangemerkt als één productie-installatie in de zin van artikel 9b, eerste lid, aanhef en onder a, van de Elektriciteitswet 1998. Van geografische, technische, functionele of organisatorische samenhang is namelijk geen sprake:

- **Geografische samenhang ontbreekt**

Van geografische samenhang is om de volgende redenen geen sprake:

- zoals volgt uit de afbeelding die onder het kopje “relevante feiten” is toegevoegd, bestaat het windpark uit drie afzonderlijke clusters. Deze afzonderlijke clusters vertonen geen enkele vorm van samenhang;
- verder is van belang dat de drie clusters waaruit Windpark N33 bestaat erg ver van elkaar zijn gelegen. Daarmee is er sprake van onvoldoende ruimtelijke samenhang om ze te kunnen beschouwen als één productie-installatie. Zo bedraagt de afstand tussen het zuidelijkste punt van cluster 1 en het noordelijkste punt van cluster 2 zo’n 4 kilometer en de afstand van het zuidelijke punt van cluster 1 en het noordelijkste punt van cluster 3 maar liefst 8 kilometer;
- ook geldt dat het ten zuiden van Windpark N33 gelegen Windpark Drentse Monden – Oostermoer op slechts 4 kilometer van het zuidelijkste punt van cluster 3 is gelegen. Die afstand is kleiner dan de afstanden die binnen het Windpark N33 worden gehanteerd. Nu bovendien vanuit landschappelijk oogpunt niet te zien is waar het ene windpark begint en het andere eindigt, is van enige geografische samenhang geen sprake.

- **Technische samenhang ontbreekt**

Van technische samenhang is om de volgende redenen geen sprake:

- De drie clusters kennen allemaal een eigen energievoorziening nu er is voorzien in aparte transformatorstations;
- Verder geldt dat iedere aanvrager van een omgevingsvergunning zelf de aansluiting op het elektriciteitsnet verzorgt;
- Tot slot is van belang dat op geen enkele wijze is geborgd dat uiteindelijk in het gehele gebied dezelfde windturbines worden gerealiseerd zodat sprake is van een samenhangend windmolenpark. Op grond van artikel 4.1.2a onder 5 van de planregels hoeven de windturbines namelijk slechts per cluster of deelgebied identiek te zijn.

- **Functionele samenhang ontbreekt**

² Kamerstukken II 2007/08, 31 326, nr. 6, p. 5.

Van functionele samenhang is geen sprake omdat geen gemeenschappelijk gebruik wordt gemaakt van bepaalde ruimten of bedrijfsmiddelen. Niet voor niets volgt uit de aanvragen om omgevingsvergunning dat sprake zal zijn van vier aparte inrichtingen. De drie clusters kunnen en zullen dan ook volledig zelfstandig functioneren.

- **Organisatorische samenhang ontbreekt**

Tot slot ontbreekt ook de vereiste organisatorische samenhang, omdat:

- De drie clusters worden geëxploiteerd door verschillende exploitanten. Cluster 1 wordt deels geëxploiteerd door het samenwerkingsverband Windpark N33 en RWE. De voorziene clusters 2 en 3 worden echter slechts door het samenwerkingsverband Windpark N33 geëxploiteerd. RWE is daarbij niet betrokken;
- RWE geen onderdeel uitmaakt van het samenwerkingsverband Windpark N33 en er niet of nauwelijks onderlinge afstemming plaatsvindt. Zo valt op dat op het moment dat de aanvragen niet door Pondera worden gecoördineerd, het samenwerkingsverband N33 en RWE beide andere bedrijven inschakelen voor het uitvoeren van onderzoeken (zie onder meer de bijlagen 4B en 4C bij de aanvragen om omgevingsvergunning);
- Van belang is overigens ook dat ten aanzien van cluster 1 de onderlinge organisatorische samenhang ontbreekt, omdat de ingediende vergunningaanvragen niet gezamenlijk zijn voorbereid en/of op elkaar zijn afgestemd. Zo moeten de windturbines van beide initiatiefnemers en in ieder cluster als een aparte inrichting worden beschouwd;
- Ook geldt dat beide partijen zich tijdens overleggen apart laten vertegenwoordigen;
- Waar geldt dat er wel een gezamenlijk milieueffectrapport is opgesteld, kan dat gegeven overigens niet doorslaggevend zijn voor het oordeel dat sprake is van één productie-installatie. Indien voor elke van de clusters een afzonderlijk milieueffectrapport zou zijn opgesteld, zou daarin voor wat betreft de effectbeoordeling immers ook met de andere initiatieven rekening moeten zijn gehouden, onder andere met het oog op eventuele cumulatieve effecten op het punt van geluidhinder en hinder door slagschaduw of op het punt van aanvaringslachtoffers onder vogels en vleermuizen;
- Tot slot is van belang dat zowel het samenwerkingsverband Windpark N33 en RWE eigen personeel en middelen hebben.

Gelet op het voorgaande kan naar mijn mening niet anders worden geoordeeld dan dat Windpark N33 geen geografische, technische, functionele en/of organisatorische samenhang vertoont. Het gevolg daarvan is, dat het windpark niet kan worden aangemerkt als één productie-installatie in de zin van artikel 9b, eerste lid, aanhef en onder a, van de Elektriciteitswet 1998.

3.4 Tussenconclusie: Rijkscoördinatierегeling is ten onrechte toegepast

Nu sprake is van drie aparte productie-installaties, is daarvan het gevolg dat de Rijkscoördinatierегeling ten onrechte is toegepast. Toepassing van de Rijkscoördinatierегeling is op grond van de Elektriciteitswet 1998 immers slechts mogelijk bij een productie-installatie van tenminste 100 MW. In ieder geval voor de twee productie-installaties ter hoogte van Veendam (cluster 2 en 3) wordt niet aan deze norm voldaan, waardoor niet het Rijk maar de provincie het bevoegd gezag is. Ik verwijs in dat kader naar het bepaalde in artikel 9e, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998:

“Provinciale staten zijn bevoegd voor de aanleg of uitbreiding van een productie-installatie voor opwekking van duurzame elektriciteit met behulp van windenergie met een capaciteit van ten minste 5 maar niet meer dan 100 MW, met inbegrip van de aansluiting van die installatie op een net, gronden aan te wijzen en daarvoor een inpassingsplan als bedoeld in artikel 3.26, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen.”

Nu het Rijk niet bevoegd is tot vaststelling van het inpassingsplan, kan niet tot vaststelling van het inpassingsplan worden overgegaan. De zienswijze dient hierom gegrond te worden verklaard.

4. REALISATIE WINDMOLENPARK IS IN STRIJD MET HET PROVINCIAAL- EN GEMEENTELIJK BELEID

Nu niet het Rijk, maar de provincie het bevoegd gezag is voor het opstellen en het vaststellen van het inpassingsplan, is het provinciale – en het daarmee in lijn zijn gemeentelijke – beleid bij het opstellen van het inpassingsplan ten onrechte terzijde geschoven. Ik licht dit hierna nader toe.

4.1 De voorziene windturbines sluiten niet aan bij het vlakke, veenkoloniale landschap

Het plangebied maakt onderdeel uit van de Groninger Veenkoloniën, dat is een relatief open agrarisch landschap met grootschalige akkerbouwgebieden. Het open landschap kenmerkt zich met name door de weidsheid met een veelal nog herkenbare opstreckende verkaveling. Deze wijze van verkaveling is een overblijfsel van de ontginningsgeschiedenis van Veendam. Vanaf de 17^e eeuw werd het hoogveen rondom Veendam namelijk in ontginning genomen, waarbij het veen werd afgegraven ten behoeve van de turfwinning. De onderliggende zandgronden werden vervolgens ingericht voor de landbouw.

Het resultaat van de ontginning van het hoogveen was, dat een veenkoloniaal landschap werd gecreëerd met een bijna wiskundige systematiek.

Zowel op gemeentelijk als op provinciaal niveau is altijd over de band van bestemmingsplannen, beheersverordeningen, structuurvisies en omgevingsverordeningen geborgd dat dit historische landschap, met daarbij de kenmerkende openheid en de van oudsher aanwezige agrarische functie, werd behouden:

- Zo volgt uit de op 1 juni 2016 vastgestelde provinciale Omgevingsvisie 2016 dat de provincie bij de realisatie van een windmolenpark, mede vanwege de invloed die zo'n windpark zal hebben op het landschap en de leefomgeving, de volgende inrichtingsprincipes van belang acht:
 - aansluiting bij het landschap;
 - herkenbare interne orde;
 - afstand tussen de parken.
- Daarnaast volgt uit artikel 2.4.14 van de eveneens op 1 juni 2016 vastgestelde Omgevingsverordening 2016, dat een bestemmingsplan kan voorzien in de oprichting van windturbines op voorwaarde dat:
 - a. de windturbines deel gaan uitmaken van een park- of lijnopstelling; en,
 - b. ze geen grotere wieklengte hebben dan tweederde van de ashoogte.
- Verder volgt uit het gemeentelijk beleid het uitgangspunt dat de gemeente voorstander is van de toepassing van duurzame energie. Voor wat betreft de realisatie van een windmolenpark heeft zij in dat kader vastgelegd dat realisatie daarvan mogelijk is, mits het park landschappelijk kan worden ingepast en de licht- en geluidhinder tot een minimum kan worden beperkt. Tevens dient een windmolenpark – zo dat er komt – zoveel mogelijk in de vorm van een parkopstelling te worden opgericht (zie de nota “Energiek met Energie, samen op naar een duurzaam Oost-Groningen”).

- In de op 16 februari 2015 door de gemeenteraad vastgestelde structuurvisie Veendam wordt opgemerkt dat:
 - het gebied ten zuiden van de bedrijvzone Dallen tussen de spoorlijn en de N33 door zijn karakteristieke openheid van bijzondere landschappelijke waarde is. Vanaf de doorgaande wegen ligt namelijk het lint van Wildervank als helder begrensde stedenbouwkundige structuur in het landschap. De bedoeling is dat het gebied open blijft om zo de structuur en identiteit van het lintdorp Wildervank te behouden;
 - in het oostelijk gelegen landelijk gebied buiten de linten van Meeden, Zuidwending, Ommelandervijk en Bareveld wordt ingezet op het openhouden van het grootschalige landschap in een patroon van ‘open-lint-open’. De open gebieden zijn voornamelijk bestemd voor de grootschalige landbouw of andere grootschalige functies en landbouw gerelateerde bedrijvigheid. Daarbij blijft de landschappelijke hoofdozet van wijken en kanalen leidend.
- Tot slot is van belang dat het plangebied waar de windmolens van cluster 2 en 3 zijn voorzien op grond van de vigerende beheersverordening “Buitengebied Veendam” de bestemming “agrarisch” heeft en dat de ontwikkelingsmogelijkheden van het plangebied altijd aan andere, strengere regels zijn gebonden dan in delen waar dit herkenbare landschap in mindere mate zichtbaar is. Zo is voor wat betreft de toelaatbaarheid van ontwikkelingen altijd aansluiting gezocht bij de verkavelingsstructuur en zijn functies die afbreuk doen aan de openheid (waaronder bosaanplant) niet toegestaan. Ik verwijs daartoe ook naar de structuurvisie van Veendam waarin het volgende is opgenomen:

“In het oostelijk gelegen gebied buiten de lint van Meeden, Zuidwending, Ommelandervijk en Bareveld zal worden ingezet op het openhouden van het grootschalig landschap in een patroon van open-lint-open. De open gebieden zijn voornamelijk voor de grootschalige landbouw of andere grootschalige functies op het gebied van bijvoorbeeld de (energie)winning (magnesium, gas of wind).”

Ter illustratie wijs ik ook naar het westelijke deel van het buitengebied van Veendam. In tegenstelling tot het plangebied, zijn daar wel niet-agrarische functies toegestaan, omdat het (grootschalige) open agrarische landschap daar al deels verdwenen is. Dat gebied zou gelet hierop wel een mogelijkheid voor een windpark kunnen vormen.

Op de onderstaande kaart zijn de voornaamste landschappelijke kenmerken van het plangebied inzichtelijk gemaakt (bron: ontwerpbestemmingsplan Buitengebied Veendam):

Uit deze kaart volgt, dat de opstreckende verkaveling aan de oostzijde van Veendam een duidelijk patroon vertoont. De clusters 2 en 3 van het voorziene windpark doorbreken dit van oudsher reeds aanwezige verkavelingspatroon, omdat de windturbines verticaal- en dus in strijd met dit reeds van oudsher aanwezige – verkavelingspatroon zullen worden gerealiseerd. Daarbij komt, dat goed in het oog moet worden gehouden dat de voorziene windturbines van zo'n 200m hoogte het van oudsher en bewust open gehouden vlakke, veenkoloniale landschap op grove wijze doorbreken. De turbines zullen vanwege hun grote hoogte immers goed zichtbaar zijn vanuit een groot deel van Veendam. Ook 's nachts zullen zij voor een onrustig beeld zorgen omdat de turbines voorzien zijn van obstakelverlichting.

Nu de voorziene windturbines in de clusters 2 en 3 op geen enkele wijze aansluiten op het door de provincie en gemeente beschermde vlakke, veenkoloniale landschap, kan niet anders geoordeeld worden, dan dat sprake is van strijd met zowel het provinciale als het gemeentelijke beleid. Het windmolenpark kan om die reden niet, althans niet op de thans voorziene wijze worden gerealiseerd.

4.2 Herkenbare interne orde ontbreekt

Het windpark is tevens in strijd met het gemeentelijk en provinciaal beleid, omdat in het ontwerp-inpassingsplan niet is gewaarborgd dat de verschillende initiatiefnemers voor alle clusters waaruit het windmolenpark bestaat exact dezelfde windturbines gaan realiseren. Het ontwerp-inpassingsplan kent daartoe geen voldoende objectief begrensde voorschriften. Waar artikel 4.2a onder 5 van de planregels voorschrijft dat de windturbines per lijnopstelling en voor cluster noord identiek moeten zijn, is met die omschrijving immers nog niet geborgd dat ook daadwerkelijk in alle clusters identieke windturbines worden gerealiseerd. De kans dat er daadwerkelijk verschillende windturbines worden gerealiseerd, acht ik overigens reëel nu sprake is van vier verschillende inrichtingen, de initiatiefnemers zich niet hebben verenigd in een samenwerkingsverband, beschikken over eigen – van elkaar gescheiden – middelen waardoor ze volledig zelfstandig van elkaar kunnen opereren en zich evenmin gezamenlijk laten vertegenwoordigen.

Het gevolg van het voornoemde gebrek aan samenwerking, afstemming en borging in de planregels is, dat in het ontwerp-inpassingsplan niet geborgd is dat er een herkenbare interne orde ontstaat. Hierdoor is sprake van strijd met zowel het provinciale als het gemeentelijke beleid.

4.3 Windpark vertoont geen samenhang; ontbreken van park- of lijnopstelling

In de derde plaats is sprake van strijd met het provinciaal en gemeentelijk beleid, omdat uit de op pagina 4 van deze zienswijze opgenomen illustratie van het windpark volgt, dat de drie clusters geen enkele samenhang met elkaar vertonen. Waar de Omgevingsverordening voorschrijft dat een park- of lijnopstelling dient te worden gehanteerd, is nu gekozen voor zowel een park- als een lijnopstelling. Clusters 2 en 3 kennen immers een lijnopstelling, terwijl cluster 1 veeleer alle kenmerken heeft van een parkopstelling. Voor wat betreft de lijnopstelling is overigens nog van belang dat die opstelling het van oudsher in het plangebied aanwezige verkavelingspatroon doorbreekt en uit het gemeentelijk beleid nu juist een grote voorkeur voor een parkopstelling volgt. Nu het voorziene windpark op geen enkele wijze blijkt geeft van enige samenhang, is ook hierom sprake van strijd met het provinciale en gemeentelijke beleid.

4.4 Tussenconclusie

Gelet op het voorgaande komt realisatie van de drie clusters van het voorziene windmolenpark in strijd met het provinciale en gemeentelijke beleid nu het windpark niet aansluit bij het landschap, geen herkenbare interne orde kent en het windpark geen enkele samenhang vertoont. Realisatie van het windpark op de thans voorziene wijze is dan ook op geen enkele wijze mogelijk (vgl. ook ABRvS 3 juni 2015, ECLI:NL:RVS:2015:1761), zeker niet nu de provincie in plaats van het Rijk het bevoegd gezag is tot vaststelling van het inpassingsplan. Ook hierom dient de zienswijze gegrond te worden verklaard.

5. AANWIJZING VOORLOPIGE BESTEMMING NIET MOGELIJK EN LEIDT TOT STRIJD MET ALGEMENE BEGINSELEN

Naast het voornoemde, kan ik mij ook niet vinden in de inhoud van het thans voorliggende ontwerp-inpassingsplan zelf. Ik richt mijn zienswijze in dat kader eerst tegen artikel 4 van de planregels.

Uit artikel 4 van de planregels volgt dat op de gronden waarop het windpark is voorzien, de bestemming "Bedrijf-Windturbinepark Voorlopig" rust. Deze voorlopige bestemming geldt 30 jaar vanaf de datum van inwerkingtreding van het plan. Na het verstrijken van die termijn gelden voor de als "Bedrijf-Windturbinepark Voorlopig" aangewezen gronden weer de bestemmingen zoals die voor die gronden zijn neergelegd in de onderliggende bestemmingsplannen of beheersverordeningen, zo volgt uit de planregels. Ik ben van mening dat aanwijzing van een voorlopige bestemming in dit geval niet mogelijk is en bovendien leidt tot strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

5.1 Juridisch kader

Blijkens de toelichting bij het ontwerp-inpassingsplan is het aanwijzen van een voorlopige bestemming mogelijk gemaakt middels het Besluit van 8 juli 2016 tot wijziging van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet en van bijlage II van de Crisis- en herstelwet (*Stb.* 2016, 276).

Met dit besluit is een experiment aan het Besluit uitvoering Chw toegevoegd ten behoeve van het "voorlopig bestemmen van windturbineparken". Artikel 2.4 van de Chw vormt in dat kader de grondslag voor de regulering van een dergelijk experiment. In dat licht is van belang dat artikel 2.4 lid 3 van de Chw cumulatief eist dat in de betreffende regeling wordt bepaald:

- a) Welke afwijking of afwijkingen van de in het eerste lid van artikel 2.4 genoemde wetten is of zijn toegestaan;
- b) De ten hoogste toegestane tijdsduur van die afwijking of afwijkingen, en;
- c) De wijze waarop wordt vastgesteld of een afwijking aan haar doel beantwoordt en of de tijdsduur daarvan aanpassing behoeft.

De mogelijkheid tot het voorlopig bestemmen van windturbineparken is geregeld in artikel 7o van het Besluit uitvoering Chw. Daarin is onder meer bepaald dat:

- Aan de in het eerste lid van dat artikel genoemde gronden voorlopige bestemmingen kunnen worden toegekend voor het bouwen en in werking hebben van een windturbine voor een termijn van tussen de 25 en 30 jaar, en;
- De voorlopige bestemming uiterlijk vijf jaar na inwerkingtreding van dit Besluit wordt vastgesteld.

Tevens volgt uit de toelichting bij dit artikel dat de planvaststeller de termijn waarvoor de voorlopige bestemming geldt, moet vaststellen op basis van de informatie van de initiatiefnemer van het windturbinepark en de lokale omgevingsfactoren en dat na de periode van 25 tot 30 jaar een andere, definitieve bestemming voor de gronden gaat gelden, die al bij hetzelfde bestemmings- of inpassingsplan is toegekend (*Stb.* 2016, 276, p. 32 en 33).

Uit het advies van de Raad van State, dat betrekking had op artikel 7o van het Besluit uitvoering Chw, volgt dat het toekennen van een voorlopige bestemming slechts mogelijk is in combinatie met een definitieve bestemming (vgl. ABRvS 20 augustus 2008, ECLI:NL:RVS:2008:BE8848).

5.2 Artikel 7o is in strijd met artikel 2.4 Chw

Vooreerst is ben ik van mening dat artikel 7o van het Besluit uitvoering Chw in strijd is met het bepaalde in artikel 2.4 van de Chw.

In de eerste plaats geldt namelijk dat artikel 7o niet de betekenis heeft die de wetgever bij het opstellen van artikel 2.4 van de Chw voor ogen heeft gehad. Het idee achter de mogelijkheid van het treffen van een experimenteerregeling op grond van artikel 2.4 van de Chw is namelijk, dat de wetgever het wenselijk achtte om bepaalde *functies* (langer dan de planperiode van 10 jaar) te laten voortbestaan. Uit de tekst en toelichting bij artikel 7o van het Besluit uitvoering Chw volgt echter, dat het voortbestaan van de betreffende functies niet de reden vormde voor de opname van artikel 7o, maar dat men het wenselijk achtte om te borgen dat de windmolens na een periode van 30 jaar worden vernieuwd zodat die blijven voldoen aan de nieuwste technieken. Het bereiken van een dergelijke doelstelling is echter in strijd met artikel 2.4 van de Chw. Artikel 2.4 van de Chw kan daarmee dan ook niet de wettelijke basis vormen voor artikel 7o van het Besluit uitvoering Chw.

In de tweede plaats is van belang dat artikel 2.4 lid 3 onder b van de Chw bepaalt dat in het Besluit uitvoering Chw de ten hoogste toegestane tijdsduur van de afwijking of afwijkingen moet worden bepaald. Gelet op de inhoud van artikel 7o is die bepaling door de Minister uitgelegd als bepaling in de tijd waarbinnen van de afwijkingsbevoegdheid gebruik mag worden gemaakt. Een dergelijke uitleg strookt niet met de in artikel 2.4 lid 3 sub b van de Chw opgenomen ten hoogste toegestane tijdsduur van de betreffende afwijking(en) zelf. Een dergelijke tijdsduur kent artikel 7o niet.

Tot slot meen ik dat artikel 7o in strijd is met het bepaalde in artikel 2.4 lid 3 sub c van de Chw. In artikel 7o is namelijk geen regeling opgenomen over de wijze waarop wordt vastgesteld of de afwijking aan haar doel beantwoordt en of de tijdsduur daarvan aanpassing behoeft.

Nu artikel 7o van het Besluit uitvoering Chw naar mijn mening in strijd is met artikel 2.4 van de Chw, dient aan artikel 7o verbindende kracht te worden ontzegd (vgl. ook ABRvS 3 februari 2016, ECLI:NL:RVS:2016:201). Het gevolg hiervan is, dat artikel 4 van de planregels niet op artikel 7o van het Besluit uitvoering Chw gebaseerd had mogen worden.

5.3 Inpassingsplan kent ten onrechte geen definitieve bestemming toe aan gronden

In de tweede plaats geldt dat in het ontwerp-inpassingsplan ten onrechte geen definitieve bestemming is toegekend aan de met een voorlopige bestemming aangewezen gronden.

Zoals hiervoor reeds uiteen is gezet, is op grond van artikel 7o van het Besluit uitvoering Chw namelijk vereist dat in *hetzelfde* plan – hier dus het inpassingsplan – aan de gronden een definitieve bestemming wordt toegekend. Nu artikel 4.3.1 van de planregels uitdrukkelijk voorbijgaat aan die eis door te verwijzen naar de onderliggende bestemmingsplannen c.q. beheersverordeningen, is daarvan het gevolg dat het ontwerp-inpassingsplan in strijd is met artikel 7o van het Besluit uitvoering Chw. Het inpassingsplan kan dan ook niet worden vastgesteld.

5.4 Voorlopige bestemming is in strijd met de beginselen van behoorlijk bestuur

Tot slot is artikel 4.2 van het ontwerp-inpassingsplan in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Uit dat artikel volgt namelijk zonder motivering dat de voorlopige bestemming geldt voor een periode van 30 jaar.

Nu uit de tekst en toelichting bij artikel 7o van het Besluit uitvoering Chw volgt dat een voorlopige bestemming voor een termijn van tussen de 25 en 30 jaar kan worden vastgesteld en dat de exacte lengte van die termijn dient te worden bepaald op basis van de informatie van de initiatiefnemer van het windturbinepark en de lokale omgevingsfactoren, is het in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur om zonder nadere motivering voor een periode van 30 jaar een voorlopige bestemming op deze gronden te leggen. Dat klemt te meer nu de initiatiefnemers blijkens de aanvragen om omgevingsvergunning zelf hebben verzocht om verlening van een vergunning voor onbepaalde tijd.

5.5 Tussenconclusie

Gelet op het voorgaande ben ik van mening dat het inpassingsplan niet kan worden vastgesteld op de thans voorziene wijze omdat sprake is van strijd met het bepaalde in artikel 2.4 van de Chw, artikel 7o van het Besluit uitvoering Chw en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

6. INPASSINGSPLAN KENT TEN ONRECHTE GEEN STILSTANDSREGELING

Uit het milieueffectrapport volgt dat er als gevolg optredende slagschaduw hinder maatregelen moeten worden getroffen in de vorm van een stilstandsregeling.

In het ontwerp-inpassingsplan is niet in een stilstandsregeling voorzien, waardoor het ontwerp-inpassingsplan onzorgvuldig is voorbereid. Nu een dergelijke regeling ter mitigatie van de als gevolg van de realisatie van het windmolenpark ontstane milieueffecten wel noodzakelijk is, verzoek ik om in het inpassingsplan alsnog in een adequate en afdwingbare stilstandsregeling te voorzien. Het “doorschuiven” van deze verplichting naar de mogelijk te verlenen omgevingsvergunningen is overigens niet mogelijk (vgl. ABRvS 27 mei 2015, ECLI:NL:RVS:2014:1621 en ABRvS 11 juni 2014, ECLI:NL:RVS:2014:2252).

7. NIET IS GEWAARBORGD DAT IN HET GEHELE PARK EXACT DEZELFDE WINDTURBINES WORDEN GEREALISEERD

7.1 Geen waarborgen binnen N33

Zoals hiervoor reeds uiteen is gezet, worden de drie clusters door verschillende initiatiefnemers gerealiseerd. De clusters zijn zodanig vormgegeven dat door het Rijk zoveel als mogelijk rekening wordt gehouden met de grondposities die private partijen al vooruitlopend of speculerend op de mogelijke komst van een windpark hadden ingenomen. Deze financiële belangen blijken nu ook voor de ruimtelijke uitstraling van het windpark doorslaggevend te zijn geweest. Immers, de initiatiefnemers worden blijkens artikel 4.1.2a onder 5 van de planregels op geen enkele wijze verplicht om exact dezelfde windturbines (dus van hetzelfde merk en dezelfde kenmerken) te realiseren.

Het realiseren van dezelfde windturbines is echter wel noodzakelijk voor het verkrijgen van de voor een goede ruimtelijke ordening noodzakelijke goede landschappelijke inpassing en het voorkomen van visuele hinder. Wegens het ontbreken van een daartoe strekkend, voldoende objectief begrensd, voorschrift kan dan ook niet anders worden geconcludeerd dan dat sprake is van strijd met een goede ruimtelijke ordening.

7.2 Geen waarborgen voor eenheid tussen N33 en Drentse Monden – Oostermoer

Zoals wij hiervoor reeds hebben opgemerkt, zijn de windparken Drentse Monden - Oostermoer en N33 erg dicht bij elkaar voorzien. Zo bedraagt de afstand tussen het zuidelijkste punt van cluster 3 en het Windpark Drentse Monden – Oostermoer slechts 4 kilometer. Ter vergelijking merk ik op, dat de afstand tussen het zuidelijkste punt van cluster 1 en het noordelijkste punt van cluster 2 zo'n 4 kilometer bedraagt en de afstand tussen het zuidelijkste punt van cluster 1 en het noordelijkste punt van cluster 3 maar liefst 8 kilometer.

Het gevolg hiervan is, dat het windpark Drentse Monden – Oostermoer hoe dan ook zal interfereren met de in windpark N33 voorziene windturbines. Nu de afstand tussen Drentse Monden – Oostermoer en cluster 3 zelfs de helft kleiner is dan de afstand tussen cluster 1 en 3, dient naar mijn mening vanuit ruimtelijk oogpunt in het ontwerp-inpassingsplan geborgd te worden dat de beide windparken een gelijke verschijningsvorm hebben en dat de windturbines afkomstig dienen te zijn van dezelfde fabrikant. Tevens had moeten worden onderzocht wat de gevolgen zijn van de cumulatie van de visuele hinder, die gezien de ligging van het thans voorziene windpark hoe dan ook met windpark Drentse Monden – Oostermoer zal optreden. Alleen op die manier kan immers een goede landschappelijke inpassing worden geborgd.

7.3 Tussenconclusie

Gelet op het voorgaande is sprake van strijd met een goede ruimtelijke ordening, nu in het ontwerp-inpassingsplan op geen enkele wijze is geborgd dat zowel de windturbines binnen Windpark N33 als de windturbines binnen het Windpark Drentse Monden – Oostermoer identiek zijn en er geen onaanvaardbare (gecumuleerde) visuele hinder ontstaat.

8. REFERENTIETURBINES VOLDOEN NIET AAN BBT

Uit het inpassingsplan volgt dat de drie clusters tezamen voorzien in een windpark van ongeveer 120 MW. Daartoe zijn blijkens het voorkeursalternatief in totaal 35 windturbines vereist in de 3 tot 5 MW klasse (de "referentieturbines").

Uit het milieueffectrapport volgt echter dat de gebruikte referentieturbines niet aansluiten bij de BBT. Er zijn namelijk nieuwe, effectievere windturbines beschikbaar. Deze windturbines, waarvan de effecten zijn onderzocht, hebben grotere rotoren en worden gebouwd op steeds hogere ashoogte. Hierdoor kan met het gebruik van gelijke generatoren meer energie worden opgewekt. Uit de in de aanvulling bij het milieueffectrapport uitgevoerde vergelijking tussen de nieuwe windturbines en de voor het inpassingsplan onderzochte windturbines volgt, dat de milieueffecten van de beide turbines gelijk zijn, zij het dat de energieopbrengst van de nieuwe turbines zo'n 27% hoger is:

- **Geluid:** grotere windturbines hebben geen grotere geluideffecten. Ook hier zijn aldus geen mitigerende maatregelen nodig;
- **Slagschaduw:** hoewel de slagschaduwhinder net wat groter zal zijn dan bij de thans voorziene windturbines, is de hierdoor voorziene hinder – net als bij het voorkeursalternatief – goed op te vangen door toepassing van mitigerende maatregelen als een stilstandsvoorziening;
- **Externe veiligheid:** de effecten blijven gelijk;
- **Landschap:** de score ten opzichte van het voorkeursalternatief verandert niet;
- **Energieopbrengst:** het toepassen van turbines met een grotere rotordiameter op een hogere ashoogte leidt tot circa 27% meer kWh opbrengst in vergelijking tot de referentieturbine in het voorkeursalternatief.

Nu de energieopbrengst van de nieuwe turbines zo'n 27% hoger is, is daarvan het gevolg dat met gebruikmaking van de BBT zo'n 9 windturbines minder kunnen worden gerealiseerd om de energiedoelstelling van 120 MW te kunnen blijven halen. Het gebruik van de BBT betekent in alle gevallen dus milieuwinst. Nu in het belang van het bereiken van een hoog niveau van bescherming van het milieu de best beschikbare technieken moeten worden toegepast en toepassing van die technieken er hoe dan ook toe leidt dat er bij gelijkblijvende milieueffecten minder windturbines nodig zijn, ben ik van mening dat in het ontwerp-inpassingsplan geborgd had moeten worden dat de voorziene 120 MW aan energieopbrengst door middel van het gebruik van de BBT moet worden behaald. Op deze plek merkt ik nog op dat borging van die norm te meer noodzakelijk is nu uit de aanvragen om omgevingsvergunning volgt dat de definitieve keuze voor het windturbintype pas plaatsvindt ná afronding van de besluitvorming. Nu enige vorm van inspraak op de keuze van het type windturbine niet mogelijk is, dient op zijn minst gewaarborgd te worden dat die windturbines voldoet aan de BBT.

8.1 Vermindering windturbines dient in cluster 2 en 3 plaats te vinden

De circa 9 windturbines die als gevolg van de toepassing van BBT minder hoeven te worden gerealiseerd, zouden naar mijn mening geschrapt moeten worden in de voorziene clusters 2 en 3 van het voorkeursalternatief. De reden daarvan is, dat de daar voorziene windturbines aparte clusters vormen en er voor deze clusters in geen geval sprake is van een goede landschappelijke inpassing. In dat kader sluit ik mij ook aan bij de aanvulling van het milieueffectrapport, waaruit volgt dat de landschappelijke kwaliteit en herkenbaarheid van het windpark zal toenemen indien het windmolenpark wordt geconcentreerd in cluster 1. Onbegrijpelijk is dan ook dat het ontwerp-inpassingsplan zonder enige motivering voorbijgaat aan deze conclusie.

8.2 Tussenconclusie

Nu in het belang van het bereiken van een hoog niveau van bescherming van het milieu de best beschikbare technieken moeten worden toegepast en toepassing van de BBT er hoe dan ook toe leidt dat er bij gelijkblijvende milieueffecten minder windturbines nodig zijn, meen ik dat in het ontwerp-inpassingsplan geborgd had moeten worden dat de voorziene 120 MW aan energieopbrengst door middel van het gebruik van de BBT moet worden behaald en dat de als gevolg

daarvan ontstane milieuwinst dient te leiden tot het (deels) schrappen van de clusters 2 en 3 uit het voorkeursalternatief.

9. VOORKEURSALTERNATIEF KENT GEEN GOEDE LANDSCHAPPELIJKE INPASSING

Ik vind verder, op grond van de hiernavolgende redenen, dat het voorkeursalternatief geen goede landschappelijke inpassing kent.

In de eerste plaats is van belang dat de voorziene clusters 2 en 3 van het voorkeursalternatief haaks staan op het van oudsher in het plangebied aanwezige verkavelingspatroon. Nu met de thans voorziene lijnopstelling op geen enkele wijze rekening is gehouden met het verkavelingspatroon, leidt het voorkeursalternatief niet tot een goede landschappelijke inpassing.

Daarbij komt, dat uit de Omgevingsverordening van de provincie Groningen volgt, dat een park- of lijnopstelling dient te worden gehanteerd. Uit de voorkeursvariant volgt echter, dat is gekozen voor een park- *als* een lijnopstelling. Clusters 2 en 3 kennen immers een lijnopstelling, terwijl cluster 1 veeleer alle kenmerken heeft van een parkopstelling. Ook hierom kan niet worden gesproken van een goede landschappelijke inpassing.

In de derde plaats geldt dat niet is geborgd dat de windturbines binnen Windpark N33 identiek moeten zijn. Hierdoor bestaat er vanuit landschappelijk oogpunt geen enkele samenhang tussen de drie verschillende clusters. Bovendien is het vanuit landschappelijk oogpunt volledig onduidelijk waar het ene cluster begint en het andere eindigt. Het voorkeursalternatief bestaat hierdoor uit drie aparte “plukjes” die, vanwege de toepasselijkheid van de Rijkscoördinatierегeling, voor het gemak worden gezien als één windpark terwijl daar vanuit landschappelijk oogpunt geen enkele aanleiding toe bestaat.

Tot slot is nog van belang dat het voorkeursalternatief slechts 4 km is gelegen van het windpark Drentse Monden – Oostermoer, terwijl cluster 1 en 3 zo’n 8 km van elkaar komen te liggen. Nagelaten is echter, om bij de keuze voor en vormgeving van de windparken een integrale provinciegrensoverschrijdende ruimtelijke visie op de Veenkoloniën als geheel vast te stellen. Het gevolg daarvan is dat er binnen een straal van enkele kilometers twee totaal verschillend vormgegeven en niet bij elkaar passende windparken worden gerealiseerd. De karakteristieke kenmerken van de veenkoloniën gaan hierdoor ten koste van het financieel gewin dat met het realiseren van een windpark te behalen is. Feit is echter dat financiële belangen, in tegenstelling tot landschappelijke belangen, bij de vaststelling van een inpassingsplan niet ruimtelijk relevant zijn. Geconcludeerd moet dan ook worden dat sprake is van strijd met een goede ruimtelijke ordening door geen acht te slaan op de landschappelijke gevolgen van de veenkoloniën als geheel.

Nu er, gelet op het voorgaande, geen sprake is van een goede landschappelijke inpassing kan het inpassingsplan niet worden vastgesteld.

10. GEVOLGEN VOOR FLORA EN FAUNA ZIJN ONVOLDOENDE IN DE AFWEGING BETROKKEN

Ik meen dat de gevolgen voor de in en rondom het plangebied aanwezige flora en fauna in het ontwerp-inpassingsplan onvoldoende c.q. onzorgvuldig in de afweging zijn betrokken. Het gevolg daarvan is, dat ten onrechte is vastgesteld dat het windpark geen significant versturende effecten heeft op de aanwezige flora en fauna.

10.1 Telgegevens voor het noordelijke deel van het plangebied zijn onvoldoende accuraat

Uit de passende beoordeling, die als bijlage 4 bij het ontwerp-inpassingsplan is gevoegd, volgt dat voor de aanwezigheid en verspreiding van watervogels binnen en rondom het plangebied gegevens zijn opgevraagd van het Natuurloket. Zoals volgt uit de op pagina 21 van de passende beoordeling opgenomen illustratie, heeft het Natuurloket van een groot deel van het noordelijke deel van het plangebied geen gegevens. Hoewel vervolgens voor de effectbepaling in dit deel van het plangebied gebruik is gemaakt van een extrapolatie op grond van gebiedskenmerken en van de gegevens van omliggende telgebieden, aangevuld met waarnemingen van de website waarneming.nl, kan niet worden ontkend dat de telgegevens voor het noordelijke deel van het plangebied onvoldoende accuraat zijn: men heeft zich immers moeten baseren op schattingen.

Het ontbreken van telgegevens leidt ertoe dat de conclusies die in de passende beoordeling worden getrokken, niet (zonder meer) gevolgd kunnen worden. Zonder nader – accuraat en niet op schattingen gebaseerd – onderzoek, staat immers niet vast dat het windpark geen significant versturende effecten heeft op de in en rondom het plangebied aanwezige flora en fauna. Ik wijs in dat licht in het bijzonder naar de conclusies die in de passende beoordeling worden getrokken over het aantal aanvaringslachtoffers en het toepasselijke mortaliteitscijfer.

Nu de conclusies uit de passende beoordeling één-op-één zijn overgenomen in het ontwerp-inpassingsplan, kan het ontwerp-inpassingsplan om dezelfde redenen niet in stand blijven.

10.2 Tussenconclusie

Gelet op het voorgaande heeft de passende beoordeling op onzorgvuldige wijze plaatsgevonden. Op basis van de thans beschikbare onderzoeksgegevens kon – en mocht – het Rijk niet de conclusie trekken dat geen significant versturende effecten zouden optreden. De zienswijze is ook hierom gegrond.

11. INPASSINGSPLAN IS NIET UITVOERBAAR WEGENS ONTBREKEN KADER VOOR ONDERHOUDSWEGEN

Uit de toelichting bij het ontwerp-inpassingsplan volgt dat de windturbines bereikbaar zullen zijn via nog aan te leggen onderhoudswegen. Deze wegen worden zowel bestemd voor het bereiken van de windturbines met zwaar materieel tijdens de bouw, als voor de onderhoudswerkzaamheden na realisatie van de windturbines. Het gebruik van de onderhoudswegen zal, zo volgt uit de toelichting, (tijdelijk) zorgen voor een verhoging van de verkeersintensiteit op de (lokale) wegen. De onderhoudswegen zullen, zo volgt uit de toelichting, maximaal vijf meter breed worden en er zal zoveel mogelijk de kortste route worden aangehouden.

In het ontwerp-inpassingsplan is niet opgenomen op welke wijze de wegen verkeerskundig worden vormgegeven. Evenmin volgt uit het inpassingsplan welke concrete gevolgen de toename van de verkeersintensiteit zal hebben voor het reeds aanwezige verkeer op de (lokale) wegen en of de toename van de verkeersintensiteit niet aan de uitvoerbaarheid van het inpassingsplan in de weg staat. Nu hier ten onrechte niet in is voorzien, is het ontwerp-inpassingsplan in strijd met een goede ruimtelijke ordening.

12. TOETSAFSTANDEN TOT ONDERGRONDSE BUISLEIDINGEN ZIJN NIET GEBORGD

Uit het ontwerp-inpassingsplan volgt dat in het voorkeursalternatief voor één windturbine niet kan worden voldaan aan de geldende toetsafstand van 200 meter tot ondergrondse transportleidingen. Nu hierdoor mogelijk negatieve gevolgen kunnen ontstaan voor de leveringszekerheid en het hoogspanningsnetwerk dient de eigenaar van de betreffende transportleidingen (hier: de NAM) in te stemmen met de realisatie van het windpark. Uit het ontwerp-inpassingsplan volgt niet dat reeds

instemming is verkregen. Het ontwerp-inpassingsplan is daarmee in strijd met een goede ruimtelijke ordening.

13. KEUZE VOOR GROTERE WINDTURBINES LEIDT TOT KLEINER PARK

Voorts richt ik mijn zienswijze nog tegen het gegeven dat in het ontwerp-inpassingsplan ten onrechte niet is gewaarborgd dat de windturbines moeten aansluiten bij de best beschikbare technieken (BBT).

14. ZORGVULDIGE AFWEGING VAN DE GEZONDHEIDSASPECTEN ONTBREEKT

Los van het bovenstaande, meen ik dat een zorgvuldige afweging van de gezondheidsaspecten, die de realisatie van een windpark met zich zal brengen, ontbreekt. De thans reeds voorziene cumulatie van hinderaspecten kan namelijk aanzienlijke gevolgen hebben voor de volksgezondheid. Ook de eventuele psychische schade die bewoners zullen oplopen door het onverkoopbaar worden van hun woningen, moet niet worden onderschat. Gelet hierop verzoek ik u om het gezondheidsaspect bij de vaststelling van het inpassingsplan zorgvuldig in de afweging te betrekken en niet slechts te volstaan met een milieutoets.

15. REALISATIE VAN HET WINDPARK IS FINANCIËEL NIET UITVOERBAAR

Tot slot wijs ik erop dat de economische uitvoerbaarheid van het plan niet is aangetoond. In het ontwerp-inpassingsplan wordt namelijk zonder nadere motivering gesteld dat de investeringen worden terugverdiend door de verkoop van opgewekte elektriciteit en mogelijke subsidiëring via de stimuleringsregeling SDE+. Zonder nadere onderbouwing van de financiële uitvoerbaarheid betwijfel ik of de kosten die de initiatiefnemers moeten maken wel voldoende zijn om de investeringen terug te verdienen.

16. SLOT

Gelet op het voorgaande verzoek ik u om het inpassingsplan niet vast te stellen omdat er geen noodzaak bestaat tot het oprichten van een windmolenpark en u niet bevoegd bent tot vaststelling van het inpassingsplan.

Voor zover u wel tot vaststelling van het inpassingsplan over zou gaan, verzoek ik u om dat dan in ieder geval te doen met inachtneming van deze zienswijze.

Hoogachtend,

Bureau Energieprojecten
 Inspraakpunt Windpark N33
 Postbus 248
 2250 AE Voorschoten

10 NOV 2016

Onderwerp:

Zienswijze op ontwerp-inpassingsplan Windpark N33.

Datum: 08-11-2016

Geachte heer/mevrouw,

U heeft vanaf 30 september tot en met 10 november 2016 het ontwerp-inpassingsplan voor Windpark N33 ter inzage gelegd. Ik stuur u hierbij mijn zienswijze tegen dit ontwerpplan.

Het inpassingsplan voorziet in de bouw van een groot aantal windturbines dicht op de dorpen in de gemeente Menterwolde. De impact van dit park is dusdanig, dat het park voor deze omgeving onaanvaardbaar is. Dit wordt bepaald door het aantal turbines, de omvang van de turbines en de grootte van het gebied.

Windpark N33 verstoort open landschap en woongenot

Mijn leefgenot wordt door de realisatie van dit park behoorlijk aangetast. Het gaat hierbij niet alleen om milieuaspecten als geluid, waarvan ik mij afvraag of deze binnen acceptabele grenzen blijft, maar ook om steeds maar weer visueel geconfronteerd te worden met het massale park. De grote massa van dit park vraagt om een veel grotere afstand tot de bebouwing! U hanteert een afstand tot de bebouwing van minimaal 1 km, werd gezegd. Bij de uitwerking wordt dit uitgangspunt echter meerdere malen niet gehanteerd, bijvoorbeeld ter hoogte van Zuidbroek. *en Meeden!*

Wij genieten nu van het open landschap rondom de dorpen. Er is sprake van grootschalige openheid. De provincie Groningen heeft zelfs in haar onlangs vastgestelde omgevingsvisie dit gebied aangeduid als 'grootschalig open landschap'. Met dit voorgenomen windpark wordt deze openheid volledig teniet gedaan. Kortom: het windpark N33 pas niet in de doelstelling van dit gebied, doet sterk afbreuk aan het karakter ervan en verstoort ons woongenot.

Ik begrijp dat we moeten zoeken naar alternatieve vormen van energie. Dit kan worden gevonden in windparken, maar ook in zonneparken, of in een goede mix hiervan. De minister is verplichtingen aangegaan voor de opwekking van windenergie. Ik vind dat de daarvoor benodigde windparken moeten worden gepland op locaties waar deze aanvaardbaar zijn en geen hinder voor de bevolking opleveren. De opwekking van windenergie mag niet ten koste gaan van de leefbaarheid in de dorpen. Zelf zie ik de opwekking van zonne-energie als een beter alternatief. Inmiddels zijn er in onze regio dusdanig veel plannen voor de opwekking van zonne-energie, dat deze een substantiële bijdrage kunnen leveren aan de doelstelling.

Onze regio is genoeg getroffen

Wij wonen in een regio waar sprake is van krimp en die ook nog geconfronteerd wordt met de gevolgen van aardbevingen door de gaswinning. Deze beide factoren tasten het woon- een leefklimaat nu al aan. De problematiek wordt door de komst van een windpark versterkt. Op dit moment ervaren bewoners al problemen met de verkoop van hun woning en hebben de plannen voor een windpark al een negatief effect op de woningprijzen. Nieuwe inwoners zullen ons gebied mijden, zodat we in een

negatieve spiraal terechtkomen. De plannen gaan ook ten koste van de regionale en lokale economie. Daarnaast ontwrichten de plannen de samenleving, er is onmin in de dorpen ontstaan en sprake van polarisatie. Dat is een onaanvaardbare ontwikkeling en dit gaat ten koste van de leefbaarheid!

Willekeurige locatie.

De plannen voor een windpark in dit gebied zijn ontwikkeld omdat de provincie jaren geleden een gebied langs de N33 heeft aangewezen voor windenergie. De provincie wilde windenergie koppelen aan industrie. Dit gebied heeft u overgenomen in de Structuurvisie Wind op Land. Ik constateer nu dat het windpark grotendeels ligt buiten de begrenzing die, zowel door de provincie als door u, op kaarten is aangegeven. Ik ervaar hierbij willekeur. Zonder een voor mij aanvaardbare argumentatie gaat u windturbines plaatsen op plekken die hiervoor niet zijn aangewezen. Als toch afgeweken wordt van het aangewezen gebied had breder onderzoek moeten plaatsvinden naar de beste locatie voor een dergelijk windpark.

Gezondheid.

De plannen raken de inwoners hard. In uw plannen en in de MER vind ik niets terug over welke invloed de plannen hebben op de gezondheid van de burgers. De gezondheidsaspecten ontbreken totaal. Met name de psychische gevolgen, bijvoorbeeld door het niet kunnen verkopen van een woning, zijn aanwezig en mogen niet worden onderschat.

Opvolging tussentijds toetsingsadvies MER?

De commissie MER heeft op 13 april 2016 een tussentijds toetsingsadvies uitgebracht. Hierin adviseert de commissie MER in het definitieve MER enkele opstellingen uit te werken uitgaande van plaatsing van windturbines van circa 4 MW. De toepassing van de best beschikbare technieken en turbineklassen zou er toe kunnen leiden dat er minder turbines geplaatst hoeven te worden terwijl de capaciteit en energieopbrengst behouden kan blijven. Ook mist de commissie in het MER informatie over mogelijkheden om de lichthinder door nachtelijke signaalverlichting van de turbines te beperken.

Dit tussenadvies ademt deels dezelfde reserves die ook omwonenden en de gemeente hebben. Ik vind dat er te weinig met dit advies gedaan is.

Al met al concludeer ik dat het ontwerp-inpassingsplan niet voldoet aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening. Het ontwerp-inpassingsplan heeft dusdanige negatieve ruimtelijke, landschappelijke, maatschappelijke en economische gevolgen voor ons gebied en daarmee ook voor mij, dat ik u verzoek om uw plannen ter herzien.

Hoogachtend,

08-11-2016

Handtekening:

Naam:

Adres

Bureau Energieprojecten
 Inspraakpunt Windpark N33
 Postbus 248
 2250 AE Voorschoten

10 NOV 2016

Onderwerp:

Zienswijze op ontwerp-inpassingsplan Windpark N33.

Datum:

9/11/16

Geachte heer/mevrouw,

U heeft vanaf 30 september tot en met 10 november 2016 het ontwerp-inpassingsplan voor Windpark N33 ter inzage gelegd. Ik stuur u hierbij mijn zienswijze tegen dit ontwerpplan.

Het inpassingsplan voorziet in de bouw van een groot aantal windturbines dicht op de dorpen in de gemeente Menterwolde. De impact van dit park is dusdanig, dat het park voor deze omgeving onaanvaardbaar is. Dit wordt bepaald door het aantal turbines, de omvang van de turbines en de grootte van het gebied.

Windpark N33 verstoort open landschap en woongenot

Mijn leefgenot wordt door de realisatie van dit park behoorlijk aangetast. Het gaat hierbij niet alleen om milieuaspecten als geluid, waarvan ik mij afvraag of deze binnen acceptabele grenzen blijft, maar ook om steeds maar weer visueel geconfronteerd te worden met het massale park. De grote massa van dit park vraagt om een veel grotere afstand tot de bebouwing. U hanteert een afstand tot de bebouwing van minimaal 1 km, werd gezegd. Bij de uitwerking wordt dit uitgangspunt echter meerdere malen niet gehanteerd, bijvoorbeeld ter hoogte van Zuidbroek.

Wij genieten nu van het open landschap rondom de dorpen. Er is sprake van grootschalige openheid. De provincie Groningen heeft zelfs in haar onlangs vastgestelde omgevingsvisie dit gebied aangeduid als 'grootschalig open landschap'. Met dit voorgenomen windpark wordt deze openheid volledig teniet gedaan. Kortom: het windpark N33 pas niet in de doelstelling van dit gebied, doet sterk afbreuk aan het karakter ervan en verstoort ons woongenot.

Ik begrijp dat we moeten zoeken naar alternatieve vormen van energie. Dit kan worden gevonden in windparken, maar ook in zonneparken, of in een goede mix hiervan. De minister is verplichtingen aangegaan voor de opwekking van windenergie. Ik vind dat de daarvoor benodigde windparken moeten worden gepland op locaties waar deze aanvaardbaar zijn en geen hinder voor de bevolking opleveren. De opwekking van windenergie mag niet ten koste gaan van de leefbaarheid in de dorpen. Zelf zie ik de opwekking van zonne-energie als een beter alternatief. Inmiddels zijn er in onze regio dusdanig veel plannen voor de opwekking van zonne-energie, dat deze een substantiële bijdrage kunnen leveren aan de doelstelling.

Onze regio is genoeg getroffen

Wij wonen in een regio waar sprake is van krimp en die ook nog geconfronteerd wordt met de gevolgen van aardbevingen door de gaswinning. Deze beide factoren tasten het woon- een leefklimaat nu al aan. De problematiek wordt door de komst van een windpark versterkt. Op dit moment ervaren bewoners al problemen met de verkoop van hun woning en hebben de plannen voor een windpark al een negatief effect op de woningprijzen. Nieuwe inwoners zullen ons gebied mijden, zodat we in een

A Nog een heel belangrijk punt waaraan voorbij gegaan wordt, zijn de vogels. In dit gebied zijn er heel veel vogels. Ze hebben bang dat deze nog in mindere aantallen aanwezig blijven. Ook maak ik me zorgen over vogels die afgeakt worden.

door wieken. Het is verboden vogels te doden.
(o.i.i.g. bepaalde soorten)

0154

negatieve spiraal terechtkomen. De plannen gaan ook ten koste van de regionale en lokale economie. Daarnaast ontwrichten de plannen de samenleving, er is onmin in de dorpen ontstaan en sprake van polarisatie. Dat is een onaanvaardbare ontwikkeling en dit gaat ten koste van de leefbaarheid!

Willekeurige locatie.

De plannen voor een windpark in dit gebied zijn ontwikkeld omdat de provincie jaren geleden een gebied langs de N33 heeft aangewezen voor windenergie. De provincie wilde windenergie koppelen aan industrie. Dit gebied heeft u overgenomen in de Structuurvisie Wind op Land. Ik constateer nu dat het windpark grotendeels ligt buiten de begrenzing die, zowel door de provincie als door u, op kaarten is aangegeven. Ik ervaar hierbij willekeur. Zonder een voor mij aanvaardbare argumentatie gaat u windturbines plaatsen op plekken die hiervoor niet zijn aangewezen. Als toch afgeweken wordt van het aangewezen gebied had breder onderzoek moeten plaatsvinden naar de beste locatie voor een dergelijk windpark.

Gezondheid.

De plannen raken de inwoners hard. In uw plannen en in de MER vind ik niets terug over welke invloed de plannen hebben op de gezondheid van de burgers. De gezondheidsaspecten ontbreken totaal. Met name de psychische gevolgen, bijvoorbeeld door het niet kunnen verkopen van een woning, zijn aanwezig en mogen niet worden onderschat.

Opgvolging tussentijds toetsingsadvies MER?

De commissie MER heeft op 13 april 2016 een tussentijds toetsingsadvies uitgebracht. Hierin adviseert de commissie MER in het definitieve MER enkele opstellingen uit te werken uitgaande van plaatsing van windturbines van circa 4 MW. De toepassing van de best beschikbare technieken en turbineklassen zou er toe kunnen leiden dat er minder turbines geplaatst hoeven te worden terwijl de capaciteit en energieopbrengst behouden kan blijven. Ook mist de commissie in het MER informatie over mogelijkheden om de lichthinder door nachtelijke signaalverlichting van de turbines te beperken.

Dit tussenadvies ademt deels dezelfde reserves die ook omwonenden en de gemeente hebben. Ik vind dat er te weinig met dit advies gedaan is.

Al met al concludeer ik dat het ontwerp-inpassingsplan niet voldoet aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening. Het ontwerp-inpassingsplan heeft dusdanige negatieve ruimtelijke, landschappelijke, maatschappelijke en economische gevolgen voor ons gebied en daarmee ook voor mij, dat ik u verzoek om uw plannen ter herzien.

Hoogachtend,

Handtekening:

Naam:

Adres

P.S. Slet verbaasd mij dat er nu nog steeds mensen zijn die niet weten wat ze te wachten staat of uberhaupt op de hoogte zijn van een windpark in de buurt. Er is ook geen sprake van huis aan huis post/ensuite geweest.

Bureau Energieprojecten
 Inspraakpunt Windpark N33
 Postbus 248
 2250 AE Voorschoten

10 NOV 2016

Onderwerp:

Zienswijze op ontwerp-inpassingsplan Windpark N33.

Datum: 9 november 2016

Geachte heer/mevrouw,

U heeft vanaf 30 september tot en met 10 november 2016 het ontwerp-inpassingsplan voor Windpark N33 ter inzage gelegd. Ik stuur u hierbij mijn zienswijze tegen dit ontwerpplan.

Het inpassingsplan voorziet in de bouw van een groot aantal windturbines dicht op de dorpen in de gemeente Menterwolde. De impact van dit park is dusdanig, dat het park voor deze omgeving onaanvaardbaar is. Dit wordt bepaald door het aantal turbines, de omvang van de turbines en de grootte van het gebied.

Windpark N33 verstoort open landschap en woongenot

Mijn leefgenot wordt door de realisatie van dit park behoorlijk aangetast. Het gaat hierbij niet alleen om milieuaspecten als geluid, waarvan ik mij afvraag of deze binnen acceptabele grenzen blijft, maar ook om steeds maar weer visueel geconfronteerd te worden met het massale park. De grote massa van dit park vraagt om een veel grotere afstand tot de bebouwing. U hanteert een afstand tot de bebouwing van minimaal 1 km, werd gezegd. Bij de uitwerking wordt dit uitgangspunt echter meerdere malen niet gehanteerd, bijvoorbeeld ter hoogte van Zuidbroek.

Wij genieten nu van het open landschap rondom de dorpen. Er is sprake van grootschalige openheid. De provincie Groningen heeft zelfs in haar onlangs vastgestelde omgevingsvisie dit gebied aangeduid als 'grootschalig open landschap'. Met dit voorgenomen windpark wordt deze openheid volledig teniet gedaan. Kortom: het windpark N33 pas niet in de doelstelling van dit gebied, doet sterk afbreuk aan het karakter ervan en verstoort ons woongenot.

Ik begrijp dat we moeten zoeken naar alternatieve vormen van energie. Dit kan worden gevonden in windparken, maar ook in zonneparken, of in een goede mix hiervan. De minister is verplichtingen aangegaan voor de opwekking van windenergie. Ik vind dat de daarvoor benodigde windparken moeten worden gepland op locaties waar deze aanvaardbaar zijn en geen hinder voor de bevolking opleveren. De opwekking van windenergie mag niet ten koste gaan van de leefbaarheid in de dorpen. Zelf zie ik de opwekking van zonne-energie als een beter alternatief. Inmiddels zijn er in onze regio dusdanig veel plannen voor de opwekking van zonne-energie, dat deze een substantiële bijdrage kunnen leveren aan de doelstelling.

Onze regio is genoeg getroffen

Wij wonen in een regio waar sprake is van krimp en die ook nog geconfronteerd wordt met de gevolgen van aardbevingen door de gaswinning. Deze beide factoren tasten het woon- een leefklimaat nu al aan. De problematiek wordt door de komst van een windpark versterkt. Op dit moment ervaren bewoners al problemen met de verkoop van hun woning en hebben de plannen voor een windpark al een negatief effect op de woningprijzen. Nieuwe inwoners zullen ons gebied mijden, zodat we in een

negatieve spiraal terechtkomen. De plannen gaan ook ten koste van de regionale en lokale economie. Daarnaast ontwrichten de plannen de samenleving, er is onmin in de dorpen ontstaan en sprake van polarisatie. Dat is een onaanvaardbare ontwikkeling en dit gaat ten koste van de leefbaarheid!

Willekeurige locatie.

De plannen voor een windpark in dit gebied zijn ontwikkeld omdat de provincie jaren geleden een gebied langs de N33 heeft aangewezen voor windenergie. De provincie wilde windenergie koppelen aan industrie. Dit gebied heeft u overgenomen in de Structuurvisie Wind op Land. Ik constateer nu dat het windpark grotendeels ligt buiten de begrenzing die, zowel door de provincie als door u, op kaarten is aangegeven. Ik ervaar hierbij willekeur. Zonder een voor mij aanvaardbare argumentatie gaat u windturbines plaatsen op plekken die hiervoor niet zijn aangewezen. Als toch afgeweken wordt van het aangewezen gebied had breder onderzoek moeten plaatsvinden naar de beste locatie voor een dergelijk windpark.

Gezondheid.

De plannen raken de inwoners hard. In uw plannen en in de MER vind ik niets terug over welke invloed de plannen hebben op de gezondheid van de burgers. De gezondheidsaspecten ontbreken totaal. Met name de psychische gevolgen, bijvoorbeeld door het niet kunnen verkopen van een woning, zijn aanwezig en mogen niet worden onderschat.

Bij realisatie van het Windpark N33 zullen de oudere inwoners welke in bezit zijn van een eigen woning dit bezit gedevalueerd zien tot een te verwaarlozen economische waarde. Dit betekent dat verhuizing naar een aangepaste woning elders of een eventuele andersoortige verhuizing onmogelijk wordt. Deze bewoners zullen hierdoor als het ware worden gegijzeld in hun bestaande woning.

Opvolging tussentijds toetsingsadvies MER?

De commissie MER heeft op 13 april 2016 een tussentijds toetsingsadvies uitgebracht. Hierin adviseert de commissie MER in het definitieve MER enkele opstellingen uit te werken uitgaande van plaatsing van windturbines van circa 4 MW. De toepassing van de best beschikbare technieken en turbineklassen zou er toe kunnen leiden dat er minder turbines geplaatst hoeven te worden terwijl de capaciteit en energieopbrengst behouden kan blijven. Ook mist de commissie in het MER informatie over mogelijkheden om de lichthinder door nachtelijke signaalverlichting van de turbines te beperken.

Dit tussenadvies ademt deels dezelfde reserves die ook omwonenden en de gemeente hebben. Ik vind dat er te weinig met dit advies gedaan is.

Al met al concludeer ik dat het ontwerp-inpassingsplan niet voldoet aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening. Het ontwerp-inpassingsplan heeft dusdanige negatieve ruimtelijke, landschappelijke, maatschappelijke en economische gevolgen voor ons gebied en daarmee ook voor mij, dat ik u verzoek om uw plannen ter herzien.

Hoogachtend,

11 NOV 2016

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Windpark N33
Postbus 248
2250 AE Voorschoten

Onderwerp:

Zienswijze op ontwerp-inpassingsplan Windpark N33.

Datum: 8 NOVEMBER 2016

Geachte heer/mevrouw,

U heeft vanaf 30 september tot en met 10 november 2016 het ontwerp-inpassingsplan voor Windpark N33 ter inzage gelegd. Ik stuur u hierbij mijn zienswijze tegen dit ontwerpplan.

Het inpassingsplan voorziet in de bouw van een aantal windturbines dicht op de dorpen Scheemda, Westerlee en Nieuw-Scheemda in de gemeente Oldambt. De impact van dit park is dusdanig, dat het park voor deze omgeving onaanvaardbaar is. Dit wordt bepaald door het aantal turbines, de omvang van de turbines en de grootte van het gebied.

Windpark N33 verstoort open landschap en woongenot

Mijn leefgenot wordt door de realisatie van dit park behoorlijk aangetast. Het gaat hierbij niet alleen om milieuaspecten als geluid, maar ook om steeds maar weer visueel geconfronteerd te worden met het massale park. De grote massa van dit park vraagt om een veel grotere afstand tot de bebouwing.

Wij genieten nu van het open landschap rondom de dorpen. Er is sprake van grootschalige openheid. De provincie Groningen heeft zelfs in haar onlangs vastgestelde omgevingsvisie dit gebied aangeduid als 'grootschalig open landschap'. Met dit voorgenomen windpark wordt deze openheid volledig teniet gedaan. Kortom: het windpark N33 pas niet in de doelstelling van dit gebied, doet sterk afbreuk aan het karakter ervan en verstoort ons woongenot.

Ik begrijp dat we moeten zoeken naar alternatieve vormen van energie. Dit kan worden gevonden in windparken, maar ook in zonneparken, of in een goede mix hiervan. De minister is verplichtingen aangegaan voor de opwekking van windenergie. Ik vind dat de daarvoor benodigde windparken moeten worden gepland op locaties waar deze aanvaardbaar zijn en geen hinder voor de bevolking opleveren. De opwekking van windenergie mag niet ten koste gaan van de leefbaarheid in de dorpen. Zelf zie ik de opwekking van zonne-energie als een beter alternatief. Inmiddels zijn er in onze regio dusdanig veel plannen voor de opwekking van zonne-energie, dat deze een substantiële bijdrage kunnen leveren aan de doelstelling.

Onze regio is genoeg getroffen

Wij wonen in een regio waar sprake is van krimp en die ook nog geconfronteerd wordt met de gevolgen van aardbevingen door de gaswinning. Deze beide factoren tasten het woon- een leefklimaat nu al aan. De problematiek wordt door de komst van een windpark versterkt. Op dit moment ervaren bewoners al problemen met de verkoop van hun woning en hebben de plannen voor een windpark al een negatief effect op de woningprijzen. Nieuwe inwoners zullen ons gebied mijden, zodat we in een negatieve spiraal terecht komen. De plannen gaan ook ten koste van de regionale en lokale economie. Daarnaast ontwrichten de plannen de samenleving, er is onmin in de dorpen ontstaan en sprake van polarisatie. Dat is een onaanvaardbare ontwikkeling en dit gaat ten koste van de leefbaarheid!

Willekeurige locatie.

De plannen voor een windpark in dit gebied zijn ontwikkeld omdat de provincie jaren geleden een gebied langs de N33 heeft aangewezen voor windenergie. De provincie wilde windenergie koppelen aan industrie. Dit gebied heeft u overgenomen in de Structuurvisie Wind op Land. Ik constateer nu dat het windpark grotendeels ligt buiten de begrenzing die, zowel door de provincie als door u, op kaarten is aangegeven. Ik ervaar hierbij willekeur. Zonder een voor mij aanvaardbare argumentatie gaat u windturbines plaatsen op plekken die hiervoor niet zijn aangewezen. Als toch afgeweken wordt van het aangewezen gebied had breder onderzoek moeten plaatsvinden naar de beste locatie voor een dergelijk windpark.

Gezondheid.

De plannen raken de inwoners hard. In uw plannen en in de MER vind ik niets terug over welke invloed de plannen hebben op de gezondheid van de burgers. De gezondheidsaspecten ontbreken totaal. Met name de psychische gevolgen, bijvoorbeeld door het niet kunnen verkopen van een woning, zijn aanwezig en mogen niet worden onderschat.

Opvolging tussentijds toetsingsadvies MER?

De commissie MER heeft op 13 april 2016 een tussentijds toetsingsadvies uitgebracht. Hierin adviseert de commissie MER in het definitieve MER enkele opstellingen uit te werken uitgaande van plaatsing van windturbines van circa 4 MW. De toepassing van de best beschikbare technieken en turbineklassen zou er toe kunnen leiden dat er minder turbines geplaatst hoeven te worden terwijl de capaciteit en energieopbrengst behouden kan blijven. Ook mist de commissie in het MER informatie over mogelijkheden om de lichthinder door nachtelijke signaalverlichting van de turbines te beperken.

Dit tussenadvies ademt deels dezelfde reserves die ook omwonenden en de gemeente hebben. Ik vind dat er te weinig met dit advies gedaan is.

Al met al concludeer ik dat het ontwerp-inpassingsplan niet voldoet aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening. Het ontwerp-inpassingsplan heeft dusdanige negatieve ruimtelijke, landschappelijke, maatschappelijke en economische gevolgen voor ons gebied en daarmee ook voor mij, dat ik u verzoek om uw plannen ter herzien.

Hoogachtend,

Handtekening

Naam:

Adres

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Windpark N33
Postbus 248
2250 AE Voorschoten

11 NOV 2016

Onderwerp:

Zienswijze op ontwerp-inpassingsplan Windpark N33.

Datum: 10-11-2016

Geachte heer/mevrouw,

U heeft vanaf 30 september tot en met 10 november 2016 het ontwerp-inpassingsplan voor Windpark N33 ter inzage gelegd. Ik stuur u hierbij mijn zienswijze tegen dit ontwerpplan.

Het inpassingsplan voorziet in de bouw van een groot aantal windturbines dicht op de dorpen in de gemeente Menterwolde. De impact van dit park is dusdanig, dat het park voor deze omgeving onaanvaardbaar is. Dit wordt bepaald door het aantal turbines, de omvang van de turbines en de grootte van het gebied.

Windpark N33 verstoort open landschap en woongenot

Mijn leefgenot wordt door de realisatie van dit park behoorlijk aangetast. Het gaat hierbij niet alleen om milieuaspecten als geluid, waarvan ik mij afvraag of deze binnen acceptabele grenzen blijft, maar ook om steeds maar weer visueel geconfronteerd te worden met het massale park. De grote massa van dit park vraagt om een veel grotere afstand tot de bebouwing. U hanteert een afstand tot de bebouwing van minimaal 1 km, werd gezegd. Bij de uitwerking wordt dit uitgangspunt echter meerdere malen niet gehanteerd, bijvoorbeeld ter hoogte van Meeden.

Wij genieten nu van het open landschap rondom de dorpen. Er is sprake van grootschalige openheid. De provincie Groningen heeft zelfs in haar onlangs vastgestelde omgevingsvisie dit gebied aangeduid als 'grootschalig open landschap'. Met dit voorgenomen windpark wordt deze openheid volledig teniet gedaan. Kortom: het windpark N33 pas niet in de doelstelling van dit gebied, doet sterk afbreuk aan het karakter ervan en verstoort ons woongenot.

Ik begrijp dat we moeten zoeken naar alternatieve vormen van energie. Dit kan worden gevonden in windparken, maar ook in zonneparken, of in een goede mix hiervan. De minister is verplichtingen aangegaan voor de opwekking van windenergie. Ik vind dat de daarvoor benodigde windparken moeten worden gepland op locaties waar deze aanvaardbaar zijn en geen hinder voor de bevolking opleveren. De opwekking van windenergie mag niet ten koste gaan van de leefbaarheid in de dorpen. Zelf zie ik de opwekking van zonne-energie als een beter alternatief. Inmiddels zijn er in onze regio dusdanig veel plannen voor de opwekking van zonne-energie, dat deze een substantiële bijdrage kunnen leveren aan de doelstelling.

Onze regio is genoeg getroffen

Wij wonen in een regio waar sprake is van krimp en die ook nog geconfronteerd wordt met de gevolgen van aardbevingen door de gaswinning. Deze beide factoren tasten het woon- een leefklimaat nu al aan. De problematiek wordt door de komst van een windpark versterkt. Op dit moment ervaren bewoners al problemen met de verkoop van hun woning en hebben de plannen voor een windpark al een negatief effect op de woningprijzen. Nieuwe inwoners zullen ons gebied mijden, zodat we in een

negatieve spiraal terechtkomen. De plannen gaan ook ten koste van de regionale en lokale economie. Daarnaast ontwrichten de plannen de samenleving, er is onmin in de dorpen ontstaan en sprake van polarisatie. Dat is een onaanvaardbare ontwikkeling en dit gaat ten koste van de leefbaarheid!

Willekeurige locatie.

De plannen voor een windpark in dit gebied zijn ontwikkeld omdat de provincie jaren geleden een gebied langs de N33 heeft aangewezen voor windenergie. De provincie wilde windenergie koppelen aan industrie. Dit gebied heeft u overgenomen in de Structuurvisie Wind op Land. Ik constateer nu dat het windpark grotendeels ligt buiten de begrenzing die, zowel door de provincie als door u, op kaarten is aangegeven. Ik ervaar hierbij willekeur. Zonder een voor mij aanvaardbare argumentatie gaat u windturbines plaatsen op plekken die hiervoor niet zijn aangewezen. Als toch afgeweken wordt van het aangewezen gebied had breder onderzoek moeten plaatsvinden naar de beste locatie voor een dergelijk windpark.

Gezondheid.

De plannen raken de inwoners hard. In uw plannen en in de MER vind ik niets terug over welke invloed de plannen hebben op de gezondheid van de burgers. De gezondheidsaspecten ontbreken totaal. Met name de psychische gevolgen, bijvoorbeeld door het niet kunnen verkopen van een woning, zijn aanwezig en mogen niet worden onderschat.

Opvolging tussentijds toetsingsadvies MER?

De commissie MER heeft op 13 april 2016 een tussentijds toetsingsadvies uitgebracht. Hierin adviseert de commissie MER in het definitieve MER enkele opstellingen uit te werken uitgaande van plaatsing van windturbines van circa 4 MW. De toepassing van de best beschikbare technieken en turbineklassen zou er toe kunnen leiden dat er minder turbines geplaatst hoeven te worden terwijl de capaciteit en energieopbrengst behouden kan blijven. Ook mist de commissie in het MER informatie over mogelijkheden om de lichthinder door nachtelijke signaalverlichting van de turbines te beperken.

Dit tussenadvies ademt deels dezelfde reserves die ook omwonenden en de gemeente hebben. Ik vind dat er te weinig met dit advies gedaan is.

Al met al concludeer ik dat het ontwerp-inpassingsplan niet voldoet aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening. Het ontwerp-inpassingsplan heeft dusdanige negatieve ruimtelijke, landschappelijke, maatschappelijke en economische gevolgen voor ons gebied en daarmee ook voor mij, dat ik u verzoek om uw plannen ter herzien.

Hoogachtend,

Handtekening:

Naam:

Adres

Bureau Energieprojecten
 Inspraakpunt Windpark N33
 Postbus 248
 2250 AE Voorschoten

11 NOV 2016

Onderwerp: Zienswijze op ontwerp-inpassingsplan Windpark N33.

9 november 2016

Geachte heer/mevrouw,

U heeft vanaf 30 september tot en met 10 november 2016 het ontwerp-inpassingsplan voor Windpark N33 ter inzage gelegd. Ik stuur u hierbij mijn zienswijze tegen dit ontwerpplan.

De bouw van een groot aantal windturbines vindt te dicht bij de dorpen van de gemeente Menterwolde plaats. De hoogte van de turbines is onaanvaardbaar. Verder staat de grootte van het gebied in geen verhouding tot het woongebied in de dorpen

Windpark N33 levert een bijdrage aan het overschot aan elektrische energie.

Op dit moment is er op windrijke dagen al zoveel elektriciteit dat de prijs daarvan te laag wordt om de kosten van het opwekken op te kunnen brengen. Als de zon ook nog schijnt is het helemaal een probleem met de grote aantallen zonnepanelen die er zijn geplaatst, in ons land maar ook in Duitsland. Daardoor moet er straks te veel subsidie bij de opgewekte elektriciteit. Om aan de verplichtingen van lagere CO2 uitstoot te voldoen is dit geen oplossing. Die ligt in het efficiënter omgaan met energie. Dus efficiëntere machines en betere isolatie.

Lokaal in plaats van centraal

Door centraal energie op te wekken moet de elektriciteit over grote afstanden getransporteerd worden. Het is beter om minder centraal op te wekken en meer decentraal met kleine efficiënte turbines die niet misstaan in het landschap. Daar is ook meer draagvlak voor.

Onze regio is genoeg getroffen

Wij wonen in een regio waar sprake is van krimp en die ook nog geconfronteerd wordt met de gevolgen van aardbevingen door de gaswinning. Deze beide factoren tasten het woon- en leefklimaat nu al aan. De problematiek wordt door de komst van een windpark versterkt. Op dit moment ervaren bewoners al problemen met de verkoop van hun woning en hebben de plannen voor een windpark al een negatief effect op de woningprijzen. Nieuwe inwoners zullen ons gebied mijden, zodat we in een negatieve spiraal terechtkomen. De plannen gaan ook ten koste van de regionale en lokale economie. Daarnaast ontwrichten de plannen de samenleving, er is onmin in de dorpen ontstaan en sprake van polarisatie. Dat is een onaanvaardbare ontwikkeling en dit gaat ten koste van de leefbaarheid!

Willekeurige locatie.

De plannen voor een windpark in dit gebied zijn ontwikkeld omdat de provincie jaren geleden een gebied langs de N33 heeft aangewezen voor windenergie. De provincie wilde windenergie koppelen aan industrie. Dit gebied heeft u overgenomen in de Structuurvisie Wind op Land. Ik constateer nu dat het windpark grotendeels ligt buiten de begrenzing die, zowel door de provincie als door u, op kaarten is aangegeven. Ik ervaar hierbij willekeur. Zonder een voor mij aanvaardbare argumentatie gaat u windturbines plaatsen op plekken die hiervoor niet zijn aangewezen. Als toch afgeweken wordt van

het aangewezen gebied had breder onderzoek moeten plaatsvinden naar de beste locatie voor een dergelijk windpark.

Opvolging tussentijds toetsingsadvies MER?

De commissie MER heeft op 13 april 2016 een tussentijds toetsingsadvies uitgebracht. Hierin adviseert de commissie MER in het definitieve MER enkele opstellingen uit te werken uitgaande van plaatsing van windturbines van circa 4 MW. De toepassing van de best beschikbare technieken en turbineklassen zou er toe kunnen leiden dat er minder turbines geplaatst hoeven te worden terwijl de capaciteit en energieopbrengst behouden kan blijven. Ook mist de commissie in het MER informatie over mogelijkheden om de lichthinder door nachtelijke signaalverlichting van de turbines te beperken.

Dit tassenadvies ademt deels dezelfde reserves die ook omwonenden en de gemeente hebben. Ik vind dat er te weinig met dit advies gedaan is.

Al met al concludeer ik dat het ontwerp-inpassingsplan niet voldoet aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening. Het ontwerp-inpassingsplan heeft dusdanige negatieve ruimtelijke, landschappelijke, maatschappelijke en economische gevolgen voor ons gebied en daarmee ook voor mij, dat ik u verzoek om uw plannen ter herzien.

Hoogachtend,

Bureau Energieprojecten
 Inspraakpunt Windpark N33
 Postbus 248
 2250 AE Voorschoten

Meeden, 10 november 2016

Betreft: Zienswijze op ontwerp-inpassingsplan Windpark N33.

11 NOV 2016

Geachte heer/mevrouw,

U heeft vanaf 30 september tot en met 10 november 2016 het ontwerp-inpassingsplan voor Windpark N33 ter inzage gelegd. Ik stuur u hierbij mijn zienswijze tegen dit ontwerpplan.

Het inpassingsplan voorziet in de bouw van een groot aantal windturbines nabij op mijn woning in de gemeente Menterwolde en wel op een afstand van <1 km.

De impact van dit park op mijn woongenot is onaanvaardbaar vanwege

- De afstand tot de turbines
- Het uitzicht vanuit de woonkamer op de turbines
- Het aantal te plaatsen turbines
- De grootte van het gebied

Ons leefgenot wordt door de realisatie van dit park zodanig aangetast dat ons ooit beoogde doel om in Meeden een nieuwe woning te gaan bouwen (landelijk wonen met een uitzicht over de landerijen) met een dergelijk industrieel windpark volledig om zeep wordt geholpen.

Niet alleen milieuaspecten als geluid, waarvan ik mij afvraag of deze binnen acceptabele grenzen blijft, maar ook om altijd vanuit de woonkamer visueel geconfronteerd te worden met het massale windpark. De grote massa van dit park vraagt om een veel grotere afstand tot de bebouwing. U hanteert een afstand tot de bebouwing van minimaal 1 km, werd gezegd. Bij de uitwerking wordt dit uitgangspunt echter meerdere malen niet gehanteerd. Zo ook bij Meeden!

Wij genieten nu van het open landschap rondom de dorpen. Er is sprake van grootschalige openheid. De provincie Groningen heeft zelfs in haar onlangs vastgestelde omgevingsvisie dit gebied aangeduid als 'grootschalig open landschap'. Met dit voorgenomen windpark wordt deze openheid volledig teniet gedaan. Kortom: het windpark N33 pas niet in de doelstelling van dit gebied, doet sterk afbreuk aan het karakter ervan en verstoort ons woongenot en dat van onze dorpsgenoten.

Ik begrijp dat we moeten zoeken naar alternatieve vormen van energie. Dit kan worden gevonden in windparken, maar ook in zonneparken, of in een goede mix hiervan. De minister is verplichtingen aangegaan voor de opwekking van windenergie. Ik vind dat de daarvoor benodigde windparken moeten worden gepland op locaties waar deze aanvaardbaar zijn en geen hinder voor de bevolking opleveren. De opwekking van windenergie mag niet ten koste gaan van de leefbaarheid in de dorpen. Zelf zie ik de opwekking van zonne-energie als een beter alternatief. Inmiddels zijn er in onze regio dusdanig veel plannen voor de opwekking van zonne-energie, dat deze een substantiële bijdrage kunnen leveren aan de doelstelling.

Wij wonen in een regio waar sprake is van krimp en die ook nog geconfronteerd wordt met de gevolgen van aardbevingen door de gaswinning. Deze beide factoren tasten het woon- een leefklimaat

nu al aan. De problematiek wordt door de komst van een windpark versterkt. Op dit moment ervaren bewoners al problemen met de verkoop van hun woning en hebben de plannen voor een windpark al een negatief effect op de woningprijzen. Nieuwe inwoners zullen ons gebied mijden, zodat we in een negatieve spiraal terecht komen. De plannen gaan ook ten koste van de regionale en lokale economie. Daarnaast ontwrichten de plannen de samenleving, er is onmin in de dorpen ontstaan en sprake van polarisatie. Dat is een onaanvaardbare ontwikkeling en dit gaat ten koste van de leefbaarheid!

De plannen voor een windpark in dit gebied zijn ontwikkeld omdat de provincie jaren geleden een gebied langs de N33 heeft aangewezen voor windenergie. De provincie wilde windenergie koppelen aan industrie. Dit gebied heeft u overgenomen in de Structuurvisie Wind op Land. Ik constateer nu dat het windpark grotendeels ligt buiten de begrenzing die, zowel door de provincie als door u, op kaarten is aangegeven. Ik ervaar hierbij willekeur. Zonder een voor mij aanvaardbare argumentatie gaat u windturbines plaatsen op plekken die hiervoor niet zijn aangewezen. Als toch afgeweken wordt van het aangewezen gebied had breder onderzoek moeten plaatsvinden naar de beste locatie voor een dergelijk windpark.

De plannen raken ons hard. In uw plannen en in de MER vind ik niets terug over welke invloed de plannen hebben op de gezondheid van de burgers. De gezondheidsaspecten ontbreken totaal. Met name de psychische gevolgen, bijvoorbeeld door het niet kunnen verkopen van een woning, zijn aanwezig en mogen niet worden onderschat.

De commissie MER heeft op 13 april 2016 een tussentijds toetsingsadvies uitgebracht. Hierin adviseert de commissie MER in het definitieve MER enkele opstellingen uit te werken uitgaande van plaatsing van windturbines van circa 4 MW. De toepassing van de best beschikbare technieken en turbineklassen zou er toe kunnen leiden dat er minder turbines geplaatst hoeven te worden terwijl de capaciteit en energieopbrengst behouden kan blijven. Ook mist de commissie in het MER informatie over mogelijkheden om de lichthinder door nachtelijke signaalverlichting van de turbines te beperken.

Dit tussenadvies ademt deels dezelfde reserves die ook omwonenden en de gemeente hebben. Ik vind dat er te weinig met dit advies gedaan is.

Al met al concludeer ik dat het ontwerp-inpassingsplan niet voldoet aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening. Het ontwerp-inpassingsplan heeft dusdanige negatieve ruimtelijke, landschappelijke, maatschappelijke en economische gevolgen voor ons gebied en daarmee ook voor mij, dat ik u verzoek om uw plannen ter herzien.

Hoogachtend,

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Windpark N33
Postbus 248
2250 AE VOORSCHOTEN

Betreft: zienswijze op ontwerp-inpassingsplan Windpark N33

Meeden, 8 november 2016,

10 NOV 2016

Geacht college,

Middels deze brief wil ik mijn zienswijzen omtrent het ontwerp-inpassingsplan Windpark N33 indienen.

Het uiteindelijke inpassingsplan heeft niet noemenswaardige aanpassingen verkregen op dusdanige wijze, dat het effect van voorgaande inspraakrondes echt noemenswaardig is te zien. Dit werd bevestigd door de mensen van het ministerie van Infrastructuur & Milieu die aanwezig waren op de informatieavond op 6 oktober 2016 in de Sorghvliethal te Veendam. Het is onjuist om een verwachting van democratische inspraak bij voorbaat al niet uit te voeren. Bij deze verzoek ik u dringend alle zienswijzen op het ontwerp-inpassingsplan windpark N33 wel te behandelen en te verwerken. Dat deze inspraakronde dan wel behandeld moet worden, werd bevestigd door de eerder genoemde mensen van het ministerie van I&M.

Landschap en cultuurhistorie

In mijn vorige zienswijze heb ik gevraagd om rekening te houden met de stapeling van infrastructurele werken en het effect van een groot windpark gelegen in het midden daarvan. Het plan bevat nu één rij minder windturbines, welke zijn verplaatst richting Wildervank en Veendam. Dit geeft bij lange na niet het gewenste effect van vermindering en verbetering. Sterker nog: het insluiten van woningen door turbines ten noorden en ten zuiden van Meeden in het gedeelte naast de N33 is nu weer een feit. Dit gebeurt ook bij Ommelandervijk, doordat de turbines daar worden toegevoegd.

Aangezien het windpark in de Drentse Monden nu ook bijna is vastgesteld, treedt hier ook stapeling op. Het windpark aldaar sluit bijna naadloos aan op windpark N33. Dit geeft een langdurig rusteloos beeld als men zich verplaatst van noord naar zuid of andersom langs deze 2 parken.

Doordat er maar liefst 27 turbines boven Meeden worden gesitueerd, levert dit een bijzonder grote aanslag op het leefgenot in het dorp Meeden. De door mij genoemde dorpsvisie in de vorige zienswijze geeft aan dat er boven Meeden niet gebouwd mag worden, aangezien het dorp zijn inmiddels beroemde doorkijkjes richting het noorden daardoor zal behouden. Deze door de dorpsbewoners opgestelde en tevens door de provincie Groningen en gemeente Menterwolde bekrachtigde dorpsvisie wordt nu compleet van tafel geveegd. Er is bij zowel cultuurhistorische waarden als bij landschap geen rekening gehouden met de waarde van de beleving binnen het lint op de Hereweg in Meeden ten opzichte van de uitkijk richting het noorden. Nou zal bij cultuurhistorie de doorkijkjes wellicht niet aangegeven worden, maar bij cultuur op zich hoort ook het heden en nabije verleden en het zijn de cultuurwaarden die de dorpsbewoners nu aan het dorp geven die worden genegeerd.

Natuur

Er wordt ontheffing aangevraagd voor het mogelijk doden van vogels en vleermuizen door de wieken van de turbines, er wordt bijna uitputtend aangegeven dat er voldoende dieren zijn, maar een alternatief als zonnepanelen wordt niet uitgedacht om te voorkomen dat er slachtoffers vallen.

Effecten op mens en dier

Geluid

De effecten op mens en dier worden qua geluids- en lichteffecten kwantitatief benaderd volgens de geldende normen. Bij de vraag op de informatiemarkt of er werkelijk voldoende aandacht is besteed aan infrageluid werd aangegeven dat dit op dezelfde wijze behandeld mag worden als normaal geluid en dus verwacht mag worden dat de intensiteit hetzelfde is. Dat lijkt me niet juist, omdat eenvoudige dubbelblinde proeven uitgevoerd door middelbare scholieren al direct aantonen dat men last krijgt van misselijkheid, slecht zien, hoofdpijn, hartritmestoornissen, enzovoort. Er wordt niet voldoende aangetoond dat er bij dit park geen sprake zal zijn van bovengenoemde klachten.

Er is geen aandacht geschonken aan de stapeling van geluiden. Op luisterachtige morgens hoor je veel achtergrondgeluiden (boeren, verkeer N33 en industrie) en als het mistig is, is ook de hoorn van de trein op 2,5 km afstand zeer goed hoorbaar. Door het open landschap dragen deze geluiden ver. Als daarbij de windturbines in aantal van 27 nog bij komen, dan zal dit achtergrondgeluid nog verder opgevuld worden.

Het alternatief om een zonnepanelenpark te plaatsen geeft geen geluidsoverlast.

Licht

Lichteffecten kunnen zich manifesteren op twee manier: via slagschaduw of via de waarschuwingslichten voor het vliegverkeer. De waarschuwingslichten kunnen continu branden of afhankelijk van het weer feller of minder fel branden. Feit is dat ze moeten branden en dat de wieken er ook voorlangs draaien. Daarmee is het knippereffect niet opgelost.

Het alternatief om een zonnepanelenpark te plaatsen geeft geen slagschaduw en er zijn geen waarschuwingslichten nodig.

Energieopbrengst

Belangrijk punt van de windmolens is de opbrengst van energie uit wind en daarmee een beperking van de CO₂-uitstoot. Het noordelijk deel van het park is dusdanig gesitueerd dat er veel zog optreedt achter de turbines. Als er een laminaire stroom de voorste turbines goed aanzwengelt zal dit direct achter de wieken een onrustige, turbulente stroming opleveren die niet meer via een lineaire stroming de turbine daarachter aan kan zwingelen. Het oppervlak van deze turbulente stroming is erg groot, bij een wieklengte van 60 meter is de oppervlakte al zo'n 11309 m² dat ook nog eens uitwaaiert en niet snel wordt gecorrigeerd door de overige wind.

Bij een zonnepanelenpark als alternatief is er altijd sprake van opbrengst, omdat het altijd licht is gedurende een vaste periode per dag dat nauwkeurig kan worden berekend. Er is alleen een variabele intensiteit door bewolking. Zonnepanelen onderling vangen geen zon af.

Sociale en economische aspecten

Een belangrijk detail is de gemoedrust en welbevinden van de omwonenden. Een groot probleem is de tweespalt in het dorp Meeden, hierop is geen duidelijk antwoord gegeven in de MER. Dit zal ook niet gemakkelijk ondervangen kunnen worden, echter is dit wel een feit dat nu gaande is. Mensen uit het dorp Meeden melden zich met tranen in hun ogen dat ze het niet meer weten en dat ze zich nu al ernstig bedreigd voelen door de voorgenomen planning van de komst van de turbines. Hier heeft dus duidelijk een goede informatievoorziening met bijbehorende geruststelling door de overheid gefaald. De overheid heeft hierin een zorgplicht. Niet alleen bij de realisatie die op vele punten die in andere zienswijzen worden genoemd zullen moeten worden geborgd, maar ook bij de uitleg en voorbereiding. Ook feit dat er inzake deze procedure een ondoenlijke hoeveelheid informatie ten toon wordt gespreid aan de bevolking doet mensen al tot wanhoop drijven en dat ze het niet meer weten hoe een zienswijze op te stellen.

Qua onder andere de economische aspecten, zoals waardedaling huizen, doet de ombudsman de SER al op de vingers tikken, dat dit orgaan de bevolking verkeerde informatie geeft aangaande windenergie. Dit zou alleen al een reden moeten zijn om dit project eerst te staken, al dan niet eerst te annuleren en vervolgens de enig juiste informatie te verstrekken, al dan niet er voor zorg te dragen dat dit volgens de enige juiste procedures verloopt.

Een alternatief als een zonnepanelenpark heeft een positief draagvlak bij de mensen in het gebied.

Veiligheid

Zoals al eerder genoemd, is de infrastructuur reeds volop aanwezig, ook onder de grond in de vorm van gasleidingen. Tevens is er sprake van vervoer van gevaarlijke stoffen per spoor over het traject Veendam-Zuidbroek en Zuidbroek-Winschoten. De deskundigen geven op de informatiebijeenkomst in de Sorghvliethal aan dat dit het perfecte gebied is om turbines te plaatsen. Dat is enigszins vreemd, aangezien er een belangrijke hoogspanningsleiding loopt, een gasrotonde aanwezig is en een uit te breiden stikstoflocatie aanwezig is. Tevens lopen er veel leidingen door de grond. Opmerkelijk dat er in andere lege gebieden in Nederland altijd een slechtere situatie aanwezig is. Tevens is er geen aandacht geschonken aan een domino-effect tussen de verschillende risicogebieden.

Bij een alternatief als een zonnepanelenpark kunnen er geen wieken afbreken of op andere wijze schade ontstaan.

Draagvlak en alternatieven

Het draagvlak voor dit windpark is minimaal en levert bij veel mensen de nodige stress op en er is onvoldoende gebleken dat de staat haar zorgplicht voldoende uitvoert middels gedegen onderzoeken naar bijvoorbeeld geluidsoverlast en past zelfs de geluidsnormering aan of vertelt via de deskundigen dat infrageluid op dezelfde wijze behandeld kan worden als normaal geluid, terwijl infrageluid zelfs hele andere symptomen teweeg kan brengen. Ook is de opbrengst veel te rooskleurig voorgesteld en is middels bestaande windparken bewezen dat de opbrengst in deze parkopstelling voor het noordelijk gebied minder groot is dan beoogt. Tevens is de bijzonderheid dat er zowel een lijn- als parkopstelling tegelijk en het feit dat er twee initiatiefnemers zijn ook vreemd.

Tot slot

Het is duidelijk dat een windturbinepark in deze opzet, ongelofelijke impact zal hebben op de samenleving in Meeden en omstreken. Ik zie dan ook graag dat u rekening houdt met de impact en al het mogelijke in het werk stelt om alternatieven en met name een zonnepanelenpark zal realiseren. Deze alternatieven worden momenteel in hoog tempo geïnitieerd en opgezet. Daarnaast twijfel ik ernstig aan het democratisch gehalte van de inspraak op dit traject en in hoeverre de inspraak effect zal hebben op het uiteindelijke park.

Vertrouwende op uw behandeling verblijf ik met vriendelijke groet,

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Windpark N33
Postbus 248
2250 AE Voorschoten

Dorpsraadcoöperatie Meeden UA

Onderwerp: Zienswijze op ontwerp-inpassingsplan Windpark N33.

Datum: 9-11-2016

10 NOV 2016

Geachte heer/mevrouw,

U heeft vanaf 30 september tot en met 10 november 2016 het ontwerp-inpassingsplan voor Windpark N33 ter inzage gelegd. De Dorpsraadcoöperatie Meeden stuurt u hierbij een zienswijze tegen dit ontwerpplan.

Het inpassingsplan voorziet in de bouw van een groot aantal windturbines dicht op de dorpen in de gemeente Menterwolde, met name het dorp Meeden. De impact van dit park is dusdanig, dat het park voor deze omgeving onaanvaardbaar is. Dit wordt bepaald door het aantal turbines, de omvang van de turbines en de grootte van het gebied.

Windpark N33 verstoort open landschap en woongenot

De Dorpsvisie van de Dorpsraadcoöperatie, welke mede is ondertekend door de Provincie Groningen en de gemeente Menterwolde laat aan duidelijkheid niets te wensen over: de doorkijkjes richting het noorden aan de Hereweg moeten onaangetast blijven. Er wordt compleet aan deze visie voorbij gegaan, een werk dat dus van onderop is gebouwd met medewerking van dorpsgenoten en mede ondersteund is door de gevestigde orde als provincie en gemeente. Het is van groot belang in de huidige maatschappij dat zaken van onderop worden ondersteund, dit geeft groot vertrouwen in de politiek wat nu in één keer teniet wordt gedaan door een allesverpletterend inpassingsplan.

De dorpsgenoten genieten nu van het open landschap rondom de dorpen. Er is sprake van grootschalige openheid. De provincie Groningen heeft zelfs in haar onlangs vastgestelde omgevingsvisie dit gebied aangeduid als 'grootschalig open landschap'. Met dit voorgenomen windpark wordt deze openheid volledig teniet gedaan. Kortom: het windpark N33 past niet in de doelstelling van dit gebied, doet sterk afbreuk aan het karakter ervan en verstoort het woongenot in het dorp.

Industriegebied

Het windpark is oorspronkelijk in deze omgeving geland omdat de provincie Groningen windenergie als een industriële activiteit ziet en daarom in elkaar opvolgende omgevingsplannen een strook langs de N33 heeft aangewezen voor een windpark om windenergie hier te koppelen met industrie. Met dit beleid streeft de provincie tevens naar het zo veel mogelijk vrijhouden van grootschalige open gebieden. In het voormalig provinciaal beleid was het gebied ten westen van de N33 aangewezen als zoekgebied voor bedrijventerrein (zelfs zware industrie). In de structuurvisie Wind op Land (SvWOL) is het oorspronkelijk door de provincie aangewezen gebied overgenomen.

In de recent vastgestelde provinciale omgevingsvisie is het noordelijk deel van het gebied ten westen van de N33 niet meer bestemd voor vestiging van industrie of bedrijven, waardoor de oorspronkelijke argumenten, waarom juist hier een windpark moest komen, zijn verdwenen. Het onlosmakelijk verband tussen industrie en windpark bestaat niet meer.

Om het belang dat de provincie hechtte aan de koppeling tussen industrie en windenergie aan te tonen, verwijzen wij naar het Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport van 22 december 2011, waarin wordt gesteld (blz. 2):

‘De provincie en de gemeenten Veendam en Menterwolde zitten niet op één lijn waar het gaat om de beoogde locatie langs de N33. Volgens de gemeenten Menterwolde en Veendam zijn locaties beschikbaar die bij een vergelijkbaar opgesteld vermogen minder hinder veroorzaken. De provincie acht deze locaties echter ongeschikt omdat ze niet voldoen aan haar uitgangspunt om windenergie te koppelen aan industrie.’

Ook uit het in ontwerp inpassingsplan opgenomen beoordelingskader blijkt het belang dat wordt gehecht aan de koppeling met industrie. Dit blijkt uit de volgende passage:

“De locaties zijn beoordeeld aan de hand van criteria die zijn benoemd in het provinciale beleid van Drenthe en Groningen. Als een locatie ligt in een gebied dat aansluit bij infrastructuur en/of industrie en niet in een gebied ligt dat gekenmerkt wordt door openheid, scoort de locatie het hoogst.”

Wij constateren dat het oorspronkelijk aangewezen gebied binnen deze criteria zou passen. Nu is de aansluiting bij infrastructuur gering, de koppeling met industrie niet aanwezig en ligt het park in een gebied dat gekenmerkt wordt door openheid. Het gebied ten noorden van Meeden is in de recente provinciaal omgevingsvisie zelfs (opnieuw) aangewezen als grootschalig open landschap, zoals al eerder is gemeld.

De locatiestudie die in het MER is opgenomen voldoet niet als kader voor deze planvorming. De locatiestudie gaat onder meer uit van aanwezige of toekomstige industrie, wat niet het geval is. Bovendien richt de studie zich op de lijnopstelling binnen het oorspronkelijke gebied.

Wij concluderen op basis van het vorenstaande dat de locatie van windpark N33 willekeurig is en niet beleidsmatig is onderbouwd. Het enige argument om juist hier in een strook langs de N33 een windpark te realiseren was de combinatie met industrie.

Windpark grotendeels buiten het in SvWOL en provinciale omgevingsvisie aangewezen gebied.

De huidige plannen liggen grotendeels buiten het door de provincie aangewezen en in de SvWOL opgenomen gebied. Voor het verschuiven van het windpark in oostelijke richting (boven Meeden) wordt ons inziens ten onrechte het advies van de commissie MER aangehaald. De commissie heeft geadviseerd om een integrale visie te ontwikkelen voor windenergieprojecten in het Drents-Gronings veenkoloniale gebied en te beoordelen of een onderzoek in het kader van de locatieafweging aanleiding geeft tot een andere begrenzing van het plangebied. Het gaat hierbij met name om de aspecten cultuurhistorie en landschap. Juist op basis van landschap scoort de lijnopstelling langs de N33 (variant 1) relatief beter, maar ook die variant keuren wij af uit oogpunt van genoemde argumenten, geen enkele variant zullen wij adviseren. Het advies van de commissie kan geen legitimatie zijn voor een verplaatsing van het plangebied.

Ook in de onlangs vastgestelde Omgevingsvisie blijft de provincie uitgaan van de relatief smalle strook langs de N33, terwijl op het moment van vaststelling van deze omgevingsvisie het voorkeursalternatief al voldoende duidelijk was. Alleen de strook langs de N33 is op de plankaart, behorende bij de omgevingsvisie aangewezen als concentratiegebied grootschalige windenergie, waarbij slechts een kanttekening in de legenda wordt gemaakt dat het concentratiegebied N33 kan gewijzigd worden door uitkomst van het Rijksinpassingsplan.

Het beleidskader waarom juist hier een windpark moet komen ontbreekt. De eerdere aanwijzing in de provinciale omgevingsvisie is de basis voor aanwijzing in de SvWOL, terwijl vervolgens alle uitgangspunten waarop de aanwijzing is gebaseerd worden genegeerd. Er is hier geen sprake van een inhoudelijke afweging, maar veel meer van gelegenheidsplanologie.

Landschap.

Volgens het inpassingsplan worden de effecten op het landschap acceptabel geacht. Wij delen deze conclusie niet. Wij voelen ons daarbij mede ondersteund door de criteria die in het MER zijn gehanteerd bij de vergelijking van verschillende mogelijke locaties voor windparken. Gebieden met kernkarakteristiek openheid en die niet aansluiten aan bij infrastructuur en/of industrie scoren volgens deze criteria op het aspect landschap negatief. (*Milieueffectrapport Windpark N33 Bijlage 2 Locatieonderbouwing, 12 december 2015, blz. 11*). Dit windpark ligt in een grootschalig open gebied en sluit niet aan op industrie, terwijl bij de vorm van dit park de aanwezigheid van de N33 niet van betekenis is.

Wij wijzen eveneens op de planMER behorende bij de SvWOL, waarin voor het gebied N33 het horizonbeslag en de grootschalige openheid als nadrukkelijk aandachtspunten zijn benoemd. Evenals de constatering dat het gebied beperkt is (alleen plaatsing langs infrastructuur) en de begrenzing van het gebied weinig ruimte geeft voor alternatieven.

De openheid van het gebied te noorden van Meeden is een kernkwaliteit. Zoals eerder aangehaald is het gebied ook als zodanig in het provinciaal omgevingsplan aangewezen. Deze grootschalige openheid wordt door het windpark aangetast en is, zoals eerder vermeld ook een aanslag op de zorgvuldig samengestelde Dorpsvisie van Meeden.

Wij zijn verder van mening dat indien er gekozen wordt voor blokvormige opstellingen het onderhavige gebied hiervoor zeker niet geschikt is. De echte lege gebieden in de provincie Groningen komen veel meer voor een dergelijke benadering in aanmerking. Dit standpunt spoort met de visie Nieuwe Energie.

Afstand tot woonkernen.

Wij vinden de afstand tot de bebouwing te gering. Door ons en mede ondersteund door de gemeente Menterwolde, is als randvoorwaarde een afstand van 2 km aangegeven. Liever zien we een zo groot mogelijke afstand, welke redelijkerwijs nog mogelijk is boven de 2 kilometer. In uw antwoordnota op de vooroverlegreacties zegt u dat ten opzichte van woonkernen een afstand van minimaal één kilometer is aangehouden. Wij constateren dat dit niet overal het geval is. Opstelplaats 1 bevindt zich op 750 meter van de bebouwing, opstelplaats 3 op 870 meter, opstelplaats 22 op 850 meter en opstelplaats 26 op 975 meter. Er wordt daarbij alleen ingegaan op de milieuaspecten, terwijl onze voorwaarde ook met name is ingegeven om een afstand te creëren vanwege het massale karakter van het park. Het gaat

daarbij om de ruimtelijke inpassing en de beleving van het park. Mede verwijzende naar de landschappelijke effecten willen wij u er op wijzen dat indien wordt voldaan aan de milieunormen, dit niet automatisch betekent dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Tevens zal de kans op hinder door slagschaduw en geluid snel afnemen als de afstand zo groot mogelijk is boven de 2 kilometer. We maken ons grote zorgen over de geluidsnormering dat een jaargemiddelde is, terwijl het absolute geluidsniveau natuurlijk een maat moet zijn voor de inpassing. Als de turbines gedurende een paar maanden draaien en dan veel stil staan, zullen die paar maanden een grote impact kunnen leveren op de bevolking. Gezien de ervaringen van dorpsbewoners die elders bij windparken op vakantie zijn geweest met gelijkwaardige afstanden, raden wij dringend af om hier een windpark boven Meeden te realiseren.

Beleving en stapeling

Ook de beleving van het windpark zal met 27 turbines boven Meeden een enorme impact hebben, doordat er altijd wel ergens wieken zullen bewegen gedurende het vertoeven in het dorp van begin tot eind. Men heeft altijd de neiging om zich te richten op bewegende delen. Bij een klein park is dat op een bepaald stuk en bij een groot park als deze zal het zeer moeilijk worden om nog een enig rustpunt te vinden. Men zal zich in het hele dorp enigszins 'opgejaagd' gaan voelen. Bij elk doorkijkje naar het noorden zal men steeds een stukje van het park zien bewegen qua wieken. Die doorkijkjes zijn juist nou zo beroemd hier in Meeden, het argument dat er wel bossen en huizen voor staan, is daarmee in dit geval niet voldoende.

Er is geen rekening gehouden met de invloed van stapeling van infrastructurele werken: de verdubbelde N33 met reeds aan het maximum reikende geluidsniveau, waarvan de norm de komende vijf jaar wordt opgerekt, de vaarweg, de spoorweg, de diverse hoogspanningslijnen, welke allemaal samenkomen in het transformatorstation in Meeden. Tevens is er nog een stikstoflocatie, welke wordt uitgebreid en zijn er diverse gas- en elektriciteitsleidingen in de grond, welke meetellen voor de veiligheid. Stapeling treedt vooral op bij geluid, beleving en veiligheid. Geluid is er van de verdubbelde N33 en de spoorlijn. Beleving is er nu al van de spoorlijn, de vaarweg, de verdubbelde N33 en de diverse hoogspanningslijnen. Het argument dat er dan juist gestapeld kan worden bij beleving: er is nu een absoluut maximum aan beleving en juist het open karakter van het veld zorgt ervoor dat die beleving draaglijk is. Door de komst van het park zal de beleving van de omliggende infrastructurele werken juist worden versterkt, doordat de bewegende molenwieken de bewustwording op scherp zet.

Maatschappelijke en economische gevolgen.

Het windpark wordt gerealiseerd in een regio die sterk onder druk staat. Er is sprake van krimp en bovendien wordt het gebied geconfronteerd met de gevolgen van aardbevingen door gaswinning. Een windpark maakt het gebied nog minder aantrekkelijk om daar te wonen, waardoor de gevolgen van de krimp en aardbevingen worden versterkt. Zelfs nu er alleen nog maar sprake is van een windpark, heeft dit al negatieve gevolgen voor de woningmarkt en de lokale economie.

Voor het windpark bestaat nagenoeg geen draagvlak. De plannen zorgen nu al voor maatschappelijke onrust. Er bestaat grote onvrede over de manier waarop deze plannen worden doorgezet. In de dorpsgemeenschap van Meeden is sprake van polarisatie. Burgers voelen zich niet serieus genomen.

U bent bij motie door de Tweede Kamer opgeroepen om een maatschappelijke kosten-batenanalyse uit te voeren voor energieopwekking uit zon en wind op land. Wij verzoeken u hieraan ook bij dit windpark gevolg te geven.

Het gebrek aan draagvlak en de al bestaande en verwachte maatschappelijke gevolgen zijn zo overduidelijk dat hiermee de maatschappelijke uitvoerbaarheid niet is aangetoond, dit geldt ook voor de economische uitvoerbaarheid, die eveneens niet inzichtelijk is gemaakt.

Alternatieven.

Wij zijn voorstander van de toepassing van duurzame energie. We hebben er begrip voor dat windenergie hier een onderdeel van is, echter niet op de wijze zoals nu voorgesteld. In dit gebied zien wij bovendien volop kansen in de ontwikkeling van zonne-energie. In onze gemeente en in de regio bestaan inmiddels zoveel concrete plannen, dat die een substantiële bijdrage aan de opwekking van alternatieve energie kunnen leveren. Hiervoor bestaat wel draagvlak. Wij vragen u het plan te herzien in de richting van een betere mix van duurzame energie. U geeft daarbij gevolg aan de motie van de Tweede kamer, die u heeft opgeroepen om alternatieven zoals zonneparken volwaardig mee te wegen in de verdere besluitvorming rond duurzame investeringen die een grote impact op landschap en omwonenden hebben.

Minder turbines; kleiner gebied.

Wie zien mogelijkheden om het gebied waarbinnen de turbines geplaatst worden te verkleinen door het toepassen van turbines met een groter vermogen, dan wel een hogere energieopbrengst. We roepen u hierbij op er voor zorg te dragen dat de best beschikbare technieken worden toegepast. Zo kan ook tegemoet gekomen worden aan de wens om een afstand van twee kilometer in acht te nemen. In dit geval kunnen rijen boven Meeden komen te vervallen op dusdanige wijze, dat de 2 kilometer in acht kan worden genomen. Nog beter is het toepassen van alleen zonne-energie in het gebied.

In haar tussentijdstoetsingsadvies van 13 april 2016 adviseert de commissie MER in het definitieve MER enkele opstellingen uit te werken uitgaande van plaatsing van windturbines van circa 4 MW, bijvoorbeeld door de gevoeligheidsanalyse uit te breiden met een model met minder turbines. Gevraagd wordt de (milieu-) voor- en nadelen ten opzichte van de varianten die uitgaan van de nu doorgerekende 3.2 MW-turbines te beschrijven.

Uit de aanvulling op het MER concluderen wij dat door een vermindering van het aantal turbines het positieve effect op de landschappelijke kwaliteit groter wordt, doordat het schaalverschil tussen het cultuurhistorisch en landschappelijk patroon en de landschappelijk elementen vergroot wordt. Tevens wordt het effect op de openheid groter en blijkt het mogelijk om met name de afstand tot het dorp Meeden te vergroten. Ook zal het aantal gehinderden verminderen. Dit pleit er voor om het aantal opstelplaatsen te beperken.

Het bevreemdt ons dat ondanks de positieve effecten de score in het aanvullende MER niet is aangepast. Wij hebben hiervoor geen motivering kunnen vinden.

In uw afweging op onze reactie op het voorontwerp inpassingsplan noemt u een aantal gronden op basis waarvan u het aantal turbineposities niet wilt verminderen. Met name om de afname van de totale energieopbrengst en de beschikbaarheid van turbines met een hoger vermogen. Uit de aanvulling op het MER concluderen wij dat de afname van de energieopbrengst slechts beperkt is. Daarnaast constateren wij dat op dit moment al voor ons gebied geschikte turbines met een hoger vermogen op de markt zijn. Het gaat hier om het al of niet stimuleren van innovatie. Wij achten de voordelen voor de burgers en landschap groter

dan de door u - defensief - opgesomde nadelen, daarbij rekening houdende met de gesteld limieten en de optie om alleen zonne-energie toe te passen. De leefbaarheidstoets scoort bij zonnepanelen vele malen hoger.

Gebied ten noorden van A7.

De Commissie MER geeft in haar tussentijds toetsingsadvies in overweging in het definitieve MER ook de (on-)mogelijkheden en milieu voor- en nadelen van plaatsing van windturbines ten noorden van Rijksweg A7 te beschrijven, zodat hierover duidelijkheid ontstaat. Dit advies van de commissie sluit aan op onze wens om het park naar het noorden op te schuiven, waardoor het park op grotere afstand van het dorp Meeden kan worden gesitueerd. Omdat het gebied ten noorden van de A7 buiten het voor grootschalige windenergie aangewezen gebied valt, zowel in provinciaal beleid (POP) als rijksbeleid (SWOL) maakt dit gebied geen deel uit van het plangebied voor windpark N33. Daarom heeft u besloten om geen alternatief te onderzoeken dat (deels) betrekking heeft op gebied boven de A7 buiten de reikwijdte van het MER Windpark N33.

Wij betreuren het dat u het advies van de commissie MER negeert. Het niet hanteren van de A7 als een harde grens zou kunnen leiden tot een meer aanvaardbaar plan. Wij wijzen u er op dat ook de voorkeursvariant grotendeels ligt buiten het in de provinciale omgevingsvisie en het in de SvWOL aangewezen gebied. Dit lijkt op willekeur. Wij verzoeken u alsnog uitwerking aan het advies van de commissie MER te geven.

Hoogachtend, namens de Dorpsraadcoöperatie Meeden,

Secretaris

10 NOV 2016

Bureau Energieprojecten
 Inspraakpunt Windpark N33
 Postbus 248
 2250 AE Voorschoten

www.landschapoldambt.nl
 info@landschapoldambt.nl

Datum: 8 november 2016

Betreft: Zienswijzen op ontwerp-inpassingsplan Windpark N33

Rabobank Zuid en Oost Groningen
 rek. nr. NL62RABO 0138 6025 30
 KvK nr. 01128786

ANBI-goedgekeurde instelling

Geachte heer of mevrouw,

Van 30 september tot en met 10 november 2016 heeft u het ontwerp-inpassingsplan Windpark N33 ter inzage gelegd. Stichting Landschap Oldambt (SLO) dient hierbij haar zienswijzen in tegen dit ontwerp-inpassingsplan. Een plan dat voorziet in de bouw van een groot aantal windturbines in het open landschap van het Oldambt.

SLO als belanghebbende keert zich tegen het besluit in het erfgoedwaardige open landschap van het Oldambt een dergelijk groot windpark te realiseren. Stichting Landschap Oldambt (SLO) hecht er bovendien aan dat rapporten gebaseerd moeten zijn op een zorgvuldige afweging van belangen, op een correcte en integere uitvoering van noodzakelijk onderzoek en op keuzes die niet leiden tot schade voor mens en landschap. Wij hebben moeten vaststellen dat het vooronderzoek onvoldoende zorgvuldig is uitgevoerd.

Redenen waarom SLO een aantal zienswijzen indient. Het indienen van deze zienswijzen betekent niet dat belanghebbende ook instemt met de realisatie van Windpark N33 of daarvoor voorwaarden dicteert.

Onaanvaardbare aantasting van erfgoedwaardig landschap

Zienswijze 1 (Uniek open landschap wordt vernietigd)

Er is sprake van grootschalige openheid. De provincie Groningen heeft zelfs in haar onlangs vastgestelde omgevingsvisie dit gebied aangeduid als 'grootschalig open landschap'. Met dit voorgenomen windpark wordt deze bijzondere grootschalige openheid volledig teniet gedaan. Het Windpark N33 tast op onaanvaardbare wijze deze openheid aan en mag daarom niet worden gerealiseerd.

Zienswijze 2 (advies Rijksadviseur voor het Landschap)

De Stichting Landschap Oldambt vraagt aandacht voor het feit dat het windpark N33 is geprojecteerd in en langs de rand van een landschap dat door de vorige Rijksadviseur Landschap "het meest bijzondere landschap van Nederland" werd genoemd en dat de Raad voor de Wadden dit een gebied acht "van Werelderfgoedwaardige waarden".

Het laatste Provinciaal Omgevingsplan (POP III) spreekt van "een landschap van internationale betekenis". Het gaat dan over de zeeleigebieden langs de Waddenkust

Uit het vooronderzoek hebben wij niet kunnen opmaken dat het huidige ontwerp-inpassingsplan voor advies is voorgelegd aan de Rijksadviseur voor het Landschap. Op z'n minst hadden de initiatiefnemers voor dit windpark hier aandacht aan moeten besteden. Ook de vergunningverlener zou hier in alle zorgvuldigheid hier advies over kunnen inwinnen.

Zonder advies van de huidige Rijksadviseur Landschap mag het Windpark N33 niet worden gerealiseerd.

Onaanvaardbare aantasting bijzonder fauna

Zienswijze 3 (schadelijk voor bijzondere fauna)

In het vooronderzoek is onvoldoende aandacht besteed aan de invloed van de windmolens op de effecten voor de Toendrarietgans en andere (trek)ganzen, zeker ook in relatie met de slaaptrek van deze dieren had dit kwalitatief en kwantitatief moeten worden onderzocht.

Zo is in de Eekerpolder nabij Scheemda een waarneming geweest van een zeer zeldzame Blauwe Kiekendief. Ook zijn Kiekendieven, Buizerds en Torenavalken in de Eekerpolder waargenomen. Een cluster van windmolens in de voorgenomen omvang heeft daarom zeer negatieve gevolgen voor deze soorten. Zeker nu uit recentelijk onderzoek ook is gebleken dat bijvoorbeeld de Kiekendief meer hinder ervaart van windmolens dan eerder werd aangenomen. Gelet op de te verwachten schade aan natuur en milieu mag het Windpark N33 niet worden gerealiseerd.

Onzorgvuldig en ondermaats vooronderzoek

Zienswijze 4 (onzorgvuldig onderzoek)

Hoewel windturbines, gelet op hun afmetingen, nimmer inpasbaar zijn in het landschap blijkt uit onderzoek dat clusters van 6 à 8 windturbines in het landschap een hogere acceptatiegraad genieten.

SLO heeft moeten vaststellen dat in het vooronderzoek aan dit aspect geen aandacht is besteed.

Evenzo hebben wij moeten vaststellen dat het rekenwerk in het onderzoek evenmin is gebaseerd op verricht veldonderzoek (dempingswaarden e.d.) maar is uitgegaan van theoretische aannames die als voorbeeld worden genoemd in de wettelijke berekeningsmethode voor industriegeluid.

In het vooronderzoek had ook mee moeten worden genomen of de kleur van windturbines (positieve) effecten met zich meebrengt in de zin van een afname in de zichtbaarheid tegen de horizon.

Redenen voor SLO de kwaliteit van het vooronderzoek als onzorgvuldig en ondermaats te kwalificeren. Op basis van dit onzorgvuldige onderzoek kan en mag het Windpark N33 niet worden gerealiseerd.

Zienswijze 5 (voorzorgsbeginsel)

Het bijzondere open landschap van het Oldambt bepaalt in positieve zin de fysieke leefomgeving c.q. leefmilieu van de mens. In het ontwerp-inpassingsplan dient t.a.v de fysieke leefomgeving op basis van Europese wetgeving rekening te worden gehouden met enkele milieurechtelijke beginselen: het voorzorgsbeginsel, het beginsel van preventief handelen, het beginsel dat milieuaantastingen bij voorrang aan de bron dienen te worden bestreden. Deze beginselen zijn voor het Europese milieubeleid reeds gecodificeerd in het Verdrag betreffende de werking van de EU (VWEU). SLO acht dit grootschalige windpark dan ook in strijd met het voorzorgsbeginsel.

Gelet op het uitgevoerde onzorgvuldige en ondermaatse vooronderzoek brengt het voorzorgsbeginsel met zich mee dat het Windpark N33 niet kan en mag worden gerealiseerd.

Hoogachtend,

Gemachtigd namens Stichting Landschap Oldambt (SLO)

21 JAN 2017

Aangetekend
Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Windpark N33
Postbus 248
2250 AE Voorschoten

Advocaat

Advocaten en notarissen
Beethovenplein 10
Postbus 75640
1070 AP Amsterdam
Nederland

www.stibbe.com

Onze ref.
EN 1030964-18617026
Uw ref.
-
Datum
20 januari 2017

Windpark N33: intrekking zienswijze

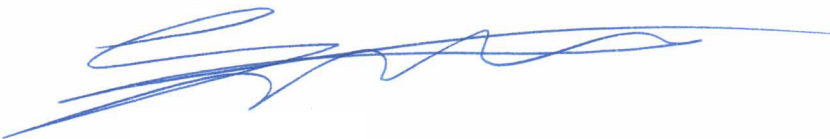
Uwe excellenties,

Bij brief van 9 november 2016 heb ik als advocaat en gemachtigde een zienswijze ingediend namens:

- innogy Windpower Netherlands B.V., statutair gevestigd te 's-Hertogenbosch aan Willem-plein 4,
- Yard Energy Development B.V., statutair gevestigd te Hoevelaken aan Zuiderinslag 4d,
- Windpark Vermeer Noord B.V., statutair gevestigd te Hoevelaken aan Zuiderinslag 4d,
- Windpark Vermeer Midden B.V., statutair gevestigd te Hoevelaken aan Zuiderinslag 4d,
- Windpark Vermeer Zuid B.V., statutair gevestigd te Hoevelaken aan Zuiderinslag 4d.

Hierbij bericht ik namens voornoemde partijen dat de ingediende zienswijze wordt ingetrokken. Graag ontvang ik bevestiging van deze intrekking.

Hoogachtend,

Aangetekend
Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Windpark N33
Postbus 248
2250 AE Voorschoten

10 NOV 2016

Advocaat

Advocaten en notarissen
Beethovenplein 10
Postbus 75640
1070 AP Amsterdam
Nederland

www.stibbe.com

Onze ref.
EN/NW/1030964
Uw ref.
n.n.b.
Datum
9 november 2016

ZIENSWIJZE
inzake besluitvorming Windpark N33

Uwe excellenties,

Hierbij breng ik als advocaat en gemachtigde tijdig een zienswijze naar voren namens:

*innogy Windpower Netherlands B.V., statutair gevestigd te 's-Hertogenbosch aan Willem-
splein 4,*

Yard Energy Development B.V., statutair gevestigd te Hoevelaken aan Zuiderinslag 4d,

Windpark Vermeer Noord B.V., statutair gevestigd te Hoevelaken aan Zuiderinslag 4d,

Windpark Vermeer Midden B.V., statutair gevestigd te Hoevelaken aan Zuiderinslag 4d,

Windpark Vermeer Zuid B.V., statutair gevestigd te Hoevelaken aan Zuiderinslag 4d.

(hierna gezamenlijk te noemen: "**cliënten**" of "**initiatiefnemers**").

Deze zienswijze is gericht tegen de besluitvorming ten behoeve van Windpark N33 ("**Windpark**"), waaronder het Ontwerpinpassingsplan ("**RIP**") en het ontwerp van de vergunning onder de Natuurbeschermingswet N33 voor het oprichten en in werking hebben van het Windpark ("**Nbw-vergunning**"), die op 30 september 2016 gepubliceerd zijn. Met deze publicatie is het voornemen geuit om onder meer het RIP vast te stellen en in de planregels hierbij te bepalen dat aan de gronden ten behoeve van het Windpark een voorlopige bestemming wordt toegekend. Tevens is het voornemen geuit om de Nbw-vergunning onder dezelfde termijnstelling als het RIP te verlenen. Cliënten zijn initiatiefnemers van dit plan om in de gemeenten Veendam, Menterwolde en Oldambt een windturbinepark op te richten van ongeveer 120 MW en kunnen zich niet verenigen met de voorlopige bestemming. Middels deze zienswijze komen zij tegen de termijnstellingen in de besluitvorming op.

Stibbe N.V. is geregistreerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 34198700. Alle diensten worden verricht op basis van een overeenkomst van opdracht met Stibbe N.V. die uitsluitend door Nederlands recht wordt beheerst. De algemene voorwaarden van Stibbe N.V. zijn van toepassing en bevatten een beperking van aansprakelijkheid. Deze algemene voorwaarden zijn beschikbaar op verzoek en via www.stibbe.com/generalconditions.

STASD\18407740.1

Stibbe

1. ACHTERGROND

- (1) Op 30 september 2016 zijn het RIP en de Nbw-vergunning tezamen met het milieueffect-rapport ("**MER**") en de overige ontwerpvergunningen gepubliceerd op internet. Cliënten komen op tegen de termijnstellingen voor het Windpark in de besluitvorming.
- (2) In de planregels bij het RIP is bepaald dat aan de gronden een voorlopige bestemming van 30 jaar wordt toegekend. De termijn van de bestemming is gekoppeld aan het moment van inwerkingtreding van het RIP. Cliënten zijn van mening dat, voor zover de bevoegdheid daartoe in het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet niet in strijd is met hogere regelgeving, de toepassing van deze bevoegdheid niet is gemotiveerd dan wel de termijn van de voorlopige bestemming niet gekoppeld zou moeten worden aan de inwerkingtreding van het RIP.
- (3) Aan de Nbw-vergunning is het voorschrift verbonden dat het besluit voor het in werking hebben van de windturbines geldig is voor een termijn van 30 jaar na onherroepelijk worden van deze vergunning. Ter motivering van deze termijn is gewezen op de termijnstelling in het RIP. Cliënten betwijfelen de mogelijkheid deze termijn op te nemen, achten onvoldoende motivering voor deze termijn aanwezig door enkel aan te sluiten bij het RIP dan wel stellen dat deze termijn moet worden gekoppeld aan de bouw van de individuele windturbines.

2. JURIDISCH KADER

2.1. Wet ruimtelijke ordening

- (4) Artikel 3.1 van de Wet ruimtelijke ordening ("**Wro**") luidt voor zover relevant:

"1. De gemeenteraad stelt voor het gehele grondgebied van de gemeente een of meer bestemmingsplannen vast, waarbij ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening de bestemming van de in het plan begrepen grond wordt aangewezen en met het oog op die bestemming regels worden gegeven. Deze regels betreffen in elk geval regels omtrent het gebruik van de grond en van de zich daar bevindende bouwwerken. [...]"

2. De bestemming van gronden, met inbegrip van de met het oog daarop gestelde regels, wordt binnen een periode van tien jaar, gerekend vanaf de datum van vaststelling van het bestemmingsplan, telkens opnieuw vastgesteld.[...]"

- (5) Artikel 3.28 van de Wro luidt voor zover relevant:

"1. Indien sprake is van nationale belangen kan Onze Minister, de gemeenteraad en provinciale staten gehoord, voor de daarbij betrokken gronden een inpasingsplan vaststellen. Het horen van de gemeenteraad en provinciale staten kan worden gecombineerd met het overleg, bedoeld in artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening."

Stibbe

2.2. Crisis- en herstelwet

(6) Artikel 2.4 van de Crisis- en herstelwet ("**Chw**") luidt voor zover relevant:

"1. Bij algemene maatregel van bestuur op de voordracht van Onze Minister van Infrastructuur en Milieu, in overeenstemming met Onze Minister of Onze Ministers wie het mede aangaat, kan, met inachtneming van bindende besluiten van de Raad van de Europese Unie, van het Europees Parlement en de Raad gezamenlijk of van de Europese Commissie, bij wege van experiment worden afgeweken van het bepaalde bij of krachtens:

[...]

k.de Wet ruimtelijke ordening;

[...]

2. Er kan uitsluitend toepassing worden gegeven aan het eerste lid indien het experiment bijdraagt aan innovatieve ontwikkelingen en voldoende aannemelijk is dat uitvoering ervan bijdraagt aan het bestrijden van de economische crisis en aan de duurzaamheid.

3. Bij de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in het eerste lid, wordt bepaald:

a. welke afwijking of afwijkingen van de betrokken in het eerste lid genoemde wet of wetten is of zijn toegestaan;

b.de ten hoogste toegestane tijdsduur van die afwijking of afwijkingen, en

c.de wijze waarop wordt vastgesteld of een afwijking aan haar doel beantwoordt, en of de tijdsduur daarvan aanpassing behoeft."

2.3. Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet

(7) Artikel 7o van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet ("**Besluit**") luidt voor zover relevant:

"1. Dit artikel is van toepassing op [...]inpassingsplannen als bedoeld in artikel [...]artikel 3.28 van de Wet ruimtelijke ordening voor de door provinciale staten van de provincie Groningen aangewezen concentratiegebieden voor de realisering van windturbineparken en voor Windpark Fryslân en Windpark De Drentse Monden en Oostermoer. In deze gebieden kunnen aan gronden voorlopige bestemmingen voor het bouwen en in werking hebben van een windturbine voor een termijn van tussen de vijftwintig en dertig jaar worden toegekend aan de exacte locaties van de windturbines, mits deze worden vastgesteld voor 15 juli 2021.

Stibbe

2. *In afwijking van artikel 3.1, tweede lid, van de Wet ruimtelijke ordening, respectievelijk artikel 3.26 juncto artikel 3.1, tweede lid, van de Wet ruimtelijke ordening in verbinding met artikel 9e van de Elektriciteitswet 1998, respectievelijk artikel 3.28 juncto artikel 3.1, tweede lid, van de Wet ruimtelijke ordening in verbinding met artikel 9b van de Elektriciteitswet 1998, wordt de bestemming van gronden waaraan tevens een voorlopige bestemming voor een windturbine is toegekend, met inbegrip van de met het oog op de toegekende bestemmingen gestelde regels, binnen een periode van vijftig jaar opnieuw vastgesteld. Artikel 3.1, derde tot en met vijfde lid, van de Wet ruimtelijke ordening is niet van toepassing.*

3. *In afwijking van artikel 3.2, respectievelijk artikel 3.26 juncto artikel 3.2, tweede lid, van de Wet ruimtelijke ordening in verbinding met artikel 9e van de Elektriciteitswet 1998 respectievelijk artikel 3.28 juncto artikel 3.2 van de Wet ruimtelijke ordening in verbinding met artikel 9b van de Elektriciteitswet 1998, geldt de voorlopige bestemming voor een termijn van tussen de vijftig en dertig jaar.*

4. *In afwijking van artikel 3.26, vijfde lid, van de Wet ruimtelijke ordening en artikel 9e van de Elektriciteitswet 1998 respectievelijk artikel 3.28, vijfde lid, van de Wet ruimtelijke ordening en artikel 9b van de Elektriciteitswet 1998 is de raad voor de duur van de in het tweede lid bedoelde termijn niet bevoegd de voor de exacte locaties van de windturbines in een inpassingsplan opgenomen bestemming en voorlopige bestemming te wijzigen.[...]."*

2.4. **Natuurbeschermingswet 1998**

- (8) Artikel 19, lid 1 Natuurbeschermingswet 1998 ("Nbw") luidt voor over relevant:

Het is verboden zonder vergunning [...] van gedeputeerde staten of [...] projecten [...] te realiseren onderscheidenlijk te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstelling, met uitzondering van de doelstellingen, bedoeld in artikel 10a, derde lid, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een Natura 2000-gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Zodanige projecten of andere handelingen zijn in ieder geval projecten of handelingen die de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied kunnen aantasten.

- (9) Artikel 43, lid 1 Nbw luidt voor zover relevant:

"Aan een vergunning kunnen voorschriften worden verbonden. Een vergunning kan onder beperkingen worden verleend. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen met betrekking tot deze voorschriften en beperkingen nadere regels worden gesteld."

- (10) Artikel 43, lid 2, sub d Nbw luidt voor zover relevant:

Stibbe

“Een vergunning kan worden ingetrokken of gewijzigd indien:

de omstandigheden sedert het tijdstip waarop de vergunning is verleend zodanig zijn gewijzigd, dat deze niet, niet zonder beperkingen of voorwaarden of slechts onder andere beperkingen of voorwaarden zou zijn verleend indien deze omstandigheden op het tijdstip waarop de vergunning is verleend zouden hebben bestaan.”

3. ZIENSWIJZE

3.1. Hanteren van de 30-jaarstermijn in het Rijksinpassingsplan

3.1.1. De bevoegdheid is in strijd met hogere regelgeving

- (11) De mogelijkheid een voorlopige bestemming op te nemen is strijdig met hogere regelgeving, namelijk de Chw en in het verlengde daarvan de Wro, omdat de Chw niet een systeembreuk als de onderhavige met andere wetten kan bewerkstelligen. Deze systeembreuk ontstaat wel als de voorlopige bestemming wordt gehanteerd, omdat de Wro uitgaat van een periodieke verplichting tot het actualiseren van plannen. De Wro kent wel een voorlopige bestemming van maximaal vijf jaar, maar deze is bedoeld om te gebruiken totdat een permanente bestemming gegeven wordt aan gronden.¹ Een voorlopige bestemming die gedurende de planperiode functioneert als permanente bestemming (hetgeen gebeurt met de voorlopige bestemming van de windturbines) past niet in dit systeem. De Afdeling advisering van de Raad van State ("**Afdeling advisering**") heeft op artikel 7o van het Besluit ook de nodige kritiek gehad, mede vanwege de strijd met hogere regelgeving.²
- (12) Ten tweede ontstaat, voortvloeiend uit het voorgaande, strijd met het systeem van de planschaderegeling uit de Wro. De planschaderegeling waarin de Wro voorziet wordt door de voorlopige bestemming ter zijde geschoven. Door nu een voorlopige bestemming toe te kennen wordt aldus de toelichting uitgesloten dat na het vervallen van de bestemming planschade wordt toegekend aan ontwikkelaars, omdat de schade voorzienbaar zal zijn.³ Artikel 6.1 Wro bepaalt echter dat een oorzaak die kan leiden tot recht op planschade de wijziging van een bestemmingsplan kan zijn. Met de voorlopige bestemming wordt gepoogd dit recht teniet te doen, waarmee strijd ontstaat met artikel 6.1 van de Wro. Voorts voldoet het artikel 7o van het Besluit niet aan de vereisten die artikel 2.4 derde lid van de Chw aan een dergelijk artikel stelt. De toelichting bij het Besluit maakt namelijk niet duidelijk waarom de voorlopige bestemming bijdraagt aan innovatieve ontwikkelingen, hoe dit initiatief de duurzaamheid bevordert en hoe dit de economische crisis bestrijdt. Dit zijn echter onderdelen die het tweede lid van artikel 2.4 Chw voorschrijft alvorens toepassing gegeven kan worden aan een experiment zoals de voorlopige bestemming:

¹ Art. 3.2 Wro.

² Stc. 2016, 38846.

³ Stb. 2016, 276, blz. 32-33.

Stibbe

- (i) Dat de voorlopige bestemming nu vooral investeerders en initiatiefnemers ervan kan weerhouden om in windenergie te investeren vanwege de onzekerheid, wordt in de Nota van Toelichting niet benoemd, terwijl dit wel een reëel gevolg is. Door het vervallen van de bestemming en het RIP na 30 jaar moet ook een nieuw plan worden vastgesteld hetgeen juist in de weg kan staan van het oprichten van nieuwe turbines. Innovatieve ontwikkelingen worden hierdoor tegengehouden.
 - (ii) Verder is er ook geen verband gelegd tussen het bestrijden van de economische crisis (voor zover überhaupt nog relevant) en het voorlopig bestemmen. Het is dan ook onhelder op welke manier de 30-jaarstermijn zou helpen aan het bestrijden van deze crisis.
 - (iii) Ook draagt de voorlopige bestemming niet bij aan de duurzaamheid, maar werkt deze de duurzaamheid juist tegen, omdat de te bouwen windturbines gesloopt zullen moeten worden vanwege het terugvallen op de oude bestemming na verlopen van de 30-jaarstermijn.
- (13) Omdat met artikel 7o niet voldaan is aan de vereisten die artikel 2.4 Chw aan de toelichting van een dergelijk artikel stelt is artikel 7o in strijd met hogere regelgeving.

3.1.2. De toepassing van de bevoegdheid is niet in het RIP gemotiveerd

- (14) In het RIP is niet beargumenteerd waarom van de mogelijkheid van een voorlopige bestemming gebruik wordt gemaakt. Het artikel 7o Besluit biedt enkel de mogelijkheid om een voorlopige bestemming toe te passen en legt geen verplichting op om deze bestemming toe te passen. Op grond van artikel 7o van het Besluit moet een afweging gemaakt worden waarom van deze mogelijkheid gebruik wordt gemaakt, maar dit is nagelaten. Dit terwijl in het RIP wordt onderkend dat de voorlopige bestemming enkel een mogelijkheid is.⁴ Omdat er sprake is van beleidsvrijheid bij het wel of niet toepassen van de voorlopige bestemming zou toegelicht moeten worden welke afweging is gemaakt alvorens een beslissing hieromtrent te nemen.⁵ Gesteld wordt in de toelichting enkel dat met de termijn van 30 jaar de verwachte technische levensduur van het Windpark in acht is genomen, maar dit is geen voldoende motivering. Nu niet voldoende duidelijk is waarom de voorlopige bestemming voor het Windpark gebruikt is, is de motiveringsplicht geschonden.

3.2. Aanvang 30-jaarstermijn in het Rijksinpassingsplan

- (15) Voor zover artikel 7o Besluit niet in strijd is met hogere regelgeving dan wel een nadere, dragende motivering aan de toepassing van deze termijn is gegeven, moet worden vastgesteld dat de start van de termijn in het RIP onjuist is. De voorlopige bestemming ziet volgens het eerste lid van artikel 7o van het Besluit op het bouwen en in werking hebben van een windturbine. Voor de gronden kan de termijn dus vanaf het bouwen en in werking heb-

⁴ RIP, blz. 7 en 88-89.

⁵ Art. 3:46 Awb.

Stibbe

ben van een windturbine een voorlopige bestemming worden toegekend. In het RIP echter geldt de voorlopige bestemming vanaf het moment van inwerkingtreding van het RIP.⁶ In de toelichting van het RIP is niet uiteengezet waarom is aangesloten bij de inwerkingtreding van het RIP voor het aanvangen van de 30-jaarstermijn in plaats van bij de begin van de bouw van de individuele windturbines. Dit betekent voor het RIP dat de termijn in de planregels in strijd is met artikel 7o Besluit. Initiatiefnemers verzetten zich tegen het aansluiten bij de inwerkingtreding van het RIP, omdat op basis van het Besluit en de toelichting daarop het moment van inwerkingtreding zou moeten liggen bij de aanvang van de bouw per individuele windturbine. Voordat begonnen wordt met de bouw nadat het RIP onherroepelijk is geworden zit in ieder geval meer dan 2 jaar, onder meer afhankelijk van de desbetreffende turbines, maar met deze overbrugging hebben de Ministers geen rekening gehouden.

- (16) In het RIP is bij het laten aansluiten van de aanvang van de 30-jaarstermijn bij de inwerkingtreding van het RIP geen dan wel onvoldoende rekening gehouden met de financiële gevolgen die dit heeft voor initiatiefnemers. Deze termijn heeft negatieve gevolgen voor de business case en de financiële uitvoerbaarheid van het RIP. De exploitatieperiode gedurende welke wind opgewekt wordt zal hierdoor namelijk korter worden dan verwacht door initiatiefnemers en investeerders en gebruikelijk is in de markt. Met de financiële gevolgen van de kortere termijn hebben de Ministers geen rekening gehouden in het RIP. Dit terwijl in de Nota van Toelichting bij het Besluit aandacht is gegeven aan het voorkomen van kapitaalvernietiging en het kunnen terugverdienen van investeringen.⁷
- (17) Gesteld wordt in het RIP dat met de 30-jaarstermijn ook rekening gehouden is met de technische levensduur van de turbines van het Windpark, maar de toelichting maakt niet duidelijk wat deze technische levensduur is. Het is derhalve niet na te gaan of deze duur inderdaad in acht wordt genomen.⁸ Mogelijk wordt bedoeld dat de verwachte levensduur 30 jaar is en dat door de voorlopige bestemming van 30 jaar hieraan recht gedaan wordt. Hierbij wordt echter niet vermeld dat de periode van deze levensduur niet direct gaat lopen na inwerkingtreding van het RIP. De technische levensduur van een windturbine is de periode waarin de turbine kan draaien voordat deze aan vervanging toe is. Deze periode begint wanneer de windturbine in gebruik wordt genomen. Door de 30-jaarstermijn af te stemmen op het moment van inwerkingtreding wordt geen recht gedaan aan de technische levensduur zoals in de toelichting wordt gesteld. Verder is ook geen rekening gehouden met het verschil in technische levensduur afhankelijk van de desbetreffende windturbine.
- (18) Door de start van de termijn aan te laten sluiten bij de inwerkingtreding van het RIP is deze planregel in strijd met het Besluit en is het RIP zowel onzorgvuldig voorbereid als onvoldoende gemotiveerd. Aangesloten dient te worden bij de bouw en het in werking hebben van de afzonderlijke windturbines.

⁶ RIP, blz. 88-89.

⁷ Stb. 2016, 276, blz. 32.

⁸ RIP, blz. 7.

Stibbe

3.3. 30-jaarstermijn in het Nbw-vergunning: motivering en aanvang

- (19) De Nbw-vergunning geldt voor een termijn van 30 jaar na onherroepelijk worden van dit besluit, waarmee blijkens de toelichting wordt aangesloten bij de tijdelijkheid van de bestemming in het RIP. Gezien de tegen de tijdelijkheid in het RIP aangevoerde argumenten dient de termijn primair uit de Nbw-vergunning te worden gehaald en secundair, voor zover de termijn in de Nbw-vergunning kan worden gehandhaafd, aan te sluiten bij de start van de bouw van elke afzonderlijke windturbine.
- (20) Cliënten wijzen er vooraleerst op dat de overname van de termijn uit het RIP geen dragende motivering is voor het laten vervallen van de geldigheid van de Nbw-vergunning. De termijnstelling in het RIP dient namelijk een ruimtelijk doel, hetgeen niet het geval kan zijn van de termijnstelling in de Nbw-vergunning. Voorts bevat de Nbw andere instrumenten om vergunningen te beëindigen, waarbij gewezen kan worden op de bevoegdheid de vergunning in te trekken of te wijzigen als dit vanwege veranderde omstandigheden is aangegeven.
- (21) Voor zover de termijnstelling in het RIP gewijzigd wordt gehandhaafd en de termijnstelling ook in de Nbw-vergunning blijft, dient de termijnstelling in de Nbw-vergunning aan te sluiten bij de gewijzigde termijnstelling van het RIP. Dit volgt direct uit de motivering van de termijnstelling in het ontwerpbesluit van de Nbw-vergunning. Een termijnstelling die aansluit bij de start van de bouw is ook ecologisch aanvaardbaar, aangezien de mogelijke ecologische effecten van de windturbines niet eerder kunnen optreden dan bij de bouw en exploitatie van de windturbines. Een van het RIP afwijkende termijn in de Nbw-vergunning is voorts in het licht van de gronden geformuleerd tegen de termijnstelling in het RIP (zie onderdeel 3.2 van deze zienswijze) niet aanvaardbaar. De start van de termijn in de Nbw-vergunning dient dan ook gelijkgetrokken te worden met de termijnstelling in het RIP.

4. CONCLUSIE

Gelet op het vorenstaande verzoek ik u namens cliënten om het rijksinpassingsplan vast te stellen zonder aan de gronden een voorlopige bestemming te geven, dan wel de aanvang van de voorlopige bestemming te verbinden aan het begin van de bouw per afzonderlijke windturbine. Ten aanzien van de Nbw-vergunning verzoek ik u namens cliënten om de Nbw-vergunning te verlenen zonder termijnstelling dan wel een termijnstelling die aansluit bij het begin van de bouw per afzonderlijke windturbine.

Hoogachtend,

Bureau Energieprojecten
 Inspraakpunt Windpark N33
 Postbus 248
 2250 AE Voorschoten

10 NOV 2016

Onderwerp: Zienswijze op ontwerp-inpassingsplan Windpark N33.

Datum: 8 november 2016

Geachte heer/mevrouw,

Ik stuur u hierbij mijn zienswijze tegen dit ontwerp-inpassingsplan Windpark N33.

De provincie Groningen wil windenergie op een aantal plekken grootschalig ontwikkelen. Het gebied langs de N33 is daarvoor aangewezen en de Rijkscoördinatieregeling is van toepassing verklaard. Het Voorkeurs Alternatief (VKA) is op basis van de verschillende varianten samengesteld. Uit de bestuurlijke overleggen is vastgesteld dat het VKA moet voldoen aan eigenschappen als verminderen van geluidshinder, zo groot mogelijke afstanden tot de woningen en landschappelijke inpassing. Het plan voorziet in de bouw van een groot aantal windturbines dicht op het dorp Meeden. De impact van dit park is dusdanig, dat het park voor deze omgeving onaanvaardbaar is. Dit wordt bepaald door het aantal turbines, de omvang van de turbines, de grootte van het gebied en de daarmee gepaard gaande geluidshinder, slagschaduw, horizonvervuiling, nachtelijke verlichting op de turbines.

Bovendien valt dit gebied in de Structuurvisie Wind op Land vrijwel geheel buiten het voor windenergie bestemd gebied van de provincie Groningen en heeft geen koppeling met industriële activiteiten. De molens 1 t/m 27 genoemd in de VKA missen ieder grond met bovengenoemde punten. Dit is voor mij onbegrijpelijk en niet acceptabel omdat gegronde argumenten ontbreken. Ik vind dat daardoor een nieuw breder onderzoek moet komen naar de beste locatie voor zo'n windpark.

Waarom niet gekeken naar gebieden vanaf N33 naar het oosten toe langs de A7 ?

Waarom niet gekeken naar gebieden ten noorden van de A7 en langs de N33 ?

Bij bovengenoemde gebieden is plaatsing overal mogelijk op voldoende afstand van de bewoonde wereld, waar deze aanvaardbaar zijn en geen hinder voor de bevolking opleveren.

Windmolens plaatsen met een vermogen van 4,2 MW, waardoor een aantal molens komen te vervallen. Het totaal vermogen zal gelijk blijven maar de afstand tot de woningen kan dan vergroot worden.

Uitvoeren van windsnelheidsafhankelijke geluidsmetingen op verschillende tijden van de dag. Hieruit zal blijken welke overlast een windturbine(s) daadwerkelijk voor de omgeving zal opleveren. Het toetsen aan de normen is een taak van de overheid. De normen zijn gemiddelde waarden, dit geeft een vertekend beeld t.o.v. de werkelijke waarden welke gemeten worden. Graag mijn woning nemen als referentiepunt.

Afscherming van de horizontale verlichting in de nacht (rood knipperlicht), zodanig dat deze niet te zien is vanaf de grond. Op dit moment zijn nachts de rode knipperlichten te zien van de nieuwe windmolens geplaatst langs de dijk bij Delfzijl. Deze molens liggen op 30 km afstand van mijn woning. Dit wordt als zeer storend ervaren !

Het plan is niet voorzien van een stilstandsregeling t.a.v. de slagschaduw wanneer dit veel hinder geeft, waardoor bepaalde molens op bepaalde tijden niet mogen draaien. Dit opnemen in het plan.

Geen zwaar bouwverkeer door de _____ i.v.m. spelende kinderen, hinder, etc..

Ik woon al 35 jaar aan de _____ in Meeden voor de rust, de ruimte en de weidsheid. Dit is verdwenen na de komst van de windmolens. Tevens denk ik dat de waardedaling van mijn woning aanzienlijk zal zijn.

Ik pleit ervoor, gezien bovenstaande punten, om toch een grens van ± 2 km aan te houden tot de woningen / woonkernen. De acceptatie door de bevolking zal hierdoor aanzienlijk toenemen.

Al met al concludeer ik dat het ontwerp-inpassingsplan niet voldoet aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening. Het ontwerp-inpassingsplan heeft dusdanige negatieve ruimtelijke, landschappelijke, maatschappelijke en economische gevolgen voor ons gebied en daarmee ook voor mij, dat ik u verzoek om uw plannen ter herzien.

Hoogachtend,

Handtekening:

Bureau Energieprojecten
 Inspraakpunt Windpark N33
 Postbus 248
 2250 AE Voorschoten

11 NOV 2016

Onderwerp:

Zienswijze op ontwerp inpassingsplan Windpark N33.

Geachte heer/mevrouw,

Ik ben niet tegen windenergie, maar het is wel erg belangrijk dat de bevolking daarvan geen problemen ondervindt zoals, geluidsoverlast, visuele overlast, waardevermindering onroerend goed, en rechtsongelijkheid.

Geluid en visuele overlast kan chronische gezondheidsproblemen veroorzaken, die in onze situatie kan oplopen tot zo'n 25% van plaatselijke bevolking. Dit is onacceptabel.

Door de crisis 2008 en de voorgenomen plaatsing van een windmolenpark met tiphoogte rond de 190m op minder dan 1000m is de waarde van ons onroerend goed in 8 jaar tussen de 15 en 30 % gedaald.

In Beieren geldt sinds 17-11-2014 de onderstaande regel. Als Europees burger eis ik van ons landelijke regering rechtsgelijkheid, de burgers in de deelstaat Beieren worden door deze wet veel beter beschermd, dan de inwoners van Nederland.

Als **10H-Regelung** wird eine Bestimmung in der Bayerischen Landesbauordnung bezeichnet, wonach seit dem 17.11.2014 Windkraftanlagen "einen Mindestabstand vom 10-fachen ihrer Höhe zu Wohngebäuden in Gebieten mit Bebauungsplänen, innerhalb im Zusammenhang bebauter Ortsteile und im Geltungsbereich von Satzungen nach § 35 Abs. 6 BauGB einhalten" müssen. Die Kommunen können in ihrer Bauleitplanung Ausnahmen dazu bestimmen. Die 10H-Regelung wurde durch die neue Länderöffnungsklausel in § 249 Abs. 3 BauGB ermöglicht.

Verder onderschrijf ik volmondig & door de gemeenteraad van Menterwolde aangenomen zienswijze, zie bijlage.

Hoogachtend

Bijlagen: 10H-Regelung
 Zienswijze: Gemeente Menterwolde

10H-Regelung

Aus KommunalWiki

Wechseln zu: [Navigation](#), [Suche](#)

Als **10H-Regelung** wird eine Bestimmung in der [Bayerischen Landesbauordnung](#) bezeichnet, wonach seit dem 17.11.2014 [Windkraftanlagen](#) "einen Mindestabstand vom 10-fachen ihrer Höhe zu Wohngebäuden in Gebieten mit Bebauungsplänen, innerhalb im Zusammenhang bebauter Ortsteile und im Geltungsbereich von Satzungen nach [§ 35 Abs. 6 BauGB](#) einhalten" müssen. Die Kommunen können in ihrer [Bauleitplanung](#) Ausnahmen dazu bestimmen. Die 10H-Regelung wurde durch die neue [Länderöffnungsklausel](#) in § 249 Abs. 3 BauGB ermöglicht.

Inhaltsverzeichnis

[[Verbergen](#)]

- [1 Kritik](#)
- [2 Klage im Wesentlichen erfolglos](#)
- [3 Fußnoten](#)
- [4 Weblinks](#)

[[Bearbeiten](#)] Kritik

Von Anfang an stieß diese Regelung auf viel Kritik. In einer vorhergehenden Anhörung im Bayerischen Landtag lehnten 11 von 12 Expert/inn/en den [Gesetzentwurf](#) ab. Grüne protestierten ebenso wie die SPD, die Freien Wähler und der Bundesverband Windenergie. In Bayern sind Anlagen mit Höhen um die 200 m üblich; damit beträgt der Mindestabstand zur Wohnbebauung rund 2 km. Das würde, so die Kritiker/innen, die Fläche, auf der neue Windanlagen technisch sinnvoll und rechtlich möglich sind, auf weniger als 0,05% der Landesfläche reduzieren.^[1] Der weitere Ausbau der Windenergie in Bayern werde damit weitgehend gestoppt.

Die CSU sieht hingegen durch die neue Regelung die "Mitbestimmung" gestärkt. Durch die bisherige unbeschränkte Privilegierung von Windkraftanlagen habe es weder für Kommunen noch für Bürger/innen eine Mitbestimmung gegeben. Nunmehr könnte der Ausbau der Windkraft durch Gemeinderatsbeschluss oder [Bürgerentscheid](#) "gestaltet" werden.^[2]

[[Bearbeiten](#)] Klage im Wesentlichen erfolglos

Gegner/innen der Gesetzesänderung haben umgehend eine Popularklage vorbereitet und hierzu die Klagegemeinschaft [Pro Windkraft](#) gegründet. Eingereicht wurde die Klage von Hans-Josef Fell und Patrick Friedl. Die Fraktionen der Grünen und der Freien Wähler im bayerischen Landtag klagten ebenfalls, die Verfahren wurden zusammengezogen. Sämtliche Klagen wurden am 9. Mai 2016 vom Bayerischen Verfassungsgerichtshof abgelehnt.^[3] Die 10H-Regelung und

weitere Bestimmungen des Gesetzes seien mit der Bayerischen Verfassung vereinbar. Die bundesrechtliche Grundentscheidung für eine Privilegierung von Windenergieanlagen im Außenbereich dürfe durch eine landesrechtliche Abstandsregelung weder rechtlich noch faktisch ausgehebelt werden. Die durch den bayerischen Landesgesetzgeber normierte Festlegung des Mindestabstands zu allgemein zulässigen Wohngebäuden auf die 10-fache Anlagenhöhe überschreite den bundesrechtlich eröffneten Gestaltungsrahmen jedoch nicht. Die Regelung reduziere die Flächen, auf denen neue Windkraftanlagen errichtet werden können, auf 1,7% der Landesfläche, das seien ca. 1.199 km². Wenn weitere rechtliche oder tatsächliche Gründe diese Flächen auf 0,05% oder gar, wie einige Kläger vortrugen, auf 0,01% der Landesfläche verringere, so werde dadurch die 10H-Regelung nicht verfassungswidrig, weil der Landesgesetzgeber nicht verpflichtet sei, die Flächen zu bewerten und den Mindestabstand so festzulegen, dass der Windenergie substanziell Raum verschafft wird.

Verfassungswidrig sei jedoch die in Art. 82 Abs. 5 BayBO den Gemeinden auferlegte Pflicht, bei der Aufstellung von Bauleitplänen, die für Vorhaben der Windenergienutzung einen geringeren als den Mindestabstand festsetzen wollen, im Rahmen der Abwägung nach § 1 Abs. 7 BauGB auf eine einvernehmliche Festlegung mit betroffenen Nachbargemeinden hinzuwirken. Dieser Artikel wurde daher vom Gericht für nichtig erklärt. "Nebenbei" stellt das Gericht jedoch auch fest, dass der Landtag im Zusammenhang mit dem strittigen Gesetz wohl Minderheitenrechte verletzt habe, indem er trotz vorliegender Anträge keine zweite Anhörung durchgeführt hat.^[4] Dieser Verfahrensfehler berühre die Wirksamkeit des Gesetzes jedoch nicht.

Windkraft-Befürworter/innen begrüßen zumindest den letzten Teil der Entscheidung: Dadurch, dass sich Kommunen, die in Bauleitplänen einen geringeren Mindestabstand festlegen wollen, nicht mehr zwingend mit den Nachbarkommunen abstimmen müssen, sei ihre Planungshoheit gestärkt.^[5]

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Windpark N33
Postbus 248
2250 AE Voorschoten

Onderwerp:

Zienswijze op ontwerp inpassingsplan Windpark N33.

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij geven wij een zienswijze op het door u in de periode van 30 september tot en met 10 november 2016 ter inzage gelegde ontwerp inpassingsplan Windpark N33.

Zowel door de gemeenteraad van Menterwolde, als door ons is op 31 maart 2016 een reactie ingebracht op het voorontwerp inpassingsplan. Het stelt ons teleur dat, behoudens een aanpassing om in elk geval in het noordelijk gebied gelijksoortige turbines te plaatsen, geen rekening met onze reactie is gehouden. Wij hebben u in onze reactie op het voorontwerp inpassingsplan voldoende duidelijk gemaakt hoe wij denken over het plan om in dit gebied een windpark te realiseren. Voor dit windpark bestaat geen draagvlak en de impact van dit plan op de dorpen en omgeving is te groot.

Wij zijn van mening dat het ontwerpplan niet voldoet aan de eisen van **goede ruimtelijke ordening**. De argumenten daarvoor vindt u in het vervolg van de zienswijze.

Koppeling met industrie.

Het windpark is oorspronkelijk in deze omgeving geland omdat de provincie Groningen windenergie als een industriële activiteit ziet en daarom in elkaar opvolgende omgevingsplannen een strook langs de N33 heeft aangewezen voor een windpark om windenergie hier te koppelen met industrie. Met dit beleid streeft de provincie tevens naar het zo veel mogelijk vrijhouden van grootschalige open gebieden. In het voormalig provinciaal beleid was het gebied ten westen van de N33 aangewezen als zoekgebied voor bedrijventerrein. In de structuurvisie Wind op Land ((SvWOL) is het oorspronkelijk door de provincie aangewezen gebied overgenomen.

In de recent vastgestelde provinciale omgevingsvisie is het noordelijk deel van het gebied ten westen van de N33 niet meer bestemd voor vestiging van industrie of bedrijven, waardoor de oorspronkelijke argumenten, waarom juist hier een windpark moest komen, zijn verdwenen. Het onlosmakelijk verband tussen industrie en windpark bestaat niet meer.

Om het belang dat de provincie hechtte aan de koppeling tussen industrie en windenergie aan te tonen, verwijzen wij naar het Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport van 22 december 2011, waarin wordt gesteld (blz. 2):

'De provincie en de gemeenten Veendam en Menterwolde zitten niet op één lijn waar het gaat om de beoogde locatie langs de N33. Volgens de gemeenten Menterwolde en Veendam zijn locaties beschikbaar die bij een vergelijkbaar opgesteld vermogen minder hinder veroorzaken. De provincie acht deze locaties echter ongeschikt omdat ze niet voldoen aan haar uitgangspunt om windenergie te koppelen aan industrie.'

Ook uit het in ontwerp inpassingsplan opgenomen beoordelingskader blijkt het belang dat wordt gehecht aan de koppeling met industrie. Dit blijkt uit de volgende passage:

“De locaties zijn beoordeeld aan de hand van criteria die zijn benoemd in het provinciale beleid van Drenthe en Groningen. Als een locatie ligt in een gebied dat aansluit bij infrastructuur en/of industrie en niet in een gebied ligt dat gekenmerkt wordt door openheid, scoort de locatie het hoogst.”

Wij constateren dat het oorspronkelijk aangewezen gebied binnen deze criteria zou passen. Nu is de aansluiting bij infrastructuur gering, de koppeling met industrie niet aanwezig en ligt het park in een gebied dat gekenmerkt wordt door openheid. Het gebied ten noorden van Meeden is in de recente provinciaal omgevingsvisie zelfs (opnieuw) aangewezen als grootschalig open landschap.

De locatiestudie die in het MER is opgenomen voldoet niet als kader voor deze planvorming. De locatiestudie gaat onder meer uit van aanwezige of toekomstige industrie, wat niet het geval is. Bovendien richt de studie zich op de lijnopstelling binnen het oorspronkelijke gebied.

Wij concluderen op basis van het vorenstaande dat de locatie van windpark N33 willekeurig is en niet beleidsmatig en inhoudelijk is onderbouwd. Het enige argument om juist hier in een strook langs de N33 een windpark te realiseren was de combinatie met industrie.

Windpark grotendeels buiten het in SvWOL en provinciale omgevingsvisie aangewezen gebied.

De huidige plannen liggen grotendeels buiten het door de provincie aangewezen en in de SvWOL opgenomen gebied. Voor het verschuiven van het windpark in oostelijke richting wordt ons inziens ten onrechte het advies van de commissie MER aangehaald. De commissie heeft geadviseerd om een integrale visie te ontwikkelen voor windenergieprojecten in het Drents-Gronings veenkoloniale gebied en te beoordelen of een onderzoek in het kader van de locatieafweging aanleiding geeft tot een andere begrenzing van het plangebied. Het gaat hierbij met name om de aspecten cultuurhistorie en landschap. Juist op basis van landschap scoort de lijnopstelling langs de N33 (variant 1) het best. Het advies van de commissie kan geen legitimatie zijn voor een verplaatsing van het plangebied.

Ook in de onlangs vastgestelde Omgevingsvisie blijft de provincie uitgaan van de relatief smalle strook langs de N33, terwijl op het moment van vaststelling van deze omgevingsvisie het voorkeursalternatief al voldoende duidelijk was. Alleen de strook langs de N33 is op de plankaart, behorende bij de omgevingsvisie aangewezen als concentratiegebied grootschalige windenergie, waarbij slechts een kanttekening in de legenda wordt gemaakt dat het concentratiegebied N33 kan gewijzigd worden door uitkomst van het Rijksinpassingsplan.

Het beleidskader waarom juist hier een windpark moet komen ontbreekt. De eerdere aanwijzing in de provinciale omgevingsvisie is de basis voor aanwijzing in de SvWOL, terwijl vervolgens alle uitgangspunten waarop de aanwijzing is gebaseerd worden genegeerd. Er is hier geen sprake van een inhoudelijke afweging, maar veel meer van gelegenheidsplanologie om iets mogelijk te maken.

Landschap.

Volgens het inpassingsplan worden de effecten op het landschap acceptabel geacht. Wij delen deze conclusie niet. Wij voelen ons daarbij mede ondersteund door de criteria die in het MER

zijn gehanteerd bij de vergelijking van verschillende mogelijke locaties voor windparken. Wij citeren uit het Milieueffectrapport Windpark N33 Bijlage 2 Locatieonderbouwing, 12 december 2015, blz. 11. *“Gebieden met kernkarakteristiek openheid en die niet aansluiten aan bij infrastructuur en/of industrie scoren volgens deze criteria op het aspect landschap negatief.”* Dit windpark ligt in een grootschalig open gebied en sluit niet aan op industrie, terwijl bij de vorm van dit park de aanwezigheid van de N33 niet van betekenis is.

Wij wijzen eveneens op de planMER behorende bij de SvWOL, waarin voor het gebied N33 het horizonbeslag en de grootschalige openheid als nadrukkelijk aandachtspunten zijn benoemd. Evenals de constatering dat het gebied beperkt is (alleen plaatsing langs infrastructuur) en de begrenzing van het gebied weinig ruimte geeft voor alternatieven.

De openheid van het gebied te noorden van Meeden is een kernkwaliteit. Zoals eerder aangehaald is het gebied ook als zodanig in het provinciaal omgevingsplan aangewezen. Deze grootschalige openheid wordt door het windpark aangetast. Wij zijn van mening dat als er op deze locatie gekozen wordt voor windenergie, een lijnopstelling langs de N33 de beste mogelijkheden in zich heeft.

Wij zijn verder van mening dat indien er gekozen wordt voor blokvormige opstellingen het onderhavige gebied hiervoor zeker niet geschikt is. De echte lege gebieden in de provincie Groningen komen veel meer voor een dergelijke benadering in aanmerking. Dit standpunt spoort met de visie Nieuwe Energie.

Maatschappelijke en economische gevolgen.

Het windpark wordt gerealiseerd in een regio die sterk onder druk staat. Er is sprake van krimp en bovendien wordt het gebied geconfronteerd met de gevolgen van aardbevingen door gaswinning. Een windpark maakt het gebied nog minder aantrekkelijk om daar te wonen, waardoor de gevolgen van de krimp en aardbevingen worden versterkt. Zelfs nu er alleen nog maar sprake is van een windpark, heeft dit al negatieve gevolgen voor de woningmarkt en de lokale economie.

Voor het windpark bestaat nagenoeg geen draagvlak. De plannen zorgen nu al voor maatschappelijke onrust. Er bestaat grote onvrede over de manier waarop deze plannen worden doorgezet. In de dorpsgemeenschappen is sprake van polarisatie. Burgers voelen zich niet serieus genomen.

U bent bij motie door de Tweede Kamer opgeroepen om een maatschappelijke kosten-batenanalyse uit te voeren voor energieopwekking uit zon en wind op land. Wij verzoeken u hieraan ook bij dit windpark gevolg te geven.

Het gebrek aan draagvlak en de al bestaande en verwachte maatschappelijke gevolgen zijn zo overduidelijk dat hiermee de maatschappelijke uitvoerbaarheid niet is aangetoond, dit geldt ook voor de economische uitvoerbaarheid, die eveneens niet inzichtelijk is gemaakt.

Alternatieven.

Zoals hiervoor omschreven vinden wij dat het Windpark zoals opgenomen in het ontwerp inpassingsplan er niet moet komen. Wij zijn voorstander van de toepassing van duurzame energie. We hebben er begrip voor dat windenergie hier een onderdeel van is, echter niet op de wijze zoals nu voorgesteld. In dit gebied zien wij bovendien volop kansen in de ontwikkeling van zonne-energie. In onze gemeente en in de regio bestaan inmiddels zoveel concrete plannen, dat die een substantiële bijdrage aan de opwekking van alternatieve energie

kunnen leveren. Hiervoor bestaat wel draagvlak. Wij vragen u het plan te herzien in de richting van een betere mix van duurzame energie. U geeft daarbij gevolg aan de motie van de Tweede kamer, die u heeft opgeroepen om alternatieven zoals zonneparken volwaardig mee te wegen in de verdere besluitvorming rond duurzame investeringen die een grote impact op landschap en omwonenden hebben.

Mocht u toch van mening zijn dat er ondanks ons standpunt toch een windpark moet worden gerealiseerd, dan verzoeken wij u het plan aan te passen, zoals in het vervolg van deze zienswijze omschreven.

Afstand tot woonkernen.

Wij vinden de afstand tot de bebouwing te gering. Door ons en de gemeenteraad is als randvoorwaarde een afstand van 2 km bepaald. In uw antwoordnota op de vooroverlegreacties zegt u dat ten opzichte van woonkernen een afstand van minimaal één kilometer is aangehouden. Wij constateren dat dit niet overal het geval is. Opstelplaats 1 bevindt zich op 750 meter van de bebouwing, opstelplaats 3 op 870 meter, opstelplaats 22 op 850 meter en opstelplaats 26 op 975 meter. Hiervoor hebben wij al aangegeven dat opstelplaats 1 om landschappelijke aspecten zou moeten verdwijnen, de geringe afstand tot woonbebouwing geeft des te meer aanleiding om deze te schrappen. In uw antwoordnota gaat u alleen in op de milieuaspecten, terwijl onze voorwaarde met name is ingegeven om een afstand te creëren vanwege het massale karakter van het park. Het gaat daarbij om de ruimtelijke inpassing en de beleving van het park. Mede verwijzende naar de landschappelijke effecten willen wij u er op wijzen dat indien wordt voldaan aan de milieunormen, dit niet automatisch betekent dat er sprake is van een goede ruimtelijke ordening.

Gebied ten westen van de N33.

Volstrekt willekeurig zijn in het gebied ten westen van de N33 drie turbines gepland. Het windpark kent aan de noordzijde een harde begrenzing van de A7 en aan de oostzijde van de aanwezige hoogspanningslijn. Het was vanzelfsprekend geweest dat, als de A7 aan de noordzijde de grens is, de N33 de westelijke begrenzing zou vormen. Dit is echter niet het geval. In dit gebied zijn niet in lijn van de opstelling ten oosten van de N33 drie turbines gepland. Deze turbines zijn onafhankelijk gepositioneerd en hebben geen enkele relatie met het gebied ten oosten van de N33. De turbines staan los van het park. In het tussentijds toetsingsadvies van de commissie MER geeft de commissie aan dat het vervallen van deze drie turbines voordelen voor het landschap heeft.

Libau zegt hierover in haar advies dat de opstelplaatsen 16 en 22 in hun sterke afwijzing van het gekozen grid als storend voor de verschijningsvorm voor het gehele park worden ervaren. Wij zijn van mening dat dit eveneens geldt voor opstelplaats 1, die zich bovendien slechts op 750 meter van nabijgelegen woningen bevindt.

In uw nota van antwoord maakt u het landschappelijk aspect ten onrechte ondergeschikt aan de energieopbrengst. Wij verzoeken u wederom deze drie opstelplaatsen te laten vervallen.

Minder turbines; kleiner gebied.

Wij zien mogelijkheden om het gebied waarbinnen de turbines geplaatst worden te verkleinen door het toepassen van turbines met een groter vermogen, dan wel een hogere energieopbrengst. We roepen u hierbij op er voor zorg te dragen dat de best beschikbare technieken worden toegepast. Zo kan ook tegemoet gekomen worden aan onze wens om een

afstand van twee kilometer in acht te nemen. In dit geval kan de rij boven Meeden komen te vervallen.

In haar tussentijdstoetsingsadvies van 13 april 2016 adviseert de commissie MER in het definitieve MER enkele opstellingen uit te werken uitgaande van plaatsing van windturbines van circa 4 MW, bijvoorbeeld door de gevoeligheidsanalyse uit te breiden met een model met minder turbines. Gevraagd wordt de (milieu-) voor- en nadelen ten opzichte van de varianten die uitgaan van de nu doorgerkende 3.2 MW-turbines te beschrijven.

Uit de aanvulling op het MER concluderen wij dat door een vermindering van het aantal turbines het positieve effect op de landschappelijke kwaliteit groter wordt, doordat het schaalverschil tussen het cultuurhistorisch en landschappelijk patroon en de landschappelijk elementen vergroot wordt. Tevens wordt het effect op de openheid groter en blijkt het mogelijk om met name de afstand tot het dorp Meeden te vergroten. Ook zal het aantal gehinderden verminderen. Dit pleit er voor om het aantal opstelplaatsen te beperken.

Het bevreemdt ons dat ondanks de positieve effecten de score in het aanvullende MER niet is aangepast. Wij hebben hiervoor geen motivering kunnen vinden.

In uw afweging op onze reactie op het voorontwerp inpassingsplan noemt u een aantal gronden op basis waarvan u het aantal turbineposities niet wilt verminderen. Met name om de afname van de totale energieopbrengst en de beschikbaarheid van turbines met een hoger vermogen. Uit de aanvulling op het MER concluderen wij dat de afname van de energieopbrengst slechts beperkt is. Daarnaast constateren wij dat op dit moment al voor ons gebied geschikte turbines met een hoger vermogen op de markt zijn. Het gaat hier om het al of niet stimuleren van innovatie. Wij achten de voordelen voor de burgers en landschap groter dan de door u - defensief - opgesomde nadelen.

Mocht het noodzakelijk zijn om de in het inpassingsplan opgenomen instandhoudingstermijn van de windturbines aan te passen, omdat mogelijk de zwaardere turbines een langere afschrijvingstermijn kennen, dan hebben wij hier geen problemen mee.

Gebied ten noorden van A7.

De Commissie MER geeft in haar tussentijds toetsingsadvies in overweging in het definitieve MER ook de (on-)mogelijkheden en milieu voor- en nadelen van plaatsing van windturbines ten noorden van Rijksweg A7 te beschrijven, zodat hierover duidelijkheid ontstaat. Dit advies van de commissie sluit aan op onze wens om het park naar het noorden op te schuiven, waardoor het park op grotere afstand van het dorp Meeden kan worden gesitueerd. Omdat het gebied ten noorden van de A7 buiten het voor grootschalige windenergie aangewezen gebied valt, zowel in provinciaal beleid (POP) als rijksbeleid (SWOL) maakt dit gebied geen deel uit van het plangebied voor windpark N33. Daarom heeft u besloten om geen alternatief te onderzoeken dat (deels) betrekking heeft op gebied boven de A7 buiten de reikwijdte van het MER Windpark N33.

Wij betreuren het dat u het advies van de commissie MER negeert. Het niet hanteren van de A7 als een harde grens zou kunnen leiden tot een meer aanvaardbaar plan. Wij wijzen u er op dat ook de voorkeursvariant grotendeels ligt buiten het in de provinciale omgevingsvisie en het in de SvWOL aangewezen gebied. Dit lijkt op willekeur. Wij verzoeken u alsnog uitwerking aan het advies van de commissie MER te geven.

Tot slot.

Wij hebben in het voorgaande voldoende onze gevoelens ten opzichte van het voorgenomen windpark. Zoals u heeft kunnen lezen hebben wij grote problemen met dit park op deze locatie. Mocht u ondanks onze bezwaren de ontwikkeling van het windpark toch door willen zetten, dan dringen wij er bij u op aan rekening te houden met onze wensen. Dit betekent een verkleind park, met grotere afstand tot de woonbebouwing.

Hoogachtend,

De gemeenteraad van Menterwolde,

De griffier, De voorzitter,

Burgemeester en wethouders van Menterwolde,

De secretaris, De burgemeester,

Dorpsbelangen Scheemda

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Windpark N33
Postbus 248
2250 AE Voorschoten

10 NOV 2016

Betreft: Zienswijze ontwerpbesluiten Windpark N33

Scheemda, 6 november 2016

Geachte heer/mevrouw,

Als belangenvertegenwoordiger van het dorp Scheemda, sturen wij u deze zienswijze namens al onze leden.

Deze zienswijze richt zich op een aantal onderwerpen uit de diverse ontwerpbesluiten.

Zienswijze 1 Flora en Fauna wet

De initiatiefnemers hebben zich niet in voldoende mate gehouden aan artikel 2 van de FF-wet. Hieronder de nadere verwijzingen hiervoor;

Ten aanzien van de ~~ruige / gewone en rosse dwergvleermuis~~ is te weinig vooronderzoek uitgevoerd. De onderzoeken dateren vanaf 2007 tot 2012 en slechts een onderzoek dateert van 2016. Op deze manier is niet voldoende onderzocht wat de effecten van de molens op deze soort kunnen zijn. Het RVO stelt zelf al dat er zeer weinig dwergvleermuizen in het gebied zijn. De initiatiefnemers stellen dat men ontheffing nodig heeft voor zeven stuks. Dit is dan fors meer dan de totale populatie in dit gebied. Daardoor is aannemelijk dat het Windpark een significant effect heeft op verschillende soorten dwergvleermuizen. Dat de rosse dwergvleermuis slechts incidenteel in het gebied voorkomt en dat daardoor geen ontheffing noodzakelijk is, bestrijden wij. Immers de vergunningen en ontheffingen worden aangevraagd voor dertig jaren.

Ten onrechte is er geen ontheffing aangevraagd voor de blauwe en grauwe kiekendief en de kwartelkoning. De aanvraag geeft aan dat deze soorten in het gebied voorkomen. Tevens is onvoldoende aangetoond waar en hoeveel blauwe en grauwe kiekendieven zich in het gebied bevinden, noch is voldoende onderzocht wat de extrapolatie is van het optrekken van de broedende kiekendieven van noord naar zuidelijke richting. De aanvraag spreekt van incidenten en aanvaringslachtoffers die geen effecten hebben op de populatie omvang. Echter ook bij een incident is er een aanvaringslachtoffer en daalt de populatie omvang van beschermde diersoorten.

Het is onacceptabel op basis van de bepalingen uit de FF-wet dat er voor gebied GR 5180 geen gegevens beschikbaar zijn. Juist GR5180 is van belang voor beschermde vogels. Voorafgaand aan een beslissing op een aanvraag moet er meer duidelijkheid zijn over dit gebied. Het RVO had aanvullende gegevens moeten vragen of de aanvraag buiten behandeling moeten laten.

Voor een aantal telgebieden zijn slechts tellingen beschikbaar uit de maand januari. Om een juiste beslissing te kunnen nemen moet het RVO over uitgebreidere gegevens beschikken. De initiatiefnemers hebben hier niet voldaan aan het voorzorgsbeginsel. Overtredingen van verbodsbepalingen zijn immers niet uitgesloten. Uitgebreid en intensief nieuw onderzoek is noodzakelijk voordat op een ontheffingsaanvraag FF-wet kan en mag worden beschikt.

De onderzoeksrapporten waarop de initiatiefnemer zich baseert zijn soms 14 jaar oud, veel te oud voor het kunnen nemen van een juiste beslissing over de aanvraag FF-wet.

In het ontwerp besluit moet een voorschrift worden opgenomen dat uitsluitend de bouw van het windpark toestaat in de periode buiten het broedseizoen.

Zienswijze 2 Natuurbeschermingswet (zaaknummer 280269)

Ten onrechte wordt de bouw van alle molens beschouwd als zijnde 1 project. De bouw van de drie clusters kan onafhankelijk van elkaar worden gerealiseerd. Immers de verschillende clusters kennen meerdere inkoopstations. Ook is er een verschil in de realisatie periode, daarom is het niet mogelijk om alle molens in het Windpark N33 te scharen onder 1 project. Tevens valt dit Project dan niet onder de Rijks coördinatie regeling aangezien de separate clusters niet boven de 100 Mw uitkomen.

Voorschrift 17 van het ontwerpbesluit doet geen recht aan het doel van de Natuurbeschermingswet. De vergunning wordt aangevraagd voor dertig jaren. Daarmee is een onderzoek verplichting van maximaal 5 jaar onvoldoende. Een onderzoek verplichting tot met het einde van het park is legitiem, wellicht mocht daar aanleiding toe zijn, met een lagere frequentie.

Zienswijze 3 Wet milieubeheer:

In de ontwerpbesluiten is geen en op zijn minst onvoldoende aandacht besteed aan het ALARA beginsel uit de Wet milieubeheer. De keuze van het type windmolen moet voldoen aan het alara beginsel.

In de voorschriften moet worden opgenomen dat na realisatie van het volledige windpark een akoestisch onderzoek wordt uitgevoerd om de uitgangspunten uit de aanvraag te toetsen.

Daarnaast zou een akoestisch meetnet rondom het park moeten worden aangelegd om over een langere periode de uitgangspunten uit de aanvraag in realiteit te toetsen.

In de aanvraag (OLO deel) is ten onrechte aangegeven dat er bodemonderzoek is uitgevoerd terwijl er later is aangegeven dat bodemonderzoek nog uitgevoerd dient te worden. Bodemonderzoek zou eerder uitgevoerd moeten worden, voor vergunningverlening. Op deze wijze wordt uitgesloten dat er last minute wijzigingen in opstelplaatsen kunnen optreden en daarmee de effecten van het windpark nog kunnen wijzigen.

Tevens is de aansluiting bij "gesloten proces" niet opportuun aangezien gesloten proces in de NRB 2012 uitgaat van een installatie die gevuld of geleegd wordt. In casu is er sprake van een elektromotor. Tevens is in het MSDS aangegeven dat er sprake moet zijn van een opvangvoorziening. Indien de gondel als opvangvoorziening moet worden beschouwd zou een bewijs van vloeistofdichtheid gewenst zijn. Om hiermee te voorkomen dat bodem en oppervlaktewater verontreinigd raken.

Ik verzoek u het bovenstaande mee te nemen en te verwerken in uw definitieve beschikking op de aanvragen.

Vriendelijke Groeten.

Voorzitter Dorpsbelangen Scheemda

Bureau Energieprojecten

Inspreekpunt Windpark N33

Postbus 248

2250 AE Voorschoten

10 NOV 2016

Onderwerp : Zienswijze op ontwerp-inpassingsplan Windpark N33

Zuidbroek, 9 november 2016

Geachte heer / mevrouw,

Bij deze mijn zienswijze op het ontwerp-inpassingsplan Windpark N33 dat tot en met 10 november 2016 ter inzage ligt.

Ik heb de twijfelachtige eer de belanghebbende te zijn die vermoedelijk het dichtst bij het windpark woont. (vanaf de noordelijke cluster)

Het plan omvat een groot aantal windturbines waarvan 27 stuks in een cluster in het noordelijke gebied. Mijn woning staat aan de weg langs het aan de rand van deze cluster. Een van de molens zal geplaatst worden op zo'n 6 a 7 honderd meter ten oosten van mijn huis. Het formaat van deze windturbines en het grote aantal zal een grote verandering teweegbrengen in de beleving van mijn leefomgeving en het woongenot. Bij iedere stap buiten de deur zal ik geconfronteerd worden met de massaliteit hiervan. Was het tot nu toe een feest in de slaapkamer als de zon zich laat zien bij een zonsopgang, met de windturbines zal dit een steeds terugkerende ergernis worden als de slagschaduw dit feestje verpest. Ook de oostelijke sterrenhemel, een van de geneugten van het wonen in een buitengebied, zal niet meer hetzelfde zijn met alle roodknipperende lichten. Dan bestaat bij mij ook twijfel, gezien de toch betrekkelijk korte afstand, over geluid overlast met name laagfrequent overdracht via de betonnen fundering en de bodem of anderszins. Vooral s'avonds als de overige omgevingsgeluiden verstomd zijn.

Dan kom ik op voor mij misschien wel het belangrijkste negatieve effect. Ik ben in mijn leven net in een fase aangeland waarin ik er juist over dacht om deze locatie die ik 35 jaar geleden gekozen heb om de vrijheid en ruimte en landelijke omgeving aan het water, te verlaten. Deze plek en de woning met 4000 m2 grond vergt veel fysieke inspanning van de bewoner. Door mijn leeftijd, ik ben nu 72 jaar, en door lichamelijke mankementen merk ik dat ik steeds minder kan en ben ik eigenlijk genoodzaakt om te zien naar een plek die minder inspanning vergt en meer bij mijn lichamelijke toestand past.

Alleen al door het plan dat er ligt, nog afgezien van de werkelijke uitvoering, wordt het al veel moeilijker om mijn huis te verkopen voor een acceptabele prijs. Verkoop van mijn huis zal niet meer een bedrag opleveren waarmee ik een comfortabele woning weer kan kopen en zal ik genoodzaakt

zijn met alle problemen , die er al waren en nieuwe in de vorm van stress en frustratie door de komst van dit windpark , door te leven op de plek waar ik nu woon.

Dit windmolenpark is zoals bekend niet het enige probleem in dit gebied wij zijn al geconfronteerd met andere problemen betreffende de energievoorziening, de gevolgen van de aardgaswinning. Persoonlijk had ik ook schade die slechts voor een deel erkend is als aardbevingschade. Zo worden wij dus in dit gebied dubbel getroffen door de energiewinning.

Ik heb begrepen dat de keuze van de locatie berust op een aanwijzing van de provincie van jaren geleden, waarbij op kaarten de begrenzingen zijn aangegeven en dat het uiteindelijke ontwerp grotendeels buiten de begrenzingen van het aangewezen gebied valt zonder dat er argumenten hiervoor gegeven zijn. Nu heeft men dus het gebied eenvoudig opgerekt en aangepast om meer turbines te plaatsen. Hier had met uitgangspunt van het totaal te plaatsen vermogen een nieuw onderzoek moeten plaatsvinden naar de geschiktste locatie.

Ik wil niet de indruk wekken dat ik tegen windenergie ben, maar ik vind wel dat er gezocht moet worden naar locaties die niet zoals hier het geval is dicht tegen de dorpen aan liggen. Als men dan toch een energiewinningpark wil aanleggen bij een dorp laat dit dan een park zijn voor opwekking door zonne-energie. Dit kan men eenvoudig door lage begroeiing aan het zicht onttrekken.

De commissie MER heeft op 13 april 2016 een tussentijds toetsingsadvies uitgebracht. Hierin wordt geadviseerd om in het definitieve MER enkele opstellingen te onderzoeken met turbines van een groter vermogen en de laatste stand van techniek die er wellicht toe leiden dat er minder turbines nodig zijn voor dezelfde energieopbrengst . Ook de gemeente Menterwolde heeft aangedrongen op dergelijke onderzoeken. Er is weinig met dit advies gedaan.

Met mij zijn er veel mensen die ongerust zijn in dit gebied. In de dorpen zijn er conflicten tussen boeren die hun land beschikbaar stellen en dorpbewoners. In de plannen wordt geen aandacht geschonken aan de maatschappelijke gevolgen . Er ligt een plan ter inzage waarmee omgezet in papier met alle bijlagen een paar dikke ordners gevuld worden. Een berg papier waarin ieder normaal mens de weg kwijt raakt. In een verspreid magazine 'Nieuws over windpark N33' worden mooie vrijblijvende vergezichten geschilderd met burenelingen en participatieplannen om goodwill te kweken. Ook hiervan vind je in het ontwerp-inpassingsplan niets terug.

Conclusie : Dit ontwerp-inpassingsplan heeft dusdanige negatieve invloed op de ruimtelijke omgeving en het landschap en veroorzaakt zodanige maatschappelijke en economische problemen ook voor mijzelf, dat ik u verzoek om uw plan te herzien. Bij voorkeur geheel af te zien van deze plannen en om te zetten naar een zonne-energiepark.

Hoogachtend,